

OOG
OM
OOG
OF
HAND
IN
HAND

Sportjournalisten & topsporters

‘Oog om oog of hand in hand?’

Een onderzoek naar de beleving van media-aandacht bij topsporters

Master Thesis Media & Journalistiek
Faculteit Historische – en Kunstwetenschappen
Erasmus Universiteit Rotterdam

Auteur: Anneloes Bijl, 362785

Begeleider: Dr. E. Hitters

Tweede lezer: Dr. B.C.M. Kester

Datum: Juni 2012

Light the passion, share the dream.

Het is juni 2012. Na een enigszins moeizame start van mijn afstudeeronderzoek kijk ik vol voldoening en toch ook wel een beetje trots terug op de afgelopen maanden. Voor u ligt de thesis ‘Oog om oog of hand in hand?’ Het resultaat van een onderzoek, waarbij aan de hand van diepte-interviews met topsporters gekeken is wat de beleving is van topsporters ten aanzien van media-aandacht. Een onderwerp, waarbij ik de kennis die ik heb opgedaan tijdens mijn (reeds afgeronde) opleiding Sportmanagement en mijn huidige opleiding Media & Journalistiek aan de Erasmus Universiteit in Rotterdam heb kunnen combineren. *Passie*.

Vooraf had ik niet durven dromen dat ik de kans zou krijgen om twintig absolute topsporters te mogen interviewen over hun ervaringen met sportjournalisten. Hoe heb ik ooit kunnen denken dat ik Stefan Groothuis zou interviewen aan zijn keukentafel, dat ik Nelli Cooman zou ontmoeten in haar functie als sportconsulente of dat ik met Peter Blangé koffie zou drinken in ‘Parijs’? *Passie*.

Van Heerenveen naar Arnhem van Gouda naar Apeldoorn, overal ben ik geweest om te ontdekken wat media-aandacht doet met Olympiërs, wereldkampioenen, recordhouders en boegbeelden van uiteenlopende sporten. Bedankt voor jullie open- en eerlijkheid, maar vooral voor het feit dat jullie me *passie* voor de sport hebben laten zien.

Aart Vierhouten (wielrennen), André Kuipers (korfbal), Annita van Doorn (shorttrack), Bas van de Goor (volleybal), Falko Zandstra (schaatsen), Gert-Jan Liefers (atletiek), Jacco Eltingh (tennis), Jorien ter Mors (shorttrack), Marcella Mesker (tennis), Moniek Kleinsman (schaatsen), Nelli Cooman (atletiek), Nick Driebergen (zwemmen), Nicole Beumer (squash), Niels Kerstholt (shorttrack), Peter Blangé (volleybal), Ruben Houkes (judo), Sanne van Kerkhof (shorttrack), Stefan Groothuis (schaatsen), Tommy Berden (squash) en Willemijn Bos (hockey).

Ook Ralph Blijlevens, sportjournalist van de ‘Twentsche Courant Tubantia’ wil ik bedanken voor het feit dat hij de relatie tussen topsporters en sportjournalisten heeft beschreven vanuit het perspectief van de sportjournalist. Daarnaast wil ik mijn begeleiders vanuit de Erasmus Universiteit bedanken voor het feit dat ze me altijd het vertrouwen hebben gegeven dat ik dit onderzoek succesvol zou afronden, Erik Hitters en Nel Ruigrok. Ook Reina Hemmes en Jurgen Leurdijk van NOS Sport wil ik bedanken voor het feit dat ze me de kans hebben gegeven om in juli en augustus 2011 stage te lopen bij ‘Studio Sport’. De plek waar ik inspiratie opdeed voor mijn scriptie. *Passie*.

Sportjournalistiek. Dát is mijn *passie*.

Anneloes Bijl
Utrecht, juni 2012

Inhoudsopgave

Light the passion, share the dream.....	3
Inhoudsopgave.....	4
Tabellen en grafieken.....	6
1. Inleiding.....	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Onderzoeksopzet	8
1.3 Leeswijzer	10
2. Sport & media.....	11
2.1 Functies van media.....	11
2.2 Weergave van sport	11
2.3 Zendtijd sport	13
2.4 Mediasport.....	14
2.4.1 Individuele sporters en teamsporters in de media	15
2.4.2 Atleten versus atletes in de media	16
2.5 Conclusie	17
3. Sportjournalistiek.....	18
3.1 De sportjournalist door de jaren heen.....	18
3.1.1 De sportjournalist tussen 1900-1940	18
3.1.2 De sportjournalist tussen 1940-1965	19
3.1.3 De sportjournalist tussen 1965 – 1989	20
3.1.4 De huidige sportjournalist	20
3.2 De relatie tussen de sportjournalist en de topsporter.....	20
3.2.1 De pragmatische relatie	21
3.2.2 De opiniëringsrelatie	21
3.2.3 De vertrouwensrelatie.....	21
3.3 De sporter	22
3.4 Conclusie	23
4. Nieuws & framing	24
4.1 Nieuws.....	24
4.2 De nieuwswaarden	24
4.3 Sporter als beroemdheid.....	25
4.4 Nieuwsselectie.....	26
4.5 Sport en nieuwswaarde.....	28
4.6 Framing	29

4.7 Framing in sport	31
4.8 Conclusie	31
5. Opzet & methode.....	32
5.1 Opzet van het onderzoek	32
5.2. Methode van het onderzoek	33
5.3 Diepte-interviews	33
5.3.1 Grounded theory.....	34
5.3.2 Operationalisering interviews.....	34
5.3.3 Onderzoekseenheden.....	35
5.3.4 De interviews.....	36
5.3.5 Verwerking interviews	37
5.4 Inhoudsanalyses	37
5.4.1 Dataverzameling.....	38
5.4.2 Onderzoekperiode	38
5.4.3 Operationalisering inhoudsanalyse.....	38
5.4.4 Teneur van de kop	39
5.4.5 Intercodeurbetrouwbaarheid.....	40
6. Resultaten.....	43
6.1 Resultaten interviews	43
6.1.1 Kwaliteit sportjournalistiek	43
6.1.2 Nieuwswaarden	45
6.1.3 Publiciteitswaarde	47
6.1.4 Symbiose tussen de sportjournalist en de topsporter	50
6.1.5 Framing van de sporters	53
6.1.6 Conclusie interviews	54
6.2 Resultaten inhoudsanalyse	55
6.2.1 Teneur van de artikelen	56
6.3 Interviews & inhoudsanalyses.....	59
7. Conclusie	61
7.1 Oog om oog of hand in hand?	63
7.2 Relevantie.....	64
7.3 Reflectie en aanbevelingen.....	65
Literatuurlijst	66
Bijlagen.....	70

Tabellen en grafieken

Figuur 1: Aantal uren zendtijd sport tussen 1990-2002	13
Figuur 2: Percentage zendtijd per tak van sport	14
Figuur 3: Het proces van framing (De Vreese, 2003)	30
Tabel 1: Onderzoekseenheden.....	36
Tabel 2: Zoekstrings.....	39
Tabel 3: Categorisering berichtgeving	40
Tabel 4: Intercodeurbetrouwbaarheid	41
Tabel 5: Aantal koppen in absolute getallen uitgesplitst per sporter	55
Tabel 6: Teneur van de koppen in absolute getallen uitgesplitst per krant	57
Tabel 7: Teneur van de koppen in absolute getallen uitgesplitst per sporter	58

1. Inleiding

“De huidige sportjournalist hoeft niet meer deskundig te zijn”

(Oud-hoofdredacteur sport NRC Handelsblad Guus van Holland, 2011)

Op 11 december 2011 vond in de Rode Hoed in Amsterdam een debat plaats tussen Nederlandse sportjournalisten over de kwaliteit van de sportjournalistiek. Volgens oud-hoofdredacteur sport van NRC Handelsblad, Guus van Holland is de Nederlandse sportjournalist teveel bezig met de verrichtingen van de Nederlandse sporter. Successen worden uitgebreid belicht in de media, maar ook als het de sporter even tegen zit kan het rekenen op publiciteit. Het verloop van de wedstrijd verdwijnt hierdoor snel op de achtergrond. Volgens Van Holland lijkt sportjournalistiek steeds meer op reljournalistiek. Successen, faalmomenten en schandalen staan garant voor publiciteit, maar diepte- en achtergrondverhalen worden nauwelijks nog gemaakt (Van Holland, 2008). Wat doet deze voortdurende aandacht met de sporter en op welke manier worden zij onder de aandacht gebracht?

1.1 Aanleiding

In de huidige samenleving leeft sport. Diverse media berichten dagelijks uitgebreid over de laatste prestaties, blessures en schandalen in de sport. Vooral voetballen, schaatsen en wielrennen verwerven veel media-aandacht (NOS, 2012). In 2011 behoorden zeven sportuitzendingen tot de best bekeken televisie-uitzendingen van Nederland (Stichting Kijkonderzoek, 2012). Via radio, televisie en kranten worden de burgers op de hoogte gebracht van nieuws omtrent een topsporter. Het kan hierbij gaan om uitslagen van de laatste wedstrijd, maar ook het privéleven van de topsporter wordt regelmatig als nieuws onder de aandacht gebracht. ‘Turner Yuri van Gelder betrapt op cocaïnegebruik’ (NRC Handelsblad, 13 juli 2009), ‘Barbara de Loor verwacht eerste kindje’ (Algemeen Dagblad, 8 november 2011), ‘Timmer en Timmer gaan trouwen’ (Algemeen Dagblad, 27 december 2011). Enkele koppen uit diverse kranten, waaruit blijkt dat er ook aandacht wordt besteed aan de privésituatie van de sporter.

Sportjournalisten behandelen dergelijke onderwerpen, omdat zij aannemen dat dit verwacht wordt door het publiek. Sporters worden immers gezien als beroemdheden en daar wil de burger alles over weten (Servaes et al, 1992; Schulz, 1976; Galtung et al, 1965). De journalist

Oog om oog of hand in hand?

maakt echter een duidelijke keuze in wat hij wel en niet vermeld. Hans Kraaij zei hier in 1994 in het NRC Handelsblad het volgende over:

“Een groot aantal voetbaljournalisten is ‘starkisser’. Het enige waar ze in geïnteresseerd zijn, is de banen openhouden naar de bron van de vedetten. De vedetten worden daarom niet aangepakt.” (Stokvis, 2007).

Hij doelt hiermee op de voetbaljournalisten die zich teveel mee laten gaan in de emotie van de voetballers en geen kritische vragen durven te stellen. Ze zouden bang zijn dat de relatie tussen hen wordt verstoord.

Stokvis (2003) stelt net als Kraaij (1994) en Van Holland (2008, 2011) de onafhankelijkheid van de sportjournalist ter discussie. De sportjournalist is een ‘starkisser’, die wil voorkomen dat hij door de berichtgeving een negatieve relatie ontwikkelt met de sporter (Stokvis, 2003). Van Holland (2008) vindt de huidige sportjournalist een fanatieke fan die de burger euforisch informeert over successen en mee jammert wanneer er wordt gefaald. De ex-hoofredacteur stelt dat er teveel mee wordt gegaan in emotie en te weinig objectief wordt bericht over de wedstrijd. Er wordt enkel gebruik gemaakt van ‘quotes’ en ‘oneliners’. Stokvis en Van Holland baseren zich beiden niet op empirische data, waaruit zou kunnen blijken dat sportjournalisten daadwerkelijk minder onafhankelijk berichten over sporters. Ook is er geen empirisch bewijs dat sporters het soms niet eens zijn met wat er over hen vermeld wordt. Dit biedt een interessante aanleiding om te kijken hoe de topsporter media-aandacht beleeft.

1.2 Onderzoeksopzet

Het doel van dit onderzoek is om te kijken op welke wijze de topsporters media-aandacht ervaren en hoe hierbij hun relatie met de sportjournalisten is. Verwijzend naar de titel staan de sporters vijandelijk oftewel oog om oog met de journalisten of gaan ze hand in hand samen? De centrale onderzoeksvraag die hierbij gesteld wordt is: *‘Op welke manier beleven topsporters media-aandacht?’* Door dit te onderzoeken wordt getracht een beeld te schetsen van de relatie tussen de topsporter en de sportjournalist, maar ditmaal vanuit het oogpunt van de sporter. Om het onderzoek gestructureerd te laten verlopen is het opgedeeld in twee delen. Het eerste deel van het onderzoek geeft inzage in de ervaringen van topsporters met sportjournalisten. Aan de hand van diepte-interviews met twintig topsporters is achterhaald in hoeverre er sprake is van een relatie tussen de sporter en de journalist, waarop deze relatie gebaseerd is en in hoeverre de sporter waarde hecht aan deze relatie. Naast de relatie met de

Oog om oog of hand in hand?

journalisten is er ook gesproken over de sportjournalistiek in het algemeen en de weergave van de sporter in de media.

Om te kijken in hoeverre de sporter ook daadwerkelijk zo wordt weergegeven als dat het door de sporter wordt beleefd, zijn in het tweede deel van het onderzoek een drietal kranten onderzocht. Aan de hand van een koppenanalyse bij 521 krantenartikelen in *'de Volkskrant'*, *'De Telegraaf'* en het *'Algemeen Dagblad'* is gekeken wat de algemene teneur van de berichtgeving in de kranten is over de geïnterviewde sporters. De koppen werden hierbij geanalyseerd in hoeverre de sporter 'positief', 'neutraal' of 'negatief' werd vermeld.

Sport is belangrijk in de huidige samenleving en ontvangt ook veel media-aandacht. Door de media wordt sport gezien als een 'human interest' onderwerp (Semetko & Valkenburg, 2000). Dit komt voornamelijk, omdat het verschillende vormen van entertainment met zich meebrengt (Schramm & Klimmt, 2003). De media zullen hier dan ook altijd aandacht aan besteden. Op deze manier kan dit onderzoek gezien worden als maatschappelijk relevant. Dit onderzoek kan inzicht geven hoe media-aandacht en de relatie tussen de journalist en topsporter ervaren wordt door de topsporter. Dit onderzoek zal ook inzage geven in de wijze waarop de sporters geframed worden in krantenartikelen.

Dit onderzoek is ook wetenschappelijk relevant, omdat er in de literatuur weinig bekend is over sportjournalistiek. Laat staan over de relatie tussen topsporters en sportjournalisten. Er zijn enkele onderzoeken bekend die deze relatie in kaart hebben gebracht. Zo deed Aanhaanen in 2004 onderzoek naar de verhoudingen tussen de sporter en de journalist. Ook in 2011 werd er door Khan in zijn masterthesis onderzoek gedaan naar deze relatie, maar in beide gevallen is gekeken vanuit het oogpunt van de sportjournalist. Alleen MacNeill (1998) deed eerder onderzoek naar de relatie tussen topsporters en sportjournalisten vanuit het perspectief van de sporter, maar baseerde zich hierbij niet op data vanuit de sporters. In dit onderzoek van MacNeill (1998) werden slechts aanbevelingen gedaan om de relatie tussen sporter en journalist te optimaliseren. Dit onderzoek baseert zich op uitspraken vanuit de sporters en zorgt daardoor voor een aanvulling in de wetenschap omtrent de relatie tussen de topsporter en de sportjournalist.

1.3 Leeswijzer

Na de inleiding volg het theoretisch kader, waarin wordt toegelicht vanuit welk uitgangspunt dit onderzoek is uitgevoerd. Het theoretisch kader is opgedeeld in verschillende hoofdstukken. U kunt in hoofdstuk twee lezen in hoeverre sport in media wordt weergegeven. In het daarop volgende hoofdstuk wordt de sportjournalistiek en dan met name de sportjournalist en de relatie met de sporter verder uitgediept. In hoofdstuk vier, 'Nieuws & framing' wordt beschreven wanneer sport als nieuws in de media verschijnt en op welke wijze de sporter wordt weergegeven. In hoofdstuk vijf kunt u meer lezen over de werkwijze van dit onderzoek en de selectie van de onderzoeksmethoden die gebruikt zijn. Vervolgens kunt u in hoofdstuk zes de resultaten van de interviews en de koppenanalyse terugvinden. Tenslotte zal het onderzoeksverslag beëindigd worden met een conclusie op de onderzoeksvraag *'Op welke manier beleven topsporters media-aandacht?'*

2. Sport & media

In de afgelopen jaren zijn de verschillende soorten nieuwsmedia sterk gegroeid. Via kranten, radio, televisie en het internet kan men 24 uur per dag op de hoogte worden gebracht van de laatste ontwikkelingen in de sportwereld. Naast een toename van het aantal nieuwsmedia is ook de snelheid waarmee nieuws de wereld ingebracht wordt aanzienlijk toegenomen. In de jaren '90 werd steeds meer waarde toegekend aan amusement. Vooral 'quotes' en 'oneliners' van elitepersonen kregen een hoge entertainment waarde (Van Praag et al, 2003). Een gegeven dat Van Holland (2005) ook al aangaf als kritiek op de huidige sportjournalistiek. Welke positie neemt sport in binnen het huidige mediaklimaat?

2.1 Functies van media

De media worden een aantal functies toegeschreven. Ze hebben een informerende, opiniërende, expressie en kritiek functie. De media worden gezien als degenen die de burgers informeren over wat er gebeurt in de samenleving. Met de opiniërende functie van de media wordt verwezen naar de meningsvorming die zij creëren. Een andere belangrijke functie is de expressiefunctie, waarbij zij een platform bieden voor het verspreiden van meningen en opinies van de burger. Tenslotte wordt er verwezen naar de kritiekfunctie, waarbij media onderwerpen vanuit verschillende punten belichten zodat er kritisch en beoordelend gekeken kan worden naar bepaalde onderwerpen (Wildemann & Kaltefleiter, 1973; Cuilenburg, Scholten & Noomen, 1991). De Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid voegen hier nog de functies vermaak, kunst en cultuur, specifieke informatievoorziening en reclame en voorlichting aan toe (Rutten, Leurdijk & Frissen, 2005).

Ondanks dat de samenleving individualiseert is er nog steeds een grote behoefte aan een saamhorigheidsgevoel. Van Zoonen (2004) ziet dat de media steeds vaker voorzien in die behoefte, waardoor mensen toch het gevoel krijgen een onderdeel te zijn van een groter geheel. Hierbij valt te denken aan een populair televisieprogramma (The Voice of Holland) of een groot sportevenement (wereldkampioenschap voetbal).

2.2 Weergave van sport

Halverwege de 18^e eeuw kreeg sport een vaste plek in de krant. In eerste instantie werd er vooral verslag gedaan van wedstrijden en uitslagen weergegeven. Naarmate er meer belangstelling voor sport werd getoond werden ook de sportkaternen uitgebreider (Beck et al,

Oog om oog of hand in hand?

2003). Ook in Nederland werden burgers al snel over sportresultaten door de media geïnformeerd. In 1882 bracht *De Nederlandsche Sport* de Nederlandse burgers op de hoogte van grote sportevenementen. Het blad was in eerste instantie opgericht om verslag te doen van paardenrennen, maar al snel verschenen er ook andere sportuitslagen. Enkele jaren later verschenen er ook andere sporttijdschriften, maar deze kregen in het begin van de 20^e eeuw concurrentie van vooral kranten die uitgebreider gingen berichten over sport (Stokvis, 2003).

Bij de introductie van radio werd dit medium allereerst gezien als een gevaar voor de krant, omdat het veel sneller in staat was om mensen te informeren. In 1928 werd voor het eerst via de radio verslag gedaan van een voetbalwedstrijd. De organisatoren van de Olympische Spelen in Amsterdam begonnen toen in te zien dat radio ervoor kon zorgen dat mensen niet meer lijfelijk naar de sport kwamen kijken, maar dat ze gekluisterd zouden zitten aan de radio. Er werd dan ook een verbod gedaan op het maken van radioreportages (Arnoldussen, 1994). Op den duur kon dit echter niet meer worden tegengehouden en werden radiostations in staat gesteld om live verslag te doen van het wedstrijd verloop. Dit pakte positief uit voor de sport, want de belangstelling nam hierdoor alleen maar toe (Cashmore, 2000).

Bijna 25 jaar later (1952) kon men voor het eerst door middel van televisiebeelden geïnformeerd worden over het verloop van een voetbalwedstrijd. Hiermee werd de eerste stap gezet naar een media sportklimaat in Nederland (Stokvis, 2003).

Door de komst van radio en televisie veranderde uiteindelijk de manier van sportverslaggeving in de kranten. De uitslagen in kranten waren vaak achterhaald, doordat radio en televisie veel sneller in staat zijn om mensen te informeren. Radio en televisie richtte zich meer op live verslaggeving, waarbij de vraag ‘Wie wint er?’ werd gesteld en de kranten besloten om meer achtergrondinformatie te gaan vermelden met de vraag ‘Hoe is deze prestatie realiseerbaar geweest?’. Op deze manier nam de lichtvoetigheid van de sportjournalistiek in de kranten af (Beck et al, 2003).

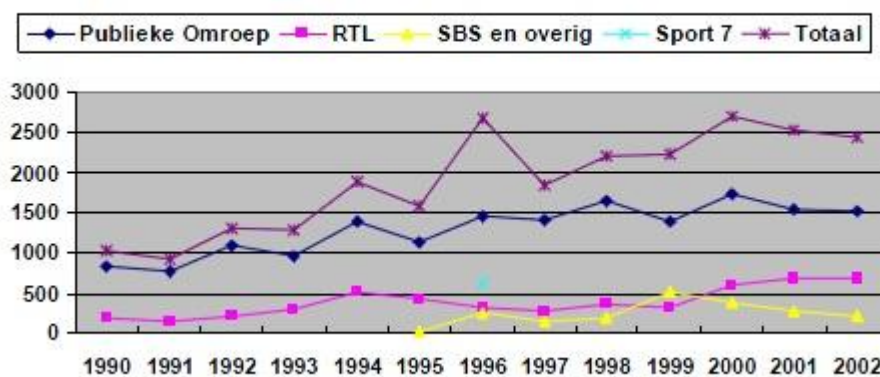
De ‘*Nederlandse Omroep Stichting*’ (NOS) is in Nederland de grootste publieke aanbieder van sport. Het ‘*NOS Sportjournaal*’ en ‘*NOS Studio Sport*’ doen dagelijks uitgebreid verslag op radio, televisie en internet van diverse sporten. Dit gebeurt live, in samenvattingen of door middel van reportages (NOS, 2011). In 2010 kon het ‘*NOS Sportjournaal*’ rekenen op gemiddeld 834.000 kijkers. Het marktaandeel was 20,2%. Het programma ‘*NOS Studio Sport*’

Oog om oog of hand in hand?

had in 2010 gemiddeld 819.000 kijkers, een marktaandeel van 20,2%. De sport die het meeste wordt behandeld is voetbal, maar door de prijzen van de uitzendrechten zijn enkele voetbalwedstrijden ook bij andere omroepen, zoals 'Eredivisie Live', 'RTL 7' en 'Veronic' te bekijken. Toch bereiken ze met het programma 'NOS Studio Sport Eredivisie' gemiddeld 2 miljoen kijkers en kan ook 'NOS Studio Voetbal' rekenen op gemiddeld 929.000 kijkers. Het NOS radioprogramma 'Langs de Lijn', waarin sinds 1966 live geschakeld wordt tussen verschillende sportevenementen en het televisie programma 'Studio Sport' dat sinds 1969 bovenop de sport zit zijn de grootste producties van NOS Sport (Van Opzeeland, van Liempt & Goedhart, 2010). 'Langs de Lijn' bereikt gemiddeld genomen zo'n 100.000 luisteraars (NOS, 2010)

2.3 Zendtijd sport

Naast de 'NOS' zijn er ook nog een aantal andere omroepen die sport uitzenden, zoals 'RTL' en 'SBS'. In 2003 heeft het W.H.J. Mulier Instituut een rapportage uitgebracht van de zendtijd die in Nederland is besteed aan sport.

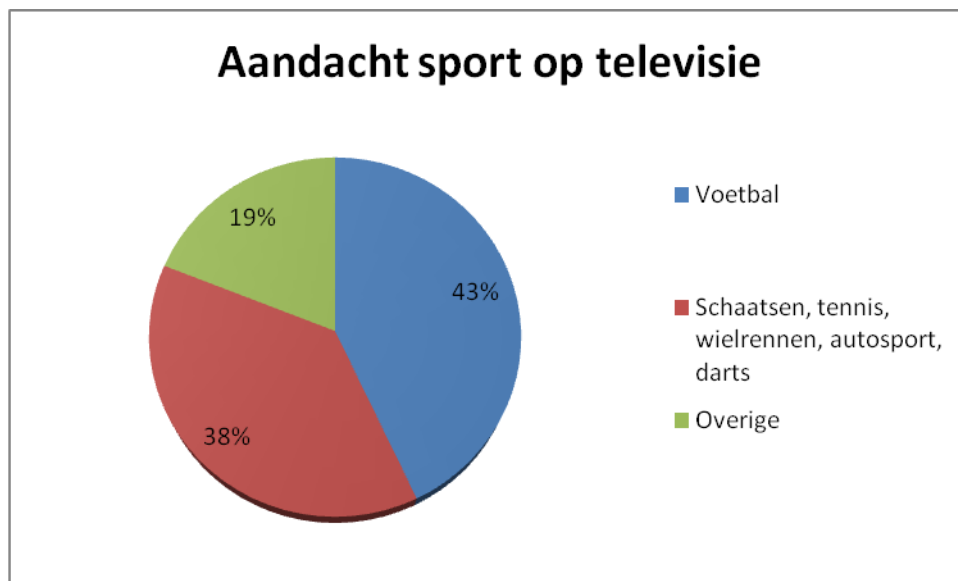
Figuur 1: Aantal uren zendtijd sport tussen 1990-2002

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, 2003

Uit de grafiek blijkt dat de publieke omroep de grootste aanbieder is van sport. Vooral in de jaren 1996 en 2000 werd er veel televisieaandacht besteed aan sport. Deze stijging is verklaarbaar, omdat in die jaren de Olympische Zomerspelen plaatsvonden. In de jaren 1998 en 2002 vonden de Olympische Winterspelen plaats, maar deze kregen aanzienlijk minder media-aandacht. Dit is te herleiden naar het feit dat er tijdens de winterspelen over het algemeen veel minder Nederlandse sporters deelnemen, waardoor het voor de media ook minder interessant is om hierover te berichten.

Oog om oog of hand in hand?

Uit ditzelfde onderzoek van het W.H.J. Mulier Instituut (2003) bleek dat op de televisie de meeste aandacht wordt besteed aan voetbal (43%).

Figuur 2: Percentage zendtijd per tak van sport

Bron: W.J.H. Mulier Instituut, 2003

Op de tweede plaats wordt met 38% van het totale marktaandeel in sport aandacht besteed aan schaatsen, tennis, wielrennen, autosport en darts. Slechts 19% van alle uren die besteed werden aan sport ging naar de overige sporten, zoals bijvoorbeeld korfbal en judo.

In 2010 heeft de NOS op de televisie 2072 uur (inclusief herhalingen) besteed aan sport. Dit is 35,3% van de totale zendtijd van 5861,25 uur die zij in 2010 hebben gehad (NOS, 2011).

2.4 Mediasport

Vanaf het begin van het televisietijdperk krijgen vooral de categorieën amusement, sport en fictie de voorkeur van de kijker. Voor sport geldt dat de kijker zich op deze manier een beter beeld van de wedstrijd kan vormen dan wanneer er enkel verslag wordt gedaan door middel van geluid. Sport wordt gezien als pure entertainment, omdat ze volgens Schramm en Klimmt (2003) voldoen aan de eigenschappen die bij entertainment horen. Zo zijn toeschouwers *persoonlijk betrokken* bij de prestaties door bijvoorbeeld als publiek te fungeren, beschikt sport over een *showelement*, bestaan sportevenementen uit *rituelen*, is er een *mate van onzekerheid* (nooit vooraf definitief bekend wie de winnaar wordt), krijgen toeschouwers het idee *ergens bij te horen*, kunnen mensen zich *identificeren* met sporthelden en zorgt de *sexy*

Oog om oog of hand in hand?

uitstraling van sport voor het entertainmentkarakter. Niet alle sporten krijgen echter zoveel publiciteit.

Mediasporten zijn sporten die door sport-, marketing- en omroeporganisaties dusdanig zijn geconstrueerd dat ze zoveel mogelijk publiciteit opleveren (Westerbeek & Smith, 2003; Barnett, 1995). In Europa worden de sporten voetbal, tennis, wielrennen en Formule 1 gezien als populaire mediasporten. Voor Nederland kunnen daar de sporten hockey, volleybal, schaatsen en zwemmen aan toegevoegd worden (Stokvis, 2003). Deze sporten voldoen volgens de indeling van Schramm et al (2003) het meeste aan de eigenschappen die bij entertainment horen. Ook Stokvis (2007) kijkt op deze manier naar sport. Mediasporten zijn de populairste sporten die zorgen voor vermaak en entertainment, waardoor het meeste geld, door middel van reclame-inkomsten, wordt opgehaald. Sport wordt daardoor ook steeds spectaculairder weergegeven met behulp van herhalingen, het tonen van slow motions en het inzoomen op de atleet.

2.4.1 Individuele sporters en teamsporters in de media

In de sport wordt onderscheid gemaakt tussen individuele sporten (de sporter is zelf verantwoordelijk voor de prestatie) en teamsporten (een groep mensen zijn verantwoordelijk voor de prestatie die wordt geleverd).

Aan de hand van een kwantitatief onderzoek constateerden Bakker, Auweele en Van Mele (2003) dat er een significant verschil is tussen individuele sporters en teamsporters in de mate van angst en nervositeit die ervaren wordt in aanloop naar een wedstrijd. Er kon gescoord worden op een schaal tussen de 10.0 en 30.0. Een hogere score duidt op een hogere aanwezigheid van wedstrijdangstdispositie, oftewel een hogere vrees ten aanzien van de te spelen wedstrijd. De mannelijke individuele sporters scoorden gemiddeld 20.0 op de vraag in hoeverre wedstrijdangst en nervositeit ervaren wordt in tegenstelling tot een mannelijke teamsporter die 16.8 scoorde.

De vrouwelijke individuele sporters scoorden in de mate van angst in aanloop naar een wedstrijd een 20.6. Dit is, evenals bij de mannen, ook een hogere score dan bij vrouwelijke teamsporters. Zij scoorden gemiddeld een 17.8. Uit dit onderzoek werd geconcludeerd dat gemiddeld genomen individuele sporters meer angst kennen ten aanzien van een wedstrijd dan teamsporters (Bakker et al, 2003). Dat individuele sporters over het algemeen meer

Oog om oog of hand in hand?

aandacht genereren dan teamsporters is hierdoor te verklaren. De onzekerheid bij individuele sporters is immers groter dan bij teamsporters, waardoor er nog meer sprake is van de kenmerken van entertainment.

2.4.2 Atleten versus atletes in de media

In 1999 deden Knoppers en Elling onderzoek naar de representatie van vrouwelijke sporters. Zij gaven daarin aan dat mannensporten vaker worden gezien als mediasporten dan vrouwensporten, omdat ze interessanter zouden zijn voor het publiek. De prestaties van mannen zijn vaak sneller, verder of indrukwekkender dan de prestaties van vrouwen. Mannen worden dan ook vaker weergegeven tijdens de uitoefening van actieve en competitieve sporten, die kracht en uithoudingsvermogen benadrukken (Billings & Eastman, 2002; Coakley, 2001; Knoppers & Elling, 1999). De weergave van mannelijke en vrouwelijke sporters in de media verschilt dus van elkaar.

Bij vrouwen in de sport is er, net als bij andere onderwerpen vaker sprake van onderrepresentatie in de media (Knoppers & Elling, 1999). Dit blijkt onder andere uit het feit dat ze minder spreektijd krijgen dan mannen. Daarbij worden van vrouwen vaker persoonlijke gegevens beschreven, zoals de burgerlijke staat en de aanwezigheid van kinderen. Wanneer een vrouwelijke atleet geïnterviewd wordt is bovendien de kans groot dat zij directer wordt benaderd door de journalist dan haar mannelijke collega's (Van Zoonen, 2004). Wanneer een vrouwelijke atleet een prestatie levert in een esthetische sport, zoals turnen, wordt de focus in de berichtgeving veel meer gelegd op de prestatie. Dit blijkt uit onderzoek van Jones, Murrell en Jackson (1999), die door middel van een inhoudsanalyse de berichtgeving van vrouwen in de media onderzochten.

Ook blijkt dat bij de representatie van vrouwelijke sporters vaker gebruikt wordt gemaakt van stereotypen. Bij een meer fysieke sport wordt bij vrouwen vaker het verschil benadrukt met de prestaties die een man kan leveren. Vrouwen worden daarin dan vaker afgebeeld als 'zwakker', 'emotioneler' en 'afhankelijker' dan mannen (Knoppers & Elling, 1999; Von der Lippe, 2002). Bovendien worden de vrouwelijke sporters vaker geportretteerd aan de hand van het 'geërotiseerde lichaam'. Hiermee wordt bedoeld op het feit dat de vrouwen vaker worden weergegeven met een focus op vrouwelijke, uiterlijke kenmerken zoals borsten, heupen, dijen en billen. (Knoppers & Elling, 1999; Von der Lippe, 2002).

2.5 Conclusie

Uit dit hoofdstuk blijkt dat de media een belangrijke rol spelen in de samenleving. Sinds de 18^e eeuw kan ook sport rekenen op aandacht vanuit de media. Vooral in de jaren dat de Olympische Zomerspelen plaatsvinden is de media-aandacht voor sport ongekend (zie figuur 1). In het huidige tijdperk kan gesproken worden over een symbiose tussen de media- en sportwereld. Enerzijds doordat sport door media-aandacht meer geld genereert, waardoor betere faciliteiten mogelijk zijn, wat uiteindelijk een positieve uitwerking kan hebben op de prestaties van de sporters. Anderzijds is er sprake van symbiose tussen de media- en sportwereld, omdat de sportwereld zich soms moet aanpassen aan de eisen vanuit de media. Zo worden wedstrijden soms op andere tijdstippen gespeeld, zodat het de meeste kijkcijfers oplevert of worden andere kledingvoorschriften opgesteld zodat de sport beter zichtbaar wordt op de televisie. Een recent voorbeeld hiervan zijn de t-shirts van het Nederlands voetbalelftal tijdens het Europees Kampioenschap in 2012. In eerste instantie droegen zij shirts, waarbij de rugnummers op de televisie niet goed leesbaar waren. Door de druk vanuit de media diende de kleding aangepast te worden.

Er wordt daardoor ook onderscheid gemaakt tussen sporten die veel media-aandacht ontvangen, mediasporten, en sporten die weinig media-aandacht genereren, niet-mediasporten. Bakker et al (2003) geven al aan dat de mate van zenuwachtigheid bij de sporter voor aanvang van de wedstrijd verschilt tussen individuele- en teamsporters. Jones et al (1999) voegen hieraan toe dat er ook een verschil is tussen mannen en vrouwen in de manier waarop ze worden weergegeven in de media. Wat doet het met de sporter om in de belangstelling te staan?

3. Sportjournalistiek

Binnen de journalistiek wordt sportjournalistiek vaak gezien als de grote speeltuin, omdat het enkel gezien wordt als plezier en lichtvoetige onderwerpen (Rowe, 2004). Dat sportjournalistiek gezien wordt als populaire journalistiek komt mede, doordat in 58% van de gevallen voornamelijk vooruit wordt gekeken naar sportevenementen of terug wordt gekeken op resultaten. Er wordt nauwelijks verslag gedaan van de economische, politieke en sociale factoren die sport met zich meebrengt (Schulz-Jorgensen, 2005). Toch heeft sport altijd in de belangstelling gestaan van kranten en andere media vanwege het commerciële karakter (Boyle, 2006). Juist vanwege de belangstelling van media voor sport zijn grote evenementen als het wereldkampioenschap voetbal en de Olympische Spelen de afgelopen decennia sterk ontwikkeld (Boyle, 2006). Hoe heeft de sportjournalistiek zich in de loop der jaren ontwikkeld en hoe is de sporter hierin meegegaan?

3.1 De sportjournalist door de jaren heen

In de loop der jaren is de sportjournalistiek en dan met name de houding van de sportjournalisten ten aanzien van de sporter veranderd. Ruud Stokvis (2003) bracht de verschillende sportjournalisten van de afgelopen jaren in beeld. Hij maakt hierbij onderscheid tussen de sportjournalist als assistent-bestuurder (1900 - 1940), als pedagoog (1940 - 1965), als de journalist die toenadering zocht tot de sporter (1965 - 1989) en de journalist als 'starkisser' (1989 – heden).

3.1.1 De sportjournalist tussen 1900-1940

Aan het begin van de twintigste eeuw werd de sportjournalist gezien als de assistent-bestuurder. Uiteindelijk is de publieke belangstelling voor voetbal de aanstichter geweest tot het ontstaan van de sportjournalistiek. Door de belangstelling voor sport vanuit de samenleving kon de journalist er niet omheen om verslag te doen over het verloop van de wedstrijd. In het begin van de twintigste eeuw voelden de dagbladen zich geroepen om gezien te worden als de grootste verspreider van sportuitslagen. Vanwege de populariteit van deze sportberichten werden de redacties genooddaakt om het sportkatern steeds verder te ontwikkelen. De sportredacteurs voelden zich gedwongen om sport van een positieve kant te belichten. Zij wilden zich daarom identificeren met de belangrijkste sportbestuurders. Tijdens de Olympische Spelen van 1928 werd de sportjournalist opgedragen dat het grote belang niet

Oog om oog of hand in hand?

ten koste mocht gaan van een sensationele primeur voor de journalist. Van de journalist werd dus verwacht dat hij vanuit een positief gezichtsveld verslag deed van de wedstrijden.

3.1.2 De sportjournalist tussen 1940-1965

Na de sportjournalist als assistent-bestuurder werd rond de Tweede Wereldoorlog naar de journalist gekeken als pedagoog. In deze tijdsperiode deden de media radio en televisie hun intrede. De concurrentie tussen de verschillende kranten-, radio-, en televisiejournalisten nam toe. De feitelijke berichtgeving in kranten werd minder interessant, maar de nadruk werd meer gelegd op de analyse en beschouwing van de wedstrijd. Op deze manier werd geprobeerd om de lezer te amuseren en dus te behouden. Na de oorlog ontstond er meer afstand tussen de sportjournalist en de bestuurder. De Nederlandse sportjournalist koos meer de kant van de burger, door te pleiten voor het ontstaan van ‘betaald voetbal’ in tegenstelling tot de verlangens van de bestuurders. Hans, een vertegenwoordiger in 1927 van deze opvatting zei het volgende hierover:

“De taak van den journalist toch is niet alleen de publieke opinie en den publieken smaak (voor zoover die met zijn inzichten strooken) te dienen, hij moet hun ook leiden en vormen. Hij moet voorlichten; opbouwen; critiseren.” (Stokvis, 2003)

De sportjournalisten ontwikkelden hun functie. Het verschaffen van informatie en het commentaar leveren bij wedstrijden stond niet meer alleen centraal. Er werd gepoogd om de publieke opinie ten aanzien van sport positief te beïnvloeden. Volgens de radioverslaggever Dick van Rijn was het ondenkbaar om negatief te berichten over sport. De journalist was er volgens hem om de burger te informeren en te enthousiasmeren over sport, waarbij niet geschroomd werd om de lezer, kijker of luisteraar belerend toe te spreken. In deze periode ontstond er een kentering tussen de sportjournalisten. Er waren journalisten als Van Rijn die puur vanuit pedagogisch oogpunt naar de sport keken, maar er stonden ook journalisten op die veel aandacht hechtten aan uitspraken van de sporters. Toch bleef het overgrote deel van de sportjournalisten zich profileren als pedagoog ten aanzien van lichamelijke beoefening. Op deze manier werd wel steeds meer afstand genomen van de sportbestuurder en wat door hem belangrijk werd geacht.

3.1.3 De sportjournalist tussen 1965 – 1989

In de periode 1965-1989 werd er doorgegaan op de journalistieke wijze, waarmee sommige journalisten al eerder gestart waren. De uitspraken van coaches en sporters werden steeds belangrijker geacht. Om de relatie tussen de journalist en de sporter te verbeteren werden jongere journalisten ingezet. Op deze manier werd er voor gezorgd dat de sporter op gelijke hoogte kon praten met de journalist. Hoewel de sportjournalist zich steeds meer afzette om op te treden als assistent-bestuurder of pedagoog werd er nog weinig aandacht besteed aan het amusement in de berichtgeving. Uiteindelijk startte de Telegraaf hier als eerste mee, door in te gaan op de sensatiezucht van de burger. De ‘quote-journalistiek’ werd verder ontwikkeld en, door de komst van de televisie, werden er meer achtergrond- en sensatieverhalen geschreven. Om quotes en achtergrondverhalen te ontlokken bouwde de journalist een vertrouwensrelatie op met de sporter. De sportjournalist als assistent-bestuurder en pedagoog verdween nu volledig op de achtergrond.

3.1.4 De huidige sportjournalist

Door de vertrouwensrelatie die de journalist probeert op te bouwen met de sporter ontstond er ook een afhankelijkheidsrelatie. Is de sporter niet bereid om zijn medewerking te verlenen aan een interview, dan staat de journalist met lege handen. Vergeleken met het begin van de twintigste eeuw zijn de rollen volledig omgedraaid en is de journalist nu afhankelijk van de sporter. Dit heeft als gevolg dat de journalist minder kritisch wordt om op deze manier de relatie met de sporter niet te verstoren. Deze periode typeert Stokvis (2003) de journalist als een ‘starkisser’. Kritische vragen worden vermeden en de sporter wordt neergezet als een beroemdheid. Het sportjournalistieke klimaat is volledig afhankelijk geworden van ‘lijntjes’ van de sportjournalist. Waar de journalist eerder vrij kon afstappen op een sporter is dat tegenwoordig allemaal contractueel vastgelegd. De angst van de journalist om ‘geboycot’ te worden vanwege een te kritische blik is volop aanwezig. Dit verklaart dan ook waarom artikelen over doping zich beperkt voordoen. De journalist durft hier niet over te schrijven uit angst dat de sporter nooit meer zijn medewerking verleend.

3.2 De relatie tussen de sportjournalist en de topsporter

Er is weinig bekend over de relatie tussen de sportjournalist en de topsporter. Uit de vorige paragraaf kan wel opgemaakt worden dat er wel degelijk een relatie bestaat tussen de journalist en de sporter. Khan deed in 2011 voor zijn masterthesis ook onderzoek naar de

Oog om oog of hand in hand?

relatie tussen topsporters en sportjournalisten. Aan de hand van diepte-interviews bij sportjournalisten concludeerde Khan (2011) dat deze relatie vooral complex is te noemen.

Ook Aanhaanen (2004) concludeerde dit na kwantitatief onderzoek te hebben hoe de verhoudingen tussen de journalist en de sporter omschreven kunnen worden. Dit resulteerde in een drietal typen relaties:

3.2.1 De pragmatische relatie

De journalist heeft de sporter nodig om aan informatie te komen. Juist tegenwoordig hecht het publiek aan uitspraken die afkomstig zijn van de sporter zelf. Met de pragmatische relatie verwijst Aanhaanen (2004) naar de sporter die voor de journalist als betrouwbare bron van de feiten wordt gezien. De journalist is afhankelijk van deze relatie met de sporter om exacte informatie te kunnen publiceren.

3.2.2 De opiniëringsrelatie

Naarmate de sporter meer media-aandacht genereert hoe groter de kans dat hij de status van beroemdheid verwerft. Voor de journalist wordt de sporter dan ook buiten de sport om een interessante bron. Zo wordt de sporter met de opiniëringsrelatie ingezet als deskundige betreffende diverse onderwerpen. De mening van de sporter telt, ook al heeft hij geen verstand van het onderwerp in kwestie.

3.2.3 De vertrouwensrelatie

Met het derde relatietype verwijst Aanhaanen (2004) naar het vertrouwen wat de sporter in de journalist moet kunnen hebben. De journalist probeert een vriendschappelijke relatie met de sporter op te bouwen, omdat het vertrouwen tussen elkaar dan wordt versterkt. De journalist hoopt op deze manier dat de sporter vertrouwelijke informatie met hem deelt, zodat de journalist met een primeur in de publiciteit kan komen. Dit onderschrijft ook wielerjournalist en auteur van 'Amstel Gold Race Curacao' Raymond Kerckhoffs:

"Als journalist moet je heel goed weten wat je wel en wat je niet kunt schrijven en omdat je al zoveel jaren meeloopt weten de renners ook wat ze aan jou kunnen vertellen en wat ze niet kunnen vertellen. Bij mij is één spelregel, als 's avonds iemand mij aan de bar een verhaal vertelt dan staat het niet de dag erna meteen in de krant. Mocht het schokkend zijn dan vraag ik de volgende ochtend kan het of kan het niet. Mensen moeten iets in vertrouwen aan je kunnen vertellen, want anders ben je niet meer geloofwaardig als journalist." (Raymond Kerckhoffs, 15 april 2012, L1)

3.3 De sporter

Sporters worden op de voet gevolgd door kranten-, radio-, en televisiejournalisten. Dit kan een inbreuk zijn op hun privacy. Burgers willen zich steeds meer identificeren met deze atleten. Hierdoor worden zij ook steeds vaker beschouwd als beroemdheden (Schramm & Klimmt, 2003; Dyer, 2004). In tegenstelling tot acteurs en zangers kiest een sporter er echter minder bewust voor om in de schijnwerpers te staan. Het leveren van een topprestatie, waaruit blijkt dat ze de beste zijn, staat voorop. Of media-aandacht invloed uitoefent op het functioneren van de sporter hangt af van de mate waarin over hem of haar bericht wordt en wat het onderwerp van de berichtgeving is.

Wat de relatie tussen de sporter en de journalist is, werd al eerder onderzocht door Margaret MacNeill (1998). In tegenstelling tot Stokvis (2003) bekeek zij deze relatie vooral vanuit de sporter. Zij benadrukt in haar onderzoek dat ook de sporter gebaat is bij een goede relatie met de sportjournalist. Volgens haar is deze relatie momenteel echter verstoord doordat amusement steeds vaker een belangrijkere rol speelt dan een feitelijke weergave. Dit heeft als gevolg dat er voortdurend een spanningsveld heerst tussen de sporter en de journalist. Ze hebben elkaar immers nodig, maar durven hierbij niet kritisch en open en eerlijk te zijn. De sporter is zich er volgens MacNeill (1998) teveel van bewust dat de journalist de sporter kan maken en breken.

MacNeill (1998) doet dan ook een aantal aanbevelingen om de symbiose tussen de journalist en de sporter te waarborgen. Zo vindt zij dat de journalist zich meer moet focussen op sportgerelateerde zaken en niet teveel moet afwijken naar randzaken. Ook de sporter geeft ze een opdracht mee. Deze moeten volgens MacNeill (1998) beter op de hoogte zijn van de historie van de sport, waarin ze actief zijn. De sporters worden geadviseerd om zelf controle te houden over met welke journalisten ze wel en niet samenwerken en voor welk mediaconcern deze journalisten werken. Het laatste aanbevelingspunt dat ze geeft om de symbiose tussen de sporter en de journalist te verbeteren is ten aanzien van de sportjournalist. Deze moet de sporter goed duidelijk maken wat de functie van een journalist is en wat de sporter kan verwachten. Hierbij zou de journalist er goed aan doen om oprecht geïnteresseerd en betrokken met de sporter mee te leven, zodat er wederzijds respect ontstaat.

3.4 Conclusie

Dit hoofdstuk geeft weer dat ook tussen de sportjournalist en de sporter sprake is van een symbiose. In de loop der jaren heeft de journalist zich verder ontwikkeld en is uitgegroeid tot de sportjournalist. De houding van de sportjournalist is verbeterd ten aanzien van de sporter. Inmiddels maakt de journalist deel uit van de sportwereld. Stokvis (2003) ziet hierbij de sportjournalist als een 'starkisser' die nog weinig kritisch durft te zijn. De relatie tussen de sporter en de journalist kan volgens Aanhaanen (2004) naar voren komen in drie typen; de pragmatische relatie, de opiniëringsrelatie en de vertrouwensrelatie. MacNeill (1998) bevestigt dat ook sporters de media nodig hebben. Beide partijen zijn er dus bij gebaat dat er sprake is van een symbiose. Is er daadwerkelijk sprake van een relatie tussen de sporter en de journalist en hoe ervaart de sporter deze relatie?

4. Nieuws & framing

In welke mate er bericht wordt over een sporter hangt af van in hoeverre de sporter gezien wordt als nieuws. Hiervoor is de journalist afhankelijk van de nieuwswaarde van het bericht over de sporter. Hoe de sporter uiteindelijk wordt weergegeven hangt voornamelijk af van de journalist.

4.1 Nieuws

Nieuws zijn actuele gebeurtenissen in het openbare leven (Van Zoonen, 2004). Gielen (1990) benadrukt dat niet elke gebeurtenis direct nieuws is. Zo dienen zij aan een aantal criteria te voldoen die cultureel afhankelijk zijn. Of gebeurtenissen nieuws worden, hangt ook af van in welke mate er ander 'nieuws' is wat belangrijker is (Rosengren, 1974; Servaes en Tonnaer, 1992). Daarnaast beschikt nieuws over een drietal kenmerken. Zo moet de gebeurtenis actueel zijn, relevant en op waarheid berusten (McQuail, 2005).

Er zijn verschillende vormen van nieuws. Servaes en Tonnaer (1992) maken onderscheid tussen 'hard nieuws', 'zacht nieuws' en 'spotnieuws'. Onder het 'harde nieuws' worden gebeurtenissen verstaan die erg belangrijk en van invloed kunnen zijn voor de samenleving. Met het 'zachte nieuws' wordt bedoeld op 'human interest verhalen', zoals sport, misdaad en beroemdheden. Onder het 'spot-nieuws' worden onverwachtse, ingrijpende en onvoorspelbare gebeurtenissen verstaan. Dit nieuws kan zo indringend zijn dat ander nieuws volkomen op de achtergrond verdwijnt (Redmond & Holmes, 2007).

Of een actuele gebeurtenis vermeld wordt als nieuws hangt af van de culturele criteria, ook wel de nieuwswaarden van een gebeurtenis genoemd (Gielen, 1990; Servaes et al, 1992; Galtung & Ruge, 1965). Wanneer een bericht beschikt over nieuwswaarde wil dit nog niet direct zeggen dat een gebeurtenis ook geselecteerd wordt om als nieuws weer te geven. Ook andere selectiefactoren zijn daar voor verantwoordelijk.

4.2 De nieuwswaarden

Of een gebeurtenis nieuws wordt hangt af van de nieuwswaarde die er mee samen vallen. Met de nieuwswaarde worden de factoren *actualiteit* en *betekenis van de gebeurtenis* bedoeld (Servaes et al, 1992; Westerstahl & Johansson, 1994; Galtung & Ruge, 1965). Van een actualiteit is sprake wanneer het tijdelijk, geografisch en/of psychologisch nabij is. Met

Oog om oog of hand in hand?

tijdelijk wordt bedoeld dat de actualiteit recent moet hebben plaatsgevonden (Servaes et al, 1992) of een actueel thema is (Schulz, 1976). Hierdoor beconcurreren media elkaar, omdat ze als eerste het meest recente nieuws willen melden. Met geografisch nabij wordt bedoeld dat een gebeurtenis meer nieuwswaarde heeft, wanneer dit dichtbij heeft plaatsgevonden. Vooral grote rampen in eigen land kennen een hoge nieuwswaarde (Vasterman, 2008; Schulz, 1976). Dit geldt ook voor een gebeurtenis, waarbij sprake is van een sterke (emotionele) betrokkenheid (Servaes et al, 1992), de psychologische nabijheid is dan groot.

Naast de actualiteit speelt ook de betekenis van een gebeurtenis een grote rol bij het bepalen in hoeverre er sprake is van nieuwswaarde. Een gebeurtenis die ingrijpend is en betrekking heeft op een groot aantal mensen kent een hoge nieuwswaarde (Servaes et al, 1992; Rosengreg, 1974). Ook een gebeurtenis, waarbij bekende personen betrokken zijn draagt er toe bij dat een onderwerp meer nieuwswaarde krijgt (Servaes et al, 1992; Schulz, 1976; Galtung et al, 1965). Deze bekendheid hebben zij vaak te danken aan het feit dat zij zich ten opzichte van andere mensen onderscheiden op het gebied van sport, entertainment, kunst, wetenschap, politiek of hun manier van leven binnen de samenleving (McQuail, 2005).

4.3 Sporter als beroemdheid

Rein, Kotler en Stoller (1997) omschrijven een beroemdheid als een excellente professional op een bepaald vakgebied die in eerste instantie hierdoor nieuwswaardig wordt gevonden, maar die in een later stadium zelf nieuwswaardig wordt.

In dit geval kijken we naar de sporter als beroemdheid. Met een beroemdheid hangen vier kenmerken samen. Allereerst wordt de mate van *herkenbaarheid* gezien als een kenmerk in hoeverre iemand gedefinieerd kan worden als beroemdheid. Het zijn zichtbare, bekende personen die vanwege hun prestatie herkend worden door anderen in de samenleving (Ferris, 2010; Boorstin, 1961; Mills, 1956). Ten tweede wordt een *asymmetrische* relatie tussen sporter en fan gezien als een kenmerk. De fans zijn op de hoogte van de sporter, maar andersom is de sporter niet bekend met de fan. Er is dan ook *geen wederzijdse verbondenheid* tussen fan en sporter (Ferris, 2010). Als laatste kenmerk van een sporter als beroemdheid geeft Ferris (2010) aan dat fans en beroemdheden *nauwelijks fysiek samen* ergens aanwezig zijn. Dit gebeurt alleen wanneer de fan de stap neemt om de sporter op te zoeken. Kortom de relatie tussen fan en sporter is eenzijdig, waarbij de sporter zeker niet zonder zijn fans kan.

Oog om oog of hand in hand?

In de afgelopen decennia vond een verschuiving plaats van het fenomeen ‘held’ naar ‘beroemdheid’ (Boorstin, 1961). De boodschap die verspreid wordt legt het af tegen de presentatie van de boodschap. Kortom, het visuele aspect speelt een steeds grotere rol. Een beroemdheid komt tot stand door de representatie in de media voor promotionele en publicitaire doeleinden (Turner, 2004).

Beroemdheden hebben een maatschappelijke functie binnen de samenleving. Zij versterken het sociale aanzien en de prestige van de power elite, doordat zij vaak met elkaar in contact komen wat wordt weergegeven in de media. Onder de power elite verstaat Mills (1965) een groep mensen die binnen de samenleving afsteken tegen andere burgers door hun bezit in macht, rijkdom en prestige. Door de omgang van deze elitepersonen met beroemdheden wordt hun positie in de samenleving versterkt. Turner (2004) wijst beroemdheden een sociale functie toe. Zo benadrukt hij dat er parasociale interacties gegenereerd worden tussen het publiek en de beroemdheid. Dit wordt een parasociale interactie genoemd, omdat zo’n verhouding niet volwaardig is. Het publiek weet ongetwijfeld een heleboel van de beroemdheid, maar andersom is dit niet het geval. Toch kan deze relatie zo sterk zijn dat de volgers van de beroemdheid zelfs emoties ervaren. Deze relatie is niet volwaardig te noemen, omdat er sprake is van eenzijdige bekendheid.

Een beroemdheid heeft volgens Turner (2004) naast een sociale functie ook een culturele functie. Zo zijn beroemdheden in staat om door middel van hun werkzaamheden en verschijning mensen te informeren en te beïnvloeden over maatschappelijk relevante onderwerpen. Hierdoor dragen zij bij aan de beïnvloeding van de relatie tussen mens en cultuur. Op deze manier worden zij in staat gesteld om culturele identiteiten te behouden en te realiseren. De laatste functie die Turner (2004) toewijst aan beroemdheden is van ideologisch karakter. Hiermee verwijst hij naar Marshall (1997) die beroemdheid ziet als een fundamentele schakel tussen consumptie kapitalisme, individualisme en democratie. Citaten van deze beroemdheden verhogen de nieuwswaarde van het bericht nog meer (Servaes et al, 1992).

4.4 Nieuwsselectie

Het komt op de journalist aan om te bepalen of een gebeurtenis beschikt over nieuwswaarden. Naast de factoren actualiteit en betekenis van een gebeurtenis speelt ook de journalist een grote rol bij de totstandkoming van nieuws. In 1947 kwam Kurt Lewin als eerste met de term

Oog om oog of hand in hand?

‘gatekeeper’, waarmee hij aangeeft dat sommige mensen bepalen in hoeverre en op welke manier mensen op de hoogte werden gebracht van gebeurtenissen (Berkowitz, 1997). In 1950 deed White onderzoek naar de selectie van nieuws. Aan de hand van een analyse van berichten van persbureaus die niet geplaatst zijn in kranten, concludeerde hij dat journalisten berichten plaatsen op basis van persoonlijke voorkeur. Opvattingen, persoonlijke ervaringen en verwachtingen bepalen volgens White (1950), waarover een journalist wil berichten (Servaes et al, 1992). In 1991 herzag Pamela Shoemaker de ‘gatekeeping theorie’. Zij ging er vanuit dat de keuze van een journalist om over een gebeurtenis te berichten ook afhangt van de rolperceptie, wat ziet de journalist als zijn belangrijkste taak. Ook het socialisatieproces bij de nieuwsorganisatie en de persoonlijke achtergrond van de journalist spelen een rol bij het selecteren van nieuws (Shoemaker, 2009).

Galtung en Ruge (1965), twee Noorse onderzoekers, hebben twaalf factoren opgesteld die van invloed zijn op de nieuwssselectie door journalisten. Zo speelt *frequentie* van een gebeurtenis een belangrijk rol voor het al dan niet selecteren om tot nieuwsitem te vormen. Ze doelen hiermee op gebeurtenissen die een lange aanloop nodig hebben om te voltrekken en incidenten die direct zichtbaar zijn. Hoe korter het proces duurt, hoe meer berichten er in korte tijd geproduceerd worden en dus worden verwerkt tot nieuwsitem.

De tweede factor die van invloed is op de nieuwssselectie is de *drempelwaarde*. Hoe meer mensen betrokken zijn bij de gebeurtenis en hoe sensationeler het bericht is, des te groter de kans dat de journalist het gaat publiceren. Het derde punt van Galtung en Ruge (1965) is *ondubbelzinnigheid*. De mate van complexiteit bepaalt of een onderwerp gepubliceerd zal worden. Hoe duidelijker en vollediger het bericht, hoe groter de kans dat het wordt opgemerkt als nieuws.

Betekenis van het onderwerp wordt gezien als vierde selectiefactor. Hoe meer de burger al bekend is het met onderwerp, hoe groter de kans dat er meer informatie over bekendgemaakt zal worden. De *harmonie* van een onderwerp bepaalt volgens de Noorse wetenschappers ook hoe een bericht geselecteerd wordt. Hiermee wordt bedoeld op de verwachting, dat iets gaat gebeuren en de hoop dat het ook zal gebeuren. Het is hierbij echter wel belangrijk dat het beschikt over een mate van *uitzonderlijkheid*. De gebeurtenis moet onverwachts en zeldzaam zijn.

Oog om oog of hand in hand?

Als zevende selectiefactor dragen zij de mate van *continuïteit* aan, eenmaal geselecteerd als nieuws zal de berichtgeving blijven plaatsvinden. Het is voor journalisten, daarnaast ook interessant om te kijken in hoeverre een onderwerp past binnen de *compositie*. Er wordt gekeken of er niet te veel nieuws van het zelfde wordt geproduceerd. Deze acht bovenstaande punten zijn universele punten die wereldwijd bij allerlei journalisten een rol spelen.

Galtung en Ruge (1965) gaan echter uit van nog vier factoren die een rol spelen bij het selectieproces van nieuwsonderwerpen, deze zijn cultuurgebonden. Zo worden er eerder onderwerpen over *elitelanden* geselecteerd om nieuws te worden, dan over onder ontwikkelde landen. Ditzelfde geldt voor gebeurtenissen die in verband gebracht kunnen worden met *elitepersonen*, zoals ook Schulz (1976) meldt. Deze tiende factor hangt sterk samen met de mogelijkheid tot *personificatie*. Is een onderwerp te herleiden naar personen dan is het voor de burger tastbaarder om dit tot nieuws te aanvaarden en selecteert de journalist dergelijke onderwerpen sneller. De laatste factor die Galtung en Ruge (1965) aandragen is de mate van *negativisme*. Hoe ernstiger en dramatischer de gebeurtenis des te groter de kans dat het geselecteerd wordt (Servaes et al, 1992; Galtung et al, 1965). Dit geven ook Westerstahl en Johansson (1994) en Schulz (1976). Gebeurtenissen met negatieve aspecten komen eerder aan de beurt dan gebeurtenissen met positieve aspecten.

4.5 Sport en nieuws waarde

Volgens het onderscheid wat Servaes en Tonnaer (1992) maken tussen nieuws valt sportnieuws in de categorie ‘zacht nieuws’. Nieuws dat te maken heeft met sport valt binnen de categorie ‘human interest’ verhalen.

Wanneer we de twaalf factoren van Galtung en Ruge toepassen op sportberichtgeving valt dit in veel gevallen met elkaar samen. Zo is er bij veel sporten sprake van een cyclus, waarin veel wedstrijden plaatsvinden. Op deze manier vindt er een samenhang plaats tussen het resultaat van een wedstrijd en de verschijnings*frequentie* van een medium, zoals kranten, radio en televisie. Er kan vooruitgekeken worden op een toernooi, live verslag gedaan worden en nabeschouwd worden binnen een kort tijdsbestek. De *drempelwaarde* om een sportbericht te selecteren om tot nieuws te creëren zal afhangen van in hoeverre de deelname of uitslag van Nederlanders sensationeel, omvangrijk, uniek en succesvol is. De *betekenis* van sportberichten zullen vooral waarde krijgen door deelname, prestaties of andere informatie van en over Nederlandse sporters. Daarmee voldoet sport ook aan de selectiecriteria

Oog om oog of hand in hand?

harmonie. Sport kan er immers voor zorgen dat een samenleving zich voor een korte periode verbreedt vanwege succesvolle prestaties van Nederlandse sporters, zeker wanneer de kans groot is dat een sporter hoge ogen kan gooien tijdens een toernooi (Van Bottenburg, 1998). Sportliefhebbers creëren hierdoor een verwachtingspatroon, waarbij ze verwachten en hopen dat de sporter in staat is om daadwerkelijk een goed resultaat te leveren.

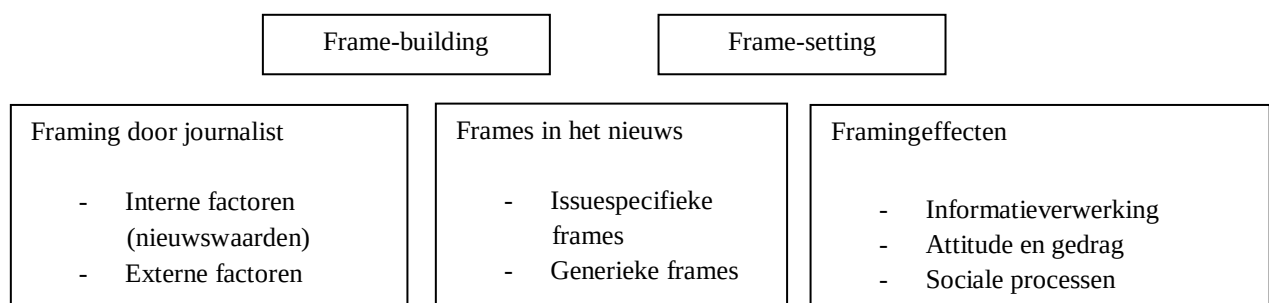
Ook de factoren *compositie*, *elitelanden*, *elitepersonen*, *negativisme*, *uitzonderlijkheid* en *personificatie* zijn van toepassing op sport gerelateerde onderwerpen. Echter de selectiefactoren *ondubbelzinnigheid* en *continuïteit* hebben minder betrekking op sportonderwerpen. Dat sommige sporters gezien worden als *elitepersonen* komt door hun uitzonderlijke prestaties en persoonlijke uitstraling. Met deze uitstraling wordt niet zozeer geduid op de masculiniteit, maar meer op de combinatie van successen, prestatievermogen en het omgaan met de media. Dat de prestaties van sporters worden uitgevoerd als afgevaardigde van het land van herkomst zorgt voor het ontstaan van het nationale chauvinisme (Stokvis, 2003). Sporters die uitzonderlijk hebben gepresteerd en beschikken over een persoonlijke uitstraling worden steeds bekender, daardoor neemt hun nieuwsaarde toe en zullen zij meer media-aandacht verwerven dan sporters die hier in mindere mate over beschikken.

4.6 Framing

Op welke manier de burger geïnformeerd wordt over de sporter hangt af van in welke mate de berichtgeving ‘geframed’ is. Wanneer een gebeurtenis nieuwsaarde bevat zal het geselecteerd worden om tot nieuws vermeld te worden. De manier waarop dit gedaan wordt hangt af van de manier waarop de journalist het bericht ‘framed’. In feite wordt de invalshoek hoe wij moeten denken over de werkelijkheid vooraf voor ons bepaald wordt door de journalist (Chang & Druckman, 2007; De Boer & Brennecke, 2009). De journalist kan er niet aan ontkomen om een bericht te framen, omdat zij als eerste het nieuws te horen krijgen en ons op de hoogte brengen hiervan door het te belichten aan de hand van hun eigen interpretatie (McQuail, 2005). Op welke manier de journalist ons informeert over een gebeurtenis hangt af van interne factoren, zoals de normen en waarden van de journalist, opvattingen over nieuwsaarden en de agenda van de journalist. Ook externe factoren, zoals voorlichters en belangengroepen spelen een rol bij de framing van gebeurtenissen (Huckins, 1999). Het proces, waarbij interne- en externe factoren de journalist beïnvloeden op welke manier een onderwerp wordt aangekleed, wordt ook wel *framebuilding* genoemd (De Vreese, 2003).

Oog om oog of hand in hand?

De framebuilding is afhankelijk van de journalist, maar de *framesetting* is afhankelijk van in welk mediaframe het bericht vermeld wordt. Met het mediaframe wordt de wijze waarop een onderwerp wordt gepresenteerd en geïnterpreteerd in de berichtgeving verstaan. Hoe het publiek het onderwerp definieert hangt af vanuit welk mediaframe, of terwijl vanuit welk perspectief, het onderwerp belicht wordt. De perceptie van de werkelijkheid bij het publiek wordt hierdoor beïnvloed (De Boer & Brennecke, 2009). Framesetting is de interactie tussen mediaframes en de kennis en predisposities die mensen al over het onderwerp hebben (De Vreese, 2005). De mediaframes zijn de onafhankelijke variabele en de publieksframes de afhankelijke variabele (Scheufele, 1999; De Vreese, 2005).

Figuur 3: Het proces van framing (De Vreese, 2003)

De mediaframes zorgen ervoor dat bepaalde informatie die opgeslagen ligt in het hoofd van de ontvanger eerder geactiveerd wordt dan wanneer er voor een ander mediaframe was gekozen. Framesetting heeft naast informatieverwerking bij mensen ook effect op individueel en maatschappelijk niveau. Zo kan het zijn dat op individueel niveau de attitudes over een onderwerp veranderen, omdat bepaalde waarden, feiten en invalshoeken worden benadrukt. Op maatschappelijk niveau kan het zijn dat frames sociale processen beïnvloeden, zoals collectief gedrag, socialisatie en beleidsbeslissingen (De Vreese, 2005).

In figuur 3 is te zien dat De Vreese (2003) onderscheid maakt tussen issuespecifieke frames en generieke frames. Op zichzelf staande onderwerpen worden vaak vermeld in een issuespecifiek frame. Onderwerpen die in relatie kunnen staan tot andere of verbanden hebben met andere onderwerpen worden vaak weergegeven in een generiek frame. De generieke frames worden opgedeeld in de volgende categorieën; ‘conflict’, ‘human interest’, ‘economische gevolgen’, ‘moraliteit’ en ‘verantwoordelijkheid (Semetko & Valkenburg, 2000).

4.7 Framing in sport

Volgens de indeling van Semetko en Valkenburg (2000) valt de sportberichtgeving over het algemeen in de categorie ‘human interest’. Zij omschrijven de categorie ‘human interest’ als volgt:

“The human interest frame brings a human face, an individual’s story, or an emotional angle to the presentation of an event, issue or problem.” (Semetko & Valkenburg, 2000)

Een gebeurtenis van een individu wordt binnen dit framework weergegeven als een evenement, probleem of issue. Zoals eerder aangegeven, wordt een sporter naarmate zijn prestaties verbeteren steeds bekender, waardoor de nieuws waarde voor de journalist toeneemt. De sporter wordt echt gezien als een beroemdheid, waardoor ook het privéleven belangrijk wordt gevonden. Hoe de sporter gezien wordt door het publiek hangt wel af van de wijze waarop hij door de media wordt weergegeven. Net als bij andere beroemdheden zijn ook sporters afhankelijk van de framebuilding en framesetting van een bericht. Dit bepaalt op welke wijze zij geïnterpreteerd worden door het publiek (De Vreese, 2003). Een onjuiste of negatieve weergave van een sporter kan uitwerking hebben op het functioneren van de sporter.

4.8 Conclusie

Dit hoofdstuk laat zien dat de media-aandacht voor de sporter niet meer alleen gebaseerd is op de prestaties die geleverd worden, maar dat de sporter steeds meer als beroemdheid kan worden gezien. De nieuws waarden van de sporter worden daarmee vergroot, doordat het niet enkel meer gaat om actuele resultaten die behaald worden, maar ook vanwege de aanwezigheid van een sporter als beroemdheid bij een gebeurtenis. Mills (1965) en Turner (2004) geven beide aan dat de sporter, vanwege zijn bekendheid binnen de samenleving, een maatschappelijke, sociale en culturele functie heeft. Semetko en Valkenburg (2000) zien sport binnen het ‘human interest frame’. Volgens het proces van framing (De Vreese, 2003) valt dit binnen de categorie generieke frames. Veelal worden de sporters namelijk weergegeven bij een onderwerp welke verband houdt met andere onderwerpen. Voor de sporter is het erg belangrijk vanuit welke frame het bericht wordt weergegeven, want op deze manier is de publieke opinie te beïnvloeden. De journalist heeft dus veel invloed bij het selecteren van de sporter tot nieuws en op welke wijze de sporter vervolgens in het nieuws wordt gebracht.

5. Opzet & methode

Om dit onderzoek te bewerkstelligen is er vooraf een onderzoeksopzet opgesteld, waaruit vervolgens de onderzoeksmethode is ontwikkeld.

5.1 Opzet van het onderzoek

Dit onderzoek richt zich op de relatie tussen topsporters en sportjournalisten. Er is weinig bekend over de relatie tussen deze twee beroepsprofessionals. Toch komen zij veelvuldig met elkaar in aanraking door bijvoorbeeld internationale successen die behaald worden en de rol die sport in de maatschappij speelt. Het doel van dit onderzoek is om te achterhalen in hoeverre de media-aandacht iets doet met topsporters en op welke wijze dit gebeurt. Er wordt hierbij vanuit gegaan dat de media-aandacht die topsporters ontvangen een bepaalde uitwerking op hen heeft in zowel de sportieve- als privéomgeving. De probleemstelling en tevens onderzoeksvraag die hiervoor opgesteld is luidt:

‘Op welke manier beleven topsporters media-aandacht?’

Dit onderzoek is in twee delen opgedeeld om te achterhalen of media-aandacht ook daadwerkelijk iets teweeg brengt bij de sporters. In het eerste deel is gebruik gemaakt van een kwalitatieve onderzoeksmethode, waarbij door middel van diepte-interviews bij topsporters is achterhaald wat hun ervaringen zijn met de media. Een kwalitatief onderzoek biedt de mogelijkheid om deze bevindingen verder uit te diepen en te analyseren. Voor de interviews wordt gewerkt met de *‘grounded theory’* ook wel de *gefundeerde theoriebenadering* genoemd. Met behulp van de interviews wordt de volgende deelvraag beantwoord:

‘Hoe ervaren topsporters media-aandacht?’

Hierbij zijn de sporters bevraagd naar hun ervaringen met de media, hun visie op de sportjournalistiek en hun bevindingen van de uiteindelijke weergave van de sporter in de media. In het tweede deel van het onderzoek staat een inhoudsanalyse centraal. Hierbij staat de volgende deelvraag centraal:

‘Op welke wijze worden de topsporters in krantenartikelen weergegeven?’

Tijdens deze analyse is gelet op de vermelding van de sporters die hebben deelgenomen aan dit onderzoek in de kop van het krantenartikel. Hierbij is gekeken of de algemene teneur van het bericht positief, neutraal of negatief te noemen was.

5.2. Methode van het onderzoek

Dit onderzoek wordt gedaan door middel van een ‘vergelijkende casestudy’ onderzoeksmethode. Bij een dergelijk onderzoek gaat het om de bestudering van *een sociaal verschijnsel of sociale verschijnselen*. Dit onderzoek vindt doorgaans plaats in een *natuurlijke omgeving*, waarbij gebruik gemaakt wordt van *diverse databronnen* (Swanborn, 2008). In dit geval wordt er gebruik gemaakt van diepte-interviews bij sporters en een inhoudsanalyse van krantenartikelen. Een eigenschap van een casestudy is dat de onderzoeker gericht is op een beschrijving van stabiliteit en verandering van variabelen. Hierdoor is het mogelijk om tot verklaringen van processen te komen. Deze verklaringen en beschrijvingen worden gaandeweg het onderzoek getoetst aan de beschrijvingen en verklaringen die anderen gegeven hebben (Swanborn, 2008). In dit onderzoek is gebruik gemaakt van een ‘multiple case design’, waarbij alle casussen met dezelfde onderzoeksmethode zullen worden onderzocht. Er is voor een ‘casestudy’ gekozen, omdat dit onderzoek bedoeld is om *gedetailleerde kennis* te verwerven over de relatie tussen sporter en journalist. De casussen worden onderling met elkaar vergeleken om zo tot een beschrijving te komen van de relatie topsporter en journalist. Er is een trekkingsplan voor casussen opgesteld, waarbij gestratificeerd is op de variabelen; geslacht, individuele sporter versus teamsporter en mediasport versus niet-mediasport. Daarnaast zijn ook ex-topsporters benaderd om te kijken of er een verschil heeft plaatsgevonden in de relatie tussen topsporters en sportjournalisten in de loop der jaren.

5.3 Diepte-interviews

Aanleiding voor dit onderzoek is de beperkte kennis die momenteel aanwezig is in de relatie tussen sportjournalisten en topsporters. Voor dit onderzoek zijn elf huidige topsporters en negen ex-topsporters onderworpen aan een diepte-interview van gemiddeld drie kwartier. Ook ex-topsporters zijn geïnterviewd, omdat zij wellicht anders op hun relatie met de media terugkijken dan de huidige sporters die nog volop in contact staan met journalisten. De sporters zijn daarnaast allemaal geselecteerd op basis van deelname aan een individuele sport of teamsport en of deze sport veel of weinig media-aandacht kent. De interviews zijn afgenomen in de maanden april en mei aan de hand van de ‘*grounded theory*’.

5.3.1 Grounded theory

In de jaren '60 ontwikkelde Barney Glaser en Anselm Strauss (2009) een onderzoekstype waarbij het doel is om een gefundeerde theorie te ontwikkelen. Deze 'grounded theory' analyse is gebaseerd op een analyse van empirische data. Deze data ontstaan uit diepte-interviews of door inhoudsanalyses. De 'grounded theory' is een proces, waarbij theoriebuilding ontstaat uit verschillende casussen (Eisenhardt, 1989). Uit individuele uitspraken worden aan de hand van de analyse algemene theorieën ontwikkeld. Dit onderzoek is dan ook inductief van karakter. Om tot een theorie te komen dient de data gecodeerd te worden. Het proces van codering kent drie fases: 'open coding', 'axial coding', en 'selective coding'. Wanneer de data onderworpen wordt aan 'open coding' worden alle interviews onafhankelijk van elkaar geanalyseerd. Deze codering gaat erg nauwkeurig, doordat zin voor zin wordt geanalyseerd. Op deze manier worden begrippen ontdekt en toegewezen. In de tweede fase van codering 'axial coding' worden al deze verschillende begrippen met elkaar vergeleken. Op basis van verschillen en overeenkomsten worden de losse begrippen gesystematiseerd. De individuele begrippen worden verwerkt tot thema's. Op deze manier worden de resultaten uit de interviews samengevoegd. Tijdens het laatste deel van het coderingsproces, de 'selective coding' wordt er een theorie ontwikkeld aan de hand van de gecodeerde thema's. Hieruit ontstaat een theorie over de relatie tussen sportjournalisten en topsporters (Strauss & Corbin, 1998).

5.3.2 Operationalisering interviews

De geïnterviewden zijn allemaal geselecteerd op basis van participatie in een media- versus niet-mediasport en of dit in een individuele dan wel teamsport plaatsvindt. Aangenomen wordt dat er een verschil is in de manier waarop media-aandacht beleefd wordt tussen deze sporters. Ook zal er gekeken worden of mannen media-aandacht anders beleven dan vrouwen.

Topsporter

Onder topsporter wordt een atleet verstaan die, zowel op nationaal als internationaal niveau tot de beste sporters van de wereld behoort. De prestaties komen tot uiting bij de hoogste nationale en internationale wedstrijden en competities.

Mediasport versus niet-mediasport

Bepaalde sporten krijgen meer media-aandacht dan andere sporten (Westerbeek & Smith, 2003; Barnett, 1995). Dit is afhankelijk van de mate van populariteit van die sport in een

Oog om oog of hand in hand?

bepaald land. In Nederland worden de sporten voetbal, volleybal, hockey, schaatsen, atletiek, tennis, wielrennen en zwemmen gezien als mediasporten (Stokvis, 2003). Er is veel publiciteit en aandacht voor deze sporten in diverse media. Afgezien van voetbal krijgen over het algemeen individuele sporten wel meer aandacht dan teamsporten (NOS, 2010). Sporten als korfbal, judo, squash en shorttrack verwerven daarentegen veel minder media-aandacht. Zij worden dan ook omschreven als niet-mediasport. In dit onderzoek wordt gekeken of de mate van media-aandacht die gegenereerd wordt invloed heeft op de beleving van de topsporters ten aanzien van media-aandacht.

Geslacht

De sporters zijn ook geselecteerd op basis van geslacht, omdat mannen en vrouwen anders in de media worden weergegeven. Er wordt dan ook vanuit gegaan dat zij deze weergave en de omgang met de media op een andere manier ervaren.

Individuele sport of teamsport

Bij een sport, waarbij de sporter puur zelf verantwoordelijk is voor het resultaat, wordt verwacht dat de druk om te presteren groter is dan wanneer er een heel team verantwoordelijk wordt geacht voor het eindresultaat. Om te bepalen of dit ook van invloed is op de omgang met media en media-aandacht zijn de antwoorden van deze sporters met elkaar vergeleken. In dit onderzoek wordt verwacht dat er een verschil is in de beleving van media-aandacht, zoals er ook een verschil blijkt te zijn in de mate van wedstrijdangstdispositie tussen teamsporters en individuele sporters (Bakker, Auweele & Van Mele, 2003).

5.3.3 Onderzoekseenheden

Sporters van allerlei verschillende sporten zijn benaderd, behalve voetballers. Er is bewust voor gekozen om deze sporters niet te onderzoeken, omdat zij gezien worden als een aparte categorie. Zij ontvangen in verhouding tot andere sporten zoveel meer media-aandacht dat het onmogelijk werd geacht om deze met elkaar te vergelijken. Alle sporters zijn benaderd via de e-mail, waarin uitgebreid beschreven werd wat het onderzoek inhield, wat het doel van het onderzoek was en welke voordelen het voor hen als sporter kan opleveren. In totaal zijn er ruim honderd e-mails verzonden. In aanloop naar de Olympische Spelen en gezien de korte periode waarin het interview plaats kon vinden, gaven een hoop sporters aan niet mee te kunnen werken aan het onderzoek hoewel ze het wel erg interessant zouden vinden.

Oog om oog of hand in hand?

Uiteindelijk zijn twintig sporters bereid gevonden om hun medewerking aan dit onderzoek te verlenen.

De volgende twintig sporters hebben hun medewerking aan dit onderzoek verleend:

	Man	Vrouw
Individuele sporter in een mediasport	Nick Driebergen (zwemmen)	Moniek Kleinsman (schaatsen)
	Aart Vierhouten (wielrennen)	Marcella Mesker (tennis)
	Stefan Groothuis (schaatsen)	Nelli Cooman (atletiek)
	Falko Zandstra (schaatsen)	
	Jacco Eltingh (tennis)	
	Gert-Jan Liefers (atletiek)	
Teamsporter in een mediasport	Bas van de Goor (volleybal)	Willemijn Bos (hockey)
	Peter Blangé (volleybal)	
Individuele sporter in een niet-mediasport	Niels Kerstholt (shorttrack)	Annita van Doorn (shorttrack)
	Ruben Houkes (judo)	Sanne van Kerkhof (shorttrack)
		Jorien ter Mors (shorttrack)
	Tommy Berden (squash)	Nicole Beumer (squash)
Teamsporter in een niet-mediasport	André Kuipers (korfbal)	

Tabel 1: Onderzoekseenheden

5.3.4 De interviews

De interviews zijn semigestructureerd afgenomen. De sporter kreeg veel ruimte voor eigen inbreng, maar er waren een aantal topics opgesteld die behandeld dienden te worden. Gedurende de onderzoeksperiode kon het theoretisch kader nog niet worden vervaardigd, omdat dit afhankelijk was van de thema's die aan bod kwamen in de interviews. De interviews zijn semigestructureerd, omdat vooraf wel een aantal onderwerpen waren opgesteld welke aan bod dienden te komen om een goed beeld te krijgen van de mogelijke invloed die een sportjournalist kan uitoefenen.

De topiclijst zag er als volgt uit:

Topic 1: Kennismaking

- Uitleg onderzoek
- Algemene indruk sportjournalistiek

Oog om oog of hand in hand?

Topic 2: Sport

- Status beoefende sport

Topic 3: Media-aandacht

- Mediatrainingen
- Beleving van media-aandacht
- Houding sporter

Topic 4: Relatie met journalisten

- Ervaringen
- Omgang
- Houding journalisten

Topic 5: Berichtgeving

- Weergave

5.3.5 Verwerking interviews

Om de verwerking van de interviews te vergemakkelijken en om de validiteit te waarborgen zijn alle interviews opgenomen op een digitale voicerecorder. De interviews zijn vervolgens uitgewerkt tot een transcript. De transcripten zijn geanalyseerd, zoals de uitgangspunten van de ‘grounded theory’. Uiteindelijk resulteerde de analyses van twintig transcripten in een aantal thema’s. Deze thema’s hadden hun grondslagen in de theorie, maar kwamen ook tot stand door de aanvullingen van de geïnterviewden. Op deze manier is er gewerkt met zowel een inductieve als een deductieve manier van het analyseren van de data. Vervolgens zijn deze thema’s weer onderling met elkaar vergeleken en werd er gekeken in hoeverre de thema’s een antwoord gaven op de deelvraag, dan wel de onderzoeksvraag. Deze manier van analyseren resulteerde uiteindelijk in het punt van verzadiging, waardoor de resultaten van het onderzoek konden worden vastgesteld. Om de privacy van de sporters die meegewerkt hebben aan dit onderzoek te waarborgen zullen de resultaten anoniem worden weergegeven.

5.4 Inhoudsanalyses

Het tweede deel van dit onderzoek bestaat uit de vraag op welke wijze de geïnterviewde sporters gedurende hun actieve loopbaan zijn weergegeven in kranten. Aan de hand van een handmatige inhoudsanalyse van een drietal kranten wordt bepaald wat de teneur van het krantenartikel is. In eerste instantie werd geprobeerd om krantenartikelen, waarin één van de geïnterviewde sporters voorkwam, volledig te analyseren. Dit leverde echt dusdanig veel data op dat het, binnen dit tijdsbestek, niet mogelijk was om al deze artikelen te analyseren.

Uiteindelijk is er voor gekozen om alle koppen, waarin één van de twintig geïnterviewde sporters in voorkwam te analyseren. Alleen krantenartikelen, waarin één van de geïnterviewde sporters voorkwam, zijn onderzocht omdat er op deze manier onderzocht kon worden of de topsporter op dezelfde wijze ervaart weergegeven te worden als daadwerkelijk ook zo gebeurd in krantenartikelen. Dit gaf uiteindelijk 521 resultaten. De teneur van het bericht is geanalyseerd op basis van een positieve, neutrale of negatieve strekking van de krantenkop.

5.4.1 Dataverzameling

De krantenartikelen zijn opgehaald uit de digitale krantendatabase 'Lexis Nexis'. Er is gekozen om de berichtgeving van de sporters te analyseren in de kranten '*de Telegraaf*', '*Algemeen Dagblad*' en '*de Volkskrant*'. Voor deze kranten is gekozen omdat zij de grootste oplagen hebben, respectievelijk 36,3%, 24% en 13,7% van alle kranten die landelijk verspreid worden. Bovendien worden '*de Telegraaf*' en het '*Algemeen Dagblad*' omschreven als populaire dagbladen waarbij amusement centraal staat in tegenstelling tot '*de Volkskrant*' die getypeerd wordt als een kwaliteitskrant, waarbij politiek centraal staat (Bakker & Scholten, 2009). Op deze manier kan er ook onderscheid gemaakt worden in het type krant die berichtgeving doet over de sporters.

5.4.2 Onderzoekperiode

Er zijn krantenartikelen geanalyseerd uit verschillende periodes, omdat de sporters in verschillende periodes hun actieve loopbaan hadden. Per sporter zijn de artikelen geanalyseerd vanaf het begin van het jaar waarin zij nationaal furore maakte tot en met het einde van het jaar waarin ze hun actieve loopbaan beëindigden. Voor deze periode is gekozen, omdat heel veel sporters ook nog binnen de sport actief zijn na hun carrière. Krantenartikelen die hierover geschreven zijn worden in mindere mate van belang geacht bij het creëren van de publieke opinie. De onderzoekperiode varieert van 1 januari 1981 tot en met 25 mei 2012 (zie tabel 2).

5.4.3 Operationalisering inhoudsanalyse

Om de krantenartikelen te selecteren is er gebruik gemaakt van een zoekstring, waarbij de naam van de sporter vermeld werd en de sport die werd beoefend. Er is alleen gezocht op vermelding van de naam in de kop van een krantenartikel ten tijde van de actieve loopbaan van de sporter. Voor de kop is expliciet gezocht op vermelding van de achternaam, omdat dit de gebruikelijke titel is die wordt gebruikt in de koppen van krantenartikelen. Daarnaast is

Oog om oog of hand in hand?

gezocht naar de naam van de sporter in combinatie met de sport om op deze manier krantenartikelen uit te sluiten die niet gaan over de sporter, maar over iemand met dezelfde naam zoals de korfballer en astronaut André Kuipers.

De volgende zoekstrings zijn gebruikt:

(Voornaam + Achternaam sporter) AND (sport) AND HEADLINE (achternaam sporter)

Datum is van 01/01/.... t/m --/--/--

Naam sporter	Sport	Headline	Periode
Aart Vierhouten	Wielrennen	Vierhouten	01-01-1996 t/m 31-12-2008
André Kuipers	Korfbal	Kuipers	01-01-2005 t/m 25-05-2012
Annita van Doorn	Shorttrack	Van Doorn	01-01-2003 t/m 25-05-2012
Bas van de Goor	Volleybal	Van de Goor	01-01-1989 t/m 31-12-2005
Falko Zandstra	Schaatsen	Zandstra	01-01-1990 t/m 31-12-1998
Gert-Jan Liefers	Atletiek	Liefers	01-01-1988 t/m 31-12-2008
Jacco Eltingh	Tennis	Eltingh	01-01-1991 t/m 31-12-1999
Marcella Mesker	Tennis	Mesker	01-01-1981 t/m 31-12-1987
Moniek Kleinsman	Schaatsen	Kleinsman	01-01-2004 t/m 25-05-2012
Nelli Cooman	Atletiek	Cooman	01-01-1984 t/m 31-12-1995
Nick Driebergen	Zwemmen	Driebergen	01-01-2004 t/m 25-05-2012
Nicole Beumer	Squash	Beumer	01-01-1989 t/m 31-12-1999
Niels Kerstholt	Shorttrack	Kerstholt	01-01-2001 t/m 25-05-2012
Peter Blangé	Volleybal	Blange	01-01-1984 t/m 31-12-2000
Ruben Houkes	Judo	Houkes	01-01-2003 t/m 31-12-2010
Sanne van Kerkhof	Shorttrack	Van Kerkhof	01-01-2003 t/m 25-05-2012
Jorien ter Mors	Shorttrack	Ter Mors	01-01-2006 t/m 25-05-2012
Stefan Groothuis	Schaatsen	Groothuis	01-01-2001 t/m 25-05-2012
Tommy Berden	Squash	Berden	01-01-1998 t/m 31-12-2007
Willemijn Bos	Hockey	Bos	01-01-2010 t/m 25-05-2012

Tabel 2: Zoekstrings

5.4.4 Teneur van de kop

De koppen zijn geanalyseerd aan de hand van de teneur van de kop. Er werd hierbij gekeken naar een positieve, neutrale of negatieve strekking van de krantenkop. Of een kop positief, neutraal of negatief was hing voornamelijk af van het onderwerp van de kop. De positieve strekking van een krantenkop viel vooral samen met het behalen van overwinningen, het geselecteerd worden voor wedstrijden en het leiden van klassementen. Van een neutrale kop

Oog om oog of hand in hand?

werd gesproken, wanneer er alleen feitelijk nieuws omtrent de sporter werd weergegeven, zonder dat uit de kop op te maken was of het positief of negatief was.

De negatieve strekking van een krantenkop viel vaak te herleiden naar tegenvallende resultaten, blessures en onenigheden binnen het team van een sporter. In tabel 3 worden een aantal voorbeelden weergegeven, waaruit op te maken is of een kop positief, neutraal of negatief bestempeld is.

Naam sporter	Positief	Neutraal	Negatief
Aart Vierhouten	Vierhouten in WK-ploeg	De partner van Vierhouten	Vierhouten valt af voor Tour
Annita van Doorn	Shorttrackster Van Doorn zeker van 'Vancouver'		Van Doorn slechts zevende
Bas van de Goor	Van de Goor blijft belangrijk	Goedkoop benadert van de Goor	Bas van de Goor plots in ziekenhuis
Falko Zandstra	Zandstra magistraal kampioen	Zandstra opent EK voor oranje	Falko Zandstra niet naar WK schaatsen
Gert-Jan Liefers	Liefers talent met superlongen	Derde plaats voor Liefers	Indoorseizoen voor Liefers al voorbij
Jacco Eltingh	Haarhuis en Eltingh bijzonder goed op dreef	Eltingh opent Daviscu-duel tegen Rosset	Eltingh en Haarhuis verliezen hun titel in het dubbelspel
Moniek Kleinsman	Kleinsman deelt de eerste tik uit	Kleinsman naar team Op=OP	Einde seizoen voor Kleinsman
Nelli Cooman	Cooman in eindstrijd	Cooman weer het middelpunt	Cooman strandt op 100 meter
Nick Driebergen	Vandaag debu-teert zwemmer NICK DRIEBERGEN (20) bij de WK kortebaan in Manchester.	Zwemmer Nick Driebergen leert veel wijze lessen	

Tabel 3: Categorisering berichtgeving

5.4.5 Intercodeurbetrouwbaarheid

Om de betrouwbaarheid van deze definiëring te verhogen is de intercodeurbetrouwbaarheid berekend. Op deze manier wordt ondervangen dat de interpretatie van de onderzoeker de resultaten subjectief kan beïnvloeden (Van Groningen & De Boer, 2008; Boeije, 't Hart & Hox, 2009). Door middel van meerdere codeurs is gekeken hoe zij een aantal krantenkoppen beoordeelden op basis van de teneur. In totaal hebben twee codeurs twintig krantenkoppen onafhankelijk van elkaar geanalyseerd. Er is gekeken hoe vaak zij bij deze krantenkoppen overeenstemming bereikten over de teneur van de kop.

Oog om oog of hand in hand?

Codeur 1 \ Codeur 2	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
Positief	8	0	2	10
Neutraal	0	3	0	2
Negatief	0	1	7	8
Totaal	8	4	8	20

Tabel 4: Intercodeurbetrouwbaarheid

In totaal hebben de twee codeurs $8+3+7=18$ krantenkoppen identiek geanalyseerd. Dit betekent dat er slechts twee krantenkoppen waren waar ze geen overeenstemming hebben bereikt. Het overeenstemmingspercentage is $18:20 \cdot 100\% = 90\%$

Aan de hand van Cohens Kappa wordt berekend wat de intercodeurbetrouwbaarheid is. Bij een uitkomst tussen de 0,4 en 0,75 kan er gesproken worden van een redelijke mate van overeenstemming. Wanneer Cohens Kappa uitkomt op een getal hoger dan 0,75 kan gesproken worden over een sterke mate van overeenstemming. Het onderzoek is er dus bij gebaat als er een hoge Cohens Kappa berekend wordt, omdat dit betekent dat de manier van coderen betrouwbaar is (Van Groningen & De Boer, 2008; Boeije, 't Hart & Hox, 2009).

$$\text{De formule voor Cohens Kappa is als volgt: } k = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e}$$

P_o staat hierbij voor het geobserveerde overeenstemmingspercentage, zoals hierboven berekend 80%. P_e is het overeenstemmingspercentage wat verwacht wordt op basis van het toeval. In totaal kan de codeur kiezen uit drie antwoordmogelijkheden; positief, neutraal en negatief. Dat de krantenkop geanalyseerd is op basis van toeval, betreft een kans van 1 op 3 = 33,3%.

$$k = \frac{P_o - P_e}{1 - P_e} = \frac{0,90 - 0,33}{1 - 0,33} = \frac{0,57}{0,67} = 0,851$$

Oog om oog of hand in hand?

Er kan dus, met 0,851 voor Cohens Kappa, gesproken worden over een sterke overeenkomst tussen de twee codeurs. Het analyseren van de krantenkoppen op basis van een positieve, neutrale of negatieve teneur kan hierdoor als betrouwbaar worden vermeld.

6. Resultaten

Dit onderzoek is, zoals vermeld uitgevoerd aan de hand van twintig diepte-interviews en een inhoudsanalyse van 521 koppen van krantenartikelen. Ook de resultaten zullen in twee delen worden weergegeven. In het eerste deel van dit hoofdstuk treft u de resultaten aan uit de interviews ondersteund door enkele quotes van de geïnterviewde sporters. Hiermee wordt de vraag beantwoord op welke manier de topsporters media-aandacht ervaren. In het tweede deel van dit hoofdstuk kunt u de resultaten lezen uit de inhoudsanalyse van de krantenkoppen. Hiermee wordt antwoord gegeven op de vraag op welke wijze de respondenten in de kranten zijn weergegeven tijdens hun actieve carrière. Tenslotte zullen deze resultaten gecombineerd worden om een weergave te geven van de beleving van de sporters ten aanzien van media-aandacht.

6.1 Resultaten interviews

De resultaten uit de twintig interviews dienen als het fundament om een antwoord te formuleren op de vraag: ‘Hoe ervaren topsporters media-aandacht?’

6.1.1 Kwaliteit sportjournalistiek

De sportjournalistiek is door de ogen van de geïnterviewde sporter oppervlakkig en teveel toegespitst op bepaalde sporten. De mate van aandacht die bepaalde sporten wel krijgen en anderen niet wordt niet altijd begrepen. Volgens alle geïnterviewden, zowel de mannen als de vrouwen, wordt er teveel aandacht besteed aan voetbal in verhouding tot andere sporten. Ook uit figuur 2 (paragraaf 2.3) blijkt dat 43 % van alle sport die op televisie wordt uitgezonden met voetbal te maken heeft. Aangezien er zowel sporters zijn geïnterviewd die veel media-aandacht ontvangen en sporters die weinig media-aandacht ontvangen valt hieruit niet op te maken dat er sprake zou zijn van jaloezie ten aanzien van sporten die weinig media-aandacht ontvangen. Het gevaar dreigt zelfs voor sporten die veel media-aandacht genereren dat ze worden doodgeschreven, omdat het te breed uitgemeten in de media verschijnt. De totstandkoming van het sportnieuws gebeurt volgens zeven geïnterviewden dan ook op een onjuiste manier, waarbij er teveel van uitgegaan wordt dat mensen een voorkeur hebben voor bepaalde sporten.

Naast de mate van aandacht werd er door deze sporters ook gerefereerd aan de manier, waarop diverse sporten worden weergegeven. In negen van de twintig gevallen werd

Oog om oog of hand in hand?

aangegeven dat de sportjournalistiek te kampen heeft met oppervlakkigheid. De journalistiek richt zich, in de ogen van deze sporters, teveel op uitslagen en resultaten. De totstandkoming van de resultaten wordt daarbij niet in ogenschouw genomen. Ook wordt aangegeven dat de kwaliteit van de journalistiek in het geding is door de komst van technieken als het internet en social media. Het nieuws gaat veel sneller rond en vaak loopt de journalist achter de feiten aan. Om het verhaal toch wat kracht bij te zetten wordt er gevist naar achtergrondinformatie die op dat moment niet van toepassing is. De overige elf sporters geven niet aan dat ze de sportjournalistiek niet oppervlakkig vinden, maar laten zich daar gewoon niet over uit. Onderstaande citaten tonen aan hoe de sportjournalistiek door de respondenten soms wordt omschreven.

“Het is verschrikkelijk oppervlakkig. Heel gauw wordt de rest van het verhaal vergeten en dan gaat het alleen over, jij was toen vierde, en toen vierde. Hoe dat kwam of wat er achter zat, daar is altijd vrij weinig interesse voor.” (man, mediasport)

“Ik snap dat het gewoon minder interessant is in de huidige tijd met alle vluchtige media om een verslag te maken van een wedstrijd, maar er moet altijd een verhaal inzitten. Er wordt veel naar een verhaal gezocht.” (man, niet-mediasport)

Uit deze citaten valt te concluderen dat de sportjournalistiek door deze twee sporters vanuit een redelijk negatief oogpunt wordt beschreven. Met de oppervlakkigheid van de sportjournalistiek wordt bedoeld op het gegeven dat er (te) weinig gekeken wordt op welke wijze een resultaat tot stand is gekomen. Voor deze sporters is de route die is afgelegd zeker van belang, omdat het niet vanzelfsprekend is voor hun dat er een succesvol resultaat wordt bewerkstelligd. De tweede respondent geeft aan dat er vanuit de journalist sprake is van stemmingmakerij. Er wordt gezocht naar een achterliggend verhaal, terwijl daar soms helemaal geen sprake van is. Gesteld kan worden dat deze sporter de media meer entertainmentgericht dan informatiegericht te werk vindt gaan. Dit sluit dus aan bij het gegeven dat sport gezien kan worden als pure entertainment (Schramm & Klimmt, 2003). Ook oud-hoofdredacteur van het NRC Handelsblad Guus van Holland (2011) gaf, zoals besproken in de inleiding aan dat er te weinig achtergrondverhalen worden gemaakt en dat er weinig aandacht wordt besteed aan het verloop van een wedstrijd. Door in ieder geval negen respondenten wordt dit beeld van de huidige sportjournalistiek bevestigd.

Oog om oog of hand in hand?

Net als Stokvis (2003) beamen ook de ex-topsporters dat er in de loop der jaren veranderingen zijn opgetreden. Zo geven drie van de negen ex-topsporters aan dat de verslaggeving vrijer gedaan wordt en dat het contact tussen de journalist en de sporter is vergemakkelijkt. In het geval van de voetballers heeft dit, door de ogen van acht respondenten, tot gevolg dat er nauwelijks kritische vragen worden gesteld, omdat het contact tussen de voetballer en de journalist daarmee in gevaar gebracht kan worden. De ‘starkisser’ typologie van Stokvis (2003) wordt dan ook herkend. Bovendien, geven zij aan, kan een sporter zich niet meer verstoppen voor de journalist omdat ze via diverse (technologische) wegen te bereiken zijn in tegenstelling tot de tijd waarbij de mobiele telefoon en het internet zijn intrede nog niet had gedaan.

Daarnaast ervaren achttien van de twintig geïnterviewde sporters ook een duidelijk verschil tussen een interview met radio-, kranten-, of televisiejournalist. Zo is de televisiejournalist, volgens hen ongeduldig en worden er suggestieve vragen gesteld. De radio-, en krantenjournalisten geven de sporter vaak wat langer de tijd om een antwoord te formuleren of een reactie te geven. Bovendien worden deze interviews vaak ervaren als opener, waarbij de sporter zelf de kans heeft om een verhaal te vertellen.

6.1.2 Nieuwswaarden

Kijkend naar de media-aandacht die gegenereerd wordt in de sport waarin de geïnterviewde sporter actief is of actief geweest is valt op dat vrijwel alle sporters (zestien van de twintig) aangeven dat er (te) weinig aandacht is. Opmerkelijke resultaten worden soms niet weergegeven, zoals Europese-, en Wereldrecords. Enkelen (acht) geven aan dat er vanuit een negatief perspectief, zoals met valpartijen, blessures of dopinggevallen verslaggeving wordt gedaan waardoor het resultaat op de achtergrond verdwijnt. De weergave van deze sporters gebeurt dus vanuit een negatief frame.

Deze twintig sporters zijn zich ervan bewust dat actualiteit in een specifieke sport publiciteit oplevert. Voorop staat het behalen van succesvolle resultaten. Wanneer een prestatie als succesvol aangemerkt kan worden is onder andere afhankelijk van het overige nieuws wat op dat moment wordt aangeboden. Zo geeft één van de sporters die niet veel media-aandacht ontvangt aan, dat er minimaal een Europese- of Wereldtitel behaald dient te worden om in het nieuws te komen. Dit wordt beaamd door diverse sporters die actief zijn in een niet-mediasport, maar waarbij ook gemeld wordt dat de aandacht bij dat succes dan ook

Oog om oog of hand in hand?

kortstondig is. Bovendien vinden zij alle acht dat in hun sport vaker vanuit een negatief perspectief wordt gekeken naar de wedstrijd dan de sporters die in een mediasport actief zijn. Hierdoor wordt er volgens hen soms geen recht gedaan aan de prestatie die geleverd is. Het sterkste argument wat hiervoor aangedragen wordt is dat de journalisten vaak te weinig op de hoogte zijn of betrokken zijn bij de sport. Valpartijen of blessures worden dan al snel weergegeven. Hierdoor verschillen de media nog weleens met de sporter van mening over wanneer een prestatie goed is. De sporter kent de weg die afgelegd is en de opoffering die gedaan moest worden om het resultaat te bereiken. De journalisten kijken, volgens de sporters, echter vooral naar het resultaat wanneer een medaille is behaald, terwijl op dat moment een vijfde plaats misschien voor de sporter erg goed is. Geconcludeerd kan worden dat de niet-mediasporters die hebben deelgenomen aan dit onderzoek soms ervaren dat ze op een onterechte manier worden geframed in het nieuws. De publieke opinie kan hierdoor beïnvloed worden, waardoor het voor de sporters nog moeilijker wordt om populariteit voor de sport te bewerkstelligen.

De twaalf sporters die actief zijn in een mediasport wijzen niet alleen het behalen van resultaten aan als nieuwswaarden. In twee gevallen wordt er ook gewezen op het feit dat het ook van belang is of een Nederlander deel neemt aan de sport, er iets verandert in de privé- of coachomgeving, het een groot toernooi betreft of dat er andere situaties zich voordoen zoals afwisseling of amusement. De theorie bevestigt deze bevindingen, doordat hierin stond vermeld dat de actualiteit en de betekenis van een gebeurtenis bijdraagt aan de nieuwswaarden van een gebeurtenis (zie paragraaf 4.2). Twaalf sporters die veel in de media verschijnen geven aan dat er veel negatieve zaken worden gepubliceerd. Zij geven hiervoor niet aan dat de journalist te onwetend is om andere dingen weer te geven, maar dat deze zaken worden belicht vanwege het feit dat er graag afbreuk wordt gedaan aan een prestatie of sport die al veel positieve aandacht genereert.

Onderstaand citaat geeft weer wanneer deze mannelijke sporter binnen een mediasport denkt dat sport nieuwswaarde heeft.

“Als er een Nederlander bij betrokken is. Dat is altijd nieuwswaarde, maar als het alleen maar verliest dan niet. Als er iets gebeurt in de privéomgeving of coachomgeving, als ze uiteindelijk op een groot toernooi spelen, als ze tegen een bekende topper spelen en uiteindelijk als ze resultaten halen.” (man, mediasport)

Oog om oog of hand in hand?

Ook al worden er soms wel achtergrondverhalen gemaakt of diepte-interviews afgenomen, zowel de sporters in een mediasport als in een niet-mediasport zouden graag meer toelichting willen geven op de totstandkoming van een prestatie. Bij beide groepen gebeurt dit, volgens hen, te weinig. Wederom wordt hiermee bevestigd wat de heer Van Holland (2011) ook te kennen heeft gegeven, de sportjournalistiek blijft oppervlakkig.

De sporters die actief zijn in een niet-mediasport genereren vooral aandacht, nadat ze een prestatie hebben geleverd. Vaak worden ze direct na de wedstrijd geïnterviewd, maar ebt de aandacht voor het resultaat daarna snel weg. In aanloop naar een toernooi wordt er vaak enkel vooruitgeblikt wanneer dit toernooi in Nederland plaatsvindt, zoals Nederlandse kampioenschappen shorttrack of de finale van de ‘Wereldtickets Korfbal League’. Deze sporters ervaren het veelal als negatief dat ze zich voortdurend eerst moeten bewijzen alvorens ze publiciteit genereren. Bij de sporters die actief zijn in een mediasport is de aandacht soms ongekend. Zo worden trainingskampen bezocht door journalisten, zijn er vooruit- en terugblikken van toernooien en wordt er vaak ook live verslag gedaan van wedstrijden die niet in Nederland plaatsvinden. Toch vinden ook deze negen sporters dat reportages vaak niet goed weer geven wat de exacte achtergrond is van de geleverde prestatie.

Een mannelijke mediasporter geeft aan dat de prestatie door de journalist niet altijd op de juiste waarden wordt ingeschat.

“Op het moment dat je dan aankomt op het toernooi, dan word je zesde. Dat is jouw moment, dat is waar je alles voor gedaan hebt. De hele weg ernaartoe hebben zij eigenlijk niet gezien. En op het moment dat er dan een prestatie geleverd wordt, dan is het máár zesde.” (man, mediasporter)

Uit dit citaat valt te concluderen dat de sporter graag ook toelicht aan de buitenwereld welke weg is afgelegd om uiteindelijk het behaalde resultaat neer te hebben kunnen zetten. Op deze manier kan er meer waarde aan een prestatie worden toegedicht en weet de sporter op die manier wellicht meer respect te verwerven.

6.1.3 Publiciteitswaarde

Rein, Kotler en Stoller (1997) gaven aan dat een beroemdheid iemand is die uitblinkt op een bepaald vakgebied ten opzichte van anderen. Zo worden ook topsporters gezien als beroemdheden. Alle twintig sporters vinden het leuk om in de belangstelling te staan, omdat ze op deze manier hun passie voor de sport kunnen delen. Bovendien voelen ze zich ook wel

Oog om oog of hand in hand?

trots en wordt het gezien als waardering voor hetgeen gepresteerd is wanneer er een artikel in de krant verschijnt of een reportage wordt vertoond. Afhankelijk van de geleverde prestaties en de beoefende sport worden de geïnterviewde sporters een enkele keer herkend op straat. Dit wordt niet als vervelend ervaren, omdat het zich sporadisch voordoet. Bovendien beseffen ze zich ook maar al te goed dat ze de fans, het publiek, nodig hebben of hebben gehad. Enkele sporters zien het geven van een handtekening of op de foto gaan met een fan als het eindelijk eens iets terug kunnen doen voor de mensen die hun hebben gesteund. Ook al worden ze herkend op straat en fungeren ze soms voor mensen als een boegbeeld, met de roddelpers hebben ze maar weinig te maken. Opvallend is wel dat de oud-sporters vaker aangeven gepubliceerd te hebben gestaan in één van de Nederlandse roddelbladen dan de huidige atleten.

Naast fans zijn de sporters zich ook bewust van de andere mogelijkheden die media-aandacht hen kan opleveren. Ook al vinden ze het soms wel even vervelend om de pers te woord te staan, zeker na een verloren wedstrijd, ze weten dat het er bij hoort. Deze sporters zijn zich goed bewust van de publiciteitswaarde die ze opleveren. Uit het onderzoek van MacNeill (1998), omschreven in de theorie, bleek ook dat de sporter baat heeft bij een goede relatie met de journalist. De geïnterviewde sporters weten dat ze niet voor aandacht vanuit de media kunnen weglopen, omdat ze door middel van de publiciteit voldoen aan de wensen van de sponsor of nieuwe sponsoren kunnen aantrekken. De sponsoren leveren immers geld op wat zorgt voor betere faciliteiten en dit kan vervolgens een positieve uitwerking hebben op de resultaten. In de theorie stond ook vermeld dat bekende personen een maatschappelijke (Mills, 1965) en sociale functie (Turner, 2004) vervullen. Zoals blijkt uit de interviews zijn de respondenten zich hiervan bewust.

Onderstaande sporter is zich ervan bewust dat hij de media nodig heeft. Hij beweert zelfs dat sommige prestaties te danken zijn aan de media.

“Wees blij dat er aandacht vanuit de media is, want anders heb je geen bestaansrecht. Het is inherent aan de status die je als sporter hebt. Zonder de media-aandacht was de sport te klein gebleven en dat betekende dus ook minder financiën vanuit de sponsor. Ik durf wel te zeggen, anders waren we nooit zo ver gekomen.” (man, mediasporter)

Oog om oog of hand in hand?

Een van de sporters denkt zelfs al na over welke gevolgen publiciteit kan opleveren voor haar maatschappelijke carrière.

“Ik heb de media niet nodig, maar het hoort er wel echt bij. Het is een manier om in de picture te komen. Ik wil na mijn carrière nog wel iets met mijn maatschappelijke carrière.” (vrouw, mediasporter)

Ook al zijn de sporters zich bewust van wat publiciteit teweeg kan brengen maar weinig sporters benaderen zelf de media. Van de niet-mediasporters, acht respondenten, wordt onder andere als argument gegeven dat de afstand tussen hen en de journalist te groot is om ze op de hoogte te brengen van wat er gaande is. De sporters die toch al vaak publiciteit krijgen vinden het overbodig om de journalisten te benaderen. Zij krijgen, als het nodig is, toch vaak genoeg de kans om hun verhaal te doen. Er is er één die aangeeft de media actief opgezocht te hebben om het einde van zijn carrière bekend te maken.

Van de twintig geïnterviewde sporters zijn er maar vijf sporters die mediatraining hebben gehad. Vaak kwam het niet verder dan één keer een middagje. Met name de geïnterviewde Olympische sporters hebben wel de kans om mediatrainingen te volgen, maar vaak zien zij hier het nut niet van in. Deze twintig sporters weten over het algemeen hoe er met een journalist omgegaan moet worden en op welke manier een interview gedaan moet worden. Opvallend is te noemen dat slechts één sporter, die niet actief is binnen een mediasport, structureel ieder jaar een avond mediatraining krijgt.

Voorals deze sporters succesvol hebben gepresteerd staan ze de journalisten graag te woord, maar wanneer het iets anders is verlopen dan hebben ze soms moeite met het geven van een interview. Toch weten ze allemaal dat het er bij hoort en dat ze het, ook als het wat minder gaat, verplicht zijn aan hun sponsors en fans. Soms hebben ze even iets langer de tijd nodig om hun emoties te laten bekoelen, maar hiervoor toont de journalist over het algemeen respect en wacht geduldig af tot de sporter bereid is om verslag te doen over de wedstrijd. Persconferenties zijn gemiddeld genomen niet zo geliefd bij de sporters. Vaak is het een verplichting voor deze sporters om in een zaal plaats te nemen en maar af te wachten hoeveel journalisten er op afkomen en vooral in hoeverre ze ook daadwerkelijk interesse hebben in de sporter. Met name de sporters binnen een niet-mediasport, ervaren een persconferentie als ongemakkelijk.

Oog om oog of hand in hand?

“Een persconferentie dat vind ik ook altijd verschrikkelijk. Dan zit er één journalist of er komt helemaal niemand. Dat noemen ze dan een persconferentie. Of je zit en dan willen ze uiteindelijk maar één iemand spreken, dat vind ik echt wel een beetje een trieste bedoeling. Dat is niet echt leuk.” (vrouw, niet-mediasport)

Ook de andere sporters beamen dat een persconferentie, zeker aan het begin van je carrière, erg ongemakkelijk is omdat de journalisten dan nog weinig interesse in je hebben. Er moet eerst gepresteerd worden, voordat een journalist ook interesse in je heeft. Als je net professioneel sporter wordt is die aandacht nog maar beperkt. Een drietal sporters binnen een mediasport geven te kennen dat ze hier wel graag op voorbereid waren, maar ook dat de journalist zich hiervan meer bewust dient te zijn.

6.1.4 Symbiose tussen de sportjournalist en de topsporter

De twaalf geïnterviewde sporters binnen een mediasport geven aan dat er, tot op zekere hoogte, sprake is van een relatie tussen de sportjournalist en de topsporter. Zeker naarmate de sporter langere tijd actief is binnen de sport en dezelfde journalisten overal tegenkomt vindt er herkenning en erkenning plaats. De relatie met de sportjournalist is voornamelijk gebaseerd op vertrouwen en historie. Aanhaanen (2004) noemt dit ook wel de ‘vertrouwensrelatie’, waarbij getracht wordt vanuit de journalist om een vriendschappelijke band op te bouwen. De acht geïnterviewde sporters die slechts sporadisch te maken hebben met de media geven duidelijk aan dat hun relatie met journalisten een stuk beperkter is en dat ze slechts met een enkeling een band hebben.

Het wordt door alle twintig sporters zeer op prijs gesteld als blijkt dat de journalist zijn huiswerk goed heeft gedaan, maar ook betrokken en oprecht geïnteresseerd is in de sporter. Met name de twaalf sporters binnen de mediasporten verwachten dat journalisten hen gaandeweg het seizoen volgen en niet alleen bij grote toernooien aanwezig zijn, maar ook eens de moeite nemen om bij een training te komen kijken. Deze journalisten bouwen een bepaald krediet op waardoor ze eerder de gelegenheid krijgen om op de hoogte gebracht te worden van het laatste nieuws. Bovendien geven deze sporters aan dat ze ook opener zijn naar journalisten die echt in hun investeren. De acht respondenten die actief zijn binnen een niet-mediasport zijn vaak allang blij als een journalist interesse in ze toont. Zij verwachten, in tegenstelling dus tot de andere sporters, dat de journalist niet het hele jaar de tijd heeft om slechts een aantal sporters of één sport te volgen.

Oog om oog of hand in hand?

Op de vraag aan de sporters over hun relatie met journalisten antwoorden ze alle twintig dat er sprake is van een goede verhouding tussen de journalist en de sporter. Op een enkel akkefietje na geven ze aan op een correcte en juiste wijze te worden behandeld door de journalisten. De ene sporter merkt geen of juist verbetering tussen de relatie met de journalist naarmate de prestaties verbeterden, maar één sporter merkt juist op dat naarmate haar goede prestaties aanhielden het respect voor de overwinningen begon af te nemen. Het werd saai voor de journalisten om opnieuw te moeten melden dat ze een overwinning had behaald.

Ook al is de relatie over het algemeen goed te noemen. Naarmate de interviews vorderden bleek echter dat er soms wel wat haken en ogen aan deze relatie kleven. Vooral de sporters die veel publiciteit kennen betichten de journalisten soms van het publiceren van onjuistheden, het vervormen van de gebruikte woorden of het vergroten van gedane uitspraken van de sporter. Regelmatig vinden de geïnterviewde sporters citaten in een interview terug in een andere context dan zij die gedaan hebben. Ook proeven ze vaak stemmingmakerij in de interviews. De relatie tussen de sportjournalist en de topsporter wordt hierdoor soms behoorlijk op de proef gesteld. Vaak is de journalist zich niet bewust van het feit dat dergelijke gevallen problemen kunnen opleveren binnen het team, tussen de sporter onderling of met de sponsors. Dit levert voor de sporter veel onrust en negativiteit op. Voor een enkele journalist kan dit dusdanige negatieve gevolgen hebben dat de sporter voor een bepaalde periode niet meer wenst te praten in nabijheid van de journalist. Toch zijn ook de respondenten zich ervan bewust de journalisten nodig te hebben dus wordt er vaak niet al te zwaar getild aan dergelijke acties. De volgende keer is deze sporter zich echter wel bewuster van wat er wel en niet wordt verteld in een interview.

In tegenstelling tot de sporters die vaak op veel publiciteit kunnen rekenen zijn de niet-mediasporters vaker geïrriteerd door hun omgang met journalisten die onvoldoende op de hoogte zijn van de sporter. Vooral het niet weten van de naam van de sporter en de onwetendheid op welke wijze de sport beoefend wordt zijn grote irritatiepunten. Zeker deze sporters zijn blij met de media-aandacht dus een journalist hierop aanspreken zullen zij niet snel doen. Toch is aan hun reacties en manier van beantwoorden van de vragen wel te merken dat ze enigszins geïrriteerd zijn. Uit de interviews met beide groepen sporters valt te concluderen dat de vrouwen zich over het algemeen minder storen aan de journalisten dan de mannelijke sporters.

Oog om oog of hand in hand?

Zoals eerder vermeld is de relatie met de journalist gebaseerd op vertrouwen en historie. Op den duur is de journalist zelfs onderdeel van de specifieke sportwereld, doordat hij op verschillende belangrijke momenten bij de sporter(s) aanwezig is. Ook krijgen de journalisten soms dingen ‘off-the-record’ te horen die de sporter puur met ze deelt om de context van de gebeurtenis toe te lichten. Hierbij wordt dus veel vertrouwen gesteld in de journalist.

Voornamelijk de oud-sporters geven aan in de loop der jaren door schade en schande wijs geworden te zijn in de omgang met journalisten. Met nieuwe journalisten zijn de sporters bedachtzaam, terughoudend en op hun hoede in hoeverre ze deze journalist kunnen vertrouwen. De meer ervaren sporters vragen deze journalisten om hun artikelen vooraf te sturen, zodat het nog gecontroleerd kan worden op onjuistheden. Vooral de sporters die niet veel publiciteit hebben zijn kritisch naar hetgeen wat over hun gepubliceerd wordt, omdat het zeker in hun geval van uitermate belang is om die sporadische keer dat ze aandacht krijgen ook goed verwoord worden. Alle sporters staan altijd klaar voor de media.

Ook onderstaande sporter toont aan dat je in de loop der jaren leert hoe je met de media dient om te gaan.

“Je leert door ervaringen. En door schade en schande, hoe ver je kan gaan in een interview. Tegen wie je wat zegt. Je kan beter een goede relatie hebben met de media en de pers, dan geen relatie of je er tegen verzetten.”
(man, teamsporter)

De onderzochte sporters zijn meestal niet zenuwachtig voor een interview, omdat ze praten over hun passie. Bovendien blijven de interviews vaak oppervlakkig en gaan ze vooral over hetgeen wat net gepresteerd is. Als de sporter een kritisch interview verwacht of al vroegtijdig op de hoogte wordt gebracht van het interview wordt er vaak ook door de sporter voorbereid wat er gevraagd gaat worden. Deze sporters geven er sterk de voorkeur aan om het gesprek zelf te sturen. Iets wat vaak nogal als een uitdaging wordt gezien, omdat de journalist vaak erg sturend te werk gaat. Met name de acht sporters in één van de minder populaire sporten gebruikt een interview om de sport in een goed daglicht te zetten. Zij zullen dan ook minder snel kritiek uiten op de prestaties, het beleid of de regels.

Uit bovenstaande blijkt dat er duidelijk sprake is van een spanningsveld tussen sporter en journalist. De sporter spreekt soms zelfs over een spel. De journalist probeert de sporter immers uitspraken te ontlokken en de sporter probeert om niet verder uit te wijden. Over het

Oog om oog of hand in hand?

algemeen stelt de sporter zich gewillig op, omdat ze zich bewust zijn van het feit dat de journalist hen kan maken en breken. Bovendien zijn ze het verplicht ten aanzien van hun sponsors en fans. Op de vraag of de sporter altijd open en eerlijk is komt geen eenduidig antwoord. Wel zijn ze het er allemaal over eens dat het geen zin heeft om te liegen. Toch bekent de meerderheid, twaalf sporters, zichzelf soms in ‘betere’ vorm voor te doen dan ze daadwerkelijk op dat moment zijn. Hiermee wordt voorkomen dat er onrust rondom de sporter ontstaat. Bovendien geloven deze sporters dat wanneer er maar vaak genoeg wordt aangegeven dat het allemaal wel meevalt of dat je in goede vorm steekt dat je er vanzelf in gaat geloven. De sporter gaat dus enigszins manipulatief om met de media. Een enkeling, drie, geeft aan niet te liegen tegen journalisten, maar wel dingen te verzwijgen. Hoewel de journalist dus van meer dingen op de hoogte is dan er gepubliceerd kan worden laten de twintig sporters toch niet altijd het achterste van hun tong zien. Er is hierbij geen onderscheid te maken tussen mediasporters en niet-mediasporters en tussen mannen en vrouwen.

De respondenten geven over het algemeen aan dat ze eerlijk zijn tegen journalisten, maar dat ze soms wel dingen verzwijgen. Zo ook onderstaande mannelijke, niet-mediasporter.

“Ik heb het nooit anders verteld. Ik heb nooit over dingen gelogen, maar gewoon niet benoemd. Als er niet naar gevraagd werd was het ook prima. Wat voor mij belangrijk is geweest, maar dat zit ook in mij als persoon, dat ik in het begin van mijn sportcarrière een soort vluchtgedrag heb gehad. Ik wilde niet meteen mijn kop boven het maaiveld uitsteken, omdat ik me heel erg bewust was van die boze, enge buitenwereld.”(man, niet-mediasport)

6.1.5 Framing van de sporters

Ondanks dat dingen soms verdraaid worden of onjuist worden vermeld herkent de meerderheid van de sporters (negentien van de twintig) zich in het beeld wat van hun geframed wordt in de media. Ook als er gekeken wordt naar collega-sporters zien ze geen opvallende verschillen tussen de sporter in en buiten de media. Er is slechts één sporter die aangeeft heel anders geframed te zijn dan hoe hij daadwerkelijk is.

“Ik werd weergegeven als eentje die zijn mondje altijd bij zich had. Graag op de voorgrond, terwijl ik eigenlijk een hele rustige, bijna huismusachtig persoon ben. Ik had wel twee gezichten, één binnen de sport en één buiten de sport. Ik ben een introvert iemand, hoe de mensen mij in de media kennen, die denken jij bent niet goed bij je hoofd.” (man, media-sporter)

Oog om oog of hand in hand?

De geïnterviewde sporters werden dus over het algemeen wel zo weergegeven als ze ook daadwerkelijk zijn, maar de sport waarin ze participeren kent vaak wel een andere weergave. Zo wordt, volgens negen sporters, te vaak gekeken naar de randzaken die bij de sport komen kijken. Hierdoor wordt de sport vaak te negatief weergegeven. Een beeld wat niet klopt bij de specifieke sport. Dit was voornamelijk het geval bij de sporters die actief zijn binnen een niet-mediasport. Ook werd door enkele sporters (drie) de woordkeuze van de journalisten aangehaald als kritiekpunt. Door een sport als gevaarlijk te bestempelen komt er indirect ook een negatief stempel op de sport te staan.

6.1.6 Conclusie interviews

De sportjournalistiek laat soms volgens de sporter nog wel wat te wensen over. Zo bestempelen ze de sportjournalistiek als oppervlakkig en gaat er teveel aandacht uit naar bepaalde sporten. Vaak wordt de sportjournalistiek omschreven als scorebordjournalistiek, waarbij de achtergronden van de geleverde prestaties geen onderdeel uitmaakte van het verhaal. Deze sporters ervaren dat ze meer vanuit entertainment oogpunt worden weergegeven dan vanuit het informatie perspectief. Over het algemeen vindt de sporter het leuk om in de belangstelling te staan. Het wordt gezien als waardering voor hetgeen gepresteerd is. Bovendien grepen de sporters deze kans aan om zichzelf te profileren om hun huidige sponsors tegemoet te komen, nieuwe sponsors te werven, hun sport te promoten en zichzelf in de markt te zetten. Vooral de sporters die veel omgaan met journalisten hechten waarden aan een relatie met de journalist. Deze relatie is vooral gebaseerd op vertrouwen en historie. Over het algemeen is de relatie goed al leeft de sporter soms op gespannen voet met de journalist. Dit komt, omdat de sporter zich bewust is van de invloed die de journalist heeft om de publieke opinie te beïnvloeden. Dit heeft soms negatieve gevolgen voor de sporter ten aanzien van de relatie met andere teamgenoten, coaches en sponsors. Ook al worden interviews niet altijd weergegeven, zoals ze gevoerd zijn de weergave van de sporter is over het algemeen juist. De sport zelf zou minder gepresenteerd moeten worden aan de hand van randzaken en negativiteit.

6.2 Resultaten inhoudsanalyse

In totaal zijn er 521 koppen van krantenartikelen geanalyseerd. Van Marcella Mesker, Sanne van Kerkhof en Willemijn Bos zijn er geen artikelen gevonden, waarbij hun naam in de kop van een krantenartikel voor kwam.

Naam individuele sporter	Algemeen Dagblad	de Volkskrant	De Telegraaf	Totaal
Aart Vierhouten	12	10	0	22
Annita van Doorn	4	1	2	7
Falko Zandstra	29	26	0	55
Gert-Jan Liefers	36	33	10	79
Jacco Eltingh	29	52	0	81
Marcella Mesker	0	0	0	0
Moniek Kleinsman	8	1	2	11
Nelli Cooman	5	2	0	7
Nick Driebergen	2	0	3	5
Nicole Beumer	2	0	0	2
Niels Kerstholt	13	4	13	30
Ruben Houkes	16	6	6	28
Jorien ter Mors	2	2	5	9
Stefan Groothuis	13	11	12	36
Tommy Berden	18	4	0	22
Subtotaal	189	152	53	394
Naam teamsporter	Algemeen Dagblad	de Volkskrant	De Telegraaf	Totaal
André Kuipers	1	0	0	1
Bas van de Goor	32	24	3	59
Peter Blangé	38	28	1	67
Willemijn Bos	0	0	0	0
Subtotaal	71	52	4	127
Totaal	260	204	57	521

Tabel 5: Aantal koppen in absolute getallen uitgesplitst per sporter

De meeste resultaten werden gevonden in het *‘Algemeen Dagblad’*, 260 koppen gevolgd door *‘de Volkskrant’* met 204 koppen. In *‘De Telegraaf’* verschenen slechts 57 koppen, waarvan één van de geïnterviewde sporters in de kop van het bericht voorkwam. De mannen ontvingen veruit de meeste media-aandacht, namelijk 485 koppen tegenover 36 koppen over de vrouwen. Ook al is dit verschil enigszins te verklaren door het aantal mannen (12) en het aantal vrouwen (8) die zijn opgenomen in de analyse. Het verschil in media-aandacht is wel

Oog om oog of hand in hand?

aanzienlijk. Dit komt namelijk neer op 40,4 koppen per mannelijke sporter tegenover 4,5 koppen per vrouwelijke sporter. Van de 521 koppen gingen er 127 koppen over de teamsporters en 394 koppen over de individuele sporters. Bij de teamsporters moet deze hoeveelheid aandacht echter verdeeld worden over slechts 4 teamsporters in tegenstelling tot de individuele sporters die in totaal met 16 sporters in de analyse zitten. Dit betekent dat gemiddeld genomen de meeste koppen gingen over de teamsporters namelijk 31,8 koppen per persoon tegenover 24,6 koppen per persoon bij de individuele sporters.

Hieruit kan worden opgemaakt dat de nieuwsaarden van mannelijke sporters hoger zijn dan van vrouwelijke sporters. Ook Knoppers en Elling (1999) constateerden al eerder dat mannelijke sporters meer aandacht genereren dan vrouwelijke sporters. Verwijzend naar Servaes et al (1992), Schulz (1976), en Galtung et al (1965) kan gesteld worden dat de mannelijke sporters bekender zijn dan de vrouwelijke sporters. Bovendien zijn de prestaties van mannen vaak nog sneller, hoger of verder dan van vrouwen. De entertainmentwaarden van mannen is daardoor groter dan van vrouwen (Schramm et al, 2003).

Uit deze gegevens zou ook afgeleid kunnen worden dat teamsporters meer aandacht genereren dan individuele sporters. Dit strookt echter niet met de aandacht die sport op televisie krijgt (zie figuur 2). Afgezien van de teamsport voetbal krijgen individuele sporten meer zendtijd op de televisie (W.J.H. Mulier Instituut, 2009). Dat dit afwijkend is in dit onderzoek kan verklaard worden door het feit dat er twee Olympische kampioenen teamsporters zijn geïnterviewd en geen Olympische kampioenen individuele sporters.

De meeste koppen werden geschreven over tennisser Jacco Eltingh (81 koppen), gevolgd door atleet Gert-Jan Liefers (79 koppen) en Peter Blangé (67 koppen). De meeste koppen bij de vrouwen omvatte de naam van Moniek Kleinsman (11 koppen), gevolgd door Jorien ter Mors (9 koppen) en Nelli Cooman (7 koppen). Bij de mannen gingen de minste koppen over korfballer André Kuipers, slechts 1 kop.

6.2.1 Teneur van de artikelen

Kijkend naar de teneur van de artikelen dan kan opgemerkt worden dat de meeste koppen (47,4 %) een positieve teneur hadden, 125 artikelen (24,0 %) een neutrale teneur en 28,6 % van de koppen omvatten een negatieve teneur. De meeste positieve koppen percentueel gezien stonden vermeld in de *'De Telegraaf'*, 61,4 %, gevold door *'de Volkskrant'* met 46,6% van de

Oog om oog of hand in hand?

koppen. In het *'Algemeen Dagblad'* waren slechts 45,0% van de artikelen vanuit een positief perspectief belicht. De meest neutrale koppen stonden vermeld in het *'Algemeen Dagblad'*, 25,4%, *'de Volkskrant'* volgt op de tweede plaats met 24% en de minste neutrale koppen stonden vermeld in *'De Telegraaf'*, 17,5%. De meeste negatieve koppen stonden vermeld in het *'Algemeen Dagblad'*. Deze krant had 29,6% van zijn artikelen voorzien van een negatieve kop, gevolgd door *'de Volkskrant'*, 29,4% en tenslotte *'De Telegraaf'* met 21,1%.

Naam krant	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
Algemeen Dagblad	117	66	77	260
De Telegraaf	35	10	12	57
de Volkskrant	95	49	60	204
Totaal	247	125	149	521

Tabel 6: Teneur van de koppen in absolute getallen uitgesplitst per krant

Om de teneur van de koppen per sporter aan te geven zijn hiervan de percentages berekend op basis van het aantal koppen dat over deze sporter gepubliceerd is. Om geen scheve resultaten te krijgen kijken we alleen naar de sporters, waarover minimaal vijf koppen zijn geschreven. Hierdoor vallen de sporters André Kuipers (1 kop) en Nicole Beumer (2 koppen) af. Van de vijftien sporters, waarover meer dan vijf koppen gingen in de drie kranten werden tien sporters in minimaal 50% van de koppen positief vermeld. Alleen volleyballer Peter Blangé (47,8%), tennisser Jacco Eltingh (46,9%) wielrenner Aart Vierhouten (36,4%), volleyballer Bas van de Goor (30,6%) en schaatser Falko Zandstra (29,1%) werden in minder dan de helft van de koppen positief vermeld. Opmerkelijk is het gegeven dat van deze vijf sporters vier sporters in de top vijf horen van het meeste aantal koppen dat aan hen gewijd is. Van de top vijf ontbreekt alleen atleet Gert-Jan Liefers.

De meeste positieve koppen zijn geschreven over zwemmer Nick Driebergen (zie tabel 7). In 80% van de gevallen (4 artikelen) werd Driebergen vanuit een positief perspectief belicht. Jorien ter Mors (shorttrack) heeft in 66,7% van alle koppen die over haar gingen (6 koppen) een positief uitgangspunt gehad. Ook shorttracker Niels Kerstholt ontving relatief gezien veel (19) positieve koppen, 63,3%. De minste positieve koppen gingen relatief gezien over schaatser Falko Zandstra. In slechts 29,1% (16 koppen) van alle koppen die over Zandstra gingen kwam hij positief naar voren, gevolgd door Bas van de Goor met 30,6% (18 koppen) van de 59 koppen. De minste positieve koppen bij de vrouwen gingen relatief gezien over schaatsster Moniek Kleinsman met 54,5% (6 koppen). Kijkend naar de absolute aantallen dan

Oog om oog of hand in hand?

gingen de meeste positieve koppen bij de mannen over Jacco Eltingh (38 koppen) en bij de vrouwen over Moniek Kleinsman (6 koppen) en Jorien ter Mors (6 koppen).

Naam mediasporter	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
Aart Vierhouten	8	8	6	22
Bas van de Goor	18	21	20	59
Falko Zandstra	16	21	18	55
Gert-Jan Liefers	35	19	19	79
Jacco Eltingh	38	16	27	81
Marcella Mesker	0	0	0	0
Moniek Kleinsman	6	2	3	11
Nelli Cooman	4	1	2	7
Nick Driebergen	4	1	0	5
Peter Blangé	32	14	21	67
Stefan Groothuis	21	8	7	36
Subtotaal	189	112	124	425
Naam niet-mediateamsporter	Positief	Neutraal	Negatief	Totaal
Annita van Doorn	4	0	3	7
Niels Kerstholt	19	5	6	30
Ruben Houkes	17	4	7	28
Jorien ter Mors	6	2	1	9
Tommy Berden	12	2	8	22
Subtotaal	58	13	25	96
Totaal	247	125	149	521

Tabel 7: Teneur van de koppen in absolute getallen uitgesplitst per sporter

De meeste neutrale koppen kunnen toegeschreven worden aan Falko Zandstra in 38,2% (21 koppen) van de gevallen die over de schaatser gingen, gevolgd door Aart Vierhouten (36,4%, 8 koppen) en Bas van de Goor (35,6%, 21 koppen). Bij de vrouwen gingen de meeste neutrale koppen over Jorien ter Mors, 22,2% (2 koppen) van alle koppen waarin zij vermeld stond.

De meeste negatieve koppen gingen relatief gezien over Tommy Berden (36,4%, 8 koppen) en Bas van de Goor (33,9%, 20 koppen)). Veelal vielen de positieve koppen samen met behaalde resultaten en terugkomende van een blessure. Bij de negatieve koppen ging het vooral over verloren wedstrijden of opgelopen blessures. Bij 28 koppen over Jacco Eltingh was er sprake van een negatieve teneur. Daarmee is Eltingh in absolute getallen de atleet

Oog om oog of hand in hand?

waarover de meeste negatieve koppen gingen. Bij de vrouwen waren de meeste, in absolute getallen, koppen negatief over Annita van Doorn en Moniek Kleinsman (beide 3 koppen).

Van de mediasporten tennis, schaatsen, wielrennen, zwemmen, hockey, volleybal en atletiek kopten 188 artikelen een positieve teneur (44,7% van alle koppen die over één van deze sporten ging). Er waren 123 koppen die een negatieve teneur hadden (29,1%). De niet-mediasporten squash, shorttrack, korfbal en judo hadden in 59 gevallen een positieve kop (60%) en in 26 gevallen (26,3%) een negatieve kop. De niet-mediasporten kopten in *'de Volkskrant'*, *'De Telegraaf'* en het *'Algemeen Dagblad'* positiever dan de mediasporten.

Terugkijkend naar de functies van media kan gesteld worden dat de drie onderzochte kranten op basis van de koppen voldoen aan de informerende, opiniërende-, expressie- en kritiekfunctie (Wildemann et al, 1973 & Cuilenburg et al, 1991). Dit blijkt uit het feit dat ze zowel positief, neutraal als negatief de sporters weergeven.

6.2.2. Conclusie inhoudsanalyse

Uit de analyse van de koppen is gebleken dat mannen meer media-aandacht ontvangen dan vrouwen. Ook blijkt dat tennis, in dit geval Jacco Eltingh, een sport is die nauwlettend in de gaten wordt gehouden door de media. Zoals verwacht scoren atletiek, volleybal en schaatsen veel media-aandacht. Toch is deze aandacht niet direct te herleiden naar de sport, maar ook zeker naar de prestaties die geleverd zijn door tennisser Jacco Eltingh, volleyballers Bas van de Goor en Peter Blangé en schaatser Falko Zandstra. Er kan gesteld worden dat de sporters over het algemeen positief worden weergegeven in de koppen van de krantenartikelen. In deze analyse ontvingen de teamsporters meer media-aandacht dan de individuele sporters. Er moet echter wel rekening gehouden worden met het feit dat alléén bij de teamsporters twee Olympisch kampioenen deel uit maakte van de analyse. Aangenomen mag worden dat een Olympisch kampioen veel media-aandacht genereert. De niet-mediasporten worden over het algemeen iets positiever en minder negatief weergegeven dan de mediasporten.

6.3 Interviews & inhoudsanalyses

De inhoudsanalyses kunnen gezien worden als aanvulling op de interviews. In de interviews kregen de sporters de kans om aan te geven hoe zij media-aandacht ervaren en hoe zij de omgang met journalisten beleven. Hierbij kregen zij ook de kans om aan te geven in hoeverre zij het eens waren met het beeld wat van hen werd geframed in de media. Uit de resultaten

Oog om oog of hand in hand?

van de interviews is gebleken dat slechts één sporter vond dat hij negatiever werd weergegeven dan eigenlijk terecht was. De negentien andere geïnterviewde sporters waren het eens met hoe zij werden weergegeven.

De koppenanalyse was bedoeld om te achterhalen of het beeld wat de sporters hadden over hun eigen weergave overeen kwam met de daadwerkelijke weergave in een drietal kranten. Zoals vermeld is hierbij alleen gekeken naar de strekking van de krantenkop en verder niet hoe de sporter vermeld werd in de rest van het interview.

Kijkend naar de resultaten kan geconcludeerd worden dat over het algemeen deze twintig geïnterviewde sporters vanuit een positieve strekking werden weergegeven. Alleen de sporters Bas van de Goor (volleybal) en Falko Zandstra (schaatsen) hebben meer negatieve koppen dan positieve koppen ontvangen. Van de Goor ontving 18 positieve koppen tegenover 20 negatieve koppen. Zandstra daarentegen ontving 16 positieve koppen tegenover 18 negatieve koppen.

Deze cijfers zijn opvallend te noemen, omdat beide sporters in de interviews niet hebben aangegeven zelf vanuit een negatieve strekking weergegeven te zijn in de media. Nou zijn de verschillen tussen het aantal positieve en negatieve koppen klein te noemen, maar toch had de sporter dit als negatief kunnen ervaren. Gesteld kan worden dat de framing van sporters vanuit de juiste framesetting wordt gedaan door de ogen van de sporters.

7. Conclusie

Dit onderzoeksverslag begon met een kritische blik op de huidige sportjournalistiek. De huidige sportjournalist zou zich teveel laten leiden door successen, faalmomenten en schandalen. De sporter wordt hierdoor op een oppervlakkige wijze weergegeven. Uit de literatuur bleek dat juist door de komst van radio en televisie de kranten zich verder diende te verdiepen in de sporters (Beck et al, 2003). Dat sport een belangrijke rol speelt in de maatschappij blijkt wel uit het feit dat ruim 35% van de totale zendtijd die de publieke omroep NOS in 2010 bezat besteed werd aan het uitzenden van sport (NOS, 2011). Deze zendtijd werd niet besteed aan alle sporten, maar richtte zich op de zogenaamde mediasporten. Dit zijn de sporten die volgens Westerbeek & Smith (2003) en Barnett (1995) geconstrueerd zijn om zoveel mogelijk publiciteit te behalen.

In de loop der jaren heeft ook de sportjournalist zich verder ontwikkeld. Daarbij heeft een verschuiving plaatsgevonden van de journalist die in eerste instantie neerkeek op de sporter naar de journalist die nu opkijkt en waardering heeft voor sporters. Tegenwoordig is er ook in zekere mate sprake van een relatie tussen de sportjournalist en de topsporter (Aanhaanen, 2004; MacNeill, 1998).

Uit de literatuur kon worden opgemaakt dat sport geselecteerd wordt als nieuws wanneer het voldoet aan de twaalf factoren die Galtung & Ruge (1965) hebben opgesteld ten aanzien van de selectie van nieuws. Hierbij zou het onder andere gaan om sporten waarbij prestaties onderling worden bekeken door middel van (internationale) competities. Ook sporten, waarin Nederlanders actief zijn komen volgens deze indeling sneller in aanmerking om als nieuws geselecteerd te worden.

Dit onderzoek had als doel om te achterhalen in hoeverre media-aandacht iets doet met topsporters en op welke wijze dit gebeurt. Staan de sporters oog om oog met de journalisten of gaan ze hand in hand samen? Hierbij werd de deelvraag *'Hoe ervaren topsporters media-aandacht?'* gesteld. Aan de hand van diepte-interviews bij twintig topsporters kan geconcludeerd worden dat de geïnterviewde sporters positief aankijken tegen de huidige sportjournalistiek. Ondanks dat de weergave van de sport vaak oppervlakkig wordt bevonden weet de geïnterviewde sporter media-aandacht zeker te waarderen. Deze sporters zijn zich bewust van hun publiciteitswaarden. Kijkend naar de momenten dat zij worden geïnterviewd

Oog om oog of hand in hand?

blijkt dat dit volledig aansluit bij de omschrijving die Servaes et al (1992), Westerstahl et al (1994) en Galtung et al (1965) geven ten aanzien van wanneer iemand nieuwswaarden heeft. Zo worden zij vaak vlak na de wedstrijd geïnterviewd en is de media-aandacht hoger wanneer de wedstrijd in Nederland plaatsvindt.

Ondanks wat kleinigheden soms is de ervaring van deze topsporters met de sportjournalist als goed te bestempelen. De respondent is zich er van bewust dat de media hen kan maken en breken. Aangezien ook de journalist zich hiervan bewust is rijst de vraag in hoeverre een interview met een sporter nog gezien kan worden als open, eerlijk en objectief. Zeker gezien het feit dat er sprake is van een bepaalde relatie tussen de sporter en de journalist kan de openhartigheid van de sporter ter discussie worden gesteld. Toch blijkt deze goede verstandshouding noodzakelijk, doordat de sporter aangeeft zich meer open te stellen voor journalisten die bekend zijn en waarvan ze weten dat zaken op een juiste wijze worden weergegeven. Bovendien krijgt de journalist op deze manier ook de kans om zich meer in een sport te verdiepen, zodat het ook beter aan het publiek kan worden overgedragen. Verwijzend naar de theorie is de term ‘vertrouwensrelatie’, omschreven door Aanhaanen (2004), het beste toe te passen op de relatie tussen de sportjournalist en topsporter. In tegenstelling tot de ‘starkisser’ typering die Stokvis (2003) geeft aan de huidige sportjournalist ervaren de geïnterviewde sporters dit niet zo. Zij ervaren niet dat ze op handen gedragen worden door de sportjournalist en erkennen dat de huidige sportjournalist hun nog steeds kritisch bevraagt. Deze twintig sporters stellen wel ter discussie of bij de voetballers misschien wel gesproken kan worden van de ‘starkisser’ typering.

Ook al beweren deze sporters dat hun relatie met de sportjournalist positief is, toch kan niet onopgemerkt blijven dat de journalist zich soms bewust moet zijn welke invloed hij misschien op de sporter kan uitoefenen. Geen van de respondenten heeft direct toegegeven in positieve of negatieve zin beïnvloed te worden door de sportjournalist, maar toch sluimert dit door het onderzoek heen. Ruzies binnen teams vanwege verkeerd geciteerde zinnen, vervelende interviews en negatieve berichtgeving zorgen er wel voor dat de sporter zich anders voorbereid op zijn prestatie dan wanneer dit allemaal niet plaats zou vinden.

Met behulp van een handmatige inhoudsanalyse van 521 krantenkoppen kan antwoord worden gegeven op de tweede deelvraag: *‘Op welke wijze worden de sporters in krantenartikelen weergegeven’?*. Uit de resultaten is gebleken dat de weergave van

Oog om oog of hand in hand?

topsporters in krantenartikelen vanuit een positieve strekking gebeurd. De geïnterviewde topsporters, op één na, hebben ook te kennen gegeven dat hun weergave in de media overeen kwam met zoals zij daadwerkelijk zijn. Er werd niet onderkend dat er soms een negatieve insteek terug te vinden was in de krantenartikelen, maar volgens de geïnterviewde sporters was dit dan vaak wel terecht. Aan de hand van de analyses van de krantenkoppen kan geconcludeerd worden dat de weergave van de topsporters op een juiste wijze heeft plaatsgevonden.

7.1 Oog om oog of hand in hand?

Op de onderzoeksvraag: *‘Op welke manier beleven topsporters media-aandacht?’* kan geantwoord worden dat in ieder geval de onderzochte topsporters media-aandacht positief beleven. De respondenten zijn zich ervan bewust dat ze media-aandacht ook nodig hebben om zichzelf te profileren, hun fans tegemoet te komen en om de wensen van de sponsor te vervullen. Bovendien is het een uitgelezen kans om de sport te promoten.

De sporters die actief zijn binnen een mediasport ervaren de aandacht als voldoende, maar volgens hen mag het altijd nog meer. De niet-mediasporters daarentegen vinden dat hun sport vaak vanuit een negatief uitgangspunt wordt weergegeven. Zij balen hiervan, omdat ze hun sport zo positief mogelijk onder de aandacht willen brengen zodat de populariteit voor de sport wellicht toeneemt. Reljournalistiek, zoals beschreven staat in de inleiding wordt door deze sporters zeker bevestigd.

Tussen deze twee groepen sporters is ook op te merken dat deze twaalf onderzochte mediasporters wel een soort relatie onderhouden met de journalist in tegenstelling tot de acht niet-mediasporters. Zij geven te kennen geen relatie met de journalisten te onderhouden, maar zouden dit wel op prijs stellen zodat de journalist de sport ook beter begrijpt. Uit het onderzoek van Bakker et al (2003) werd geconcludeerd dat de individuele sporter meer angst kent ten aanzien van een wedstrijd dan een teamsporter. Op basis hiervan werd dan ook verwacht dat er wellicht ook verschil zou zijn tussen teamsporters en individuele sporters in de beleving ten aanzien van media-aandacht. Uit dit onderzoek blijkt echter niet dat de individuele sporter media-aandacht op een andere wijze beleeft dan een teamsporter.

Kijkend naar het verschil in sekse in de manier van beleving van media-aandacht is alleen te bevestigen, zoals ook Knoppers en Elling (1999) opmerkte dat vrouwen minder media-

Oog om oog of hand in hand?

aandacht genereren dan mannen. Dit bleek ook het geval bij de vrouwen die onderzocht zijn voor dit onderzoek. Wat niet werd bevestigd in dit onderzoek in verhouding tot de onderzoeken van Knoppers et al (1999) en Von der Lippe (2002) was dat de vrouwelijke sporters zich op een andere manier geportretteerd zouden voelen in de media dan de mannelijke sporters.

Concluderend kan gesteld worden dat de invloed om een sporter te maken of te breken bij de sportjournalist ligt, maar ondanks dat gaan deze onderzochte topsporters en de media veelal hand in hand samen. Er is, volgens deze sporters, geen sprake van de sportjournalist als een 'starkisser'. De aanwezigheid van reljournalistiek wordt door de onderzochte sporters echter wel bevestigd, zoals ook Van Holland (2008) aangeeft. Hiermee wordt bevestigd dat de weergave van sport eerder een entertainmentfunctie kent dan een informerende functie (Schramm et al, 2003). Om de verhoudingen tussen de media en de sporters verder te optimaliseren zou de sportjournalist er goed aan doen om de achtergrondsituatie van de sporter verder uit te diepen. Bovendien zou het zorgvuldig quoten van de sporter bij kunnen dragen aan een verbeterde samenwerking.

7.2 Relevantie

Uit dit onderzoek blijkt dat de media een belangrijke rol spelen in de sportwereld. Zij dragen er toe bij dat sport verder ontwikkeld kan worden, waardoor indirect betere prestaties te realiseren zijn. In tegenstelling tot wat wellicht soms wordt verwacht blijkt dat ook de sporters gebaat zijn bij een goede relatie tussen sporter en journalist. Dit onderzoek laat echter ook zien dat de burger zich soms bewust moeten zijn van het spanningsveld wat heerst tussen sporter en journalist. Door dit spanningsveld komt de waarheid wellicht niet altijd aan het licht. Voor de journalistiek biedt dit onderzoek een aanleiding om misschien de relatie met de sporter te herzien. De journalistiek is er bij gebaat om een juiste weergave te geven van hetgeen zich afspeelt in de wereld, maar of de sporters altijd zo open en eerlijk zijn als zij zichzelf voordoen kan in twijfel getrokken worden. Dit onderzoek is aanvullend voor de wetenschap, omdat er tot op heden weinig onderzoek is gedaan naar de relatie tussen de journalist en de sporter. Er worden in dit onderzoek handvaten aangereikt voor nader onderzoek.

7.3 Reflectie en aanbevelingen

Terugkijkend op dit onderzoek kan positief gekeken worden naar de ‘soort sporters’ die zijn geïnterviewd. Het zijn of waren allemaal stuk voor stuk professionals in hun sporttak. Dit maakte de uitspraken van de sporters wel iets zwaarder dan wanneer er slechts gebruik gemaakt kon worden van uitspraken van amateursporters. Hoewel het een goed bedoeld idee was om de sporters te interviewen aan de hand van een vergelijkende casestudy komt dit niet zo zeer tot uiting in de resultaten. Een beperking van dit onderzoek was dat de sporters slechts onderdeel uitmaakte van een steekproef. Deze twintig sporters in de steekproef zijn niet representatief voor de gehele sportwereld. Algemeenheden konden dus niet worden beschreven.

Voor vervolgonderzoek zou het dan ook raadzaam zijn om meerdere sporters te interviewen. Bovendien zou het ook interessant zijn om ook vanuit de sportjournalist te bekijken hoe de verstandshouding met de topsporter wordt beleefd. Dit onderzoek is gedaan met behulp van diepte-interviews. Voor deze onderzoeksmethode is gekozen, omdat het dusdanig veel gedetailleerde data opleverde dat er specifiek iets gezegd kon worden over de relatie tussen de sportjournalist en deze twintig topsporters. Om het onderzoek uit te breiden zou ook gedacht kunnen worden aan een survey om van een grotere groep sporters te achterhalen hoe zij media-aandacht beleven. De data uit de interviews kan dan worden gebruikt om de survey op te stellen. Tenslotte kijkend naar de inhoudsanalyses die zijn uitgevoerd kan geconcludeerd worden dat het onderzoek bemoeilijkt is doordat alleen de koppen van de krantenartikelen zijn geanalyseerd. Het was hierdoor minder gemakkelijk om te vergelijken of de ervaring van de sporters ten aanzien van de manier waarop ze werden weergegeven overeen kwam met hoe ze daadwerkelijk zijn weergegeven.

Literatuurlijst

- Aanhaanen, M. (2004). *Sportjournalistiek en hun bronnen. Op zoek naar de gulden middenweg*. Doctoraalscriptie. Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.
- Arnoldussen, P. (1994). *Amsterdam 1928: Het verhaal van de IXe Olympiade*. Amsterdam: Thomas Rap.
- Bakker, F., Auweele, Y. & Van Mele, V. (2003). *Competitie-Belevings-Vragenlijst (CBV) en Vragenlijst Beleving voor een Sportwedstrijd (VBS)*. Leuven: Acco
- Bakker, P. & Scholten, O. (2009). *Communicatiekaart van Nederland: Overzicht van Media en Communicatie*. Amsterdam: Kluwer
- Bardoel, J. & Cuilenburg, van J. (2003). *Communicatiebeleid en Communicatiemarkt*. Amsterdam: Otto Cramwinckel Uitgever.
- Barnett, S. (1995). Sport. In Anthony Smith, *Television an International History*. Oxford and New York: Oxford University Press.
- Beck, D., & Bosshart, L. (2003). Sports and Media. *Communication Research Trends*, 22(4).
- Berkowitz, D. (1997). *Social Meanings of News*. London: Sage
- Billings, A.C. & Eastman, S. (2002) Selective representation of gender, ethnicity, and nationality in American television coverage of the 2000 summer Olympics. *International Review for the Sociology of Sport*, 37/3-4, 351-370.
- Boeije, H. (2002). A purposeful approach to the constant comparative method in the analysis of qualitative interviews. *Quality and Quantity*, 36, 391-409.
- Boeije, H., 't Hart, H. & Hox, J. (2009). *Onderzoeksmethoden*. Boomonderwijs: Amsterdam
- Boer de, C. & Brennecke, S. (2009). *Media en Publiek: theorieën over media-impact*. Amsterdam: Boom.
- Boyle, R. (2006) *Sports Journalism: Context and Issues*. London: Sage.
- Bottenburg, van M. (2000). *Het topsportklimaat in Nederland*. 's-Hertogenbosch: Diopter.
- Castells, M. (2000). *The Rise of the Network Society*. Oxford: Blackwell
- Cashmore, E. (2000). *Making sense of sports*. London and New York: Routledge
- Coakley, J.J. (2001) *Sport in society, issues and controversies*. Boston: McGraw-Hill.
- Cuilenburg, J. van, Scholten, O. & Noomen, W. (1991). *Communicatiewetenschap*. Muiden: Coutinho.
- Chang, D. & Druckman, J. (2007). Framing Theory. *Annual Reviews Political Science*, 10, 103–26.
- Dyer, R. (2004). *Heavenly bodies*. New York: Routledge.

- Eisenhardt, K.M. (1989). Building theories from case study research. *The Academy of Management Review*, 14 (4), 532-550.
- Elteren, van M. (1994). 'Radio in het televisietijdperk'. In: H. Wijfjes (red.), Omroep in Nederland. Vijfenzeventig jaar medium en maatschappij, 1919-1994. Zwolle: Waanders.
- Ferris, K.O. (2010). The Next Big Thing: Local Society. *Society* 47(5), 392-395.
- Galtung, J. & Ruge, M. (1965). The Structure of Foreign News: The Presentation of the Congo, Cuba and Cyprus crisis in four Norwegian newspapers. *Journal of Peace Research*, 2, 64-91.
- Gerbner, G. (1998). Cultivation Analysis: An Overview. *Mass Communication and Society*, 1(3), 175-194.
- Gielen, P. (1990). Nieuwswaarde. Opgehaald van www.pittigeteksten.nl/nieuwswaarde
- Glaser, B.G. & Strauss, A.L. (2009). *The discovery of grounded theory: strategies for qualitative research*. Chicago: Aline
- Groningen, van B. & De Boer, C. (2008). *Beschrijvende statistiek. Het berekenen en interpreteren van tabellen en statistieken*. Boomonderwijs: Amsterdam
- Heuvel, M van den (2003a) *Sport op televisie in Nederland Trendrapportage 1990-2002*. 's- Hertogenbosch: W. J. H. Mulier Instituut.
- Huckins, K. (1999). Interest-group influence on the media agenda. A case study. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 76(1), 76-86.
- Jones, M. & Schumann, W. (2000). The Strategic Use of Celebrity Athlete Endorsers in Sports Illustrated: An Historic Perspective. *Sport Marketing Quarterly* 9(2), 65-76.
- Jones, R., Murrell, J. & Jackson, J. (1999). Pretty Versus Powerful in the Sports Pages: Print Media Coverage of U.S. Women's Olympic Gold Medal Winning Teams. *Journal of Sports and Social Issues*, 23.
- Knoppers, A., & Elling, A. (1999). *Gender, etniciteit en de sportmedia. Een inventarisatie van 'reguliere' en Olympische berichtgeving*. Utrecht: CBM (UU) en Tilburg: Vrijtijds wetenschappen (KUB).
- Khan, S. (2011). *Starkissers?! Een onderzoek naar de relatie tussen sportjournalisten en sporters*. Master thesis Media & Journalistiek, Erasmus Universiteit van Rotterdam.
- Kors, L. (2002). Sport in de ether. De ontwikkeling van de sportprogramma's op de Nederlandse publieke radio 1946-1994. Doctorale scriptie Economische en Sociale Geschiedenis, Universiteit van Amsterdam.

- Lippe, G., von der, (2002) Media Image: Sport, gender and national identities in five European countries. *International Review for the Sociology of Sport*, 37, 351-370.
- MacNeill, M. (2002). Sports Journalism, Ethics and Olympic Athletes' Rights. In: L. Wenner. *Mediasports*. London: Routledge
- McQuail, D. (2005). *Mass communication theory: An introduction* (5e ed.). London: Sage.
- Mills, C.W. (1956). *The Power Elite*. London: Oxford University Press
- Opzeeland, van E., van Liempt, P. & Goedhart, M. (2010). *De geschiedenis van Studio Sport*. Amsterdam: L.J. Veen
- Redmong, S. & Holmes, S. (2007). *Stardom and Celebrity*. London: Sage.
- Rein, I., Kotler, P., & Stoller, M. (1997). High Visibility: The Making and Marketing of Professionals into Celebrities. Lincolnwood: NTC Business Books.
- Rutten, P., Leurdijk, A. & Frissen, V. (2005). *Out of Focus. Een analyse van het WRR rapport over de toekomst van de media*. Delft: TNO
- Roche, M. (2000). *Mega-events modernity: Olympics and expos in the growth of global culture*. London: Routledge.
- Rosengren, K.E. (1974). International News: Methods, Data and Theory. *Journal of Peace Research*, 11(2), 145-156.
- Rowe, D. (2004). *Sport, Culture and the Media: The Unruly Trinity*. Maidenhead: Open University Press.
- Semetko, H. A., & Valkenburg, P. M. (2000). Framing European politics: A content analysis of press and television news. *Journal of Communication*, 50(2), 93-109.
- Schulz, W. (1976). *Die Konstruktion von Realität in den Nachrichtenmedien. Analyse der aktuellen Berichterstattung*. Freiburg/München: Alber.
- Schultz-Jorgensen, S. (2005) 'The World's Best Advertising Agency: The Sports Press', *International Sports Press Survey 2005*. Copenhagen: House of Monday Morning.
- Opgehaald op 22 maart 2012 van:
http://www.playthegame.org/upload/sport_press_survey_english.pdf
- Schramm, H., & Klimmt, C. (2003). "Nach dem Spiel ist vor dem Spiel." Die Rezeption der Fussball-Weltmeisterschaft 2002 im Fernsehen: Eine Panel-Studie zur Entwicklung von Rezeptionsmotiven im Turnierverlauf. *Medien & Kommunikationswissenschaft*, 51, 55-81.
- Shank, M. D. (2005). *Sports Marketing; A Strategic Perspective*. New Jersey: Upper Saddle
- Shoemaker, P. & Vos, T. (2009). *Gatekeeping Theory*. New York: Routledge

- Strauss, A.J. & Corbin, J. (1998). *Basics of qualitative research: grounded theory procedures and techniques*. London: Sage
- Turner, G. 2004. *Understanding Celebrity*. Sage: Londen.
- River. Stichting Kijkonderzoek (2012). *Persbericht kijkcijfers 2011*. Amstelveen.
- Stokvis, R. (2003). *Sport, Publiek en de Media*. Amsterdam: Aksant
- Swanborn, P.G. (2008). *Case-study's: Wat, wanneer en hoe?* Amsterdam: Boom Onderwijs
- Vasterman, P.L.M. (2008). Media en rampen. *Psychologie en gezondheid*, 36(3), 105-110.
- Vreese, C.H. de (2003). Framing Europe. Television news and European integration. Proefschrift Universiteit van Amsterdam.
- Vreese, C.H. de (2005). News framing: Theory and typology. *Informational Design Journaal + Document Design* 13(1), 51-62.
- Zoonen, van L. (2004). *Media, Cultuur en Burgerschap*. Apeldoorn/Antwerpen: Het Spinhuis.
- Weber, M. (1968). *On Charisma and Institution Building*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Westerbeek, H. & Smith, A. (2003). *Sport business in the global marketplace*. Houndsmills: Palgrave MacMillan.
- Westerstahl, J. & Johansson, F. (1994). Foreign News: News Values and Ideologies. *European Journal of Communication*, 9, 71-89.
- Wildenmann, R. & Kaltefleiter, W. (1973). *Funktionen der Massenmedien*. Frankfurt am Main: Athenaeum Verlag.

Bijlagen

Transcript Aart Vierhouten

Volg je nog een beetje andere sporten? Hoe vind je over het algemeen dat die sporten worden weergegeven?

Er wordt vooral veel gekeken, denk ik, algemeen sport nummer 1 is voetbal. De volgorde van wat is dan de volgende, volgende, volgende. En dat gaan we publiceren en plaatsen, daar gaan we aandacht aan schenken. Terwijl ik soms wel eens denk dat de volgorde moet zijn wat is een mooi evenement, wat is mooie sport, wat vindt er plaats door de wereld heen, waar zitten de Nederlanders überhaupt en schrijf daar dan eens over. Over een hockeyer die in Australie hockeyt of over een volleyballer die al 5 jaar in de Italiaanse league, schrijf dat eens, dat vind ik leuk van een Nederlander die op een andere manier zijn weg vindt. Sommige sporten worden gewoon doodgeschreven. Als je schaatsen hebt, als iemand een hoestje heeft, hij hoest zo raar dan wordt er over geschreven. Dat wordt uitvergroot tot de met, omdat op de één of andere manier er moet over geschreven worden. Daar zou ik weleens wat anders willen zien. Vaak wordt ook wel geschreven over resultaatgerichte personen. Er zijn er natuurlijk veel meer sporters bezig die niet eens zorgen dat die resultaatgerichte personen ergens terecht komen. Daar zou ik weleens wat variëteit in willen zien, van het schrijven. Als jij op maandagochtend de krant openslaat. Of het nou in de AD, Trouw, Volkskrant, Telegraaf is. De eerste pagina gaat allemaal over hetzelfde, die ene belangrijke wedstrijd geweest is. Een beetje eenheidsworst. Er gebeurt heel veel in zo'n weekend, waarom zou je niet eens met wat anders openen dan voetbal omdat mensen dat graag lezen of omdat ze daarom de krant kopen? Ik weet niet of dat zo is, volgens mij vullen wij dat ook een beetje in. Mensen willen dat, dus we schrijven erover. Hoezo willen de mensen dat? Wie zegt dat? Wie bepaalt dat? Volgens mij moet je dat durven te veranderen als magazine, krant.

Vind je over het algemeen dat ze kritisch genoeg zijn of juist te kritisch?

Er wordt even, Bert Maalderink, dat je soms denkt hij stelt wel de vraag waar het uiteindelijk dan om draait wat eigenlijk iedereen wel wil vragen, maar hij doet het. Soms stelt hij gewoon een vraag dat je denkt, jongen houd je kop, dat kun je niet maken. Daar moet je een beetje tussen gaan laveren, waarom stel je niet eens aan de kaak wat wel gevraagd mag worden maar wat niemand doet? Dat is wel eens vervelend, maar zorg dan wel, daar is hij een paar keer mee onderuit gegaan, dat hij de achtergrond niet had. Als je dan zo'n vraag stelt dan krijg je

Oog om oog of hand in hand?

hem om je oren. Je moet wel in die zin, als je dat doet, bewust zijn van wat je aan het doen bent en wat je teweeg gaat brengen en dat je ook normaal kunt reageren met de juiste antwoorden. Daar heeft hij een paar keer misgeslagen, dan krijg je een beetje naam. Met coaches enzo en trainers daar ligt hij ook verschrikkelijk mee over hoop. Daar zou wel wat meer nuance in kunnen komen dat had hem alleen maar goed gedaan. Dan accepteren mensen de kritische vragen. Als je dus niet helemaal van de hoed en de rand weet dan moet hij die vragen niet stellen. Daar is het een beetje misgelopen richting het Nederlands elftal op een gegeven moment.

Jack van Gelder wordt er nog weleens van beticht dat hij niet meer kritisch genoeg is, omdat hij veel te veel vriendjespolitiek heeft met die voetballers?

Jack is natuurlijk een liefhebber van het voetbal, en de radio en de verslaggeving. Hij heeft ook graag een bepaalde voetballer in zijn talkshow zitten en moet hij die gast dan, nou ik denk dat hij een beetje weer terug moet naar de huid van 5 jaar terug waar hij in zat. Zo om moet gaan, daarmee. Je mag toch ook kritisch zijn op iets wat fout gaat. Ze worden ook betaald om het goed te doen, uiteindelijk, dat is ook de intentie. Als je dan bij een wedstrijd speelt, op een bepaalde positie, je krijgt betaalt iedere maand, je moet het goed doen, dat is je opdracht en als dat dan niet leuk dan mag een journalist daar een vraag over stellen.

Voetballers zijn niet allemaal hetzelfde, maar er zijn best wel wat verwende jongetjes tussen. Dat komt ook een beetje voort dat voetbal op vrije jonge leeftijd, op 16.17 jaar kun je al een topspeler zijn. Er komt met bakken een soort van geld binnen, daar kan niet iedereen mee omgaan. Dan loop je ook weleens op een bepaalde wolk en dan wil je niet eens weten dat mensen iets van jou vinden of kritische blik kijken naar je prestaties, of je uitvoering, of je houding buiten het veld om. Dat komt daar denk ik voornamelijk wel vandaan dat de weelde van het geld nog niet gedragen hoeft te worden. Iedereen wil vriendjes met je zijn, niemand in jouw omgeving is ook kritisch naar jou. Dan komt er ineens zo'n journalist die gaat ineens zeg nja dit kan niet. Hoezo niet? De hele omgeving accepteert mij zo. Niemand durft zijn mond open te doen, want het is onze ster.

Als je nou Johnny kijkt, iedereen schreef over Johnny, de rest van de Tour nog steeds. Vond je dat dat nog wel objectief was? Was het wel reëel?

Dat absoluut, het feit dat er dan geen prestaties komen van een andere grote ploeg bepaalt dan ook wel dat de aandacht daar nog meer op gevestigd wordt. Als er prestaties zijn, en er wordt

Oog om oog of hand in hand?

een wedstrijd gewonnen door Nederlanders of Nederlandse ploegen dan wordt die hele aandacht een beetje uitgesmeerd over al die resultaten en al die zaken. Op het moment dat er geen resultaten zijn, gaan mensen op andere dingen focussen want ze willen dan toch iets met Nederlanders vertellen. Feit blijft natuurlijk dat het uniek is wat er gebeurd is en dan gewoon doorfietst.

Toen jij zelf nog wielrende hoe was jouw relatie met de pers? Hoe keek jij aan tegen journalisten?

Met enige voorzichtigheid in het begin en toen krijgen wij de eerste 2 jaar Rabobank presentatie over hoe je wel en niet om kan gaan met pers. Dat je dus niet altijd hoeft te antwoorden op het moment dat er iets gevraagd wordt, dat vond ik wel leuk op een gegeven moment dat spelletje. Dat hij zei van; 'het ging zeker niet he', dat ik dan zei, hoezo ging het niet dan? Dan moet zo'n journalist gaan uitleggen waarom hij vond dat iets niet ging, terwijl hij verwacht dat ik het ging uitleggen. Dan krijg je een heel ander interview, hele andere benadering gelijk, toen dacht hij ineens, hij schrikt zich kapot want je geeft namelijk heb een vraag. Beetje duidelijkheid en eerlijkheid van als het niet ging dan ging het ook niet en als de ploeg iets fouts deed, dan deden we ook iets fouts. Dan ging ik niet zeggen van nou ja ik weet ook niet wat er mis ging, terwijl je het dondersgoed wist. Die lijn heb ik eigenlijk altijd aangehouden. Dat is voor mij wel, vrij makkelijk om met de pers om te gaan. Of het nou een schrijvend journalist was of radio of tv, ik was altijd, ik kon vrij objectief naar hetgeen wat ik gedaan had, moest doen of uitvoerde of ik wel of niet iets in mijn beleving goed had gedaan.

Omdat jij soms lastig was voor journalisten hadden ze toen op een gegeven moment niet zoiets van Aart vragen we maar niet?

Nee, dat denk ik niet, maar wat ik wel voelde van dat je niet zomaar alles hoeft te vragen want het had toch geen zin. Ik ben ook wel eens 200 m aan de meet stilgehouden door een journalist met een microfoon onder je neus, terwijl je nog aan het bekomen bent van wat er gebeurd is en dan geef je ook vraag en antwoord. Daar loop je niet voor weg, soms zei ik even niet, even wachten dan wachten ze ook gewoon. Ik heb niet het idee gehad dat daarom minder actie is geweest.

Hoe vond jij het om gelijk na zo'n wedstrijd die microfoon onder je neus te krijgen?

Dan zit je vol met adrenaline en alles erop en eraan, dat je gewoon dus bijna geen negatief gedachte zeg maar hebt om het niet te doen. Je zit zo in een bepaalde vorm van het halen en

Oog om oog of hand in hand?

het doen. Als het minder goed gaat dan kunnen ze één dag vragen, waarom het niet goed ging en wat je daarvan denkt om te veranderen maar de volgende dag is dat geen nieuws meer. Dat is al, daar hebben we het al over gehad.

Ben je op zo'n moment bewust van wat je zegt?

Vaak was het wel dat mensen een relaas willen van wat er het laatste stukje gebeurde of waarom je de hele dag achteraan hebt gereden of dat je blij bent dat je binnen bent? Ja, dat klopt ik ben heel blij dat ik binnen ben. Dan een beetje hijgen erbij, dat is dan mooie radio. Op één of andere manier was ik daar wel tevreden over dat je, die journalist nam dus de moeite om te wachten tot jij ook binnenkwam, zo dacht ik dan in die beweging. Naarmate ik meer ervaring kreeg in het reilen en zeilen van een beroepsrenner was ik me ook altijd wel bewust van het feit dat ik dus voor een bepaalde ploeg reed met sponsors. Of het nou radio, tv of krant was of magazines, dat dat een publiciteitswaarde belangrijk was voor die sponsor dat hij jou kon blijven betalen. Dat jij zelf op die manier je eigen BV'tje ook moet laten lopen door, je bent daar toch ook, je presteert daar ook, je zet daar ook alles in wat je in je macht hebt om iets te laten slagen. Dus dan hoef ik daar niet voor weg te lopen of stilzwijgend naar je hotelletje te fietsen, geen actie reactie daarop los te laten. In dat opzicht, ja, ik heb het altijd wel als prettig ervaren dat je op een gegeven moment serieus genomen wordt in de vraagstelling of dat mensen de moeite nemen om daar ook iets over te schrijven.

Merkte jij gaandeweg jouw carrière dat journalisten jouw respectvoller begonnen te behandelen?

Hoe langer je het volhoudt aan de top, hoe serieuzere gesprekspartner je wordt en hoe groter de kans is dat je andere vraagstellingen krijgt. Het is niet meer dat jongetje dat begint te fietsen, je bent gewoon een ervaren profrenner die iets gevraagd wordt waar ze op voorhand al over nagedacht hebben waar ze heen willen. En dat ik na de eerste vraag al begin te bedenken waar ze heen willen met die vraag, in mijn hoofd. Pas achteraf, bij de NOS, toen ze vroegen van wil je de analyse gaan doen dat ik dacht, maar waarom dan? Omdat wij altijd wel het idee hebben, je komt goed over, je staat altijd klaar om even te praten met de journalisten enzo, we hebben het idee dat jij dat wel kan. En dat je vanaf het begin eigenlijk ervaart van hoe snel ik alles in mijn hoofd kan schakelen, daar ben ik me pas van bewust op dat moment. De afgelopen zes jaar heb ik daar pas mee kunnen spelen in die zin van, oke, dat is dus, een ander denkt dus niet zo snel, ik ben altijd drie stappen verder. Dat is ook mijn grote kracht op de fiets geweest, dat ik bepaalde situaties aanvoelde komen en ook zag gebeuren en daarop

Oog om oog of hand in hand?

kon reageren, op voorhand al. Door jezelf op de juiste plek neer te zetten. Daar is heel veel winst uitgehaald en daar, als je in die beweging zit, dan vind je het allemaal normaal. Dat ben jij namelijk, dat doe je, dat voel je, dat voer je uit. Pas later ga je beseffen hé dat is dus een kwaliteit en je kunt talent hebben, dat is allemaal hartstikke mooi maar op een gegeven moment moet je ook andere dingen aanboren en verder ontwikkelen waardoor je dat nog beter kunt gebruiken. Dat was schijnbaar dus ook één van mijn talenten die ik dan bezat.

Bedacht jij van te voren waar jij het interview over wou houden? Of ging je er open in? Open, ik heb ook vanaf het moment bij de NOS gezegd ik wil niet op voorhand vragen opgestuurd krijgen. Ik kom, jullie vragen en ik geef antwoord, klaar. Dat heb ik altijd zo gedaan en ik wil niet op voorhand geïnformeerd worden. Daar heb ik geen...

Ook niet toen je zelf nog sporter was?

Nee, nee. Ik vroeg wel als een journalist een interview wou doen, of hij langs wou komen of wat doen dan zei hij wel waar we het over ging hebben. Dan zei ik, oke dan weet ik dat, dan was dat het. Negen van de tien sporters, die vragen echt niet waar gaan we het over hebben? Oh een interview, wanneer? Dat is een beetje lastig, maar dan en dan zou wel kunnen. Ze hebben geen idee waar het over gaat, of zal gaan.

Heb je daardoor ook weleens gehad dat een gesprek totaal anders ging dan dat je op voorhand had verwacht en dat het uiteindelijk een vervelend interview werd?

Jawel. Dan was ik kortaf, dan had ik ook geen lange antwoorden dan zei ik gewoon dit vind ik. Dan kunnen ze nog drie keer die vragen stellen, maar dat heeft dan weinig invloed.

Was jij altijd open en eerlijk in interviews? Verzweg je weleens expres dingen?

Je hebt weleens dat je over je collega's of over je ploeggenoten dat ze niet goed presteren, dan wordt aan jou die vraag gesteld. Daar ga ik me niet over uitlaten, daar ben ik niet de persoon naar, dat moeten ze maar aan hem vragen. Een jongen die met scheiden bezig was en alles erop en eraan. Ja, dan hij fietste voor geen meter. Hoe kan dat nou dat je ploegmaat niet presteert? Ja dat klopt, daar wordt hij ook voor betaald maar ja....Het lukt hem niet op dit moment. Dat moet je aan hem vragen, dat moet je niet aan mij vragen. Dan wil ik ook gewoon, dat heb ik ook nooit gedaan over dat soort dingen.

Heb je jezelf ook weleens anders voor gedaan dan je was om de boel te manipuleren of te sussen?

Gewoon niet het achterste van je tong te laten zien als je weet dat je zo verschrikkelijk kapot zit en dat je niet weet hoe je het moet gaan halen de volgende dag. En dat je dan krijgt van ja, het was moeilijk en we moeten morgen maar zien. Terwijl als je diep in je hart kijkt, je echt denk oh mijn god hoe ga ik dit doen.

Deed je dat dan voor jezelf?

Het tweeledige is dat, aan de ene kant voor jezelf en aan de andere kant ook voor jou persoon als wielrenner, topsporter wil je ook niet je zwakke kant laten zien. Dat raakt je toch een beetje, want je wilt toch uiteindelijk niet van goh, die heeft het er moeilijk mee of die zou mentaal ook wel een beetje sterker moeten zijn of worden. Indirect komt dat ook weer bij jouw werkgever terecht, die luistert en leest ook alles. en dan krijg je nou die is toch niet zo sterk als we dachten, die moeten we de volgende keer niet meenemen. Welke lijn moet je dan aanhouden? Wat kan wel, wat kan niet? Daar word je met terugwerkende kracht op afgerekend.

Wat was vaak jouw grootste irritatiepunt aan journalisten?

Dat is het nog steeds, dat is het feit dat ik vind dat hele dopingaspect daar ligt een bepaald vergrootglas over de wielrenner heen. Enigszins wordt het ook gewoon bewerkstelligt door het wielrennen zelf, maar anderzijds zet iedere journalist daar ook hardnekkig zijn tanden in bijten en worden andere sporten volledig overgeslagen. Er worden geen interviews en onderzoeken gedaan naar voetballers die positief zijn. Het is gewoon altijd dat wielrennen onder het vergrootglas licht, terwijl er altijd vooruit gelopen wordt op alle controle en alle systemen. Als het bij ons aanslaat dan wordt het ook bij andere sporten ingevoerd. Daar zit wel een hele grote irritatiegrens als een wielrenner positief is dan staat er 3 pagina's in de krant en bij één of andere sport staat er een 6 regelige caterntje ergens aan de zijkant. Dat irriteert mij dat ik denk van, gooi dat vergrootglas daar eens op.

Vind je dat wielrennen daardoor ook negatiever weergegeven wordt dan het uiteindelijk is?

Ja, absoluut. Ondanks dat, zijn er zoveel marketeers en directeurs van grote bedrijven gesproken dat unaniem vaststaat dat wielrennen als sport de beste reclame oplevert voor

Oog om oog of hand in hand?

bedrijven die er bestaat. Wil je naamsbekendheid of een bepaald imago creëren? Stap maar naar een wielploeg dan krijg je gegarandeerd zes return van je invest. Dat blijft.

Hoe komt het dan vooral wielrennen altijd zo wordt bekeken?

Het is misschien ook de zwaarte van de sport. Er zijn mensen die ook wel beseffen dat je ontzettend veel arbeid insteekt en daardoor op een gegeven moment een bepaalde uitweg zoekt om het nog meer te verbeteren zul je dus wel dat moeten doen. een tour de france, een gewoon mens kan zich niet inbeelden dat je een Tour de France kunt fietsen. Als ze daar gewoon goed over na gaan denken dan is het gewoon van 'dat kan niet'. Alleen het menselijke lichaam kan zoveel, je kunt je lichaam zo trainen dat is, dat weten de mensen ook niet dat het lichaam zo geweldig machine kan zijn. Daar hebben mensen ook geen besef van. Dus je wordt eigenlijk beoordeeld door mensen die geen idee hebben wat topsport is, die geen idee hebben wat 250 kilometer op de fiets zitten is, maar dat je dat dus ook gewoon heel goed kan trainen dat je lichaam dat wel goed aankan. Ik zeg dan ook dat je de tour prima kunt rijden zonder doping, maar dan zeggen de meeste je bent echt gek!

Ben jij of je ploeggenoten weleens in verband gebracht met doping?

Ja, natuurlijk. Er werden wel insinuaties gedaan over de ploeg, zowel bij de Rabobank als bij Lotto dat je . er heeft een keer in de krant gestaan dat er bij mij een huiszoeking heeft plaatsgevonden, niets, want die is niet geweest. Dan voel je je wel heel erg misplaatst.

Heeft dat ook invloed op je?

Wat je vooral voelt is dat je een soort van onmacht, kwaadheid krijgt dan train je nog iets harder. De eerst volgende wedstrijd rijd je echt de straatstenen eruit van de geïrriteerdheid. Dus dat is wel bijzonder wat het met je teweeg brengt.

Stimuleerde het jou eerder dan dat het jou negatief beïnvloedt?

Bij mij hebben de mensen geen invloed op mijn prestatie, niets niet. Ik heb ook een scheiding door mijn carrière heen gelopen. Ik ben er niet trots op ofzo. Ik kon mijn helm opzetten, maar dan bestond er geen andere wereld meer voor mij. Dat was hetgeen wat ik ging doen. hoe meer stress, hoe harder ik ging rijden en hoe rustiger en kalmer ik werd. Op een of andere manier is daar een...

Heb je dat door de jaren heen ook geleerd? In het begin deed zo'n bericht meer met je?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, het is wel meer gegroeid. Dat denk ik ook wel, je wordt ook wel gehard als topsporter. Je wordt daar ook wel sterk gemaakt, daarin. Dat geldt niet voor iedereen, dat lukt niet iedereen. Daar kom je ook pas weer achter op het moment dat jezelf in die situaties komt van, blijkbaar kun jij dus gewoon presteren op het moment dat je een hoop gezeik aan je hasses hebt. Over het algemeen is de tendens, in al die blaadjes die je ook leest en wat er geschreven wordt dit moet goed zijn en dat moet goed zijn, sommige topsporters doen het juist best wel goed onder bepaalde druk. Ook dat is niet 100% gegeven.

Ervaar je het dan ook wel een beetje als druk zo'n artikel? Ik moet me bewijzen dat ik goed ben.

Je wordt wel pissig op zo'n journalist. Ik heb het ook weleens gehad dat je zegt. Dat je zo'n journalist er op aan spreekt van zo heb ik het helemaal niet gezegd. Dat is een beetje de interpretatie van het gesprek, dat is jouw interpretatie niet mijne. Dan ben je daar de volgende keer wel scherper op dat je echt zegt wat je wilt zeggen en ook niet meer dan dat.

Vroeg jij ook weleens om het artikel te lezen voordat het gepubliceerd werd?

In het begin niet, maar later wel. Halverwege je carrière ga je het gewoon vragen, want dan ben je een paar keer geïrriteerd geweest en dan denk je ik niet meer dat dit nog een keer gebeurt.

Je hebt mediatraining gehad, ben je daar niet op voorbereid?

Ik ben wel iemand, die, ik ga altijd vanuit hoe ik denk dat een ander ook zo denkt. Daar heb ik gaandeweg geleerd dat ik niet zo mag denken, want het is niet zo. Ik gun iedereen het beste en een mooi leven, maar blijkbaar is het zo, er zijn dus mensen die anders leven dan jij. Daar heb ik best wel vaak mijn hoofd meegestoten, maar dan ook wel van geleerd. Ik stoot nog weleens mijn hoofd daarin. Het al toch niet gaan gebeuren, maar dan gebeurt het toch. Heb ik het dan zo fout overgebracht? Of is mijn gevoel dan zo niet juist? Dan word je dus toch nog weleens verrast.

Adviseer jij jouw renners ook om mediatraining te volgen?

Indirect doe ik het een beetje met ze. En probeer ik hen voor te bereiden op iets. Geef ik ook een beetje de juiste lijnen aan. Vraag altijd waar het over gaat, heb je er geen zin in zeg het dan gewoon. Je hoeft het niet altijd te melden, maar je kunt gewoon zeggen gaat gewoon niet

Oog om oog of hand in hand?

zit in een voorbereiding. Aan de andere kant moet je je bewust zijn dat een interview voor jouw persoon, voor jou en de ploeg interessant kan zijn, je staat weer ergens, er is dus belangstelling voor je, mensen lezen jouw naam weer. Dat brengt ook met zich mee dat je iets makkelijker geïnterviewd wordt, maar dat je dus ook wat interessanter bent voor een partij om jou in de ploeg te hebben. Die handvaten probeer ik wel mee te geven, anderzijds kun je ook zeggen van oke, zondag gekoerst dan is vrijdag uiterlijk dat je interviews gaat doen. Niet meer op zaterdag, dat kun je gewoon voor jezelf besluiten. Jij bent de persoon waar het om draait, het draait niet om hun. Dat dat mag en dat dat geaccepteerd gedrag of normaal is dat moet je ze wel duidelijk maken. Sporters zijn meestal gediensig. Ik vraag en jij geeft antwoord. Dat is, zeker in journalistiek, wat heel erg wordt gebruikt. Sommige onbewust, maar andere journalisten heel erg gebruik van gemaakt. Je hoeft maar wat te vragen en hij krijgt het al benauwd.

Ik kan me voorstellen dat je tijdens jouw carrière wel een band opbouwde met journalisten?

Er was wel eens een vrouwelijke journaliste dat ik zei, nou moet je ophouden aardig te zijn want ze schrijft wel scherp. Op een gegeven moment hadden we 3 leffe's op en dan zei ik ho eens even, waar ging het over. Je krijgt wel aandacht, je gaat zitten en je lult lekker over wat jij leuk vindt, dat is wielrennen, de wielersport. Dan worden er links en rechts wel eens vragen gesteld daar moet je wel alert op zijn, je kunt niet overal maar antwoord op geven. Ik hoef nooit te bedenken van oh toen heb ik dat gezegd, dan moet ik dat wel vasthouden die lijn. Ik hoef niet na te denken over mijn vorige interview ofzo. In mijn hoofd heb ik daar bepaalde ideeën over. Ik heb geen interview in mijn hoofd. Dan weet je voor de volgende keer hoe het zit. Door schade en schande word je vanzelf wijs. Als je denkt dat ze soms van jou wat willen, of iets doen, dat dan dus blijkt dat het helemaal niet om jou ging maar juist om jouw kopman ging. Omdat jij altijd met die kopman bezig was, dat ze dan dachten op die manier wat informatie te krijgen.

Vond jij het belangrijk dat je gaandeweg het seizoen gevolgd werd door een journalist?

Nee, maakte mij niet uit. Daar zat ik niet over na te denken. Over het algemeen zijn de Nederlandse journalisten allemaal wel wielerminded. Er zitten ook wel wat egootjes tussen, die het heel belangrijk vinden dat wat zij schrijven, dat hun onrecht wordt aangedaan door bepaalde ploegen omdat ze niet interviews krijgen of niet de juiste volgorde krijgen. Dat ze niet in de gelegenheid gesteld zijn of dat een ploeg, journalist van één krant wel informeert en

Oog om oog of hand in hand?

de ander niet. Dus dat er dan een persbericht uit gaat, maar dan een dag te laat. Dan staat het al in die krant. Dan gaan ze daar expres tegenin of scherp schrijven. Dat merk je wel, die tendens die voel je wel. Die zet je wel een beetje.

Zorgde jij er altijd voor om een journalist te vriend te houden?

Nee, dat interesseerde me geen reet.

Kan je je voorstellen dat wielrenners, zoals Thomas Dekker bijvoorbeeld, dat dat op den duur ook invloed heeft op zijn prestaties?

Ja, dat denk ik wel. Hij is wel een gevoelige jongen daarvoor. Hij is ijdel, hoe hij zich presenteert altijd, mooie kleding aan. Hij staat er altijd netjes op, hij is zeker iemand die dat zich aantrekt. Jongens die wat meer onverzorgd zijn die interesseert het geen reet, ook al is het negatief. Thomas die zit er wel redelijk over in wat er over hem geschreven wordt en hoe mensen over hem denken. Hij kan wel zijn schouders ophalen, maar van binnen vindt hij het kut. Daar zit wel verschil in van persoon tot persoon. Karsten is daar zeker minder gevoelig voor. Die is ook niet in aanraking geweest met.....

Hoe vond jij dat je werd weergegeven toen je nog renner was?

Ik kreeg wel een bepaalde waardering terug van het journalistieke gebeuren/volk. Gaandeweg ik ouder werd. Voor de prestaties, zij zagen wel dat die prestaties ergens vandaan kwamen. Die invloed die jij hebt als persoon in zo'n rennersgroep met vooral jongeren die was best groot. Dat was positief. Ik kom daar heel goed mee overweg zeg maar, omdat te sturen. Af en toe wordt er nog weleens gezegd door bepaalde ploegleider we missen een aart vierhouten in de ploeg. Dat is leuk om te lezen als wielrenner en als persoon.

Zie je weleens dat renners totaal anders worden weergegeven?

Dat is een beetje wat ik had met het hele Johnny verhaal. Kijk eens hoe hij eruit ziet. Houd op. Je kunt toch niet iets goed praten van 'hij is er ook niet slechter van geworden in de criteriums'? Dan kan de stoom uit mijn oren komen. Dat onthoud ik altijd wel van die persoon, zo eentje is het er dus. Slaan we allemaal weer op op de harde schrijf. Die opmerkingen daar kom je er teveel van tegen.

Zij krijgen het ook wel mee vanuit de ploeg zo van jongens let op wat je zegt, want we krijgen alles over ons heen. Indirect zorgen zij er ook voor dat je terughoudener wordt. Als zij nou

Oog om oog of hand in hand?

wat vrijer zouden schrijven, wat positiever gericht, dat is überhaupt Nederlands om het negatiever weer te geven. Er is genoeg leuks te vertellen en te schrijven, het gaat altijd over het feitje wat dan niet goe gegaan is. Het mag best verteld worden, maar dan niet uitvergroot. Het respect voor topsporters en ex-topsporters in Spanje, Frankrijk is vele maten groter. In Nederland wordt er niets mee gedaan, geen klote. Dat vind ik jammer, maar dat heeft ook een beetje te maken met het journalistieke schrijven. Dat heeft toch wel degelijk een invloed daardoor.

Vond je het leuk om in de belangstelling te staan?

Pas achteraf merke je dat. In die tijd is het gewoon onderdeel van, en prima. Blijkbaar doe jij als persoon ergens toe als je gevraagd wordt. Ik denk dat dat gevoel er wel was.

Verscheen jij ook in roddelbladen?

Nee.....daar was ik niet goed genoeg voor, niet interessant genoeg voor. Dus dat is wel lekker. Anderzijds heb ik ook niet die bankrekening van die gasten die er wel in verschijnen.

Transcript André Kuipers

Wat vind je van de weergave van andere sporten?

Wel goed eigenlijk. Er gaat natuurlijk heel veel aandacht naar voetbal, dus ik vind wel dat er te weinig aandacht is voor andere sporten. De Olympische spelen komen er aan dus dan merk je wel dat het land er warmer voor begint te worden. Dus wij hebben dat elf ook als we een groot toernooi spelen dan wordt er wel wat meer aandacht aan besteedt.

Vind je ze objectief? Niet kritisch?

Ik vind dat het best nog wel vaak over randzaken gaat. Dat ze om het verhaal heen draaien, om het plaatje of iets wat groter te maken. Ik vind dat ook wel weer een tactiek om juist iemand te volgen richting een toernooi en dat er dan wordt gekeken wat heeft hij voor achtergrond of wat heeft hij voor interessante dingen waar we wat meer aandacht aan kunnen geven, ja of het over de sport zelf gaat.

Vind je dat positief?

Het is natuurlijk wel zo dat er wat meer privédingen bij komen. Op zich vind ik wel dat bij een sporter er zit ook wel een persoon achter. Dat vind ik wel belangrijk.

Op welke manier komen jullie als korfballer in aanraking met journalisten?

Ik heb op alle belangrijke toernooien gespeeld. Dus ja dan wel de interesse maar Eurosport is er dan wel altijd. Daar is wel aandacht voor. Die vinden het ook wel interessant. Eurosport is live. Het is alleen met grote internationale toernooien, nationaal niet. NOS de korfbalbond heeft daar een overeenkomst mee om zoveel minuten per jaar en sowieso de finale en de halve finale dus dat is wel uitgezonden ook, maar heel kort.

Krantenjournalisten?

Ja, eigenlijk wekelijks wel denk ik. Nationaal eigenlijk niet echt, omdat het is het eerste jaar dat er een jaar lang geen toernooi is. Dus er is weinig aandacht nu voor het Nederlands team. De clubs wel, dat zijn eigenlijk elke week wel dat er iets in staat. We hebben natuurlijk in Ahoy gespeeld daar heb ik een week lang op de voorkant, van alle kranten. Dat is altijd wel een hele drukke week, het is ook wel heel gaaf.

Hoe vind je dat ze eigenlijk door het seizoen niet zoveel aandacht hebben?

Oog om oog of hand in hand?

Toevallig kan ik wel goed met een paar verslaggevers dus die zie ik dan nog wel eens een keer verschijnen. Ik had laatst een clinic gegeven toen was Ayolt Kloosterboer, die stond toen gewoon bij mij te kijken bij een clinic. Dan komt hij gewoon vanuit zichzelf. Ik merk wel at ze wel willen weten waar de sport omgaat. Hij heeft volgens mij een stukje korfbal bij de NOS. Dus ik merk wel dat hij wil weten hoe de regels gaan en wat er een beetje speelt het hele jaar.

Je hebt Wk's gespeeld, EK's, was er op dat moment vanuit de NOS heel veel aandacht voor jullie?

Als het in Nederland was wel. We hebben nu het Wk gehad in China en daar lag volgens mij wel een lijntje met Langs de Lijn.

Korfbal wordt meestal gezien als een Nederlandse sport?

Rondom Ahoy zeg maar en in de aanloop naar toernooien. Daar komen de landen naar toe, maar daar komen de verslaggevers bijna niet meer. De Belgische bond die heeft dan nog wel eens, die vindt het dan nog wel eens interessant om te weten hoe Nederland ervoor staat.

Hoe vind je dat er vanuit de media naar korfbal wordt gekeken?

De sportverslaggevers die doen dat nog we, ik vind die begrijpen het nog wel. Die critici en al die, de mensen die ik graag zou willen dat die juist een keertje een goed woordje doen zoals Renee ofzo, korfbal is wat dat betreft een makkelijke prooi. Ik zeg altijd maar kom een wedstrijd kijken dan ben je helemaal om.

Ben je daar ook actief in? Dat je een journalist benaderd?

Dan weet ik wie het zegt ja, dus als zij, als zij zeggen korfbal is echt niets. Dan ga je niet helemaal in de verdediging dat slaat nergens op. Je hebt het nog nooit gezien dus kom maar een keertje kijken. Dan koppel ik hem direct terug naar hem.

Vind jij dat er meer aandacht voor zou moeten zijn?

Ja, tuurlijk, tuurlijk is dat leuk maar ook vanuit de korfbal bond kunnen ze het anders pakken. Daar vind ik dat ze ook niet altijd slim zijn. Het is dan meer het calimeroeffect. Korfbal is een hele gave sport, heel dynamisch. Super gaaf! Het is echt best wel compleet.

Jij geeft vooral interviews telefonisch of ook wel voor de camera?

Oog om oog of hand in hand?

De dag na AHOY bij RTV Noord-Holland op tv. Omroep Friesland, ik kom uit Friesland dus die volgen mij nog steeds. Als er iets gebeurt met mij, of ik ben inmiddels gestopt als international 1,5 week geleden dus dat is wel interessant nieuws.

Denk je dat het komt omdat jij international bent of was het ook wel geweest als je alleen hier had gespeeld?

Nee, dat denk ik niet. Dat is echt alleen dan interessant.

Geef je ook persconferenties?

Ahoy. Wk's altijd, altijd na de finale. Ek's.....World Games ook, altijd. De bondscoach, een speler en soms nog een speler en de tegenstanders. Alleen dan van de finale.

Ben je getraind hoe je interviews moet geven?

Ja, we hebben elk jaar een mediatraining. Heel gaaf! Fantastisch. Daar heb ik veel van geleerd. Bij Ahoy komen zoveel mensen op af. Ik vind het wel heel interessant om te weten van welke krant zijn ze en ik heb altijd iets in mijn hoofd wat ik wil vertellen of wat ik gewoon kwijt wil, dat ik gewoon voorbereid ben. Ik zorg er wel voor dat ik de vraag natuurlijk gewoon beantwoord.

Wat is dat vaak voor een boodschap? Persoonlijk? Promotie?

Ik denk wel.....Ja altijd wel ter promotie van. Ik krijg altijd de vraag 'weer dik gewonnen', 'jullie winnen altijd'. Daar moet je een antwoord op hebben van te voren al. Wij maken 250 dagen in een jaar, training acht keer in de week. Natuurlijk zijn wij topsporters. We worden door NOC NSF worden we gewoon betaald. Als wij niet ons best doen gaan wij ook niet winnen. Dan denken zij van wel.

Dat lijkt me dan wel een negatieve benadering vanuit de journalist?

Ja, het is elke keer weer dat wij er tegenin moeten. Vind ik wel jammer. Eigenlijk moet gewoon een ander land een keer 2e worden of we moeten een keer verliezen. Ze zijn met korfbal echt professioneel. Wij zijn de enige die A-status heeft van de niet A-sporten, van de niet-Olympische sporten. Dat komt omdat we één van de beste programma's hebben van Nederland, trainingsprogramma's, evaluaties, talentprogramma's, mediatraining, sportvoeding.

Oog om oog of hand in hand?

Krijg je mediatraining juist om de sport wat meer te promoten?

Ja, ook. We hebben wel eens mensen in het nieuws gehad toen dacht ik ook van waarom zeg je dit. Je bevestigt nu weer.

Hebben jullie elk jaar een dag zo'n training?

Een avond.

Merk je dat anderen daar wat mee doen?

Ik ben bezig met wie ik voor me heb. Ik merk aan de spelers wel dat iedereen het steeds beter doet. Bij voetballers zit het helemaal ingeprent. Je moet nooit teveel vertellen. Dat vind ik weleens jammer, dat mag van mij, ik vind het juist heel gaaf.

Merk jij verschil tussen een kranten-,radio-,televisiejournalist hoe die jou benaderd?

Ik vind de tv ook wel dat ze juist iets neer willen zetten, dat ze kwaliteit willen leveren dat wil de overige pers ook wel. Die wil gewoon echt heel goed iets neerzetten. Dus die willen ook niets vergeten en die willen gewoon eigenlijk sowieso dat het een mooi stuk wordt. De krant, soms gaan ze vanuit één punt. 'Het ging niet makkelijk he', meer bevestigen van wat ze zelf denken. De tv die hebben juist wel, die willen gewoon een mooi stukje maken dat vind ik toch altijd wel heel prettig.

Regionaal vind ik nog wel dat dat het beste doen. Ze willen echt iets moois maken. De NOS heeft ook juist dat ze van te voren denken dat is de favoriet dus die gaan we een beetje volgen. Als het dan niet wordt, dan past het eigenlijk niet in het plaatje. Die helikopterview die mist dan. Dan is het meer wat interessant is.

Zijn er journalisten waar jij een band mee hebt?

Ja, die zijn er wel.

Waarop is die band gebaseerd?

Die ken ik dan persoonlijk. Eerst niet persoonlijk, dan kwam ik die een keer op een verjaardag tegen.

Ben je dan bewust altijd van wat je zegt?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, ik weet sowieso dat ik met zo'n iemand. Dat zal hij dan niet publiceren want dan weet ik hem te vinden. Ik ga natuurlijk niet zomaar uitspraken doen wat intern moet blijven van de Club of als ik een mening heb over mijn trainer, waarbij ik het nog niet met mijn trainer over gehad heb.

Zou je dat wel vertellen als hij er niet bij was geweest?

Nee, ja goeie vrienden zou ik het wel vertellen maar niet op een verjaardag.

Je zei net dat Ayolt Kloosterboer gewoon bij een clinic kwam kijken. Bouwt hij daardoor meer krediet op bij jou? Zou je hem nu dingen eerder vertellen?

Dat denk ik wel. Als ik hem zie geef ik hem hand en dan hebben we het toch meestal over korfbal. Dan is het toch wel dat hij dingen daarvan wilt weten.

Heb je weleens nare ervaringen meegemaakt met journalisten of juist positieve?

Soms heb ik wel eens van als dit de strekking van het gesprek is dan ga ik nu weg. Het zijn allemaal van die negatieve gesprekken dan. Dan ga ik niet de hele tijd in de verdediging.

Werd het gesprek daardoor heel negatief weergegeven?

Ja, ik heb soms ook weleens dat het juist een heel positief gesprek is maar dan lees ik het artikel en dan denk ik dat heb ik toch niet helemaal zo gezegd. De timing van de quotes staan dan een beetje door mekaar, maar dan lijkt het net alsof ik het feit bekrachtig.

Heb jij de media nodig om beter te presteren of om de sport te promoten?

Niet om te presteren, maar wel om de sport natuurlijk te promoten.

Vind jij het belangrijk dat korfballers de media echt benutten?

Ja! Op zich wordt dat ook wel gedaan bij het Nederlands team. Niet iedereen wordt naar de NOS gestuurd of naar Zappsport.

Voel jij op zo'n WK als er meer pers is meer druk?

Nee, daar heb ik niet zo'n last van. Eerste keer 12.000 man Ahoy.

Lees jij wat er in aanloop wordt geschreven?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, dat bijvoorbeeld wel. Het AD, regio delft die is nogal Pro Fortuna. Dat is onze tegenstander. Nou daar word ik alleen maar door geprikkeld. Ja hoor.

Ja dat wel, maar sommige zullen er ook zenuwachtig van worden. Als je daar mentaal aan onderdoor gaat dan kun jij je slechtste wedstrijd ooit spelen.

Zo'n vraag 'wordt het tijd om eens te stoppen?' maalt dat door je hoofd?

Niet tijdens de wedstrijd! Als ik hem dan zie, dan pak ik hem zeker aan.

Hoe kom jij over op de televisie?

Ja, dat klopt wel. De eerste keer vond ik wel dat ik monotoon praatte. Daar let ik wel op, niet monotoon, enthousiast praten.

Je zei net ook dat je voor jezelf in beeld wat je wilt zeggen. Maakt dat het makkelijker?

Ja, helemaal als ik van te voren iemand naar me toe komt en die is blijkbaar van de krant van de concurrent. Dan maakt het heel wat uit wat ik zeg. Dan zal ik die tegenstander zeker op een andere manier benaderen.

Doe je daarom wel eens anders voor dan dat je bent?

Ja...Of anders voor doen. Dan pas ik op met wat ik zeg. Ik leg er minder de nadruk op.

Transcript Annita van Doorn

Kijk je nog een beetje naar andere sporten?

Ja, zeker wel. Normaal wel het Sportjournaal en zeker met de Olympische Spelen dan volg ik het wel een beetje.

Hoe vind je dat het gedaan wordt?

Het verschilt heel erg per sport. Sowieso tv, als je NOS kijkt dan vraag je soms af met bijvoorbeeld basketbal wat natuurlijk niet een hele grote sport is in Nederland hoeveel aandacht dat dan krijgt. Dan zijn er andere sporten, waarvan ik denk waarom wordt dat niet meer uitgezonden.

Zoals shorttrack?

Natuurlijk, je eigen sport altijd. Als ik dan kijk naar Nicolien Sauerbrij, die haalt goud maar het jaar erna is het weer precies hetzelfde als het jaar daarvoor.

Op welke manier kom jij in aanraking met journalisten?

Dat is eigenlijk vooral schrijvende pers en dan is het vaak richting de grotere toernooien of als er al wat behaald is dat ze achteraf toch een artikel gaan schrijven. Televisie was dit jaar wel meer dan voorgaande jaren, dus het wordt wel beter bij ons. Het komt natuurlijk ook omdat de prestaties beter worden. Dan krijg je gewoon wel dat er meer aandacht voor komt. Je merkt wel vaak, ook de vorige keer richting Vancouver dan merk je wel dat er veel meer aandacht voor komt maar daarna is het weer gewoon terug op het niveau van twee jaar daarvoor. Het shorttrack is ook wel heel moeilijk, omdat het moeilijk te filmen is, zoals het ook daadwerkelijk is. Als je het op tv ziet dan lijkt het helemaal niet snel te gaan. Je ziet wel dat er dingen gebeuren, maar je ziet die snelheid niet. Daar zou eigenlijk op gevonden moeten worden, dat je en de wedstrijd kan volgen en dat je ziet dat het gewoon spectaculair is.

Ik denk dat ze wel echt winst kunnen maken, door presentatoren te nemen die ook gewoon uit het shorttrack komen. Gewoon verstand er van hebben.

Vind je dat er te weinig verstand is?

Er zijn een aantal die zich wel goed inleven ofzo, maar er is ook inderdaad soms verslaglegging dat ik denk, ja zie je nou niet wat er gebeurt. Helemaal een relay, waar we

Oog om oog of hand in hand?

gewoon met minstens 16 op het ijs staan dan moet je wel een beetje weten wat er gebeurt anders kun je er gewoon geen goed verslag van doen.

Vind je dat vooral gebrek bij de landelijke journalisten of ook wel bij de regionale?

In het regionale hebben we eigenlijk niet zo heel veel meer mee. In het begin was het wel, vanuit Nieuwegein en Utrecht dan. Daarvan kreeg ik wel veel artikelen. Nu woon ik in Heerenveen dus is dat wel ietsje afgenomen. Ik ben niet een Fries, dus het is niet zo dat ze mij als Fries volgen. Het zijn wel meer de landelijke bladen dan de kranten die, ja..., die vragen voor je interviews. Soms ook natuurlijk wel het Utrechtse deel van het AD bijvoorbeeld. Die besteden er nog wel regelmatig aandacht aan.

Zijn er nu journalisten die jou vragen hoe je operatie is gegaan?

Nee, helemaal niet. Ik vind dat eigenlijk ook niet zo heel erg. Ik probeer het een beetje stil te houden, omdat ik ook fysio ben. Je weet nooit of het negatief kan zijn. Als het een keer ter sprake komt dan is het zo, dan is het gewoon, dan ben ik er ook open over.

De echte journalist zou dat moeten opmerken...

Dat vond ik ook wel met mijn sleutelbeen. Begin van het seizoen ging het ook best wel goed. Als team hadden we nog geen medailles, maar toen brak ik mijn sleutelbeen in China tijdens een wereldcup. Drie regeltjes ofzo..., maar ook niet daarna. Ook met het EK kreeg ik er geen aandacht voor. Dat vond ik echt best wel apart. Ik vond het prima....

Hoe vind je dat ervan uit de Nederlandse journalistiek naar shorttrack wordt gekeken?

Ik heb natuurlijk best wel een ontwikkeling meegemaakt vanaf het begin, waar de prestaties er ook nog niet echt waren naar nu. Terwijl nu natuurlijk de prestaties gewoon goed zijn. In het begin merkte je ook dat de schrijvende pers, die wisten er allemaal niet zoveel van, dan moest je altijd weer uitleggen hoe het zat. Beetje negatief naar het vallen en de blessures daar... Dat is nu, in de schrijvende pers echt helemaal niet meer zo. Ook de NOS begint er wel in te veranderen. Wat wel is, dat ja bijvoorbeeld een NK was nu zie je ook weer een aantal valpartijen dat ik denk van , ik weet dat het er bij hoort. Bij wielrennen zie je het ook, dus wat dat betreft, het zijn ook de dingen die erbij horen. Alleen het is ook mooi om juist die mooie inhaalactie te laten zien. dat mis ik echt heel erg. Vorig jaar met het WK werden wij 2^e met het damesteam dan hebben ze beelden van de eerste, die ligt dan ver voor. Dus je ziet mijn

Oog om oog of hand in hand?

inhaalactie helemaal niet, terwijl dat was juist het moment waardoor we uiteindelijk zilver haalden weet je wel. Het wordt gewoon niet in beeld gebracht.

Je ziet wel dat de NOS het afgelopen jaar meer met shorttrack is bezig geweest...

Je merkt ook gewoon dat de mensen die er dan waren, die waren gewoon enthousiast. Dan krijg je al een heel ander interview, documentaire dan als je niet helemaal weet waar het over gaat.

Lastig lijkt me ook...

Ja, maar dat gaat dus de laatste jaren echt veel beter. Zeker de schrijvende pers merk je gewoon dat er echt hele positieve dingen nu komen.

Het NK wordt standaard uitgezonden, maar het EK waar we vooraan rijden wordt dan niet uitgezonden, terwijl dat veel interessanter is. Ook voor de kijker. Dat is inderdaad jammer dat ze daar niet meer mee doen. Een NK dat hoor je uit te zenden ofzo. Ik weet niet hoe dat geregeld is, maar een EK of een WK is dan echt veel mooier om te laten zien.

Heb je mediatraining gehad?

Ja, ik heb het helemaal in het begin ooit een keer gehad. We hebben volgens mij voor de Spelen er volgens mij ook nog één gehad. Het is zo gemaakt. Dan ga je een interview doen dan zitten er 20 mensen naar te kijken, want je hele ploeg zit er dan bij. Dan wordt dat geanalyseerd. Ik denk dat het voor sommige mensen wel helpt. Het is bij mij altijd wel redelijk gegaan gelukkig. Ook met vancouver ik was dan ambassadrice samen met nog een aantal anderen, daar kreeg ik ook wel opmerkingen over dat de interviews wel echt goed vonden. Dan heb ik zoiets van dan hoef ik verder ook niet echt een training.

Hoe vind je het om interviews te geven, om in de belangstelling te staan?

Ik vind het wel prima. Het hoort erbij. Ik hoef niet volop in de schijnwerpers constant ofzo, daar ben ik ook helemaal niet naar op zoek. Ik weet ook niet of je dan moet gaan shorttracken. Het is natuurlijk ook leuk. Je krijgt ook leuke reacties, ook via mijn ouders.

Zie je het als een soort waardering als de NOS bijvoorbeeld jullie uitzendt?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, toch wel een beetje. Het is niet zo dat de prestatie minder is als er minder aandacht voor is, maar het is gewoon leuker want mensen weten het ook en dan krijg je gewoon van meer mensen reacties. Dat maakt het wel leuk.

Denk je dat jullie de media nodig hebben?

Ik denk in het geval van sponsors wel. Het is gewoon moeilijk nu om zelf sponsors te vinden. Zeker voor sponsors is het erg belangrijk.

Heb je het voor jezelf nodig om extra gestimuleerd te worden?

Voor mezelf weet ik niet, maar wel dat je het shorttrack gewoon groter maakt. Ik denk dat dat de afgelopen jaren wel gebeurd is. Alleen het blijft gewoon lastig om die breedte er in te houden zeg maar. Dat je echt mensen van onderaf weer opnieuw krijgt.

Hoe is jouw relatie met journalisten?

Wel goed...de meeste journalisten die ik spreek die zijn positief. Die ken je inmiddels ook wel dan is het wel leuk om even een interview met ze te doen.

Vind je dat over het algemeen de berichtgeving positief is?

Redelijk positief. Ik vraag altijd wel om het interview even door te lezen, zodat het klopt en dat er ook staat wat ik gezegd heb. Citaten worden weleens anders weergegeven.

Zijn dat wel eens vervelende momenten?

Voor de Spelen heb ik nog iets gehad, waarbij gewoon iets anders was neergezet. Dat vind ik gewoon niet netjes. Ik trek geen persoonlijke vergelijkingen. Dan kan het zijn dat ik er een mailtje achteraan stuur, dit klopt niet. Maar ik maak me er ook niet heel druk om. Mensen lezen het één keer en vergeten het dan ook weer. Ik heb ook een keer een titel van een artikel dan denk ik weleens wat is dit nou voor een kop?

Merk je verschil tussen een kranten-, radio, televisiejournalist?

Ja met de radio hebben we wel goed contact, want Edwin is erg heel erg vaak. Die bellen nog wel regelmatig. Die komen regelmatig bij wedstrijden kijken. Dat is wel heel leuk. Die waren ook bij het WK. Uiteindelijk heeft hij ook het item gemaakt voor de televisie. Hij maakt er echt wat leuks van.

Oog om oog of hand in hand?

Vind jij het ook belangrijk dat hij bij een training komt kijken?

Ja, dat maakt het contact dus ook leuk en dat maakt hem dan betrokken bij ons en de sport. Dat is denk ik wel belangrijk, maar dat is denk ik vooral belangrijk voor het eigen verhaal van de journalist. Als jij op een goede voet bent met de sporter dan haal je er gewoon meer uit.

Geef je hem dan weleens nieuwtjes?

Mwah, nee niet echt. Ik heb natuurlijk mijn zus....

Zijn er weleens journalisten die je af en toe een sms sturen?

Nee, eigenlijk niet. Dat hoeft van mij ook niet echt. Er mag wel een soort van afstand zijn.

Ben jij altijd toegankelijk voor media?

Ja, in principe wel. Alleen bij slechte prestaties dan moet ik wel echt zorgen dat ik, dat je niet supernegatief bent. Dan is je eerste reactie op af te kraken of als er een rare diskwalificatie is geweest om daar iets over te zeggen.

Bereid jij een interview voor?

Nee, eigenlijk niet.

Voel jij weleens druk vanuit de media?

Niet echt, maar die druk leg ik mezelf meer op. Alleen vind ik het wel vervelend, zoals met mijn sleutelbeen. Alleen met de pers heb ik niet echt wat te maken.

Als je een artikel leest, waarbij het citaat niet klopt. Blijft het knagen?

Nee, ik heb dan zoiets van de meeste sporters weten wel dat dingen af en toe wat verdraaid worden.

Voel je soms gestimuleerd, omdat er media is?

Nee, ik denk dat het wel positief kan werken. Met de Spelen weet je ook dat er naar je wordt gekeken. De motivatie komt wel echt uit jezelf, maar het is wel leuk dat je achteraf je goede prestaties achteraf terug kunt zien. Het is niet van te voren een extra motivatie of een extra druk.

Ben je altijd eerlijk? Zijn er dingen die je mooier maakt?

Oog om oog of hand in hand?

Soms wel, zoals met mijn sleutelbeen. Dan zeg je ook niet dat je pas net weer op het ijs staat. Over het algemeen ben ik daar wel redelijk eerlijk in. Denk niet dat het veel zin heeft om daar niet eerlijk over te zijn. Ik zou niet zo snel zeggen als ik me goed voel, dat ik me niet goed voel. Je moet gewoon zorgen dat je goed bent. Als je je niet goed voelt ontwijk je dat misschien inderdaad een beetje.

Wat is jouw grootste irritatiepunt?

De onwetendheid wat shorttrack betreft. Als je nieuwe mensen hebt, nieuwe journalisten als ze niet echt weten waar ze over praten. Of wat ik zeg dat verdraaien van je woorden, of een citaat dat helemaal niet klopt. Dat vind ik echt wel het ergst, daarna het andere.

Merk je dat de houding van de journalist veranderd is door jullie prestaties?

Ja, in het feit dat ze er meer tijd in stoppen. Dat ze daar dus meer aandacht aan besteden. Ik heb nooit het gevoel gehad dat er geen respect was, maar ik denk wel dat het wel veranderd is. Dat ze het ook leuk vinden. Het is leuker om te schrijven over positieve dingen.

Hoe vind jij dat je wordt weergegeven in de media?

Volgens mij klopt het wel redelijk.

Plaats jij soms eens dingen weleens bewust op Twitter?

Er zijn wel dingen, waarvan ik denk die kun je er op zetten. Soms dus inderdaad dingen dat ik niet wil bekendmaken.

Vertouw jij ze altijd?

Ja, wat is vertrouwen. Dingen die je niet wil zeggen, die moet je gewoon niet zeggen. Je kan moeilijk zeggen oh dat mag je niet plaatsen. Dan plaatsen ze het sowieso. Dat doe ik niet zo snel.

En off the record?

Dat doe ik eigenlijk niet zoveel. Ik zou wel twee keer nadenken wat ik zeg over een journalist.

Worden jullie geadviseerd welk interview wel en welke niet?

Alleen soms wanneer wel en wanneer niet.

Jij was altijd de kopvrouw hoe vind jij dat de aandacht verschuift?

In dit geval vind ik het niet zo heel erg, zoals dit jaar heb ik uiteindelijk niet kunnen presteren. Dan vind ik dat vervelender dan dat dat niet lukt. Het is ook weer het voordeel van shorttrack. Het nadeel is dat je geen aandacht krijgt als het wel goed gaat, maar het voordeel is ook dat je geen aandacht krijgt als het wel goed gaat.

Transcript Bas van de Goor

Volg je nog andere sporten?

Ja ik ben nog wel een beetje een sportliefhebber. Zeker nu we richting deze zomer, dat is leuk om veel te volgen. Net hebben we nog het Nederlands damesteam volleybal dat het net niet gehaald heeft. Dat was nog even de laatste strohalm om nog iets te doen. Het voetbal is net afgelopen, gaat zometeen ook weer beginnen natuurlijk. Ik lees wel zeg maar de sportpagina's geregeld.

Kijk je het ook veel op tv of luister je het op de radio?

Als ik 's avonds in de auto zit dan staat wel altijd Langs de lijn op. Via Twitter lees ik nog wel eens stukken of gewoon in kranten. Er zijn ook wel een paar sites voor volleybalkranten die volleybalstukken in de krant onder elkaar zitten. Dat probeer ik dan een beetje, als er leuke stukken zijn, te lezen.

Hoe vind je dat dat gedaan wordt?

Ik geef iedereen, ik lees ook wel een paar columns met name op internet. Degene die ik het mooiste vind schrijven is Nico Dijkshoorn. Die is echt waanzinnig. Laatst was er een column over Cruijff wordt 65. Die moet je echt even lezen, die is zo waanzinnig goed. Hij gaat 65 vieren en gaat hij even een rondje vertellen, hij maakt hem echt helemaal belachelijk. Hij is echt goed. Er zijn een paar journalisten die nog steeds rondlopen in de tijd dat ik volleybalde. John Volkers of Willem Vissers, wie heb je nog meer Robin Mizet. Die volg ik ook op Twitter. Dan lees ik wel stukken Henk Stouwdam. Die volg ik nog wel.

Objectief of kritischer?

Ik heb natuurlijk ook een beetje de ervaring met Italiaanse media en ik vind dat Nederlandse media het heel keurig houden. Als er kritiek is dan zullen ze dat ook geven zonder daarmee echt over de scheef te gaan, heb ik het idee. Maar dat wordt nog wel eens anders geïnterpreteerd door sporters. Ik heb ook in zo'n situatie gezeten. We hebben in 1998 de WK

Oog om oog of hand in hand?

gespeeld in Japan. Toen hadden we dus in 1996, waren we eerste en in 1997 werden we Europees Kampioen. Vlak daarvoor werd Peter Blangé uit het team gezet. Wij hadden gezegd van luister, moet je nou je doelstelling bij gaan stellen omdat de beste spelverdeler van de wereld er niet meer bij is? Of ga je gewoon zeggen we gaan gewoon voor de eerste plaats. Dat deden we dus en we werden daar zesde, omdat wij de kwartfinale eigenlijk kansloos verloren van Italië. Daarbij was het eigenlijk klaar. En toen zijn we redelijk afgemaakt, voor ons idee, terwijl wij het idee hadden van luister jongens als je nou even gewoon simpel naar de feiten kijkt dan weet je gewoon dat het met dit team, dan is gewoon de ambitie van het spul dat ze eerste worden. We werden echt helemaal opgehangen aan die uitgesproken ambitie. In plaats van dat iemand zei Peter is er niet bij, natuurlijk wel eigen keus geweest, maar dat is vrij lastig. Dan hebben ze het nog aardig gedaan met een 6^e plaats. Zo voelden wij dat, dan moet het niet zo gebracht worden. De messen werden geslepen, dit was niet goed, dat was niet goed. Wij hebben ook te horen gekregen dat sommige vanuit de hoofdredactie doorgekregen vna als het fout gaat slijp maar de messen. Als dat zeg maar doorsijpelt dan is het bij voorbaat al kansloos om daar een objectief stuk van te maken.

Hoe vind je dat er over volleybal werd gesproken in jouw periode?

Dat was ook zeg maar het verhaal van de journalisten, waar ze ook we, een punt hebben. We hebben het natuurlijk alleen maar goed gedaan, voor de eerste keer ging het een keer niet goed. Dan ruikt iedereen bloed en dan moet er wat gebeuren. Dat gebeurde dus ook. Dat is op zich prima, ik had verwacht dat wij, als wij in Italië of waar dan ook in een zuidelijk hetzelfde gepresteerd hadden dan waren wij genadeloos afgeslacht door de media. Absoluut. In Italië is het veel zwart witter. Als het slecht gaat dan gaat het echt slecht, dan wordt er echt alles bijgehaald. Daarbij komt in Italië dat je lokale media hebt die gewoon een pagina volleybal moeten volschrijven. Of er nou nieuws is of niet. Dan snap je al dan gaat het niet altijd meer over objectieve verhalen. Dan wordt er ook prut bijgehaald. Dan is de kwaliteit niet echt hoogstaand zonder toezeggingen.

Hoe vind je dat volleybal gezien wordt als sport in Nederland?

Het is nu natuurlijk dramatisch. Nederland staat bij de heren op de 35^e plaats van de wereldranglijst, bij de dames weet ik niet maar die hebben net de Olympische spelen niet gehaald. En die hebben wel weer een talentvolle lichting begrijp ik uit de media. Er zit dan nog wat licht in, dat gaat allemaal goed komen. In de zin van rond de 10^e, 12^e plek. Je wilt toch een keertje bij de top 6 zitten. Zeker de dames, die zijn zo eager om een keer op een

Oog om oog of hand in hand?

Olympische spelen aanwezig te zijn. Dat willen ze gewoon een keer behalen. Bij de heren, ja, kijk ik heb het idee dat natuurlijk moet een bond een helder plan maken. De spelers moeten vooral zeggen we gaan het doen. Dan regelt de bond de faciliteiten wel, maar goed...dat is iets wat. Als je me vraagt hoe kijken de mensen naar het volleybal. Dat is een heel ander aanzicht dan 15 jaar geleden. Toen wij zeg maar een voorbeeldfunctie hadden voor teamsporten. Dat is in die 10 jaar, die het Nederlands team zeg maar toegewerkt heeft, van 1986 tot 1996, en de periode daarna waarin we 5^e werden op de Spelen zaten we nog steeds in de top 6. Top 8 dat moet wel een soort van plek zijn waar Nederland zou moeten kunnen vertoeven als iedereen er vol bij in stapt. Nu staan we 36e en het wordt er niet makkelijker op.

Op welke manier kwam u vaak in aanraking met journalisten?

Binnen volleybal is het zo dat je, bellen mekaar gewoon op. Bij wedstrijden spreek je mekaar gewoon, dat is geen groot geheimstelling, maar gewoon open. Ik kan me niet herinneren dat ik één keer heb gezegd, een interview geweigerd heb als mensen op mij afstappen. Het kan voorkomen dat we zeggen de laatste week nodigen we nog één keer de pers uit. Dan is iedereen één dag welkom en voor de rest sluiten we ons af. Mijn relatie met de pers is, ik heb niets te verbergen dus vraag maar en dan krijg je gewoon antwoord.

Vind je het belangrijk dat sporters open staan naar de journalist?

Ik zit daar een beetje dubbel in. Dat moet iedereen toch een beetje voor zichzelf weten. Sommige zeggen dat hoort er gewoon bij, maar je bent sporter omdat je sport leuk vindt. Andere mensen vinden dat het erbij hoort en sommige vinden het gewoon echt niet leuk. Sommige kunnen er moeilijk mee omgaan. Sommige vinden het eng om zich bloot te geven om zeg maar een verhaal te doen. Aan de andere kant je moet je ook beseffen dat zeg maar, je betaalt wordt, of in ieder geval in Italie, voor het feit dat sponsors jouw salaris betalen. Die willen ook in het nieuws komen, dat is in de wielerved, is dat heel erg belangrijk. Daar mag je niet met vieze kleding en met vieze auto's, de sponsor moet mooi in beeld. Dat betekent bij elke keer dat een camera voor je snufferd staat, dat je het juiste petje op hebt, en dat je kraagje dicht hebt tot boven. Dat soort dingetjes is bij volleybal minder, maar is ook aanwezig. Al is het maar een kwart van dat verhaal. Je straalt toch, zeg maar de sfeer van jouw sport uit, als je voor de media staat. Dat is wel belangrijk denk ik.

Hoe vond u het om in de belangstelling te staan?

Oog om oog of hand in hand?

Dat is leuk als het goed gaat, weet je wel, het is leuker om zeg maar te vertellen hoe mooi het was dat je gewonnen hebt. Dan een keertje te moeten uitleggen waarom het fout is gegaan. Dat is, hoe vond ik het, ik vond het ook wel leuk om met een mooi verhaal in de krant te staan. Dat is toch een vorm van interesse van mensen en de mogelijkheid geven om je verhaal te vertellen. En ook respect van een sporter. De journalisten moeten ook een verhaal maken. En het moet een leuk verhaal zijn of het moet waarde hebben of het moet in wezen op dit moment heeft dat, kan dat iets brengen wat lezers interesseert. Dus als je een verhaal krijgt, dat vond ik altijd leuk.

Wat voor een nieuws heeft de meeste waarde? Na de wedstrijd? Voorbereiding?

Ik vind de achtergrond toch wel aardig, want iedereen kan zijn eigen interpretatie krijgen van een wedstrijd bekijken. Ik zou me kunnen voorstellen dat de kracht van een interview ligt van hoe komen we tot de prestatie en hoe lang ben je al bezig, wat drijft je, wat is er gebeurd. Dat soort dingen, ik denk dat dat wel interessant is. En natuurlijk is het vlak na een wedstrijd, die visie op hoe de wedstrijd verlopen is. Ik kan me voorstellen dat het, het is altijd zo'n mooi beeld als de camera de speler naar de kleedkamer loopt dan krijgt hij die deur in zijn camera dicht. Je wilt weten wat er daar gebeurd, krijgt iemand de schuld, ontploft de boel? Dat is leuk om te weten aan de ene kant, aan de andere kant je wilt gewoon niet, het moet een beschermde omgeving zijn. Je moet daar vrij zijn om alles te kunnen zeggen, zonder dat er mensen mee naar buiten gaan. Ik kan me voorstellen dat het in sommige sporten lastig is. Bij voetbal ligt alles meteen op straat, bij ons eigenlijk nauwelijks. Dat was dan wel een veilige omgeving. Dat betekent ook dat je gewoon alles kunt zeggen in de kleedkamer, zonder dat de volgende dag alles in de krant stond. Daar moet wel voor gewaakt worden, dat is een groot goed.

Deed u zich wel eens anders voor voor de camera dan wanneer je in de kleedkamer zat?

Ja, ja, ja ja ja. Het was een leuk incident bij een training, waarbij twee spelers waren het niet eens over hoe de oefening verliep, dat was vlak voor een EK. Er zat toevallig een journalist op de tribune en die zag dat twee spelers mekaar aanvlogen. En in principe is dat geen goed nieuws, want als dat, toen hij daar naar vroeg heeft onze trainer meteen de boel gesust. En gezegd, ja luister, wij trainen op het scherpst van de snede, dit gebeurt elke dag, zo trainen wij. Dat was meteen geen verhaal meer, maar dit gebeurde echt nooit, het was een hoge uitzondering dat mensen elkaar naar de keel vlogen. Zo gaat dat, ook als de voel op springen staat dan is het team wel gewoon gebaat bij rust. Dan kan het in de kleedkamer knallen, maar

Oog om oog of hand in hand?

dan ga je naar buiten gewoon een goed gesprek gehad, blablabla, dan wordt het niet zo opgeblazen. Je gaat gewoon naar buiten en zegt, we hebben een goed gesprek gehad, een constructief gesprek, we zijn het nu eens, de neuzen staan weer dezelfde kant op. Je kent al die sportclichés en die zijn allemaal waar, vaak is het de kunst om zo vaak mogelijk te herhalen.

Hoe ging je meestal zo'n interview in? Was je zenuwachtig?

Dat hangt er een klein beetje vanaf. Op het moment dat je gevraagd wordt, ik was bijvoorbeeld een keer bij, de avond voor dat Peter Blangé terugkwam in het Nederlands team. Zat ik bij Langs de Lijn, via de tamtam was wel bekend geworden dat er de volgende dag een persconferentie was dus de enige mogelijkheid was dat Peter terugkwam. Dus ik heb een uur in die uitzending moeten ontkennen dat Peter terugkwam, terwijl ik het wel wist, zij gingen er alleen maar vanuit van het feit dat hij terugkwam. Dan moet je even zeg maar, een soort van plannetje hebben hoe je dat gaat aanpakken en waar je dan zeg maar even een afleidingsmanoeuvre hebt om van het onderwerp weg te komen. Het enige wat ze wilden weten was of Peter terugkwam. Dat is een hele uitzending is dat doorgegaan, om zeg maar dat eruit te krijgen. Dan maak je er zelf ook een wedstrijdje van, nu ga ik het sowieso niet meer vertellen. Soms dan, zeker als je, een soort van goed nieuws gesprek is dan ga je er gewoon in, dan vertel je gewoon. Als het een beetje kritisch gaat worden dan moet je even goed voorbereiden wat de boodschap is die je gaat vertellen. Heel kort en krachtig, zorg ervoor dat je in twee zinnen kunt uitleggen wat het probleem is en hoe je het gaat oplossen.

Heb je daar training in gehad?

Ik heb daar zelf, ik heb eigenlijk na mijn carrière daar een keer een training in gehad. Ik heb één keer, echt een middag een keer gezeten. Dan krijg je oefeningen in de trant van dat maakt niet uit welke vraag gesteld wordt, jij moet gewoon je verhaal vertellen. Dus we kregen oefeningen, jij wilt iets vertellen over een rode olifant. En dan krijg je de vraag 'en bas hoe was de wedstrijd'. Je moet dan die rode olifant kwijt kunnen en dan terugkomen op de vraag. Dus je moet een soort van loopje maken, langs jouw verhaal en dan weer terug. Als je dat één keer gedaan hebt dan weet je dat het soms belachelijk kan klinken, maar als je goed oplet dan zijn het een heleboel mensen die dat doen. Zeker in de politiek is dat spel. Wat wordt er gevraagd? Dat is niet belangrijk, het gaat erom wat jij hebt te vertellen. En wat nog een aardige was, een keertje van Victor de Koning. Hij zegt van wat heel veel mensen denken dat het lastigste is, dat is live televisie, nationaal. Dat is eigenlijk het makkelijkste, want alles wat

Oog om oog of hand in hand?

je doet kan de lezer duidelijk interpreteren. Het lastigste is een geschreven interview van een lokale krant, want als je denkt zo'n kind, scherp het even aan, die schrijven het gewoon op. De vader van een kind is journalist en die leest dat, en die gaat dan quoten en dan ben je echt de pisang. Als je live televisie op een nederlands, nationale zender hebt, weet je dan kan niemand wat er uit snijden. Alles wat je zegt is ook gewoon, zoals je het zegt. Dat is gewoon de duidelijkste boodschap, als je dat goed voorbereid is dat echt het makkelijkst. Alleen qua interpretatie is dat helemaal niet zo, op het moment dat je dat bewust bent dan denk je dat is ook zo.

Merkte je ook verschil tussen de journalisten in hun benadering, qua vraagstelling?

Ja, misschien een mooi voorbeeld. Wij hebben een documentaire gemaakt; 'De andere kant van de medaille' van KRO Profiel de vraag was willen jullie meewerken aan een documentaire over het Olympisch goud 1996 voor de olympische spelen 2008. Nou dat vind ik wel leuk, eindelijk na 12 jaar gaan wij eens even lekker vertellen hoe wij het allemaal gedaan hebben. Dus, nou 6 spelers gebeld en geïnterviewd, afspraak gemaakt. Ik was geloof ik nummer 4 of nummer 5, gewoon thuis, zwart maken, camera erop. Daar begon het dan. Chitchat, leuk, na een kwartier, 20 minuten, was het als we nog wat kranten teruglezen van die periode dan was het niet allemaal koek en ei in de selectie. Die jongens hadden zeer nauwkeurig en sexuur voorwerk gedaan. Hadden alle kranten gelezen, mensen gesproken en die wisten precies hoe het zat. Die wilden dat gewoon uit ons mond halen, die wilden gewoon een documentaire maken over de andere kant van de gouden medaille. Geen respect, gepest dat soort zaken allemaal. Wij gingen er allemaal redelijk in, na een kwartier kwam de vraag, hoe zat het eigenlijk met die en die we hebben in de krant gelezen dat ze niets voor mekaar willen doen. Dan handrem erop, daarna heb ik niets meer gezegd, gewoon alle clichés. Dat vond ik eigenlijk wel jammer, dat wij niet dat we er eigenlijk op gezet waren met het idee dat we een stuk gingen maken over de medaille. Een heel stuk over de, wat minder leuke kant van de teamsport, dus dat was wel jammer.

Waarom heb je er voor gekozen om dat niet naar buiten te brengen?

Dat is natuurlijk koren op de molen van de media. Die gaan dat uit, die gaan dan eerst aan pietje puk vragen Klaas vond jou niet heel erg lekker spelen, wat vond je er van. Zo gaat het dan, even kort door de bocht. Dat zijn allemaal spanningen, daar wil je helemaal niet mee te maken hebben in een team. We hadden al genoeg aan onszelf. Ik moet ook zeggen, er zijn ook journalisten die wisten hoe het zat en die hebben er niet over geschreven.

Hoe kwam dat?

Dat weet ik niet. Er waren er op een gegeven moment 2 die hebben er een artikeltje over geschreven. Jan Volkers, en Hans Klip. Die hebben samen ook het boek, lange mannen geschreven. Dat ging over de hele aanloop van '86 tot '96. Ik zou me ook nog zo kunnen voorstellen, een argument om er niet teveel over te publiceren dat ze gewoon hun boek wilden afmaken en dat ze nog wel onze medewerking nodig hadden. Ik zou me kunnen voorstellen dat dat een overweging is geweest. Misschien ook wel uit respect voor onze prestatie.

Merkte je ook verschillen in hoe zij bepaalde vragen stellen?

Ja, dat is meer een gesprek in plaats van een interview. Radio en televisie dat moet dan toch in een korte tijd moet het hoge woord eruit. Dat gaat toch ietsje sneller. Ik heb zelf een geschreven interview in minder dan een uur gedaan. Als je een keer bij studio sport zit en dan heb je 6 minuten, dat is het dan, dan moet ook wel alles besproken worden. Ik heb geen ervaring in het zitten bij een interview voor televisie of voor radio, waar met meerdere dan één van die spelers bij elkaar zitten. Ook zeg maar dat ze proberen ons een klein beetje, aan een kant te zetten. Ik denk dat, er zijn wel, kijk Mart Smeets is redelijk suggestief en interviews met Van Peperstraten of Humberto Tan of Frits Barend, Frits Barend heeft ook een beetje dat imago. Bij mij was hij echt, hij liet me helemaal vrij. Ik heb niet zoveel nodig om zeg maar een verhaal te vertellen en dat was bij hem was het echt een leuk interview. Dat vond ik echt een leuk interview ook om te doen. Als je als opdracht meekrijgt van het ging niet goed met het team en waarom ging het niet goed. Dat is als opdracht vanuit de regie als interview dat moet je er even uitkrijgen. Dan wordt het bij voorbaat geen leuk interview.

Hoe was het over algemeen jouw ervaring met journalisten?

Ja, goed. Ik schreef ook wel eens stukjes en ik heb ook nog wel eens met John Volkers aan tafel gezeten. Zo van John, ik moet even een spoedcursus schrijven, ik wil een goed stuk schrijven, wat moet ik doen. dus ik heb gewoon met hem aan tafel gezeten en ook wel in Japan ook nog wel eens gewoon offline met journalisten gesproken van hoe zij dat nou inzetten. Wat was nou hun redenering om te doen wat ze deden? Ik was redelijk goed met journalisten.

Nooit nare ervaringen meegemaakt? Dat dingen niet klopten of verdraaid werden?

Oog om oog of hand in hand?

Wel één keer. Dat was een beetje vervelend, dat was zeg maar in die periode dat Peter weg ging. Kijk Peter was natuurlijk de grootspeeler, maar die had ruzie met de coach, die werd weggestuurd. Dan moet er een nieuwe aanvoerder kom, dat werd ik. De voorwaarde voor het zijn van aanvoerder was dat, je moet er altijd bij zijn een soort van goed zitten bij de coach en je moet ook een soort van gezag hebben binnen het team. Dat was ik dan. Daar was één journalist het niet mee eens en die ging mij daar op afmaken, zonder mij te interviewen. Dat was ook nog met de televisie door elkaar gesneden. Dat was echt absoluut niet chique. Daar heb ik hem op aangesproken, maar dat was eigenlijk één van e weinige keren dat ik. Kijk, ik snap wat een journalist komt doen, die wil een verhaal hebben. Als die een verhaal heeft, heeft hij een verhaal. Als hij niet chique doet en zeg maar zijn eenrichting verkeer, want hij bepaalt gewoon wat er geschreven wordt misbruikt om zeg maar zijn punt te maken, dat is gewoon niet chique.

Vroeg jij ook bij journalisten om eerst het artikel zelf te lezen?

Dat doe ik nu eigenlijk meer, maar omdat ik niet wil dat mensen foute dingen rondom diabetes schrijven. Bij sport, bij grote interviews wel altijd even, met de afspraak dat het even om de foutjes ging. Als er echt dingen instonden die ik er niet in wilden hebben dan zei ik het van te voren. Dan zei ik luister, dit is ene beetje tricky, kijk even of je het goed opschrijft want hier kan ik een streep doorheen zetten als je dit verkeerd opschrijft. Dat gebeurde soms, soms ook niet.

Had jij een bepaalde band met sommige journalisten?

Ja, maar ook meer dat ik er vanuit kon gaan, je praat ook wel eens met journalisten en dan zeg je weleens nu leg je je pen weg al was het maar om duidelijk te maken zo zit het. Alleen dat moet je zeg maar zo opschrijven dat feit A zeg maar zo in de krant komt, want dat wil ik niet in de krant hebben. Daar werd altijd respect voor getoond.

Journalisten weten alles.

Is de journalist een onderdeel van het volleybalwereldje?

Ja, zeker! Als je kijkt hoe mensen informatie krijgen over de volleybalwereld gaat altijd langs die journalist. Dus die is daar onderdeel van. Nu met nieuwe media, zou je zeggen, dan is bijvoorbeeld afgelopen week was de OKT voor de dames en dan zitten gewoon een directeur die zitten dan gewoon te Twitteren. Dan kun je gewoon de wedstrijd volgen, maar dan heb je

Oog om oog of hand in hand?

geen journalist nodig. Als je dan toch even serieus de kwaliteit, iedereen kan wel produceren, maar het gaat erom dat het ook journalistiek allemaal klopt. Die jongens en meiden hebben zoveel ervaring om zeg maar, gewoon, die hebben nagedacht over wat ze schrijven en volgens welke regeltjes en wetten dat allemaal in de krant komt. Dat is kwalitatief nog wel een stuk betrouwbaarder dan gewoon even Facebook en Twitter in beeld. Ik denk niet dat een journalist zich daar ontastbaar in kan voelen. Iedereen kan nu voor journalist spelen als je dat zou willen.

Vind je het belangrijk dat een sporter zijn menselijke kant laat zien?

Nou, ik vind het niet belangrijk. Een journalist die bestaat omdat hij stukken schrijft of documentaires maakt. Een sporter die bestaat omdat hij een prijs wil winnen. Dan zou je kunnen zeggen een sporter moet beseffen dat hij betaalt wordt door een sponsor. Dan komt hij netjes opdaven, doet hij gewoon wat hem gevraagd wordt. Daar heeft hij in principe niet om gevraagd, natuurlijk is het zo dat het een beetje bij hoort. Ik snap dat je af en toe voor de sponsor wat dingen moet doen, want hij betaalt je salaris. Aan de andere kant, weet je, je hebt recht op mij als sporter, je kunt mij twee keer per week op televisie zien. That's it, klaar. Ik vind niet dat journalisten het recht hebben om iemand bloot te geven in een krant. Als mensen dat niet willen dan punt.

Was jij altijd open over je privéleven?

Nou, nee ik moet zeggen ik had niet een soort van dat kom je helemaal niet te weten. Ik heb weleens de naam van mijn vriendin bijvoorbeeld genoemd. Dat was het dan wel zo'n beetje. Ik heb niet hele verhandelingen over hoe ik de zondagmiddag doorbreng.

Hoe vond je dat je overkwam in de media?

Goed...., als ik zo hoor dan kwam ik wel over als een gedreven, serieuze sporter. Ik ben wel zo als ik ben.

De mens en de sporter waren één?

Niet in de zin van kritisch en aardig. Ik was een beetje pietje precies in het veld, maar daar buiten totaal niet.

Transcript Falko Zandstra

Kijk je nog een beetje naar sport?

Weinig, weinig. Heel af en toe lees ik het in de krant. 's Winters wel eens een paar keer. Ik heb het druk met de zaak, ik heb drie kinderen en een vrouw. Die vragen natuurlijk ook veel aandacht. Ik kijk er niet zo heel veel meer naar. We komen elkaar wel eens tegen, oudsporters en ook wel de huidige sporters. Journalisten kom je nog wel tegen, maar ik houd het niet zo strak meer bij.

Heb je een mening over de huidige sportjournalistiek?

In vergelijking met toen was het volgens mij wel anders. Waren wij ook veel opener naar de journalisten. De lijnen waren veel korter. Het was zelfs zo dat de journalisten kwamen gewoon bij ons in de kleedkamer en als het niet gewenst was dan zeiden we van nu even niet en dan gingen ze ook wel weer. Als je dat nu doet dan denk ik dat je volledig afgebrand wordt. Dus dat is niet meer. Wat je ook wel van de oude journalisten hoort, die dus nu nog steeds journalist zijn is dat ze ook aangeven dat dat vroeger veel makkelijker was. Wij waren opener, maar goed dat gaat natuurlijk nu ook wel wat meer geld in om. Het is wel anders.

Hoe vond jij dat er in het algemeen gekeken werd naar schaatsen?

Goed, het is toch samen met voetbal de meest bekeken sport volgens mij. In Nederland. Dus op zich wel goed. Daardoor kunnen die jongens natuurlijk ook veel verdienen.

Hoe vind je dat in jouw tijd? Was er respect voor schaatsers?

Als je goed was wel, maar als je minder goed was dan niet. Ik zei altijd negatieve publiciteit is ook publiciteit. Dus als er negatief geschreven werd dan nou ja klaar. Je staat wel weer in de krant. Zo bekeek ik het dan maar. Sommige mensen die zeiden van goh heb je dit al gelezen. Ach nja, ik sta toch weer in de krant. Als je goed bent dan schrijven ze positief en als het minder gaat dan mogen ze altijd wel graag negatief schrijven. Dat is typisch Nederland volgens mij. Op het moment dat je dus dezelfde uitlatingen doet op het moment dat het wat minder goed, dan weten ze het dus net zo te draaien dat het negatief is. Dat is dan wel jammer.

Had je het idee dat ze het extra negatief belichtte?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, want het is toch een stukje sensatie. Ik was altijd wel een flapuit. Niet elke journalist is even eerlijk. Ik weet nog dat ik door Henk Gemser uit de ploeg werd gezet, toen ik een jaar ziek was. Allemaal journalisten komen natuurlijk op je af. Op een gegeven moment had ik met één een interview. Die vroeg dus wat je ervan vond? Ik zei absoluut niet leuk, dat had ik niet verwacht. Het hele interview klaar, hij doet het boek dicht, hij zei off the record. Hoe voel jij je nou echt? Ik zei als ik een rode xantia tegenkom dan rijd ik hem finaal van de weg, hij reed dus in zo'n rode xantia. Verdomd volgende dag stond het in de krant. Dan denk ik dan ben je niet helemaal goed bezig.

Heb je actie ondernomen naar die journalist?

Ik heb hem daar opaangesproken. Ik zei goh dit is de laatste keer dat jij met mij een interview hebt gehad. Als jij het nodig vindt om zo'n sensatiestuk te schrijven, terwijl het off the record officieel was. Op het moment dat hij dat zegt dan mag je het ook niet gebruiken. Dat zijn de regels. Hij vond dat toch noodzakelijk om die regel te breken en toch erin te zetten. Dus ja daar heb ik toch wel een beetje last mee gehad. Zijn vrouw durfde niet meer in de auto te rijden. Je maakt wel eens dingen mee.

Daarna heb je hem nooit meer een interview gegeven?

Hem niet meer. Dan ben ik er ook wel klaar mee.

Hoe was over het algemeen jouw relatie met de journalist?

Goed! Ik was een vrijbouter, ik mocht altijd, ik was niet iemand die heel erg extreem met de sport bezig was. Natuurlijk was ik wel met de sport bezig, maar ik vond een afleiding ook altijd wel leuk. Ik weet nog goed dat ik de eerste EK die ik hier in Heerenveen had gereden.

Vrijdags moest ik een 500 en een 5000 km, zaterdag 1500 en zondag de 10 km. Ik had de 500 gereden, ik had toevallig de dag daarvoor mijn auto bij de garage neergezet omdat er dus radioapparatuur met boxen in gezet werd. Ik denk , maar even naar de garage toe even kijken of het allemaal wel goed gaat. Dus ik ben tussen de 500 en 5000 ben ik er even heen gereden. Dus ik kom in de garage, die had grote schermen met het EK aanstaan en daar sta je dan. Hij zei; Wat doe jij hier nou? Ik zei, ik moet toch even kijken of het er allemaal goed in gebouwd wordt. Het voordeel daarvan was dus dat ik op dat moment ook Europees Kampioen werd werd dat natuurlijk heel erg naar voren gehaald. De flierefluiter gaat tussen de wedstrijd even naar zijn auto kijken. Als ik het had gedaan en als je dan slecht presteert dan ben je niet goed bezig met je sport. Dus het heeft twee kanten.

Hoe vond jij het om in de belangstelling te staan?

Leuk, ik had daar geen moeite mee. Het is toch, denk ik, voor iedereen wel leuk als je herkend wordt. Als je dan in de belangstelling staat is het, ja, het is een ervaring die je opdoet. Je leert er ook wel, je wordt sneller volwassen volgens mij, je leert er beter mee communiceren denk ik. Beter nadenken van op een gegeven moment wat je wel en wat je niet kunt zeggen. Ik was er altijd wel ééntje, ik zei alles. een flapuit, absoluut.

Heb je destijds mediatraining gehad? Had je dat achteraf misschien gewild?

Nee. Achteraf had het misschien wel beter geweest. Ik weet nog wel , we hadden een keer een sprintwedstrijd in Alkmaar en ik was daar als junior en ik reed snellere tijden dan de senioren en degene die de snelste was op het NK was mijn tijd nog beter dan hem. We kwamen met zijn tweeën voor de televisie, en ze vroegen op een gegeven moment hoe is het nou mogelijk dat je sneller bent. Toen wou ik zijn naam zeggen, maar ik wist zijn naam niet. Dinges naast mij....., fataal he! Dat kan niet. Het werd geaccepteerd, dinges is heel vaak genoemd nog. Zo was ik, verander het maar. Ik ben het nog steeds wel. Ik ben nog steeds een flapuit.

Dat kwam ook dat ze het accepteerde omdat je toch wel had gewonnen?

Ook. Dan mag het blijkbaar. Hij keek me al zo aan van dinges, ik heb een naam. Ik dacht ja kut.

Voelde je door die prestatie daardoor ook meer druk?

Nee, joh ik had helemaal geen druk. Nooit, later. Op het moment dat je dus een eigen huis hebt en gaat samenwonen met je vriendin. Dan ga je op een gegeven moment toch wel nadenken van ja, jeetje ik heb nou een eigen huis ik moet wel wat inkomen hebben. Dan ga je op een gegeven moment een beetje nadenken van ik moet worldcups rijden, want als ik die niet rijdt dan maak ik minder kans op dat en minder ervaring in de wedstrijden en alles bij elkaar. Op een gegeven moment als je wat ouder wordt ga je wat meer nadenken. Toch wel. De WK junioren in Obahiro samen met mijn coach Leen Pfrommer. Ik stond tweede, de laatste wedstrijd. Junioren moesten 5 km als laatste rijden. Het was een twintig minuten voordat ik dus moest gaan rijden stond ik nog met sneeuwballen te gooien. Dan komt Leen naar je toe, verdomme ga je nou voorbereiden, je moet zo. Het komt wel. Ik heb wel

Oog om oog of hand in hand?

gewonnen. Ik moest afleiding hebben. Of hebben...ik deed het gewoon, laat ik het zo zeggen. Het gebeurde.

Naarmate je succesvoller werd gingen kranten en radio steeds meer publiceren. Voelde je daardoor niet extra druk?

De eerste keer niet omdat je dus vrij vlot. Dat was volgens mij in 1992 toen was ik volgens mij voor het eerst bij de kernploeg, bij de senioren. Toen had ik dus al Europees Kampioen op zak. Toen moesten wij dus de Olympische Spelen rijden. Daar ga je blind in. Het gebeurt je. Je mag mee. Prima. Je maakt het daar allemaal mee, wat het inhoudt. Je rijdt gewoon. Daar stond je nog niet echt bij stel.

Als er slecht over jou gepubliceerd werd?

Nee, dat raakte mij eigenlijk niet echt. Nee. Het enige was in Albertville dat was jammer, want ik was dat seizoen en het seizoen daarvoor was ik misschien een paar keer geklopt op de 1500. Dus ik was eigenlijk een favoriet op de 1500. Op het moment dat ik aan het inrijden was, het voelde allemaal nog goed, begon het te sneeuwen en te hagelen. Toen moesten we weer de baan af en toen werd het ijs niet gedweild, maar geschaafd. Op dat moment ga je toch wel een beetje nadenken van verdomme, ik heb het niet het meest beste ijs. Dat werd hem dus ook niet. Klaar. Ik heb nog een afstand, 5 km. Daar heb ik zilver op gewonnen. Dat is ook mooi.

Vanuit de media voelde je daardoor geen druk?

Ze zullen misschien vast wel erover geschreven hebben dat de favoriet gefaald heeft. Dat zou best kunnen, ik heb het eigenlijk niet zo bijgehouden. Dat interesseerde mij eigenlijk ook niet. Ik wist waar het aan lag.

Las jij dingen?

Weinig. Foto's vond ik mooi. Ik ben sowieso niet zo grote lezer. Er stonden soms best wel grote pagina's vol en dan dacht ik ja....pff foto is mooi, top. Zwarte letters eronder dat las ik dan nog wel, maar dat hele interview ach.....Ik weet toch wat ik gezegd heb.

Vroeg jij nooit aan de journalist om het door te lezen voor het gepubliceerd werd?

Nee, nu de laatste tijd wel omdat ik toch wel door schade en schande toch wel verkeerde dingen worden genoemd. Het is opzich ook niet verkeerd om het stuk weer terug te lezen,

Oog om oog of hand in hand?

omdat je sommige dingen wel gezegd hebt maar soms verkeerd geïnterpreteerd is of wordt. Dat kan je dan nog veranderen. Kijk als je er niets mee doet en het wordt zo geschreven dan kan het soms verkeerd overkomen. Toen niet. Had je ook geen tijd voor, ik bedoel je had een man of 20 die je een interview moest geven of het werd gewoon in een zaal gedaan met een persconferentie. Nou ja, klaar na die tijd had je misschien nog eens 2, 3 die wat extra wouden vragen maar dat ga je niet allemaal bijhouden. Je gaat niet navragen van joh stuur het even op. Dat is de persvrijheid. Persvrijheid.....heb ik ooit een keer iemand had een zo'n vreselijk artikel geschreven terwijl ik het helemaal niet zo had gezegd. Heb ik hem ook gevraagd, joh wat heb je nou gedaan? Ja, ik heb persvrijheid. Ik zei, maar zo heb ik het niet verteld. Zo heb ik het wel begrepen. Dat soort gasten kan ik dan ook gelijk wel afschieten.

Had je journalisten nodig?

Tuurlijk. Iedereen heeft journalisten nodig in de sport. Ja, absoluut. Rintje en ik waren eigenlijk er samen mee bezig met Sanex. Dat was dus ook dat jaar dat ik dus al een eigen huis had met vaste lasten. Sanex kon nog niet vlot genoeg aangeven joh we gaan hier mee verder. In die tussentijd ben ik met de KNSB rond de tafel gaan zitten en toen had ik daar een goed contract. En een maandje later had Rintje dus een contract bij Sanex. En of je dan een goede beslissing hebt gemaakt, ja, dat weet je niet. Als ik het weer terug had gedaan had ik het misschien iets anders gedaan.

Voelde je daardoor ook meer dat je af en toe een interview moest geven puur om de KNSB tegemoet gekomen?

Er zijn wel dingen voorgevallen. Ik heb hier, dat was volgens mij een programma van toen, ik weet niet meer hoe dat programma heette. Toen heb ik hier een interview gehad en toen begonnen ze erover en de tijd met Sanex. En toen kreeg ik dus wat filmpjes te zien wat ik gezegd had. Heb ik dat gezegd? Toen kon hij mij vertellen, ja dat moest jij vertellen. Ik was daar bij. Dus toen moest ik dus dingen vertellen, omdat ik dus KNSB was en Rintje Sanex. Dus dat werd tegen elkaar uitgespeeld. Rintje die belde me op 'he klootzak'. Ik snap nou waarom je klootzak noemt, maar ik zei dat is niet zo gegaan zoals ik het had moeten zeggen. Dan krijg je toch wel verdraaide dingen. Daar baalde ik toen wel van. Ik heb daar helemaal niet zo bij stilgestaan. Ik heb dat hele traject eigenlijk niet, ik heb wel interviews gegeven, maar ik heb dat niet echt bewust nagekeken. Als je dus dat filmpje nou weer terugziet dan denk ik van tssjee, dat is niet helemaal slim. Dat was dus in de tijd met Sanex, Henk was helemaal gefocust wij moeten tegen Rintje schaatsen. Dan kijk je met z'n 2en terug en dan

Oog om oog of hand in hand?

denk je jee dit is toch wel iets wat behoorlijk beïnvloed is. Dat moest. Je zit wel in een team, je bent wel met zes rijders en een trainer en je rijdt voor de KNSB. Dus dan is het ook moeilijk om de KNSB tegen de schenen aan te schoppen, want dat is ook niet leuk. In dat hele verhaal, dat hele traject krijg je dus ook interviews te zien, die ik ook nooit gezien heb, waar dingen worden gezegd van jongens, jongens, jongens van zo heb ik het nooit bekeken. Ik heb gewoon een contract gekregen van de KSNB, maar door de mensen van de KNSB werden ook dingen verteld, waar je denkt als ik dat allemaal had geweten. Maar goed...., dat is achteraf.

Destijds had je daar geen last van?

Nee, want wij werden behoorlijk beschermd daarin.

Kan me voorstellen dat Rintje dat interview niet begreep.....

Het was compleet het tegenovergestelde dan wanneer wij dus in het begin daar zaten. Ik weet nog wel we hadden een interview bij Rintje voor huis dat we met zijn tweetjes in zo'n bootje aan het klooien waren. Het bootje laten zinken en interviews, hoe gaat het nou, wat ga je nu doen? toen waren wij alletwee, twee handen op één buik. Tot het moment dus dat het dus zover kwam dat ik geen andere keus had dan met de KNSB door te gaan. Was het totaal andersom wat ik toen had gezegd, maar dat werd dus beïnvloed door mensen van daarboven. Dat is niet altijd even makkelijk.

Ben je altijd jezelf geweest?

Ja, wat ik al zei ik ben een flapuit dus ja wat ik denk dat zeg ik vaak ook. Soms moet je er weleens over nadenken. Later ga je wel wat meer nadenken van god hoe ga ik hier op antwoorden. Valt er even een stilte, dan begin je. Voorheen dat was, als ik iets zei dan was het kut.

Je bereidde je nooit voor op een interview?

Nee, nee, nee. Dat weet je ook niet. Op dat moment niet. Je kan het wel verwachten natuurlijk wat er gevraagd wordt. Je gaat er blind, ga je er zitten en vuur maar af.

Ook wel een mooi voorbeeld, daar was Ids Postma niet zo heel erg goed in. Er werd een vraag gesteld en het antwoord was totaal anders, sloeg helemaal niets op de vraag. Dat je dus daarna zat te kijken zo van he, waar heeft hij het over. Of hij hoort de vraag niet of hij zegt gewoon

Oog om oog of hand in hand?

maar wat hij op dat moment denkt. Dat was opzich ook wel mooi. Je hebt wel verschillende mensen daarin. De een die kan het wel de ander die kan het niet. Die heeft de kop mee, die heeft de kop niet mee. Er spelen zoveel dingen mee.

Op welke manier had jij de media nodig? Sponsor?

Ja dat was toen eigenlijk ook wel. Je hebt ze sowieso nodig, want hoe mooi is het dat je publiciteit krijgt vanuit de krant. Daaruit krijg je wel weer aanvragen en met sponsoren die dus wat met je willen doen. dat scheelt wel.

Als je zo'n foto in de krant zag dacht je dan dat wil ik morgen weer? Ik ga weer mijn best doen?

Nee, dat nog niet eens. Ik vond het mooi dat wel, maar ik denk niet eens dat ik daar heel erg op gefocust was hoor. Dat gebeurde elke keer wel.

Bandje door de schaats....

Eerste keer dat ik gehaald heb voor het schaatsen. Drama. Ik schaamde me niet, maar het was wel een behoorlijke domper. Het jaar daarvoor reed ik niet zo heel erg lekker. Dat jaar begon het weer wat te lopen. Ik had opzich wel de eerste dag goed gereden als je dan alles weer gaat nakijken....als je dat allemaal dan weer de 500, de 5 km en de snelste 1500, had ik tegen Rintje moeten rijden en die had nog nooit een 10 km van mij gewonnen destijds. Zuur!

De kranten schreven daar toch ook wel over? Hoe werd dat weergegeven?

Ik heb de beelden teruggezien, maar one in a million. Toch wel. Om eerlijk te zijn weet ik daar helemaal niets meer van, hoe daarover geschreven werd. Ik weet wel dat het meerdere malen herhaald is, ook in slow motion. Daarna dat is ook opzich wel leuk met de wedstrijden werd er elke keer eigenlijk wel gezegd op het moment dat iemand het bandje van pas op....actie Falko Zandstra....Op zich is dat wel weer leuk, net zoals Hilbert met de vogelpoep, Rintje met een extra buitenbaan had hij beter niet kunnen doen. Het wordt wel elke keer herhaald, maar het was wel lullig ik had wereldkampioen kunnen worden voor de 2^e keer. Het is gebeurd, je draait het niet terug. Hoe vervelend het ook is.

Was het daarna moeilijk om je op te laden om een interview te geven?

Ja, ik weet nog dat ik in de kleedkamer zat en dat ik toch wel behoorlijk wat tranen heb gelaten. Ja hoor....., dat hoort erbij. Kijk als je goed presteert willen ze je graag spreken,

Oog om oog of hand in hand?

maar als het niet goed gaat willen ze je blijkbaar ook graag spreken waarom dat het niet goed is gegaan. De teleurstellingen worden dus ook geïnterviewd. Het hoort ergewoon bij, mensen vinden dat leuk. Die vinden het leuk om te horen waarom degene goed schaatst of waarom dat er iets gebeurd is wat niet goed is gegaan. Mensen speculeren daar toch over. Dan kan je gewoon beter voor de camera komen en jouw verhaal doen. dan is het ook duidelijk.

Wanneer had jij de meeste nieuws waarde?

Ik denk toch wel in 1993 dat ik wereldkampioen ben geworden in het Vikingsschip. In 1992/1993 waren toch wel de jaren dat daarvoor eigenlijk Johan Olav Koss de onverslagen man was en ik kwam toen in de kernploeg, ja ik versloeg hem. Dat was geweldig. Die anderen die hadden daar helemaal niet over nagedacht, want Koss was degene die het zou doen. ook voor het eerst het Vikingsschip de WK. De Noren hadden alles gefocust op Johan, die zou moeten winnen daar in Noorwegen. Dat was wel leuk.

Hoe voelt het als ze ineens geen interesse hebben?

Ik kan me voorstellen dat het niet leuk voelt, omdat normaal gesproken ben jij degene die daar staat. Nou was het anders, dan denk je van kut...had ik maar harder moeten rijden. Natuurlijk vind je het leuk.

Extra duw van je hebt het niet goed gedaan....

Ja, dat is het ook. Ach....we hebben gedaan wat we konden doen. je kan niet eeuwig winnaar zijn. De een doet er langer over dan de ander. Ik heb er een goed gevoel bij.

Waren er journalisten waar jij een relatie mee had? Dat zij dingen eerder hoorden dan anderen?

Nee, ik had eigenlijk meer met fotografen. Ik kan me zo niet herinneren. Dat waren de standaard fotografen die er waren. Op een gegeven moment bouw je daar wel een band mee op. Ja, je had er wel een paar bij volgens mij John Visbeen. Tuurlijk had je wel een paar erbij zitten. Ik had er ook wel eentje die zaten we in Thialf op het bankje, langs de ijsbaan, een heel verhaal ik zat zo mee te kijken. Dat wat je daar nou net hebt neergezet dat klopt niet, dat moet je er even uit halen. Jaja, doe ik wel even en ghij ging verder. Op een gegeven moment zei ik joh kras het nou even door. Ik zei als je het verhaal af wilt maken dan haal je er nu vandaan. Dan is het bij mij al klaar. Dan niet. Dat soort mensen heb ik ook weer gelijk een beetje zo van, laat maar. Toch van de andere kant je hebt ze wel weer nodig, dat dan weer wel.

Had je ze nog op een andere manier nodig behalve voor je sponsor?

Niet alleen voor je sponsors, maar ook voor het publiek. voor het publiek is het ook mooi om dat wat je voor de camera tijdens de wedstrijd doet dat je dat ook weer terug kunt lezen in de krant. Dus voor het publiek is het ook geweldig, het wordt toch gelezen, welke krant dan ook. Daarvoor heb je ze ook gewoon nodig, voor de publiciteit.

Merkte je verschil tussen de radio-, televisie, krantenjournalist?

Als je een tv journalist hebt die kunnen wat directere vragen en soms met een kleine ondertoon dingen vragen en dan sta je eigenlijk voor blok, want je moet dan gelijk ook daar antwoord op geven. Bij een journalist kan je er nog eens overnadenken, want ja hij zit daar e je wacht maar even voor ik het antwoord heb. Voor tv kan je niet.....*stilte*. Dan moet je eigenlijk wel gewoon antwoord geven. Dat had op zich wel makkelijk geweest als je dus daar wel les in had gekregen. Dat heb je dus met journalisten van de krant heb je gewoon meer tijd voor om daar een antwoord op te geven als het dus een hete vraag is, of kritiek of wat dan ook.

Ellende met jouw team?

Met zijn vrouw, met Henk Gemser, de KNSB, ik moest op kantoor komen.

Wat was jouw grootste irritatiepunt aan journalisten?

Dat ze goed moeten luisteren. Als ze wat vragen en ze begrijpen het niet, vraag dan gewoon zou je het een keer op een andere manier willen uitleggen. Dat is weleens jammer, dan krijg je verkeerde verhalen. Een journalist moet gewoon eerlijk blijven, dat zijn ze niet allemaal. Het schijnt gewoon een regel te zijn als je off the record zegt dan wordt er niet meer geschreven, dat mag hij niet gebruiken ook al is hij een journalist.

Vond jij het daarna ook moeilijker om journalisten te vertrouwen?

Absoluut!

Hoe vond jij dat je overkwam in de media?

Volgens mij wel goed! Ik hoor het nog steeds van mensen ook die dan zeggen van je genoten, je bent altijd normaal gebleven. Ik mag graag met iedereen praten. Mijn vrouw stoort daar af en toe nog wel aan als ik met mensen zo vrijuit praat. Waarom moet je dat allemaal vertellen? Flop dan is het er al weer uit....dan denk je er niet over naar.

Oog om oog of hand in hand?

Het is ook maar net wat voor een vragen je krijgt. Je kan er natuurlijk een heel eind omheen draaien om dingen te zeggen. Ik had dat niet.

Zei je weleens dingen expres om jezelf meer zelfvertrouwen te geven?

Nee, dat heb ik nooit gedaan. Nee, de WK in Nagano, dat was volgens mij de laatste WK die ik gereden heb. Toen ben ik tussen de 1500 en 5 km in slaap gevallen. Dat is funest, dan ben je totaal de spanning kwijt. Toen heb ik de hele 5 km verneukt, toen was het klaar. Toen heb ik het wel aangegeven, ben in slaap gevallen totale spanning kwijt.

Transcript Gert-Jan Liefers

Hoe vind je dat de sportjournalistiek gedaan wordt? In het algemeen?

Ik moet zeggen dat ik er niet heel erg op let of het goed is of niet goed is. Dan heb ik het meer over mijn eigen tijd. Wel dat je dan zoiets hebt van ze zouden er wel wat meer verstand van mogen hebben. Over het algemeen, beetje dezelfde vragen stellen, maar niet, dat er meer informatie uitgehaald kon worden. Dat ik me afvraag of ze vaak wel wisten wat we eigenlijk aan het doen waren. Natuurlijk zien ze het resultaat wel, maar goed dan pak ik weer gelijk het negatieve eruit. Dat is meer dat je uit je eigen belang, natuurlijk, ik ben dan zesde geworden op de WK indoor. Daar heb je heel veel voor gedaan, heel veel dingen die de journalist eigenlijk niet ziet. Op het moment dat je dan aankomt op het toernooi, dan word je zesde, dus dat is jouw moment, dat is waar je alles voor gedaan hebt. De hele weg ernaartoe hebben zij eigenlijk niet gezien. En op het moment dat er dan een prestatie geleverd wordt dan is het maar zesde bij wijze van spreken. Er wordt dus niet gekeken van wat je hebt gedaan om daar te komen en uiteindelijk komt dan een stuk, dan heb ik het over, ik denk in dit geval was het volgens mij de Volkskrant. Dan komt er een heel stuk over Malgrat, die won, die werd wereldkampioen en dan over de Nederlanders bijna niets. Dus dat vond ik zelf dan krom. Dat je een goede prestatie levert, dat je zesde wordt, maar dat er dan dus bijna niets over geschreven wordt. Er zijn ook momenten geweest dat er wel veel geschreven is.

Had je het idee dat ze het niet op waarde wisten in te schatten, hoe goed zesde eigenlijk is?

Misschien dat ze het wel in konden schatten, maar niet dat ze zien wat je er allemaal voor over hebt om daar te staan en om dat te bereiken. Dat ze de hele proces van training, hoe je dag eruit ziet.

Hoe vind je over het algemeen dat ze momenteel atletiek belichten in de pers?

Ik moet zeggen dat ik het niet heel erg volg. Het WK enzo dat wordt natuurlijk wel uitgezonden, maar relatief is atletiek nou niet echt één van de grootste sporten waarvan het meeste uitgezonden wordt. Het kan altijd meer natuurlijk, zeker als je zelf uit de atletiek komt. Dan wil je dat er meer uitgezonden wordt dan dat er uitgezonden wordt.

Wereldwijd wordt atletiek wel gezien als een grote sport?

Oog om oog of hand in hand?

Het is de grootste sport op de Olympische Spelen, mondiaal is het een hele grote sport.

Mondiaal gezien is atletiek nog breder dan zwemmen. Er zijn zat landen waar ze geen zwembad kunnen betalen of dat mensen niet kunnen zwemmen. Dus relatief blijft het een blanke sport. Op een WK of Olympische Spelen zijn 180 landen vertegenwoordigd.

Nederland heeft natuurlijk zijn eigen sporten waar wij goed in zijn en waar ik natuurlijk ook met veel plezier naar kijk, schaatsen, voetbal, zwemmen is dan ook wel redelijk uitgezonden denk ik, hockey. Een aantal van die sporten zijn natuurlijk relatief kleine sporten, waardoor je misschien ook een wat vertekend beeld krijgt over hoe het in de wereld bepaalde sporten gevolgd worden, zoals schaatsen bijvoorbeeld dat wordt mondiaal natuurlijk niet heel veel gevolgd. Hockey precies hetzelfde verhaal. Dat is een stukje zelfverheerlijking, dat is belangrijk natuurlijk. Dat je naar kijkt naar dingen waar je goed in bent, het geeft niet altijd een objectief beeld denk ik van hoe het sporten over het algemeen mondiaal verdeeld is. Dat wil niet zeggen dat atletiek nou in alle landen zo goed bekeken wordt, maar het is de grootste 'collegesport' in Nederland.

Als sporter zelf is het natuurlijk heel jammer, maar als je zelf in dat circuit zit dan vind je het wel heel jammer dat het brede publiek eigenlijk niet precies weet wat je aan het doen bent. En dat je weinig op tv bent, dat er weinig aandacht voor is.

Op welke manier kwam jij in aanraking met journalisten? Persconferenties?

Interviews?

Je hebt natuurlijk toernooien, dat waren de belangrijke momenten. Je hebt de internationale toernooien, dat waren eigenlijk de belangrijkste momenten. Wk's, EK's, Olympische Spelen. Daarnaast had je natuurlijk Hengelo dat is één van de grote grand prix wedstrijden. Dat zijn echt de momenten waar dan vaak pers aanwezig was. Als je naar de toernooien toeging dan kwam er ook vaak pers met een interview vooraf, kwamen ze wel voor de krant langs of dat waren wel momenten dat je in aanraking komt met de pers. Sowieso wk is altijd camera bij, vaak iemand van de NOS bij. Bij de Olympische Spelen natuurlijk zelf en Hengelo natuurlijk ook, dus dat zijn eigenlijk de momenten dat je het meest in de aandacht stond.

Dan vooral met het geven van interviews?

Zelf hebben we weleens een persconferentie gehouden, voorafgaand aan een toernooi was ook vaak een persconferentie. Niet uit mijn eigen beweging bijvoorbeeld. Met toernooien was

Oog om oog of hand in hand?

vaak een persconferentie, werd georganiseerd vanuit de bond. Dan beschouwden ze het voor en dan had de pers daarna ruimte om te praten met jou.

Merkte je verschil tussen de verschillende journalisten hoe ze jou benaderden?

Het verschilt natuurlijk wel of je met lokale pers te maken hebt of je hebt met pers te maken die landelijk is. Sowieso denk ik over het algemeen dat lokale pers soms wel wat minder ingelezen is, maar vaak ook weer meer tijd hebben. Dat ze meer tijd voor je vrij maken. Dat is dan weer wat, dat zijn dan vaak weer iets andere artikelen. Ze zijn misschien wat persoonlijker en daarnaast natuurlijk ook weleens interviews voor lokale krantjes waar eens wat instaat die totaal geen verstand van dingen hebben. Dat zijn vaak wel de lastigste inderdaad. Ook van lokale pers zijn mensen vaak nog wel ingelezen. Kun je ze nog wel wat overbrengen, maar als je echt met een lokale krant te maken hebt dan kunnen zij soms dingen echt niet op waarde schatten. Dan maak je wel eens rare dingen mee.

Had je weleens het idee dat een tv-journalist echt een quote probeert te trekken uit je?

Wat natuurlijk anders is, is dat je vaak een interview met tv heb je altijd vaak net na je wedstrijd moment. Misschien wel binnen een minuut van het feit dat je gefinish bent dus dat is natuurlijk in die zin wel anders. Je bent dan natuurlijk vaak vol van emotie en dan komt het misschien heel directe, primitieve reacties uit. Terwijl op het moment dat je natuurlijk ergens rustig zit met iemand dat het heel anders is.

Was je getraind hoe je met de media om moest gaan?

Van Sierd de Vos heb ik wel eens een mediatraining van gehad, maar dat is al lang geleden. Ik denk dat het twee keer een mediatraining gehad heb. Het was niet heel schokkend ofzo, er werden gewoon een aantal vragen en een paar dingen waar je op moest letten. Het was een halve middag en dat was het eigenlijk. Misschien in het begin toen ik het net gehad had dat ik toen, maar daarna ben ik er niet meer bewust mee bezig geweest.

Wat waren over het algemeen jouw ervaringen met journalisten?

Over het algemeen goed. Ik heb niet echt hele vervelende dingen meegemaakt, behalve op het laatst dat op een gegeven moment privedingen in de krant stonden. Dat vond ik wel vervelend, dat is een beetje aan het einde geweest toen met Adrienne. Dat geval, dat mensen helemaal niet precies weten hoe het zit. En dat er dan uiteindelijk dingen in de krant kwamen omdat er op internet een aantal dingen werden geschreven en dan letterlijk werden

Oog om oog of hand in hand?

overgeschreven. Zonder dat het ook maar even geverifieerd werd. Het is wel heel vervelend in verband met imago-vorming.

Ben je je daar ook bewust van tijdens een training of tijdens een wedstrijd?

Ja, je bent er wel bewust van. Als je ergens op een baantje, het is natuurlijk heel anders als er pers bij is. Het maakt het belang van de wedstrijd groter. Je staat in de aandacht, dus dat, dat legt natuurlijk veel meer druk op prestaties. Je weet wel dat mensen meekijken, zeker op het moment dat er iets is zoals olympische spelen natuurlijk. Uiteindelijk doe je het natuurlijk voor jezelf, maar je weet wel dat op het moment dat je aan de start staat dat bewijs van spreke dat 1 miljoen mensen hebben zitten kijken. Misschien is dat veel, ik weet niet hoeveel mensen in totaal gekeken hebben maar je weet wel dat er zoveel mensen meekijken. Dan wil je niet afgaan, want dan ga je ineens voor een heleboel mensen af. Het is gewoon druk omdat je wil presteren. Ik weet niet of dat allemaal te herleiden is naar de pers, maar daar ervaar je wel een druk van.

Met prestaties heb ik het niet echt gehad, omdat ik denk dat ik nooit echt gefaald heb bij toernooien. Ik heb altijd wel naar behoren gepresteerd of beter, maar wat ik wel gehad heb was op het laatst. Ik had natuurlijk heel vaak blessures, heel vaak stressfracturen. Voor iemand van de buitenkant is het misschien heel makkelijk om te zeggen, hoe kan dat nou weer of alweer ofzo. Alweer een blessure, terwijl je kan er zelf ook niets aan doen, je bent er ook iedere dag mee bezig om niet te krijgen. Niet dat ze dat zo gezegd hebben, maar zo ervaar je dat wel. Moet je weer voor een toernooi gaan afbellen of afmelden, of komt er een belangrijke wedstrijd aan en je kan niet meedoen omdat je een blessure hebt en dat is dan al de zoveelste keer. Dat is dan wel vervelend.

Had je nooit een soort van extra druk op het moment dat de media wat meer op jou gericht was?

Extra druk...Nee, ik denk dat je sowieso de druk wel oplegt voor de wedstrijd. Natuurlijk ben je je wel bewust van de media, maar extra druk....

Bleef het soms in jouw hoofd zitten bijvoorbeeld? Ging je er zelf van twijfelen?

Of kun je je daar voor afsluiten?

Over het algemeen, af en toe zullen echt wel vragen blijven hangen maar ik kan me niet herinneren dat het me in negatieve zin beïnvloed heeft.

Wat was jouw grootste irritatiepunt van journalisten? Onwaarheden?

Soms in de krant worden dingen net iets anders vertaald dan dat je ze gezegd hebt. Dan is het wel in de strekking ongeveer gelijk, maar niet helemaal gelijk en dan wordt toch iets verdraaid waardoor het net iets anders wordt. Dat kan wel een irritatiepunt zijn. Niet dat ik daar negatieve invloed van gehad hebt, het is wel vervelend.

Je kan inderdaad heel suggestief vragen stellen, een bepaald beeld van jou hoe je bent. En dan allemaal vragen gaan stellen in de richting wat zijn eigen beeld bevestigd. Dus je kunt behoorlijk dingen verdraaien hoe ze daadwerkelijk zijn.

Was jij voorbereid op een interview?

Nee, over het algemeen ging je er gewoon heen en ging het over je voorbereiding of hoe jij op dat moment je sport beleefde. Je ging niet echt voorbereiden wat je wil zeggen ofzo, achteraf denk ik wel dat je een bepaalde boodschap had kunnen brengen. Misschien dat ze dat bij een schaatsploeg doen als ze een bepaald beeld van iemand willen creëren.

Wat was over het algemeen jouw ervaring met journalisten? Open en objectief?

Nee, over het algemeen word je wel positief benaderd. Kan me niet herinneren dat ik echt negatief benaderd ben.

Wat ik me kan herinneren, ik ben een keer bij Mart Smeets geweest in de uitzending. Het was behoorlijk suggestief. Je kon merken dat hij atletiek niet echt iets vond. Het was suggestief vanuit zijn perspectief. Hij is zelf veel aan het woord en af en toe ter bevestiging.

Waren er journalisten die jij meer vertelde dan andere journalisten?

Stefan Verheij die kende ik natuurlijk al op een andere manier. Dan praat je er toch anders mee dan met iemand die je niet kent. Met bepaalde journalisten heb je natuurlijk een betere klik dan met anderen. Daar heb je dan ook andere gesprekken mee dan dat je een of andere zeikerd hebt. Je hebt ook journalisten die er niet zoveel waarde aan hechten. En gewoon dingen in de krant zetten waar je niet zo op zit te wachten. Met ervaring leer je dat.

Was je toegankelijk voor de journalisten?

Ik denk het wel ja, heb nooit echt iets geweigerd.

Ging het rechtstreek naar jou?

Meestal wel ja, maar soms kwam er een verzoek binnen via het management.

Vond je het belangrijk dat journalisten jou het hele seizoen volgden?

Ja, ik denk wel dat het belangrijk is. Dat ze weten wat je doet, maar over het algemeen is het natuurlijk wel zo de belangrijke momenten en wanneer er ruimte is in de kranten dat is natuurlijk bij de toernooien. Dus dan hebben ze natuurlijk, willen ze graag een artikel hebben en de rest van het jaar gebeurde er te weinig.

Natuurlijk als je een band met iemand hebt dan zal je makkelijker dingen loslaten, makkelijker dingen zeggen. Het is niet zo dat ik bijvoorbeeld Toine van peperstraten niet te woord staan, omdat ik hem de rest van het jaar niet zag.

Hoe vond jij het om in de belangstelling te staan?

Ik vond het natuurlijk wel heel leuk. Het is natuurlijk ook leuk geweest bij toernooien. Het heeft natuurlijk ook wel wat. Aan de andere kant is het maar nu, ik vond het ook wel eens vervelend omdat je zeker in atletiek er zijn wel mensen die je wel kennen en bepaalde mensen niet. Je weet niet altijd als je één op één met iemand te maken hebt dan heb je zelf contacten mee, maar als je in de belangstelling staat het kan ook wel vervelend zijn op sommige momenten. Als je te maken hebt met beeldvorming en je weet niet precies wat, ik vond het vervelend worden op het moment bijvoorbeeld met die dopingzaken.

Had jij de journalisten nodig voor jezelf? Om je zelf vertrouwen op te krikken?

Het kan natuurlijk wel leuk zijn als je een lastige periode hebt en je dan een interview hebt in de krant. Het kan wel een boost geven van je bent er weer. In die zin kan het wel goed zijn. Ik heb weinig pro-actief de pers gebeld met als er iets was ofzo. Je zit toch in een individuele sport dus dat is toch anders. Ik kan me voorstellen dat er soms meer uit te halen valt. Als je een team hebt of je wilt gewoon bepaalde dingen dat je dan pro-actief de pers benaderd of met een bepaald verhaal of persberichten uitstuurt.

Voor jezelf is het wel lastig om op te gaan bellen, van ik heb weer iets.

Merkte jij door jouw carrière heen verschil in hoe de journalisten jou benaderde?

Oog om oog of hand in hand?

Met name de eerste, toen ik net 17/18 was, toen was ik natuurlijk het talent. Ik werd op mn 17e voor het eerst Nederlands Kampioen. Toen haalde ik tijd, volgens mij wereldrecord bij de junioren. Toen was ik echt aankomend talent, toen was er echt heel veel aandacht vanuit de pers omdat ik al seniorentijden neerzette, terwijl ik nog junior was. Toen was er echt heel veel talent. Gedurende mijn hele carrière ben ik wel gevolgd, denk ik.

Ze zijn vaak blij als je op tijd komt. In plaats van 40 minuten te laat. En je merkt inderdaad, er zijn hele aardige journalisten bij waar je bijvoorbeeld een cadeautje van kreeg. En er zijn journalisten, een aantal journalisten van de Volkskrant, waarvan je dacht ze lopen erbij en zitten een beetje kritisch toen, terwijl ik denk je bent er nooit bij dus waar heb je het over.

Hoe kwam jij over in de media? Klopte dat beeld?

Dat soort beelden konden wel lang in mijn hoofd blijven zitten., het is heel intensief en dan had ik achteraf altijd wel zoiets van ‘wat heb ik eigenlijk gezegd’, is het wel goed wat ik heb gezegd. Iedereen was altijd wel positief en dat het goed was.

Met name vlak na een wedstrijd reageer je primitief dus komt alles eruit wat je denkt. Ik denk dat alles er dan gewoon uitkomt.

Heeft het invloed gehad op jouw priveleven?

Het heeft allicht een bepaalde invloed gehad, omdat je in de aandacht stond. Dat mensen misschien anders op je reageerde. Ik ben wel eens herkend. Het is niet zo dat ik op straat loop en iedereen me kent.

Transcript Jacco Eltingh

Wat vind je nu van de huidige sportjournalistiek?

Vrij algemene vraag. Ik bedoel ik ben natuurlijk gek van sport. Dus ik volg niet alleen het tennissen wat je dan misschien zou denken, maar dat volg ik eigenlijk het minsten. Ik kijk veel meer naar bijvoorbeeld voetballen, basketbal, gisteravond natuurlijk een stuk gezien. En een journalist is daarmee natuurlijk ook een heel breed begrip. Wat is nou een journalist? Is dat inderdaad alleen schrijvende pers? Is dat radio? Is dat televisie? Televisie heb je natuurlijk als journalist iemand die bijvoorbeeld als presentator fungeert. Wilfred Genee, dat is natuurlijk in wezen ook een journalist of is dat iemand inderdaad die alleen maar langs het veld staat en kijkt en analyseert en daar verslag van geeft. Het is natuurlijk een heel erg breed begrip. Dus ik vind het best moeilijk om daar een heel straks antwoord op te geven. Anders dan dat je erg snel in algemeenheden raakt. Er zijn veel goede en er zijn veel slechte. En slecht is vaak moeilijk te beoordelen voor iemand die buiten die sport zit. Maar als je binnen ene bepaalde sport zit of je weet toevallig wat meer af van die sport en ik ben zelf natuurlijk ook journalist dan heb je misschien al gauw een andere mening. Maar ja, dat is natuurlijk ook weer moeilijk. Wat is goed en wat is slecht? Wat de één goed vindt, vindt de ander droevig en andersom. Het is onvoorstelbaar om te zien hoe verschillende mensen naar een krant kijken, naar de radio luisteren, televisie kijken. En bij dezelfde personen een heel ander beeld hebben dan iemand anders. Dus dat is eigenlijk toch wel heel erg moeilijk te zeggen. Ja, moet je dan namen gaan noemen. Dan moet je zeggen van wie is het dan? Wanneer hoor je die persoon of lees je die persoon? En heeft hij het op dat moment goed gedaan? En dan zie je ook nog vaak binnen die personen dat zij net als ieder ander mensen een goede of een slechte dag hebben. Je kan niet zeggen wat is nou een goede of slechte journalist. Dat vind ik niet. Wat een goede of slechte journalist is dat is iemand die hoor en wederhoor toepast als dat nodig is. Dat iemand dus goed voorbereid is als die ergens naar toe gaat. En dat vind ik dus wel soms in mijn vak, dat vind ik dan vaak wel schokkend. Hoe matig mensen zijn voorbereid en de dingen die ze dan soms vragen die kun je ook van het internet afhalen. Het is natuurlijk ook moeilijk om elke keer iets nieuws te vragen. Soms kan het ook niet want dan is het beinnen een bepaalde context of in combinatie met een ander onderwerp of in combinatie dat het binnen een groter geheel moet passen, zoals bijvoorbeeld bij jou binnen een onderzoek. En dan moet je soms wel dezelfde vragen stellen alleen dan vallen ze in een andere context of doe je dat omdat je het kan verhelijken op dezelfde manier met andere mensen. Dat je een conclusie of proces aan moet verbinden. Ik denk dat het met name het geval van huiswerk

Oog om oog of hand in hand?

belangrijk is. Als we zometeen gaan door praten over de relatie tussen sporter en journalist dat het heel erg daar op terug gaat komen.

Tennis krijgt best veel aandacht?

Ja erg weinig!

Ten opzichte van andere landen?

Soms ook wel, maar met name de grootte van de sport. Hoeveel mensen het beoefenen of hoeveel mensen er affiniteit mee hebben. De aandacht die tennis dan krijgt in de media op internet en dan met name in de krant is op dit moment erg droevig.

Op televisie wordt het redelijk uitgezonden ten opzichte van andere sporten.

Ja, maar de Nederlandse televisie op het open kanaal dus helemaal niets. Af en toe krijg je een samenvatting bij de NOS. Misschien een paar stukjes van de grand slam, een paar Nederlandse evenementen die er zijn. Wimbledon bijvoorbeeld die ik mag doen. Ik ben heel trots dat ik het voor sport 1 mag doen, maar Wimbledon komt live, dus het grootste evenement ter wereld en niet alleen in tennistermen, maar ook qua bereik. De Olympische spelen zijn natuurlijk erg groot, maar dat is maar een keer per vier jaar. Wimbledon is ieder jaar.

Ik doe de laatste 13 jaar verslaggeving van. Dat heb ik al die jaren op het open net gedaan, maar vorig jaar was het dus alleen bij sport 1 en dit jaar ook. De NOS heeft wat mogelijkheden voor uitzenden van het finaleweekend en die heeft wat samenvattingrechten, maar overdag is het niet te volgen op de gewone Nederlandse televisie. Je kan het zien omdat je eurosport kan ontvangen. Je kan tennis zien bij sport 1 dat is fantastisch. Die hebben nagenoeg 40 weken tennissen, maar dat is natuurlijk een abonnementszender waar je dat kan ontvangen. Dan is het een thema. Een thema van één van de kanalen. Net als dat je een film kan kijken of dat je naar golf kan kijken. Maar gewoon op de Nederlandse normale open televisie. Kijk nou een sop NOS die stoppen er gewoon soms mee als Sesamstraat moet beginnen. Wat dat betreft is het, het is natuurlijk ook inherent aan de Nederlandse presentaties. De presentaties zijn natuurlijk ook niet van dien aard geweest de laatste jaren dat je ook heel veel media-aandacht mag vragen. Kijk als Robin nou goed speelt of als iedereen nou goed speelt of je ziet het al als Robin goed speelt dan wordt er gewoon weer meer aandacht aan besteedt,.

Oog om oog of hand in hand?

Michaela zat een paar jaar geleden nog in Pauw en Witteman of dwdd. Dat zijn momenten dat is belangrijk. Dat je op het die manier weer een stukje, dat mensen je gaan volgen. En dan merk je ook wel dat een toernooi, zoals rosmalen of Rotterdam vooral Nederlandse toppers wel onder te leiden. Rotterdam heeft er minder onder te leiden, omdat die ook het budget hebben om hele grote buitenlandse spelers aan te trekken, zoals Federer vorig jaar. Je ziet dan ook als die komt wat dat betekent voor de media. Je moet dan ook beseffen hoeveel investering je daar voor moet doen.

In het geval van enkelspel dat komt dan nog een beetje aan het licht, maar naar jouw mening nog te weinig. Maar dubbelspel zie je helemaal niet?

Helemaal niet! Daar zijn we het bekendste meegeweest. Toen wij goed speelden die tijd, toen kwam de dubbel veel meer in het nieuws. En nu zien we af en toe wanneer de dubbel alleen in het nieuws komt, en daarom hoop je ook dat daarin meer Nederlandse teams zijn. Het laatste seizoen zie je Rojer, zodra hij bij het Davis cup team kwam was dat weer een verhaallijn en werd er over gepubliceerd. Als je nu op internet kijkt zie je dat er meer publiciteit voor is geweest. Dat heeft dan betrekking met Nederland en het Nederlands Davis cup team. Dubbel als daar geen Nederlandse spelers bij betrokken, zoals wij vroeger, dan zie je dat het inderdaad in Nederland geen of nauwelijks aandacht krijgt.

Op welke manier kregen jullie destijds aandacht? Werden jullie uitgezonden?

Alles! Onze wedstrijden aan de andere kant van de oceaan werd live uitgezonden op NOS. Werden gewoon uitzendingen voor uitgesteld om onze partijen te laten zien. Ook op de radio. Radioverslaggevers gingen met ons mee naar al die evenementen. Het heeft puur ook met prestaties te maken en nieuwswaarden. De duur van prestaties of de frequentie van prestaties. Dan kun je dat vasthouden misschien.

Wanneer heeft het volgens jou nieuwswaarde? Puur de prestaties?

Als er een Nederlander bij betrokken is! Dat is sowieso altijd nieuwswaarde, maar als het alleen maar verlies is dan niet. Als er iets gebeurd in de privé-omgeving of coachomgeving, als ze uiteindelijk op een groot toernooi spelen, als ze tegen ene bekende topper spelen en uiteindelijk als ze resultaten halen. Dat zijn verschillende manieren, wij noemen het kapstokjes, waarom je er iets over moet melden. Hoe frequenter je dit soort dingen wordt, hoe bekender de namen zijn waar je tegen speelt of laatst moest Robin tegen djokovic in monte Carlo kwartfinale. At is een groot toernooi, monte Carlo, at is een ATP 1000 toernooi. Robin

Oog om oog of hand in hand?

onze nummer 1, speelt tegen de nummer 1 van de wereld. Je hoeft nu maar even te googlen djoko – haase en je krijgt genoeg berichten. Zo moet het het liefst dagelijks zijn. Dat het niet alleen Robin is die daar voor moet zorgen, maar dat je ook Jesse huta galung en timo de bakker dat die nog resultaten neerzetten die de moeite waard zijn.

Denk je ook dat het komt, zoals schaatsers die trainen ook vaak in NL, dus gaan ze ook sneller in de zomer nog een item maken over schaatsen. Terwijl je denkt er zijn nu hartstikke mooie sporten. In de zomer fietsen ze in Nederland of skeeleren ze ook weleens.

Schaatsen is gewoon Hollandse folklore. Breder kun je het niet uitleggen. Als je ziet hoeveel mensen die sport beoefenen op professionele wijze in Nederland, maar ook wereldwijd, dan is het onvoorstelbaar hoeveel aandacht en geld er om gaat in dat schaatsen. Dat wordt ook af en toe ook wel minder. Zelfs in de pre-olympische spelen dat is 2014. Voor de olympische spelen zijn ze nu wat rustiger. Een aantal van die teams zijn nu ook op zoek naar geldsponsors. En terecht ook de laatste tijd, want hetgeen wat ze laatste zien ten opzichte van een wereldwijde sport in een periode waarin heel veel andere toppers niet of nauwelijks acte de presence geven. Je ziet gewoon dat wanneer de spelen er aan komen dat een aantal landen ineens gaan trainen en komen dan ook nog wel veer. Dat geeft aan dat het dus ook wel een kleine sport is. Niets ten nadele van Sven, want ik vind Sven een beestachtig gave sport en wat Erben gedaan heeft. Ik ga niet generaliseren dat daarmee hun prestaties minder zijn of hun werk daardoor minder is wat ze ervoor gedaan hebben, maar als je ziet hoe groot de sport is op wereldplateau en uiteindelijk de beloning die zij krijgen voor hun vak is eigenlijk buiten proportie. Als je dat vergelijkt met een aantal andere sporten, waarbij mee landen actief zijn. Hockey bijvoorbeeld. In hoeveel landen er gehockeyd wordt en op welke niveau Nederland daar speelt. De verdienste van de hockeystoppers in vergelijking met de schaatstoppers is eigenlijk vreemd. En die hockeyen ook competities in Nederland. En die vertegenwoordigen ook het Nederlands team. Dan is schaatsen buiten proportioneel goed bedeed. En nog steeds niet voor iedereen een vetpot, maar het is buiten proportioneel in vergelijking met andere sporten. Dat is vaak ook wat wij moeten uitleggen voor tennissen. Ik denk dat er in heel Nederland in al die jaren, met alle prestaties die er geleverd zijn, misschien maar 6 of 7 mensen zijn die door tennissen als ze in een klein huis zouden wonen, of klein maar als ze in een normaal huis zouden wonen zonder gekke dingen te doen van het tennissen zouden kunnen rondkomen. Dat zijn er misschien maar 7. Ook nog van een aantal jaren geleden. En misschien een aantal tennissers die hebben kunnen sparen, maar die daarna ook gewoon een

Oog om oog of hand in hand?

normale baan moeten zoeken. De gedachte dat tennis een elite sport is of in ieder geval qua verdienste is niet reëel. Een profranking bowler in USA verdient veel meer. De perceptie van tennis ten opzichte van het grote publiek is heel anders dan de werkelijkheid.

Als je alleen kijkt naar de waardering die er voor tennis is en dan niet zozeer omdat het wel of niet wordt uitgezonden. Hoe denk je dat er tegenaan gekeken wordt?

Dat is een belangrijke vraag! Andere mensen hebben het gevoel, weer de perceptie en de werkelijkheid, dat wij te weinig waardering hebben gekregen voor hetgeen wat we gepresteerd hebben. Dat idee heb ik zelf helemaal niet.

Hoe komt het dan andere dat denken?

Ze vonden toch dat de pers te hard soms aanpakken of dat ze er weinig over gemeld hebben of dat ze die prestaties nog niet in lengte van dagen herhalen, zoals bijvoorbeeld de verjaardag van Cruijff een plek krijgt. Dat gevoel heb ik helemaal niet! Ik heb het gevoel dat wij altijd prettige erkenning of herkenning hebben gehad voor hetgeen we gedaan hebben en wij hebben niet het idee dat we als persoon of als team tekort gedaan zijn. Ik vind het wel jammer dat de dubbel, zo weinig aandacht altijd gehad heeft. Daar hebben wij ij onze tijd niet over te klagen gehad, maar in het algemeen is de dubbel een ondergeschoven kindje. Terwijl wereldwijd, de meeste mensen die op recreatief niveau spelen, dubbelspel spelen. Meer nog dan single en dubbel ook heel leuk vinden. En soms ook nog leuker om naar te kijken, zelfs. Daarom hebben wij ook bij de AFAS tennisclinics de dubbel een wezenlijk onderdeel gemaakt van het programma. Ik vind niet dat de waardering en de manier waarop er over gesproken wordt, daar hoor je me niet over te klagen.

Nu ook niet?

Nee, ja er is er negatieve tendens of een negatieve teneur maar er zit ook wel een kern van waarheid in. Ik vind ook dat er te frequent op die manier wordt ingestoken, maar het is ook terecht. Want ook heel vaak zijn de prestaties heel slecht geweest en dan ging het weer over een blessure, of iemand die ruzie had met haar vader of met haar broer, of die zijn huiswerk niet gedaan had, of weer brak met haar coach. Het ging heel vaak alleen maar over dit soort dingen en niet over hij/zij heeft de halve finale gehaald of mag tegen Djoko spelen. Dat is helaas ook de feiten geweest en nu je hoopt ergens dat er weer een punt komt dat er gesproken wordt over goede dingen. Er is ook niet op dit moment zo dat ik kan zeggen dat de bond een beleid heeft te staan, waardoor we met regelmaat jonge talenten er tegenaan zetten. Het is

Oog om oog of hand in hand?

belangrijk dat de pers/de journalist beseffen wat ze kunnen breken of maken. En dat je soms het gevoel hebt dat ze hun huiswerk niet altijd goed gedaan hebben. Met name dat effect vind ik schokkend. Dat de journalist zich daar veel te weinig van bewust is, van de macht om dingen te beïnvloeden.

Heeft de sporter de journalist nodig?

110%! En andersom.

Waarom?

Waarom mag een Nederlandse journalist naar Roland Garros. Ja, misschien om even verslag te doen van Djoko-Fed, maar dat kan ook vanaf het internet. Er zijn weinig Nederlandse journalisten bij de Australian Open. Alleen de Telegraaf was er die staan ook voor tennis. Verder zie ik daar geen Nederlandse journalist in Australië, dit jaar. Ik ben er geweest. Toen wij speelden in die tijd, ik denk als ik zeg 15 dan lieg ik niet.

Is dat terug te herleiden naar jullie prestaties?

Dat sowieso, maar de redacties hebben minder geld, de wijze van nieuwsvergaring is enorm veranderd. Je krijgt met een druk op de knop het nieuws binnen, je kan alles volgen tot en met baan acht. Vroeger was dat niet zo. Je moest toch in de buurt wezen.

Is het daardoor minder leuk voor geworden voor de sporter?

Voor de sporter maakt het niet uit, die heeft nog steeds een persconferentie na de wedstrijd. Dat maakt niet zo heel veel uit. Ik denk dat het leuker en moeilijker is. Je weet dat alles wat je doet elke scheet die je laat nog meer opvalt. Je komt nog sneller in de publiciteit, maar dat geldt voor iedere bekende. Die worden momenteel gehunet. Als je enigszins bekend bent, je kan niets meer doen zonder dat het dezelfde seconde op Twitter of Facebook staat of internet, YouTube. Door de nieuwe vorm van media, en social media, is het een enorme controlefunctie bijgekomen waardoor je gewoon nog meer in de pas moet lopen, waardoor je ook nog meer saai dingen krijgt. Je kunt niet meer buiten de geijkte paden treden, omdat je dan gewoon te snel op een bepaalde manier in de publiciteit komt wat ook niet fijn is. Voor de fysieke kranten is het ook moeilijker geworden. Tennis heeft een hele goede berichtgeving na alle evenementen toe vanuit de evenementen wereldwijd, snel en accuraat. Je kunt het zo goed volgen dat de krant eigenlijk altijd achterloopt.

Wat vond je van die publiciteit vroeger?

Dat merk je nauwelijks. We reisden 44 weken per jaar, daarvan heb ik 7 jaar in Monte Carlo gewoond. Dat heb je weinig in de gaten, als je aan het spelen bent zit je in de dagelijkse gang van zaken. Vanuit Australië heb je dan niet in de gaten wat er misschien in Nederland leeft of met je meeleeft. Persconferenties geef je altijd, maar wij zitten nu samen te praten. Jij gaat straks het kantoor uit, dan ben ik weer druk bezig met mijn werk, dan heb ik geen idee wat jij er verder allemaal mee gaat doen. Nu merk ik het als je het in Nederland doet, maar als wij in Australië zitten dan merken we niet wat er in nl gebeurt. Je kon destijds niet even op de laptop kijken, op internet, dat was nog zo langzaam. Die vorm van nieuwsgaring had je helemaal niet.

Zijn jullie ook getraind in de omgang met de media?

Nee, schade en schande. Ik heb nooit mediatraining gehad. Het was er zakelijk af en toe wel, maar wij hebben altijd relatief eenvoudige manier. Dat is gewoon als je toon netjes is en je bent toegankelijk, mensen weten je te bereiken dan kost het je minder tijd. Richard heeft alles via zijn management gedaan. Dat heeft hem ook wel een bepaalde publiciteit opgeleverd waar hij misschien achteraf spijt van heeft. Wij hebben het altijd zelf gedaan. Mijn -6 is al sinds mensen heugenis hetzelfde. Als ik er geen zin in heb, dan zeg ik nee of ik zeg spijt me bedankt maar ik heb er geen behoefte aan. Mensen waarderen dat. Als je ze maar niet met een kluitje het riet in stuurt. Dan hebben ze juist de neiging om negatief te worden of nog meer uit te zoeken. Richard en Daphne weten hoe ze de perceptie van de werkelijkheid moeten bespelen. Het kost mij op deze manier minder tijd.

Vind je het belangrijk de huidige atleten mediatrainingen hebben gevolgd?

Nee! JE moet gewoon jezelf zijn. Mediatraining leidt tot saaie dingen. Er zijn wel een paar basisregels, je moet geen dingen beloven die je niet kan waarmaken, je moet geen leugens vertellen, je moet niet elke keer kut, lul en andere dingen in de mond nemen. Dat is ook niet verstandig. Verder is het niet zo ingewikkeld.

Sprak jij over je privéleven?

Ja wel, maar tuurlijk. Ik ging niet vertellen dat mijn vrouw verkouden was. Ik zei wel eens jongens ik sta zo ontzettend lekker te spelen, want ik ben smoorverliefd. Dan zou een journalist vragen smoorverliefd? Daar praat je dan ook graag over. Het gesprek maakt het

Oog om oog of hand in hand?

makkelijk en je geeft hun direct een kapstop waar ze over kunnen praten. Dit is dan voor hun al voldoende om een heel verhaal aan op te hangen. Ze gaan dan ook niet lopen zoeken, stangen, insinueren. Zo hebben wij dat altijd ervaren. Alles wordt uit de context gehaald. Bij mij stond er een keer 'Eltingh verwaarloost zijn gezin'.

Wat doet zo'n kop met jou?

Ongelofelijk!

In de tijd dat jij speelde waren er toen wel eens negatieve verhalen?

Ik denk het wel.

Dat heeft geen invloed gehad?

Misschien wel...kan me niet meer zoiets naar voren halen. Ik heb genoeg dingen gehad waar ik met over geïrriteerd heb of waar ik boos over ben geworden. Je hebt toch wel lange tenen zeker als je voelt dat de journalist niet zijn huiswerk echt gedaan heeft. Of dat je een journalist alleen maar ziet bij een grandslam en nooit bij een andere wedstrijd of op het trainingsveld is komen kijken of dat hij je gedurende het jaar eens belt hoe het met je is. Dat is een probleem en daar irriteren tennissers zich heel vaak aan. Dat ze dat gewoon merken bij journalisten en dat ze daarin ook beperkte kennis hebben. Dan doen ze wel alsof ze kennis hebben, maar ze hebben geen idee.

Is het belangrijk voor een sporter om een soort relatie te hebben met een journalist?

Ja...Je hoeft niet de deur bij elkaar plat te lopen of mekaar een zoen te geven als je mekaar ziet, maar wederzijds respect is gewoon belangrijk. Dan mag een journalist ook van een tennisser echt kritiek geven of iets geven wat hij of zij vindt, maar het moet wel gebaseerd zijn of er kan een conclusie uit komen die niet leuk voor je is. Als het berust op waarheden en het is zoals het is en je hebt het vertelt en hij heeft goed huiswerk gedaan, goed gedocumenteerd hoor en wederhoor is toegepast. Dan is dat niet prettig, maar terecht. Op het moment dat je voelt, en dat is en topsporter, dat is iemand die van nature als het goed is veel uren stopt in zijn werk. Die alleen maar bezig is, bezet is om beter te worden in het vak wat hij doet. Van 'smorgens vroeg tot 'savonds laat. Dat stoort heel erg met zo'n journalist die dat niet doet ten opzichte van dat vak. Die niet die extra tijd en de extra energie om het spel te begrijpen om de dynamiek te begrijpen, de relatie met jouw coach te begrijpen, hoe jouw wedstrijdcyclus is. En dan een mening geeft met 4 stomme vragen tijdens een persconferentie

Oog om oog of hand in hand?

met een insinuerende manier, waarbij ze eigenlijk hun stukje al geschreven hebben en hun mening eigenlijk al hebben gevormd. En daar reageer je dan op een bepaalde manier op, maar dan zie je toch de volgende dag die mening grotendeels in de krant. Dan denk je, waarom heb ik die vraag van jou hebben moeten beantwoorden want je had je vraag toch al klaar. Daar heeft de grootste irritatie gezeten en heel soms als ze iets schrijven wat irritatie oplevert ook al is het soms terecht maar waarbij je eventjes soms als journalist ietsje langer zou moeten nadenken. Niet dat je het daarom niet hoeft te vertellen, maar misschien dat je er over moet nadenken of even iemand op de berichtgeving moet voorbereiden. Dat kan een sterke impact hebben op familieleden. Of je relatie misschien met een sponsor kan er mee onder druk komen te staan of je relatie.

Aanvaring gehad met een journalist. Coen had iets geschreven dat ik na een verloren wedstrijd bij de Australische open dat ik mijn tegenstander een slap handje had gegeven na afloop van de wedstrijd. Dat was zijn constatering, dat ik weg had gekeken en dat ik hem een slap handje had gegeven na afloop. Dat is misschien onbeduidend, maar voor mij en andere mensen lezen er waarschijnlijk overheen, maar dat was voor mij zo'n ongelofelijk in mijn principes. Daar was ik helemaal van de kaart van. En het klinkt misschien stom, maar ik ben meteen naar Michiel Schapers gegaan. Michiel, alsjeblieft, heb ik jou niet aangekeken en een slap handje gegeven? Nee, jacco we hebben van alles meegemaakt, maar zeker niet dat! Je hebt me aangekeken, je hebt gezegd gefeliciteerd, goed gespeeld. Je hebt me een zeker een stevige handdruk gegeven. Dat is het respect en de trots die ik heb als ik een wedstrijd mag spelen. Ik ben trots, ik heb een duel met iemand uitgevochten. Het principe, mijn levensprincipe daar werd ik gewoon van beroofd. Er is niemand die een journalist corrigeert ooit. Als wij daar dan iets van zeggen dan beseffen jullie eens wat dat betekent, want jullie vertellen het aan een paar miljoen mensen. Nu zeg ik het tegen jou en moet je eens kijken hoe jullie dan reageren. Als iemand de moeite waard is als persoon dan doe je dat. Je hoeft geen vriendjes te zijn, je hoeft geen dingen te moeten verbloemen maar je begrijpt dat er een normale band tussen zit. De band is in ieder geval dat er tijd in gestoken is en dat tonen onderling oprecht is. En dan mag je nog steeds kritisch zijn. Dat is gewoon heel erg belangrijk. Formeel moet een journalist zeggen dat hij iets met jou doet, wanneer kan ik anders inschatten dat ik gewoon een kop koffie met hem ga drinken. Daar zit een journalistieke officiële drempel.

Heeft zojuist, als je nog actief was, heeft dat dan invloed op je?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, dat is vaak gebeurd. Op mijn prestatie niet, maar afgelopen jaar hebben we zelfs Wimbledon nog gewonnen.

Als je jonger was geweest?

Soms wel. Aan je vertrouwen kan knagen of aan je rust. Dat kan. Of als je zo iemand op de tribune ziet dat je dan toch weer boos bent. Dat kan, maar daar moet je tegen kunnen. Dat hoort bij je vaak. Er zijn ook een paar journalisten geweest die mochten van de bondscoach niet meer bij een persconferentie zijn van de Davis cup, omdat die zo vaak conflict gericht geschreven had. Ik heb eigenlijk met iedereen, ook met die azijnpissers, een goede band of weer opnieuw gekregen. Vanuit het besef dat je mekaar zo hard nodig hebt om samen over de sport te mogen vertellen. Ik vertel het door mijn racket of met een interview of met een artikel, met een column dat zorgt ervoor dat we allemaal een kans krijgen om te mogen blijven werken in dit mooie vak en dat we hiervan mensen op de hoogte kunnen houden. Dat we mensen blij kunnen maken met informatie of met kennis of met kansen of met genieten van het spel of genieten van een stuk erover. We zijn bezig om mensen te amuseren. Samen.

Zie je het als entertainment?

Het is een symbiose, niet een entertainment. De praktijk is niet zo. De praktijk is altijd de sporters zitten vaak in de journalistiek. De persvoorlichters hebben lijntjes lopen met journalisten. Dan komt er niet zo snel iets uit een verkeerde hoek, omdat een journalist ook beseft dat als hij iets verteld wat totaal niet klopt, raar is of verkeerd getimed is dan krijg ik de volgende keer geen kans meer.

De journalist wordt steeds vaker een starkisser genoemd. Om de sporter te vriend te houden en daardoor vaak niet meer kritisch zijn.

Het is toch een waanzinnig leuk stukje entertainment geweest? Ik werd er van beticht dat ik te partijdig verslag deed van een Wimbledon wedstrijd van Sjeng Schalken. Mag dat ja of nee? Ik vind van wel. Ik ben een Nederlandse verslaggever, voor een Nederlandse televisie voor Nederlandse mensen. Dan mag ik er toch vanuit gaan dat de meeste mensen hopen dat Sjeng Schalken gaat winnen van Lewton Hewitt op baan 1 van Wimbledon? Ik laat blijken dat mijn voorkeur is voor dinges. Als ik nu naar het tourjournaal luister, naar wielrennen, Mart zegt je moet onafhankelijk blijven hoor ik hem in andere interviews zeggen. Maar als ik hem hoor praten over de Raboploeg of Niki Terpstra, of Maarten Ducrot of Michael Boogerd hoor ik erover praten. Dan hoor ik gewoon een sterke voorkeur dat ze hopen dat Niki wint. Er wordt

Oog om oog of hand in hand?

op een bepaalde manier naar de Nederlanders gekeken. Geweldig toch?! Maar het enige is, wat een heel ander aspect is. Tuurlijk kun je onafhankelijk blijven, maar je kunt wel je voorkeur laten blijken. Als ik mijn voorkeur laat blijken kan ik toch nog steeds kritisch zijn ten opzichte van wat Sjeng had moeten doen in deze rally? Ik kan toch nog steeds kritisch zijn op wat hij daar doet. Ik kan toch nog steeds beschrijven als journalist wat er gebeurt.

Als Schalken nou tegen Verkerk had gespeeld?

Dan heb ik een issue. Daar zou ik misschien minder mijn voorkeur willen laten blijken, maar ik zou mezelf niet kunnen laten onderdrukken dat ik waarschijnlijk toch een voorkeur zou hebben. Ook zelfs in zo'n wedstrijd, maar daar moet je objectiever blijven. Maar als een Nederlander tegen een buitenlander speelt dan vind ik dat je daar best je voorkeur mag laten blijken. Daar is toch niets mis mee? Je moet ze niet anders bejegenen en dat je ze daarom door een roze bril gaat verslaan en dat alles maar hosanna is, terwijl het niet zo is. En dat vind ik van Jack van Gelder ook niet altijd. Omdat hij de mensen zo goed kent, weet hij ook dingen of kan hij ook dingen aan tafel bespreken die andere mensen misschien niet zo snel hadden geweten. En mits hij dat maar gewoon doet in het vertrouwen van de sporters en die mensen die hij kent en dat hij daar. Daar moet hij de grens weten te vinden. Ik vind dat soort mensen uitermate prettig om naar te luisteren of om naar te kijken.

Het is pure amusement.

Ja, maar dat doen we toch allemaal? Je sport voor anderen. In eerste instantie voor jezelf, maar het is voor andere toch ook om van te genieten. Ja meer is het niet. Je moet het ook niet belangrijker maken dan dat het is.

In hoeverre vond jij dat je was weergegeven in de media, zoals je ook echt was?

Meestal wel. Dat komt ook, omdat ik direct bereikbaar was. Winnen of verliezen. Goed of slecht. Verlieft of niet verliefd. We hebben nooit een tweede agenda gehad. Op het moment dat je dat op die manier brengt naar de mensen dan heeft je ze voldoende om wat mee te kunnen. Je bejegt ze meestal op een normale manier. Nee, er zal absoluut wel een keer een moment geweest zijn dat het niet zo was. Dat zul je toch hebben.

Heb je zelf nooit extra druk ervaren door wat er over je geschreven werd?

Natuurlijk wel. Dat bouwt zich wel op. Als er elke keer staat als hij nu niet verder komt. In basis is het zo....het helpt niet...., maar er is maar één iemand uiteindelijk die druk op kan

Oog om oog of hand in hand?

leggen en dat ben jezelf. Er zijn veel dingen die daar invloed ophebben. Je familie, je vrienden, je gezondheid of je lekker in je vel zit, verloren of gewonnen, financiële situatie, wat je coach met je doet, wat de pers over je schrijft. Er zijn heel veel dingen die invloed hebben op hoe je in je vel zit. En die invloed hebben op je zelfvertrouwen. Dat is logisch. Het is vaak bepalend hoe andere mensen, die niet dicht bij je staan over jou denken.

Heb jij je daardoor nooit bewust anders voorgedaan?

Nee, want dan verlies je het ook. Hoe meer je bent wie je bent, des te minder je daardoor uiteindelijk voor vraagtekens komt te staan. Je gedrag nu, in de media, is later ook van belang als je een maatschappelijke carrière ambieert. Het is een hele kwetsbare relatie, niet ingewikkeld, maar wordt vaak ingewikkeld gemaakt. Vanuit de sporter moet je het gevoel hebben dat iemand het oprecht met je heeft. Dat hij er is in goede en slechte tijden bij is. Bij grote en af en toe een klein toernooi, echt belangstelling heeft. Dat een journalist, dat je het gevoel hebt dat hij de uurtjes gemaakt heeft.

Hij hoeft niet zelf tennis gespeeld te hebben. Het helpt, maar hoeft niet. Je moet er respect voor hebben dat iemand gewoon. Dat iemand tijd en energie in jou gestoken heeft. Dat is voor een sporter het allerbelangrijkste om te ervaren. Dan mag hij kritisch zijn. Dat is belangrijk van de journalist richting de sporter is het belangrijk dat hij niet laat voelen dat die gasten maar onbelangrijk zijn, dat het een noodzakelijk kwaad is, dat een sporter bereikbaar is. Anders ga je na een tijdje gewoon een soort azijnpisserige jaloezie in de toon van de artikelen en de manier waarop ze je bejegenen. Dat kan een journalist vaak niet van zich af laten glijden.

Dus de relatie moet gelijk zijn?

Zoveel mogelijk. Als je met een topsporter werkt, moet je als journalist denken: 'binnen mijn mogelijkheden moet ik ook een topprestatie of topstukje afleveren. Het is slim om een aantal dingen terug te laten komen die je weet over een persoon, zodat je weet waar je over praat als journalist. Dan heb je meteen een persoon waar je die hebben wilt.

Transcript Marcella Mesker

Volgt u andere sporten?

Ja, voetbal en golf. Alle sporthoogtepunten, wielrennen en schaatsen kun je niet aan ontkomen. Dan kijk ik alleen naar de Tour de France, Olympische Spelen of als het echt ergens om gaat. Het is zoveel op de buis dat het voor mij verder niet interessant meer is.

Hoe vindt u dat die sporten worden weergegeven?

Het is natuurlijk enorm gegroeid sinds '87. Er was een sportprogramma en toen kwam ineens 'sportontbijt tv'. Heeft een enorme ontwikkeling doorgemaakt. Het is veel, het is heel veel veranderd, veel sneller geworden. Heel anders, mensen kijken anders, mensen gaan niet meer uren kijken naar sport het is kort, kort, kort. Dus samenvattingsprogramma's zijn veel belangrijker geworden. De manier van verslaggeving ook, ze zijn toch wat vrijer tenminste als ik voor tenniscommentaar spreek. Dat was vroeger toch allemaal wel heel officieel, toen had je toch de 'Willem Duys' technieken of 'Herman Kuiphof' heel rustig. Je mag nu veel vrijer zijn in je taalgebruik. Bij de NOS nu ook eindelijk duocommentaar. Met Jan Siemerink dan Roland Garros, niet heel veel, maar dat is eigenlijk alleen nodig bij live wedstrijden. Dus dat zijn allemaal wel verbeteringen, dus meegaan met de tijd in feiten.

Heb je het idee dat die relatie dan ook veranderd is door de jaren heen tussen de journalist en de sporter?

Nee, volgens mij is die relatie niet veranderd misschien is die wel in die zin iets veranderd dat het contact makkelijker is. Je kan even een emailtje sturen of een twitterberichtje en je hebt contact. Als speler kan je ook bijna niet meer ontsnappen, want ze kunnen je bereiken. Dus dat wel, vroeger met een vaste lijn op je hotelkamer bellen, ja dan heb je een goed excuus sorry ik was er niet. Dat is nu een stuk minder, dus wat dat betreft qua bereikbaarheid is het enorm veranderd. Sporters kunnen niet meer ontsnappen aan de media, die zitten op hun nek. Dus dat is heel anders dan vroeger, maar in de verstandhouding van soort vragen en de benadering van de journalisten dat is hetzelfde.

Kijkt de journalist meer op tegen de sporter?

Nee, ik heb niet het idee dat de journalist opkijkt naar de sporter. Ze zijn wel door de moderne media ben je wat makkelijker in contact met iemand. Dan noem je het voorbeeld met Jack van Gelder en Wesley Sneijder, Jack en voetbal die kent al die jongens echt heel erg persoonlijk.

Oog om oog of hand in hand?

Dat is voor hem soms ook, want daar wordt hij dan op bekritisiseerd, een drempel omdat hij te close is met die jongens. Dat is ook niet goed. Vroeger natuurlijk de vragen waren misschien iets beleefder, maar dat is gewoon meegaan met de tijd maar de benadering en toch de kritische vraagstelling ja die is volgens mij toch hetzelfde gebleven en dan wel heel erg persoonsgebouw. Jack van Gelder stelt hele andere vragen dan Bert Maalderink. Dus dat is heel erg persoonsgebouw van wie is de hele erge kritische journalist, en wie is de journalist die wat meer achter de mens zoekt. Dan heb je de Ivo Niehe aanpak, heel positief dat is ook een beetje de Britse aanpak. Wij praten altijd over de BBC, hoe geweldig, en dat vind ik ook Su Barker als die interviewt, maar dat is eigenlijk alleen maar een ‘aai over de bol geven’. Omdat je dan uiteindelijk van de grote sterren meer terugkrijgt dan wanneer je een hele kritische vraag stelt. Dus dat scheelt per persoon en per aanpak.

Geen algemene trend binnen de huidige sportjournalistiek?

Nee, ik denk eerder dat ze wat brutaler zijn. Dat het type brutale journalist wel de opkomst heeft. Denk aan PownEd, maar denk ook aan jongens als die Erik Dijkstra van ‘De Jakhalzen’, die veel verstand van sport hebben maar niet bang zijn om out of the blue dingen echt te vragen.

Denk je niet dat het daarmee ook vrij kritiek voor hun gaat worden om sporters uiteindelijk nog voor de camera te krijgen?

Ja, dat klopt. Een goed interview dat moet van twee kanten komen. Of het nou een geschreven interview is of voor de camera. Je moet er alle twee zin in hebben en je hebt alle twee het zelfde doel een goed interview. Alleen de sporter heeft toch een iets ander doel. Die wil een wat beter interview voor zichzelf, die wil daar goed uitkomen en die journalist die heeft als doel zijn opdrachtgever ‘pleasen’. Toch ook iets spraakmakends eruit halen. En de sporter die wil dat natuurlijk liever niet. Dus ze hebben alletwee een doel. Dat doel is niet altijd hetzelfde, maar het enige doel wat hetzelfde is dat ze alletwee een goed interview hebben. Dus dat ze hun best ervoor moeten doen, want als de een de best er niet voor doet dan houdt het op. Als een sporter alleen maar ja of nee zegt dan heb je niets, dan wordt het weggegooid.

In hoeverre kwam jij toen je zelf nog tenniste in aanraking met journalisten?

Het ANP vooral, de Volkskrant. Veel minder dan nu natuurlijk. Die stonden dan gewoon langs de baan of met een blocnoteje en een pennetje. Dat was veel amateuristische. Nu moet je in de perskamers bij de grote toernooien, heel officieel. Wel dezelfde soort vragen allemaal,

Oog om oog of hand in hand?

qua inhoud hetzelfde alleen de uitvoering was veel primitiever en veel minder. Dan speelde je op de US open en dan stond er één pipo van het ANP, die stond dan langs die baan. Toen ik jong was, ongeveer een jaar of 16/16, dan kwam de Volkskrant en dan waarschuwde mijn vader ‘pas op, want die kunnen hele kritische vragen’. Dan kreeg ik al een waarschuwing van mijn vader mee, dat is natuurlijk totaal veranderd.

Heb je in jouw tijd ook mediatraining gehad?

Nee, dat was helemaal niet. Dat was helemaal niet bekend. Je moet een beetje handig van huis uit zijn en wat makkelijk kunnen praten. Dat ging mij op zich wel goed af.

Vind je het belangrijk dat de huidige tennissers mediatraining krijgen? Of andere topsporters?

Degene die daar behoefte aan hebben en die het nodig hebben. Niet allemaal, dat is ook persoonsgebonden maar het is voor iedereen wel nuttig om ook de andere kant te laten zien. Welke rechten heb je, wanneer kan je nee zeggen op een interview, wanneer is het verstandig om even je tijd te pakken voordat je een interview geeft, je moet wat weten over de achtergrond. Is het interview live, of wordt er in geknipt? Welk programma is het? Hoe lang is het onderwerp? Gewoon wat simpele dingen, waar is een journalist naar op zoek. Actualiteit, maar ook de 5A's, iets anders; amusement of afwisseling? Het is wel belangrijk om iets van die ‘andere’. Journalisten worden meestal allemaal over één kam geschoren, ho oppassen wat je zegt. Er wordt toch een beetje negatief tegenaan gekeken, omdat ze ook natuurlijk vaak iets negatiefs schrijven. Want iets negatiefs is vaak iets anders, want als het goed gaat of er gebeurd niets dan is het niet interessant. Als er iets misgaat dan ‘he, dat is anders dan anders’. Dat het dan toevallig ook negatief is. Als je dat begrijpt dan begrijp je ook veel beter waar de journalist vandaan komt.

Denkt u dat ‘anders’ de grootste nieuwsaarde is van een sporter als iets anders gaat dan dat het normaal gaat?

Actualiteit, staat op één en dan twee is afwisseling, amusement iets met humor, of iets gek, grote aantallen Olympische Spelen dat soort dingen. Ik zeg dan maar ‘iets anders dan anders’. Dat is nieuwsaarde, dus het is belangrijk om te weten als sporter wat is nieuwsaarde en waar zijn journalisten naar op zoek. Niet naar het standaard riedeltje, dus als je je standaard riedeltje een beetje leuk kunt aankleden dan kan je toch nog je eigen boodschap verkondigen op die manier. Je moet het ook als een kans zien van de sporter. En dat zien de meesten niet,

Oog om oog of hand in hand?

die zien het als een gevaar. Dus daar zou ik meer openheid in willen hebben. Wel met een bedachtzame openheid vanuit de sporter gezien maar dat zou wel helpen.

Wat vind je van die interviews dan gelijk na een race worden gegeven als ze nog half staan uit te hijgen?

Die zijn het mooiste om te zien. Dat is toch een 'must' voor de sportjournalistiek.

Dat zijn vaak niet de meest diepzinnige gesprekken?

Nee, maar dan gaat het om de emotie. En dat is heel belangrijk in interviews. Je wilt een emotie van iemand zien, maakt niet uit wat. Ellen van Langen 'oh ja lieffie'. Het slaat nergens op wat ze zegt, maar het is prachtige televisie, dat wil je zien. Vreugde of verdriet dat is een emotie meteen na afloop. Daar gaat het eigenlijk om, daarom wil je meteen die microfoon erbij hebben.

Merkte je verschil tussen de radio-, krant- of televisiejournalist?

Ja, je krijgt over het algemeen van alle journalisten hetzelfde soort vragen. Dat is altijd hetzelfde, dat weet je ook, daar kun je je dus ook op voorbereiden als sporter. Het is wel anders, want net zoals wij zitten te praten nu, zou voor een magazine kunnen zijn. Dan zit je toch wel gauw drie kwartier tot een uur. Televisie is in een paar minuten. Kort. Beknopt, helder, krachtig. En radio is ook meestal langer. Krijg je iets meer de tijd voor een toelichting. Televisie krijg je geen tijd, dus daar is je eerste indruk het allerbelangrijkste. Dat beseffen sporters vaak niet.

Had jij ook het idee dat ze bij tv meer uit je probeerde te trekken, omdat je minder de tijd had? Suggestiever?

Absoluut! Dat is een goed verschil wat je dus met een kort interview voor studio sport doet, dat is 30 sec, 40 sec maximaal. Dan leidt je als interviewer eigenlijk al de vraag., 'was een goede wedstrijd hè'. Je geeft je eigen mening en je wilt alleen nog maar de bevestiging horen. Suggestieve vragen, dat moet om in korte tijd meteen tot de kern te komen. Als het interview langer wordt krijg je tijd om wat meer open vragen te stellen. Vaak is het 'was het niet zo dat', 'moet je niet wat aan je service werken, want er waren wel 10 dubbele fouten vandaag'. Dan ben je meteen naar de kern, want je hebt maar heel kort de tijd.

Wat doet zo'n interview op zo'n moment met een sporter als je met je neus op de feiten nog een keer wordt gedrukt?

Je voelt je aangevallen. Je wordt defensief. Dat is geen lekker gevoel, als je dat soort vragen krijgt. Daar wen je op een gegeven moment aan en de kunst is daar op een gegeven moment toch weer je eigen boodschap als sporter te kunnen brengen. Van zeggen van 'ik heb wel tien dubbele fouten geslagen, maar'. Dan zeg je het woordje 'maar', 'maar je weet niet dat ik de hele week 5 uur op mijn service heb getraind. Ik ben met een nieuwe techniek bezig en eigenlijk ben ik daar heel tevreden mee. Dus dan draai je het andersom.

Eltingh vond het bijvoorbeeld belangrijk dat een journalist hem volgde gedurende het seizoen. Vond jij dat ook belangrijk?

Ja tuurlijk! Heel belangrijk, want je weet ook, kijk met die jongens als Federer en Nadal. Die zien wekelijks dezelfde journalisten en die beantwoorden dan ook netjes alle vragen. Als ik straks naar Roland Garros ga, want we gaan niet zo vaak op locatie, en ik stel dan een vraag dan geven ze ook keurig antwoord want het is Roland Garros maar je ziet ze dan toch kijken van 'who the hell is that' in plaats van journalisten die het hele jaar alles volgen. En die kunnen in de wandelgangen het hele jaar wat vragen, je moet die interesse tonen.

Hoe was over het algemeen jouw ervaring met de journalist?

Die was op zich wel goed, omdat ik altijd wel goede kritieken had. Ik was ook in mijn tijd zo'n beetje de enige. Dus dat hielp. Ik heb wel één keer een, het voorbeeld geef ik ook nog wel eens, toen ik aan het einde van mijn carrière had ik een ernstige blessure. 7 a 8 maanden eruit en ging ik weer spelen, eigenlijk had ik toen ook wel geproefd aan het gewone leven dus ik dacht ik ga niet meer zo lang door. Toen ging ik een keer eten met een journalist, heel gezellig, wijntje erbij, goede gesprekken. Daar sprak ik ook bij van 'nou weet je, het is eigenlijk wel, ik heb nou een beetje na die enorme blessure, ik ga nog wel spelen maar het eind is wel in zicht'. Dus ik sprak een beetje mijn idee, mijn gevoelens uit. Toen ik het verhaal las, 'Mesker zet punt achter carrière'. Dus dat was de headline. In feite dacht ik, hij heeft nog gelijk ook. Het leek wel alsof hij het eerder wist dan ik. Dus dan zie je dat dan toch wel gevaarlijke momenten zijn als sporter.

Wat doet zoiets dan met je?

Ik wist wel dat het een interview was, dan gaan we lekker eten dit en dat. Dan praat je natuurlijk door over dingen. Dus daar was ik niet scherp genoeg. Ik las dat en dan krijg je echt

Oog om oog of hand in hand?

zo'n steek, zo'n schol door je heen. Net zo goed als dat je een verhaal over jezelf leest en dat staat daar zwart op wit. Praten, dat is allemaal tone en by the way, nooit zo hard. Iets zwart op wit in gedrukte letters zien zonder klank, zonder klemtoon, zonder nuanceren, dat is keihard. Dat vond ik ook altijd als sporter doodeng om te lezen en vooral die koppen. Die springen natuurlijk altijd in het oog. Ik kan me voorstellen dat vandaag de dag, met alle media, dat dat een drama is voor sporters. Daar krijg je wel een olifantenhuid van.

Heeft zo'n kop dan ook invloed op jou tijdens de wedstrijd?

Nee, helemaal niet. Het enige wat het met zich meebrengt is dat je toch wat meer afstand neemt. Wat wantrouwender wordt, richting pers.

Waren er journalisten waar jij een soort band mee had?

Nee, dat deed ik niet zo vaak een primeur. Zoveel nieuwtjes waren er niet in mijn tijd, wat dat betreft. Je had bijvoorbeeld degene bij TennisMagazine, echt een Magazine, die daar maandelijks over schrijft. En die vaak lange interviews mee doet, daar kende je de reporters wel van en daar bouwde je een band mee op. Henk Koster, de fotograaf, die ken ik al 35 jaar, die ken ik gewoon heel goed. Daar bouw je wel degelijk een goede band mee op.

Heeft de sporter de journalist nodig?

Ja, absoluut. De sport heeft de media nodig. Dat is jammer dat niet alle sporters dat beseffen, sta je op het allerhoogste podium. Een Roger Federer, een Tiger Woods die hebben de journalist niet nodig maar toch als je ziet hoe Federer omgaat met de pers dat is bewonderingswaardig. Daar kunnen een hoop Nederlandse sporters nog van leren. Hoe vriendelijk die altijd is, krijgt hij dezelfde vraag, voor de 10^e keer binnen hetzelfde uur, dan antwoord hij nog zo vriendelijk je zult hem niet horen piepen of klagen. Een Tiger Woods die is heel erg van dit, dan krijgt hij dus een keer een schandaal, dan krijgt hij ook de hele emmer over zich heen gekiept. Federer krijgt eigenlijk nooit hele negatieve pers, bijna nooit. Dat komt absoluut door zijn goede relatie.

Was jij altijd toegankelijk?

Ja, ja zeker. Dat is ook heel belangrijk, zolang het maar niet je werk beïnvloed. Je moet natuurlijk wel je tijd vrijhouden. Het kan op een gegeven moment natuurlijk ook te gek worden. Aan de andere kant tennissers, als je traint, je hebt daar tussendoor toch ook veel rustperiodes, tijd of lunchen of iets, of uitrusten. Dus daar is wel tijd voor.

Zou jij een sporter adviseren om zelf echt contact te onderhouden met media of dat het inderdaad via een management bijvoorbeeld gaat?

Dat wordt door journalisten niet op prijs gesteld, via management. Maar zo gaat het wel met de hele grote namen. Dan kan ik dat wel begrijpen, want ja die kunnen niet aan de gang blijven. Je moet dus heel erg oppassen wanneer je daarmee gaat werken, hoe goed ben je, als je dus niet goed genoeg bent en je zegt doe maar via mijn manager dan hangt er al een bepaalde etiquette. Daar moet je dus mee oppassen, oh die is lastig, oh die is moeilijk. Maar goed, het is een keuze die je maakt.

Wat was jouw grootste irritatiepunt aan journalisten?

Dan moet ik heel diep in de tijd teruggaan. Ik vond het wel een, de koppen in de krant, die vond ik altijd weet je wel, niet altijd de lading dekken van het verhaal of van de wedstrijd. Dat komt ook omdat koppen worden ook weer op een andere afdeling gemaakt. Als je dat niet weet dan denk je van wat is dit voor verhaal. Vandaar, dat is toch het meest in het oogspringend.

Eltingh had een bloedhekel aan journalisten die hun huiswerk niet gedaan hadden. Heb je dat weleens ervaren?

Ja, dat kan ik me voorstellen. Mijn tijd was toch anders, want ik had niet zo heel veel met journalisten te maken als in de tijd van jacco, paul en richard. Bij mij misschien twee journalisten, dat was het. Bij hun zaten er dan 15 en die reisden ook mee met het circuit. Dat is toch anders. En inderdaad steeds hetzelfde verhaal vertellen dat is, maar ja dat doe je dan een beetje op de automatische piloot. Dan word je een goede acteur.

Hoe vond jij het om in de belangstelling te staan?

Ik vond dat toch wel, het streelt wel je ijdelheid. Als je ook al sta je, dat was natuurlijk met tennis altijd, het andere eind van de wereld. Dus dat is natuurlijk wel moeilijk om dat goed te volgen, er waren niet echt Nederlandse journalisten ter plaatsen. Behalve bij de grote grand slams. Dan vond je het toch wel leuk als er dan in Nederland iets in de krant, van een heel goed resultaat wat je ergens anders behaalde. Dat hoorde je dan van de overkant van er staat een leuk stuk in.

Voelde je daardoor misschien ook meer druk of wou je extra goed je best doen?

Oog om oog of hand in hand?

Ik vond altijd met Wimbledon, want dat is natuurlijk het belangrijkste toernooi ter wereld, dan voelde ik altijd wel druk. Dan waren er ineens meer journalisten. Dan voelde ik toch altijd wel druk, want ja nu zijn ze er wel allemaal en de rest van het jaar niet. Omdat het dan ook leefde in Nederland, dus dan voelde je de druk wel mee.

Had het in invloed op jouw voorbereiding?

Nee, niet op de voorbereiding. Maar al met al het belang van een wedstrijd winnen op Wimbledon wordt dan wel groter. Dus daardoor voel je de druk meer, dus je wordt nerveuzer. Als je nerveuzer bent dat betekent dat je dan misschien op langere momenten een dubbele fout slaat of net een belangrijke volley mist. Dus dat heeft in die zin, belang van de wedstrijd, belang van toernooi, belang media, vrienden, familie iedereen is er dus die eene wedstrijd die je speelt wordt zoveel groter. Dus word je nerveuzer op belangrijke momenten.

Nu je zelf journalist bent heb je dan wel eens ik stel deze vraag nu maar even niet want het is één dag voor de wedstrijd?

Nee, één dag voor de wedstrijd daar zit ik niet zo mee. Wij doen meestal na afloop van de wedstrijd en voorafgaand ben ik altijd geïnteresseerd in hoe is hun voorbereiding geweest, in welke vorm verkeren ze, hoeveel uren hebben ze gemaakt, hebben ze hard getraind, hebben ze nog in technische verbeteringen gewerkt. Daar ben ik in geïnteresseerd, daar is andere journalist niet zo in geïnteresseerd. Die zijn wat directer, het actuele nieuws. Die zijn toch wat directer en soms ook wat negatiever. Je moet een vraag goed kunnen aankleden. Sommige zijn heel direct met hun vragen.

Kun jij je voorstellen dat dat op een bepaalde sporter misschien wel zijn uitwerking heeft? Of kunnen sporters dat van zich af laten glijden?

Ze zeggen dat ze er niet mee bezig zijn, maar als je ie vraag maar vaak genoeg krijgt dan ga je het nog geloven ook. Dus ik kan me wel voorstellen dat je op zo'n belangrijk moment, dat je daar wel op reageert. Zo heb ik ook Federer weleens horen reageren. Dat was een jaar geleden, hij is nu al een tijd geen nummer 1 meer van de wereld, heeft ook al een tijd geen Grand Slam meer gewonnen. Nu is het weer een beetje weggeeft, omdat hij weer wat beter speelt, maar hij heeft echt gewoon een jaar een stuk minder gespeeld. Er werd iedere keer weer 'hoe lang ga je nog door', 'denk je dat je nog teruggaat komen op nummer 1', week in week uit. Dus op een gegeven moment kon je toch ook bij hem zelfs de irritatie wel horen in zijn stem. Dus dat als dat maar lang genoeg duurt een vraag dan gaat dat wel knagen. Als het

Oog om oog of hand in hand?

één keer is.....ach.....maar het gaat om het herhalen van het pijnlijke moment of de pijnlijke vraag. Dan wordt het een item op zich.

Als er vandaag een vraag is of dat morgen zin heeft, maar als je het op een langere periode ziet. En steeds diezelfde vraag komt terug en meestal zit er wel een zekere zin van waarheid in. Laten we wel wezen. Eigenlijk zijn het gewoon 'the facts of life', maar je krijgt wel dat etiquette dan. Alleen je moet het zelf niet gaan geloven als sporter. Je wordt niet gek gemaakt door journalisten, daar moet je gewoon in feite bovenstaan. Je kan wel zwart gemaakt worden door de media.

Was jij altijd open en eerlijk? Of zei je wel eens dingen mooier dan dat ze waren?

Ik was wel open en eerlijk, maar je hoeft niet het achterste van je tong te laten zien. Kijk als er echt iets speelt dan vertel je wel wat, maar je vertelt niet alles. dat is natuurlijk de kunst, je moet ze iets geven maar niet alles. dus je echte gevoelens dat vertellen sporters natuurlijk echt niet. Er wordt zo'n spelletje gespeeld in perskamers en in interviews. Nooit de echte, echte, echte waarheid. Journalisten voelen dat wel, of weten dat er iets speelt. Dat krijg je echt niet te horen bij een WK, of een EK of Olympische Spelen. Krijg je niet te horen. Of zelden. Er gebeurt natuurlijk wel eens wat.

In hoeverre kwam jouw privéleven in de media?

Dat viel mee. Ik heb geloof ik één keer in de privé te staan. Dat was een heel verdraaid verhaal.

Actie ondernomen?

We hebben toch dacht ik wel iets van een briefje ofzo geschreven. Verder heeft het geen consequenties gehad. Het is voorbereiden met welke media praat je. Voor een sporter is privé en story is natuurlijk niet, dat is voor muziekindustrie enzo, amusement is dat wel heel belangrijk. Die moeten daar weer een goed contact mee hebben, maar voor sporters die willen liever niet. Af en toe kom je daar misschien in als je heel bekend bent.

Vind je het als sporter belangrijk dat ze ook de menselijke kant laten zien?

Ik vind dat als journalist altijd wel leuk, want ik weet zeker dat, zo is het ook als je je relatie uitmaakt dan zit je toch anders in elkaar, als je daar verdriet van hebt, dan ben je depressief. Dan kun je echt geen goede sportprestatie leveren of je bent heel opgelucht. Dat is zeker van invloed of je bent net op eigen benen gaan staan, je voelt vrijheid dat soort dingen.

Oog om oog of hand in hand?

Persoonlijke gebeurtenissen die zijn veel meer van invloed denk ik op de sportprestatie dan wat de journalisten schrijven. Je gaat er niet mee te koop lopen. Ik had de beste prestaties, want je zit dan toch in een soort van roes, hard werken, doorgaan. Persoonlijke gebeurtenissen, ingrijpende gebeurtenissen, dat heeft behoorlijke invloed.

Werd jij zo weergegeven als dat je daadwerkelijk was?

Het klopte wel, ik was altijd de ranke, slanke, nette, Haagse, keurige, meisje uit Den Haag. Dat klopte wel.

Met de huidige tennistoppers, heb je weleens het idee dat dat verschilt van hoe ze echt zijn en hoe ze overkomen?

De gewoon goede, de sportjournalisten, of de sportdingen die ik dan lees dat is toch dan redelijk overeen. Alleen het is iets extremer uitgedrukt, maar het klopt over het algemeen wel. Dat vind ik wel. Er wordt soms een aantal dingen iets de nadruk gelegd. Dat is het enige, maar er worden geen echte leugenachtige verhalen ofzo. Het klopt allemaal wel, over het algemeen is het ook zo journalisten weten toch, die weten vaak dingen dan dat je het zelf weet. Die voelen het belang aan van de historie. Sommige journalisten hebben alleen een hele scherpe pen. Hij heeft altijd zijn eigen verhaal en dan vraagt hij altijd net zo lang tot hij een antwoord krijgt wat past in zijn verhaal. Dat is een moeilijke journalist, maar wel een hele goede, kritische. Het is vaak negatief, het is uitvergroot.

Ga je daar anders in?

Ja, je weet wel 'oei' beetje oppassen met wat ik zeg. Dat weet je wel als sporter. Het is in het belang van de sporter dat het wordt opgeschreven, zoals het verteld is. Het moet eerlijk en op een vertrouwensbasis gaan, want anders ben je zeker als journalist de klos. Je moet ook geen leugens vertellen aan de journalist, want dat wordt ook niet gewaardeerd. Ze kunnen je ook helemaal zwart schrijven, want de journalist heeft een bepaalde macht waarmee hij de publieke opinie kan beïnvloeden.

Hoe vind je dat er over tennis wordt vermeld?

Te weinig en dat vind ik zonde, want het is zo'n grote mondiale sport. We hebben geen 'sportcultuur, maar wel een voetbalcultuur'.

Transcript Moniek Kleinsman + Ralph Blijlevens

Ging jij van alle journalisten nalezen wat ze hadden geschreven?

Ik heb het geleerd naar Turijn. Daar werden wel eens andere dingen geschreven dan je wenst. Vanaf dat moment weet je, ik moet alles even lezen.

Kreeg jij mediatrainingen?

Nee, nee, ik vind je moet altijd gewoon een beetje jezelf zijn. Je moet ook durven te zeggen als het eens een keer niet goed gaat. Dat mis ik soms nog wel eens bij heel veel anderen. Het ligt altijd aan dit of aan dat.

Dan heb je toch wel zelfkennisnatuurlijk, eigen kritisch beeld. Dat heeft niet iedereen. Als je zegt van het is slecht dan is het slecht. Dan weet jij wel hoe dat komt. Dan is het aan jou om dat helemaal volledig te vertellen of laat maar zeggen 90% ofzo.

Ik denk ook op het moment dat je inderdaad niets zegt. Media is ook een hulpmiddel waardoor je de mogelijkheid om met sponsors te werken. Mensen moeten je naam kennen anders is het helemaal niet interessant. Je hebt elkaar nodig. Als je dan op een plezierige manier met elkaar kunt samenwerken. Dan is het voor mij makkelijker en voor jou ook.

Tuurlijk, dat scheelt ook wel. Alleen in het begin wil je natuurlijk een relatie opbouwen, een goede samenwerking. Je hebt mekaar allebei nodig. Dan moet je ook als het slecht is, moet je dat ook kunnen weergeven.

Hoe bouw jij zo'n relatie op?

Dat deden we toch wel?

Ja, ja, maar ook niet overdreven zeg maar. Als we elkaar zagen, spraken was het altijd gewoon prima. Niet overdreven. Wel begaan, als je toevallig weet van er is een kleintje of een tweeling op komst dan was ik daar wel denk ik wel nieuwsgierig naar. Attent. Niet te extreem.

Ik vind het ook wel, met schaatsen je ziet mekaar meestal in de winterperiode. In de zomer is ook heel belangrijk voor die gasten dus dan vind ik het ook wel belangrijk om eens een

Oog om oog of hand in hand?

gilletje van mezelf te laten horen. Zo van he, ik ben er wel en ik volg jullie wel maar het is niet zozeer direct voor de krant. Ik wil weten dat ik jullie in de gaten houd, of da tik jullie volg enzo.

Daardoor krijg je ook veel meer commitment. Als je dan eens een stukje wil schrijven dan wil je ook veel meer vertellen. Dan is het verhaal denk ik veel leuker.

Vertelde jij Ralph ook meer dan andere journalisten?

Ik weet het niet. Licht ook maar net aan. Als je een goed seizoen had dan willen journalisten wat meer van je weten. Je hebt ook weleens een jaar dan heb je dat helemaal niet. Dan hoeven journalisten niets van je te weten.

Als je niet scoort dan ben je niet belangrijk. Als je naar de Spelen gaat dan sta je in het middelpunt van de belangstelling, maar als je het niet haalt dan ben je één van de 50 die het niet haalt. Dus dan ben je niet interessant. Niet voor landelijk, maar wel voor de regionale krant. Wij zijn een regionale krant, dus wij volgen ons mensen wel.

Wanneer had Moniek voor jou de meeste nieuws waarde?

Ik denk in Turijn, toch wel tijdens de Spelen. Toen lag ze aardig onder vuur. Toen hebben wij gewoon, toen zijn wij gewoon op de normale voet verder gegaan. Toen kon ik er wel echt profijt van hebben dat we een goede werkkrelatie met elkaar hebben. Normaal gesproken als het echt heel slecht gaat dan zijn sommigen ook niet bereikbaar. Dan houdt het gewoon op. Dan kun je bellen wat je wilt, maar als zo'n gast de telefoon niet opneemt dan houdt het op. De informatiestroom houdt dan op. Moniek had een mindere periode, maar die stond gewoon open. Dat was toen een mooie tijd.

Dat is ook omdat je weet dat jouw insteek, en dat zal niemand zijn insteek zijn, ik wist je wilt me niet afbranden. Terwijl ik niet verwacht dat iedereen die insteek heeft. Sommige zijn heel kritisch en die kennen de helft van het verhaal. Die schrijven dan wat ze weten, maar het verhaal is niet altijd de realiteit.

Dat is het nadeel van de regionale krant, ik moet met haar verder. Een Telegraaf die kan zeggen, van god dat mens heeft er geen pepernoot van gebakken. Weg met die schaatster, klaar. Voor Moniek zijn er dan ook 10 anderen.

Oog om oog of hand in hand?

Ik vind dat dat ook wel mag. Van een landelijke, maar ook van een regionale krant. Ik vind ook wel, je mag ook wel iets kritisch vragen.

Het is niet, ik ben afhankelijk van jou....., je bleef geïnteresseerd vanwege de regionale binding. Ze is er één van ons. Dan moet je er gewoon mee verder. Of je het nou leuk vindt of niet, dat kan natuurlijk ook.

Met landelijke kranten, als ze je op dat moment een beetje in het negatief daglicht zetten, die heb je later ook nog wel gewoon gesproken.

Ja, maar uiteindelijk heb je die ook nodig. Dan heb je meer dekking. Bij ons verschijn je in de regio, in het oosten van Nederland. Zo 'n telegraaf die dekt toch meer.

Kan me voorstellen dat je in die tijd ook gezegd hebt met jou praat ik even niet?

Nee, nooit gezegd.

Dat lijkt me ook niet slim om dat te doen. dan kan het alleen maar tegen je worden gebruikt. Dat werkt wel averechts.

Ik heb wel een journalist gehad, ik vond dat die persoon gewoon echt allemaal dingen ging vragen bij mijn zusje, bij familieleden. Die heb ik daar op aangesproken. Die heb ik wel echt even gezegd van hier ga je gewoon echt te ver. Daarna kan ik dan prima met hem samenwerken. Ik vind het een beetje achterbaks om dan te zeggen, ik praat niet meer met hem. Daar kun je gewoon een beetje van distantiëren, wie het dan ook is dan kun je dat gewoon zeggen. Vind ik wel, wie ben ik om dan te zeggen ik praat niet meer met mij.

Uiteindelijk heb je ze toch nodig....

Ja en dan kun je ook iemand vragen, waarom deed je dat nou? Ik denk dan ook wel dat je respect afdwingt misschien.

Het verschilt ook aan de positie. Sven Kramer kan tegen iedereen zeggen met jou praat ik niet. Hij heeft dat niet nodig.

Oog om oog of hand in hand?

Die media aandacht bij hem is vele malen groter, dat is niet te vergelijken met hoe je dat in mijn situatie had.

Hij is natuurlijk wel exceptioneel. Hij zit natuurlijk niet te wachten en te springen op interview aanvragen en optredens op tv.

In de tijd dat hij geblesseerd was heeft hij best wel wat dingen afgeslagen. Een hele tijd was het stil, mediastilte.

Volgens mij was dat ook op het verzoek van TVM. Die wil toch ook een beetje bepalen, wat op welk moment en op welke manier naar buiten komt. Op het moment dat er meer geld in zo'n ploeg omgaat dan hebben ze het liefst de regie strak in handen. Ik vergelijk het een beetje met FC Twente. Die wil het liefst alles zelf bepalen.

Zeker nu niet met social media....

Zijn er weleens dingen die jij expres hebt verzwegen of die jij mooier hebt gemaakt om jezelf wat meer zelfvertrouwen te geven bijvoorbeeld?

Ik heb weleens wat dingen verzwegen, omdat ik dat vond op dat moment, je moet jezelf wel beschermen soms. Niet dat je echt dingen, misschien maak je dingen ook wel wat mooier dan dat het is.

Dat is elk jaar aan het begin van het seizoen. Bij de ploegpresentaties iedereen heeft een geweldige zomer gehad. Iedereen is super gemotiveerd, super scherp, ze zijn gegroeid, stapjes gemaakt. Gaan ervoor.

Dat is apart, maar het zou best wel raar zijn als je daar op dat moment al negatief bent. Als i het naar mezelf projecteer, ik geloofde echt tot een week voor het NK dat het echt fantastisch kon gaan. Niet fantastisch, maar het zou beter kunnen gaan dan dat het was. Je kunt jezelf zoveel wijs maken, dat je er ook echt gewoon in gelooft. Dat is inderdaad weleens het dubbele dat een buitenstaander zou kunnen denken, die is gek. Dat was ook soms een sterke kracht zeg maar, ik denk dat ik daarom nog lang heb geschaatst.

Dat heeft elke sporter aan het begin van het wielerseizoen al die jongens gaan allemaal de Tour de France winnen. Ze zijn allemaal zo goed. Keihard, knetterhard getraind, nieuwe

Oog om oog of hand in hand?

trainingsmethode. Alles is goed, alles is beter. De eerste de beste wedstrijd worden ze eraf gereden.

Ik heb mezelf nog nooit iets voor de gek houden, zo van laat ik dar maar zeggen. Nee, dat niet, ik was altijd wel erg.

Pers kan soms wel heel negatief zijn. De NOS, de verslaggevers hadden daar soms ook een handje van. Om het heel negatief te vragen. Kijk, die mensen die thuis kijken nemen alles voor waar aan. Dus die pakken het ook negatief op, maar waarom maak je daar geen andere vraagstelling van. Er wordt vaak heel kortzichtig gereageerd.

Wij zijn natuurlijk geen propaganda machine van de Nederlandse sporters. Als het goed is dan zeggen we dat dat het goed is, maar als het slecht is dan gaan we het niet verbloemen.

Ik denk dat het met een regionale krant misschien ook wel weer anders is dan met een landelijke krant?

Dat denk ik niet. Als het slecht is, dan is het slecht. Ik kan het moeilijk goedmaken als iemand door het ijs is gezakt.

Daar heb je een punt, daar heb je zeker een punt.

Dan neem ik mezelf niet serieus, dat zal de lezer ook wel zien dan. Zo, waar heeft die vent uitgehangen. We hebben natuurlijk wel in turnen dat artikel. Wij belichten natuurlijk wel de zaak van Wij hebben natuurlijk wel zoiets dat liever die Almelose naar de spelen gaat dan iemand uit Friesland. Zo is het wel.

Ik volg van alles wat. Van het ene moment zit je daar en het andere moment moet je weer daar in duiken.

Merkte jij verschil als je geïnterviewd werd door een regionale of landelijke journalist?

Niet zo zeer verschil, maar het praatte iets makkelijker. Op een gegeven moment met de landelijke journalisten als het aan de orde is die mensen ken je op den duur ook wel. Daar heb je ook wel min of meer een samenwerking mee, maar die minder qua contact dan bijvoorbeeld met jou.

Tussen een schrijvende, televisie of radiojournalist?

Jawel, met tv zeg maar Erik van Dijk, daar ben ik ook wel bevriend mee geraakt. Dat is gewoon wat meer pratend en doen. schrijven is echt heel erg volgens het papiertje vragen stellen. Met televisie is het meer een gesprek. Het is anders.

Zijn vragen niet suggestiever?

Ja, dat klopt. Dus je moet ook wel heel snel schakelen. Wat ik wel deed, zoals in Turijn met name, had ik bagger gereden. Er was een vrouw, van een persbureau die liep dan even met je mee. Dan liepen we even een stukje en dan ging ik pas naar de camera. Niet direct. Het hoeft niet echt lang te zijn, maar even 2, 3 minuten.

Wij kwamen vaak altijd als laatste....

Terwijl het ook best wel leuk om dat gelijk te doen, want dan heb je wel het eerste idee naar de race.

Dat is dan alleen voor de NOS. Dat mogen wij niet.

Wij hebben journalisten ook wel nodig om de sport bekend te maken. Ik vind wel dat het nog wel eens vergeten wordt. Het is altijd het belang van de sporters, maar wij hebben de journalistiek ook wel echt nodig. Het is misschien ook wel mijn manke, dat ik misschien wel te sociaal dacht. Het is helemaal niet erg als je echt een keer flink e balen loopt voor de camera. Dat is ook gewoon sport, dat maakt sport toch ook levendig. Ik denk dat het helemaal niet verkeerd is.

Sport is emotie

Ja en dat mag je toch ook thuis over brengen. Ik denk dat dat dan ook op zo'n moment heel goed kan. Ik denk dat je jezelf daar ook bekwaam van moet zijn wat je wel en wat je niet zegt. Iemand afbranden voor de camera dat vind ik 'not done'. Dat hoort niet. Niet via de media, dat vind ik altijd achterbaks.

Heeft de Turijn tijd en de aanloop naar de Spelen heeft dat invloed gehad op hoe jij gepresteerd hebt?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, 100%. Niet qua media, maar wel het was wel ineens werd het belicht. Dus er komt ineens een keer veel meer druk op te lichten. Als het dan bij je eigen al helemaal niet loopt dan moet je wel gewoon, dat is best wel dubbel eigenlijk. Dat hoort erbij. Ik zeg dan zo, ik was daar niet tegen bestand. That's it. dat zeg je achteraf. Dat is ook gewoon zo. Op dat moment dan lig je een beetje, alle sporters werden een beetje belicht, onder een vergrootglas lig je dan. Dat is best wel een nieuwe ervaring, daar was ik niet op voorbereid.

Het ging eerst met het EK, daar had ik een diskwalificatie door gewoon niet op te letten. Toen beukte ik een Russische meid van de baan. Dat was een startplek voor Nederland, verloren we. Shit! Dan moet je ook dat belichten. Wat betekent het? Ja, startplek minder. Dan ga je niet zo fijn. Als je daarna weer verder naar de voorbereiding van Turijn gaat wat ook niet vlekkeloos verliep. Dan wil je eigenlijk als mensen je vragen hoe gaat het.... Eigenlijk zou het heel mooi moeten zijn, dus dat vond ik best wel heel dubbel. Eigenlijk wou je wel zeggen wat is dat voor bagger gedoe, hoe word ik hier nou begeleid. Dat kan ik maar beter niet zeggen. Misschien ligt het wel aan mezelf, dat ga je niet benoemen naar buiten. Je gaat niet vertellen dat je je eigen vliegticket moet boeken naar Turijn. Dat ga je niet benoemen, want misschien had ik daar zelf ook wel schuld aan. Je zit dan op zo'n trein en je voelt je niet happy op die trein en die trein wordt ook nog onder een vergrootglas gelegd. Dat is best wel dubieus.

Zijn er ook dingen via de media uitgespeeld?

Ja, dat mijn contract niet verlengd zou worden. Dat vernamen we uit de krant. Dat was een landelijke krant. Toen werd bij mij wel duidelijk waarom een dag daarvoor, toen ik bij de desbetreffende sponsor binnenstapte dat ik niet welkom was. Ze gingen een hele andere richting uit, dus ik kan het nu ook wel begrijpen. Ze hadden het wel iets chiquer kunnen uitpakken, dat was toen niet zo. Die krant kon er niets aan doen. Die desbetreffende persoon die het roept naar buiten die is verantwoordelijk. Degene die de boodschap bracht had beter eerst mij beter kunnen informeren en het liefst naar de Spelen, niet van te voren. Zij hadden daar ook een bepaald belang bij. Ze hadden niet het belang om mij af te branden. Het was chiquer geweest als je even op de hoogte was gebracht dat had even wat stress bepaald.

Dus dat heeft ook invloed gehad op de uiteindelijke prestatie?

Het was de hele situatie gewoon niet om te presteren. Ik geloofde er wel in, maar dat maak je jezelf gewoon ook wijs. Ik dacht echt dat ik in topvorm was, terwijl als ik dat nu terug zie dan

Oog om oog of hand in hand?

denk ik wat bijzonder om jezelf dat wijs te maken. Wat bijzonder is al het negatieve dat gooi je heel snel over boord, maar je slaat het wel op. Het zit wel in je, natuurlijk! Helemaal voor afsluiten kon niet, dat kon zeker niet.

Heb je je weleens gestimuleerd gevoeld door wat er over je geschreven werd?

Zeker wel! Wat er in de media geschreven wordt dat is wat mensen ook oppikken he. Daar word je op aangesproken. Op het moment dat ze zeggen 'he'. Bijvoorbeeld nadat ik bekendmaakte dat ik stopte. Gigantisch veel reacties gehad, goed geschreven, mooi leuk. Dat dwingt wel respect af en dan denk je wel het is bijzonder dat je dat hebt mogen doen. na Turijn wel, was het een motivatie om juist wel te laten zien dat je het wel kan. Eerst voor jezelf, maar ook om een vinger te wijzen van zie nou maar het lukt lekker wel. Ik vond ook altijd als je met media omgaat dan moet je ook wel een soort gedragscode met elkaar. Ik was in Turijn, ik had toen een avond. Ik was klaar en ik dacht ik ga hier wel plezier maken. Toen reed er savonds na het Heineken huis geen taxi terug. De eerstvolgende auto die stopte waren 4 journalisten, maar ik dacht kan jullie even niet luchten of zien maar ja ik moest toch terug. Dat is goed, maar er wordt niet over geschreven hè. Vervolgens lees ik de volgende dag over een zielig dood vogeltje langs de kant van de weg in Turijn. Het is ook wel een leuke samenwerking als je veel met elkaar op pad bent. Zeker als je een jaar wereldbikers rijdt. Bepaalde mensen zie je elke keer weer en dan kun je rustig met elkaar even een bak koffie drinken.

Vertrouwde je ze wel altijd?

Je kunt echt weinig mensen vertrouwen. Het is wel in functie van. Hetgeen wat je zegt daar is niets verkeerd aan te schrijven, tenzij iemand daar een ander ding in ziet.

Je was je wel bewust van het feit dat hij/zij een journalist was?

Ja, daar ben ik altijd wel van bewust. Niet dat je dat gaat gebruiken ofzo. Als ik met iemand een bak koffie of thee ging drinken dan was het omdat je met die persoon een klikt hebt. Dan is dat minder bewust zijn van dat iemand journalist is dan niet. Het is niet dat je dan mensen gaat gebruiken, nee. Als ze iets over je willen schrijven dan is het omdat je goed presteert en niet omdat ze je dan misschien mogen.

Kwam jouw privéleven in het licht?

Oog om oog of hand in hand?

Nee....., of ze nou bij haar ouders woont of alleen, tenzij natuurlijk de resultaten daar onder lijden. Als ze alleen woont en ze leeft er op los ofzo, dat kan natuurlijk.

Ik denk dat je het ook wel afschermt. Je moet dat hokje ook zien om het te kunnen begrijpen. Het is wel uitzonderlijk. Ik wilde dat niet te dicht bij me hebben.

Hoe was over het algemeen jouw relatie met journalisten?

Ik vond het wel een leuke samenwerking. Toen ik gestopt was hebben de meeste journalisten waar ik mee heb samengewerkt wel een kaartje gehad met een persoonlijke boodschap. Op het moment dat er nooit over je geschreven wordt heb je gewoon als sporter echt een nadeel.

Jij hebt het geluk gehad dat je nationaal kampioen werd.

Als je van jezelf een beetje makkelijk praat is dat een voordeel. Als je als sporter niets te vertellen hebt dan zit je daar. Ik vind het wel eens vervelend om te zien. Sommige sporters als je ze kent die hebben soms echt wel een verhaal, maar die komen dan op het scherm dan totaal niet tot hun recht.

Bedacht jij van te voren wat je zou willen zeggen?

Ik probeerde het gesprek altijd wel in eigen hand te krijgen, denk ik. Ik probeerde wel, ik vind het wel belangrijk dat bepaalde dingen wel naar voren komen. Heel mooi voorbeeld, ik vond dat mijn ouders een heel belangrijk aandeel hadden in mijn sportloopbaan. Die benoem je af en toe wel echt bewust. Uit respect naar je ouders. Het kan ook tegen je worden gebruikt. Dus je moet je daar wel bewust van zijn wanneer je dat doet. Het is wel iets wat je gaandeweg leert.

Merkte jij gaandeweg je carrière ook verschil hoe de journalisten tegen je aankeken?

Ja soms wel. Als jij goed presteert dan is het anders als dat je echt 2 jaar bagger rijdt. Dan vinden ze je echt niet interessant ofzo.

Hoe ervaar je dat?

Ik ben nooit afhankelijk van hun, indirect wel, om dat op het moment dat er nooit geschreven wordt over jou, en af en toe moet je dan ook gewoon zeggen hoe het ervoor staat. Af en toe

Oog om oog of hand in hand?

wel gewoon bewust ook contact zoeken en dat mensen geen eigen beeld gaan vormen van wat er afspeelt.

Streelt dat jullie ego's als je daar staat en er staan 12 blocnotes om je heen?

Niet je ego, maar het is wel bijzonder dat je iets doet zeg maar wat dus blijkbaar mensen nieuws waarde vinden. Het streelt niet je ego, het klinkt wel een beetje plat, het zorgt wel dat je bewust bent dat je voor jezelf best wel trots mag zijn voor hetgeen wat je presteert.

Op dat moment ben je interessant en andere momenten niet? Dat lijkt me een extra benadrukking van het feit dat je slecht hebt gepresteerd?

Ja, dan zeg je 'het gaat echt klote he'. Je moet gewoon eerlijk zijn dan wordt het ook gewaardeerd door een ander. Als je alleen maar holadiehe wil vertellen....

Je moet nooit afhankelijk zijn van wat mensen roepen, zeggen, maar indirect doe je dat toch wel.

Hoe vond jij dat je overkwam in de media? Klopte dat beeld een beetje?

Dat klopte wel, dat klopte wel.

Ja, nuchtere, kleine, Twentse, enthousiaste...

Het klopt wel wat geschreven is.

Ook voor de camera?

Jawel....nee dat was geen gespeeld iemand die daar stond.

Ik kon ook gewoon zeggen als het echt bagger ging. Daar kan ik nu ook gewoon rustig naar kijken. Ik kon het ook wel vertellen als het echt bagger was, want wie ben ik om mezelf echt voor de gek te houden. Nee, dat klopte wel.

Wat vinden jullie van de sportjournalistiek?

Ik vind dat er meer roulatie moet zijn. Sommige mensen zitten in een bepaalde koker, waardoor je dus inderdaad te eenzijdig altijd hetzelfde. Het moet een keer anders, wat dynamischer. Met name televisiejournalistiek, denk ik ja.

Oog om oog of hand in hand?

Je moet natuurlijk wel investeren, je moet een relatie opbouwen. Dat krijg je niet meteen vanaf de eerste ontmoeting.

Dat klopt, dat is ook wel zo.

Je moet ook gewoon tijd nodig hebben om mensen te leren kennen. Je gaat ze niet leren kennen van 5 minuten na afloop van een wedstrijd. Daar leer je mekaar niet door kennen.

Je moet het de journalist soms wel makkelijk maken. Het is een tweewerking.

Gunde jij een journalist die je herkende ook meer informatie?

Ja, ja, je meldt dat dan eerder zelf als er dingen waren. Dat vond ik wel belangrijk.

Hoe vond je het om in de belangstelling te staan?

Ik vond het wel leuk dat je af en toe buiten de grote massa staat. Je doet het eerst voor jezelf als de buitenwereld de drijfveer is dan ga je het niet halen. Ik denk dat het leuker is om een sport te doen als schaatser, ik vond het toch wel leuk.

Met name voor mijn familieleden was het, stop er alsjeblieft mee. Ik was al veel verder mee bezig.

Heeft dat invloed gehad op de relatie met je ouders?

Ja zeker. Ik vond het af en toe wel heel vervelend voor mijn zusje, dan vroegen ze aan haar hoe is het met je zus. Dat is echt wel een heel nadeel. Dat vond ik ook echt wel de andere kant.

Transcript Nelli Cooman

Was er in jouw tijd al veel aandacht voor sport?

In de tijd dat ik nog sportte waren de journalisten zo gek dat ze meegingen op trainingskampen. Ik heb Theo Reitsma gehad en Sierd de Vos. De AVRO was toen nog heel erg sportminded met een radioprogramma. En die gingen altijd allemaal mee. Ja, het werd wel betaald hoor door de sponsors. Toen, mijn tijd wel hoor. Ook op zelf wedstrijden werden aangekocht als ik moest lopen. Dat weet ik nog uit het verleden. NOS kocht gewoon wedstrijden van een ton om mij even een paar seconden in beeld te hebben.

Als je nu kijkt wat er nog uitgezonden wordt....

Weet je het heeft meer te maken, het is niet omdat ik het ben, maar in de jaren '80 had je gewoon een groep atletes die gewoon hot waren. Als je nu in de atletiek kijkt, je hebt Usain Bolt maar je hebt ook geen mensen waarvan je zegt 'woow' dat willen we even zien. Dat is er gewoon niet meer. Die tijd is verdwenen.

Dan is het ook niet echt zo van 'ja, zo als een Carl Lewis en Ben Jackson' een echte uitstraling, een echte macho, nee. Dat is er gewoon niet.

Was er in jullie tijd meer aandacht vanuit alle landen voor de atletieksport?

Ja, ik weet nog, ik spreek voor mezelf. Als ik naar mezelf kijk ik ben uitgenodigd in België, Hongarije, BBC privejet laten komen om mij even naar een televisieprogramma te laten komen, Duitsland ook. Er was altijd in mijn tijd, wat ik heb ervaren, gewoon ik ging overal naar toe en er waren journalisten die op je aan het wachten waren. Echt hot hoor.

Was de atletieksport dan zoveel succesvoller?

Het was succesvol. Als jij, voor de eerste keer een record loopt van 7 seconden, denk je van 'pff ja, so be it'. Het wordt weer verbroken, maar na 26 jaar en het is nog steeds Europees Kampioenschapsrecord. Dan heb je toch wel iets neergezet. Is hetzelfde als een Ben Johnson of een Carl Lewis of een Flo Joe, die hebben iets neergezet. Het zijn de mensen die het toen gemaakt hebben. Je had ook, we hadden één voordeel, we hadden alleen Nederland 1 en Nederland 2. Dat scheelt ook weer, maar aan de andere kant als ik hetzelfde had gepresteerd met de media die ik nu had gehad, had ik nog meer aandacht gehad. Ik weet dat ik overal in de Privé of in die roddelbladen stond ik ook allemaal. Het is een andere tijd geweest, andere

Oog om oog of hand in hand?

categorie. Nu kunnen de sporters die er nu zijn, die hebben andere faciliteiten dan dat wij toen de tijd hadden. Ik heb nog in de Maastunnel getraind.

Mediatraining

Ik heb nooit mediatraining gehad. Ik heb altijd een hele goeie band met mijn journalisten gehad. Het is geven en nemen. Ik had een hele goede band, vond ik één van de beste journalisten ooit Theo Reitsma. Die kwam niet alleen naar de wedstrijden toe, die kwam ook op mijn trainingen kijken, die belde me van te voren op. ‘Hoe voel je je’, ‘Hoe gaat het met je?’. Sierd de Vos, die kwam privé ook bij mij, van hé Cooman wat ga je doen, wat ga je presteren, hoe zijn je trainingen, heb je geen blessures? Dat vind ik, zijn de journalisten, de schrijvende pers ook wel maar daar had ik een haat-liefde verhouding mee met de schrijvende pers. Zoals Kees Kooman, heb ik nog steeds contact mee, we konden elkaar wel wurgen, maar dat had meer te maken met het feit dat hij getrouwd was met een ex-athlete. Een soort concurrentie. Dan had je Hans Wisse...., maar ‘super, super, schrijvende pers’.

Hoe kwam het dat je een haat-liefde verhouding had dan met de radio of televisiejournalisten?

De televisie, dan ben je daar aanwezig, kunnen ze niet dingen inschrijven die je niet gezegd hebt. Meestal met de televisie is het live en met de schrijvende pers moet het een beetje sensatie zijn, wat mensen over je denken. Daarom had ik een haat-liefde verhouding met ze.

Heb je daardoor ook weleens gemerkt dat het anders werd weergegeven?

Ja, soms wel! Ik heb een journalist gehad die weleens iets over mij had geschreven die eigenlijk z’n stukje al klaar had en ik werd Europees Kampioen en die moest alles opnieuw gaan doen. Ach, laat maar gaan. Het is een tijd van Cooman en een tijd van gaan. Ik weet wel dat er een wielrenner gepakt was in België met doping ‘Cooman betraapt op doping’, heel groot he, zelfde achternaam. Dan lees je, wielrenner, zulke stomme dingen, zielig hoor.

Heb je ze nooit daarop gewezen?

Nee, nee, zonde, zonde van mijn tijd. Nooit doen. Laat ze maar schrijven, je komt ze vanzelf terug. In de tijd ben ik ze tegengekomen toen ik voor de zesde keer Europees Kampioen werd. Dat was echt kicken en degene die al negatief over mij hadden geschreven, want ik was geblesseerd maar ik werd weer Europees Kampioen maar ik zei sorry ik geef geen

Oog om oog of hand in hand?

persconferentie als die en die de deur niet uitgaan. Ze helpen elkaar natuurlijk, maar was mijn kick op dat moment.

Verder joh, ik heb een, je hebt ze ook nodig he.

Waarvoor heb je ze nodig?

Sponsorships, Ze kunnen je ook maken en breken natuurlijk. Ik heb één voordeel gehad, sowieso voor de televisie waar ik uit ben gekomen dat ik altijd positief in beeld ben gebracht. Nooit negatief, nooit. Het scheelt ook weer.

Hoe komt het dat jij alleen maar positief in beeld bent gebracht?

Aardig zijn voor ze....Het zijn ook mensen. Ik weet het niet, het klikt of het klikt niet. Mijn collega's noemde me publiciteitsgeil, maar ik zeg sorry ik ga niet naar de journalist toe of regisseur toen om te zeggen hier sta ik in beeld. Ik zeg, je hebt het of je hebt het niet. Het klinkt misschien arrogant, maar het is gewoon zo. Ik heb zelf gehad, tijdens een wedstrijd, internationaal, Hongarije, dat die gasten alleen maar alles wat ik deed, als ik een scheet liet of wat dan ook, bij wijze van spreken, dat ik, als ik even mijn haar deed en mensen zeiden joh je bent zo vaak in beeld geweest. Ik zei 'ja, ik kan er ook niets aan doen, dat ze mij uitpikken'.

Leverde je dat ook meer sponsoren op?

Nee, het gaat om nu. Ik ben zes jaar al gestopt, en ik word nog steeds gevraagd. Dat zegt iets, hoe je het verdeeld. Mijn management, ik had een hele goede manager, die had mij geleerd nu deze maand in de picture, volgende maand niets, nu weer, niks. Dus niet nu, je moet het doseren, gematigd.

Was het bedoeld om het voor jou makkelijker te maken in aanloop naar de wedstrijd?

Nee, dat interesseerde me niet. Gewoon goede marketing, goede verkoop voor jezelf. De mensen moeten niet denken oh daar heb je die Cooman weer. Hoe vaak gebeurt het nu wel niet met artiesten? Gewoon gedoseerd op televisie komen. Het is jezelf verkopen, maar ook goed voor je sponsoren. Die komen niet iedere keer in beeld, maar om de zoveel tijd komen ze wel in beeld. Dat vinden zij ook kicken natuurlijk. Het gekke is, ik heb nog steeds contact met al mijn sponsoren.

Journalisten moet je menselijk behandelen.

Merkte je dat, naarmate jouw prestaties beter werden, dat de journalisten meer respect voor jou gingen tonen?

Juist niet, wat ik al zei 'o, heeft ze weer een derde Europese titel'. Lekker boring. Wie heeft het ooit bereikt? Het is niet zo eenvoudig....Toendertijd dacht ik ook van 'ja ik doe het maar even'. Europees kampioen worden, Wereldkampioen....Tot nu toe heeft niemand het ooit bereikt. Heeft niemand het ooit bereikt. Dat is wel kicken. Nu is het kicken, vroeger was het zo van och ja pff, ben weer Europees kampioen. O, ja we kunnen niet lang geconcentreerd zitten we gaan verder. Je kon niet lang zitten van 'oooh ik ben Europees Kampioen'.

Haalde je er wel voldoening uit dan?

Nee, je hebt er geen tijd voor. Het leukste was wel toen ik zoveel medailles had gewonnen, wilde ik een feestje geven voor de sponsors en de mensen, de fysio en artsen, dus ik heb een feestje toen gegeven in restaurant 'De Engels'. Ik had een man of 40 uitgenodigd en ik wil afrekenen en het wordt afgerekend door mijn sponsor. Zulke dingen denk ik wel 'iejl'. Toendertijd kon echt alles alles. ik moest genieten. De eerste keer Europees Kampioen ik liep op roze wolken, alles kon. Ik heb me weleens ook verstoep voor journalisten. Ja, ik was te druk. Dan kon je iedere dag een interview doen. Toendertijd was er heel veel geld. Kan je voorstellen dat cameraploegen hele weken met me meegingen op trainingskamp.

Ze vinden het nu te vaak scorebord journalistiek?

Ja, het is van het is gepresteerd en that's it. Bij mij werd één aan twee keer per jaar een item gemaakt van 30 minuten op de buis. De sponsors in beeld, die betaalde ook hoor. Ze zeiden gewoon hier heb je 50.000 gulden maak maar een mooi filmpje. Het leuke was toen met die journalisten, is met Theo Reitsma ook geweest, met Mart Smeets ook dat ze echt diepte-interviews hebben afgenomen.

Was je weleens gespannen?

Nee, want het was 'ons kent ons'. Met Sierd de Vos deed ik een kersenpitwedstrijd. Wie het verst kon spugen.

Vertelde je hun dan ook eerder dingen?

Ja, off the record. Ook dingen, Theo Reitsma wist dat mijn huwelijk niet goed ging, dat vertel ik hem. Dan houdt hij het ook voor zichzelf.

Hebben ze nooit je vertrouwen geschaad?

Nee, nooit. Dat vond ik super.

Het zou juist iets kunnen zijn wat je prestatie zou beïnvloeden....

Ja, ja, maar ze hebben altijd, ze waren gentlemen. Met Theo heb ik nog steeds contact. Een superjournalist. Een van de betere journalisten die ik gekend heb. Ook met zijn verslaggeving. Heel rustig. Toen ik de eerste keer Europees Kampioen werd, de emoties die hij naar boven brengt....

Vind je dat het nu veel minder is?

Het is heel zakelijk geworden. Ik moet eerlijk zeggen, ik kan er niet echt over oordelen omdat ze mij niet interviewen en ik ken ze ook niet. Die daphne had 7.28 gelopen, ze gaat je record pakken. Dus ik zei, ja natuurlijk mijn record is om verslagen te worden. Dan heb jij als journalist geen verstand van de afstand, want 28 hondersdten is a hell of a job.

Was dat je grootste irritatiepunten, dat ze misschien niet op de hoogte waren?

Ik moet wel zeggen in die tijd waren ze wel op de hoogte van alles hoor. Echt, super op de hoogte. Soms op het irritante af. Nu heb ik het gevoel dat de journalisten te veel met, het waren echt journalisten puur voor atletiek, en zelfs ook nog gespecialiseerd in een onderdeel. Dat heb je tegenwoordig niet meer. Iedereen moet een heel breed scala hebben van een aantal sporten. Dat is best wel moeilijk. Het is ook een stukje investeren, want ik denk niet dat die andere journalisten betaald werden om even een uurtje te komen kijken hoe ik een training afmaakte. Dat is een stukje investering. Dat is hetzelfde als dat ik geïnvesteerd heb in wat ik nu gepresteerd heb. Al het geld wat ik kreeg van mijn sponsors investeerde ik in trainingskampen, in mijn gezondheid. Dat is tegenwoordig niet meer, had ik geen auto onder mijn kont, van NOC*NSF en kon ik niet gaan studeren. Ik moest gaan werken. Ik heb een supertijd gehad. Elke tijd, nu ook deze tijd, heeft ook z'n charme.

Denk je dat jij altijd open stond en eerlijk was naar de journalisten?

Ja, ik was altijd open. Ik was, ze vonden mij, toentertijd een prettige iemand om te interviewen. Soms was ik een dramaqueen.

Was je daardoor niet minder toegankelijk?

Nee, want ik beslis nog steeds wat ik wel en niet doe. Theo belde zelfs thuis op.

Je zei dat je ook in de privé stond. Wat vond je daarvan?

Ik heb er een keer in gestaan wat ik helemaal niet leuk vond. Het verhaal klopte helemaal niet. Ik had een interview met een man, ik zei iets over een vriend van mij die overleden was. Ik zeg mijn verhaal, maar ik krijg die hele familie, over wie ik het had, krijg ik over me heen. Ik heb het zo erg gevonden, daar klopte helemaal niets van.

Heeft dat nog wat met je gedaan? Had dat invloed op je prestaties?

Nee, niet qua prestaties. Ik vond het heel erg voor die familie dat het zo negatief over was gekomen. Dat vond ik minder. Weet je, ik vind het rioolwerk. Het gebeurt zo vaak. Ook met mij, toen ik op scheiding lag, of met mijn man dat ze gewoon, hij kon, nu mijn man, die kon niet eens bij mij thuis komen. Er waren journalisten. Dan denk ik, hoe ver gaat het? Dat roddelgedoe. Ik houd er niet van. Eerlijk zijn.

Hoe ga je met mensen om?

Als sporten zijnde wil je voor je prestaties gaan, dan vraag je niet om publiciteit. Ik had publiciteit niet nodig, want ik verkocht mezelf door mijn prestaties.

Werd je nooit gestimuleerd of gemotiveerd?

Oh nee, joh, nee. Zonder publiek, geen Nelli Cooman of bekendheid. Als ze met me meegingen heb ik geen druk gevoeld. Ik heb meer druk gevoeld vanuit mezelf, omdat ik moest presteren om mensen niet teleur te stellen. Ik wil dat iedereen het naar zijn zin heeft.

Wou je dan presteren zodat je dan in de aandacht kwam en je sponsors kon pleasen?

Niet eens voor de sponsors, maar voor de mensen thuis, voor de fans. Niet voor mezelf, als ik gepresteerd had dan was het toch met een paar uur weg want dan moest ik aan iets anders denken.

Zag je jezelf als een entertainer?

Ja, ja, mensen moesten het naar hun zin hebben. Ik vond het ook leuk voor mijn familie.

Heb jij door artikelen of interviews nooit discussies of?

Nee, ik moet je eerlijk zeggen mijn sponsors heb ik nog steeds. Dat zegt iets en mijn management ook niet. Ik werd, ook door mijn trainer, heel veel beschermd. Heel veel

Oog om oog of hand in hand?

afgeschermd, niet qua media maar voor het leven soms. Ik trainde, werd gemasseerd, ik ging slapen, eten trainen.

Qua media-aandacht heb ik de beste tijden beleefd die een sporter kan hebben. Dat kan ik nu niet zeggen. De voetballers, maar als team niet één op één.

Hoe vond jij die belangstelling voor jou?

Het is wel kicken! Als je wordt uitgenodigd door de BBC.

Klopte het beeld hoe jij werd weergegeven?

Nee, want sommige media hebben me kapot gemaakt qua sponsoring. Dat ik een bitch zou zijn, vooral met de estafette. Misschien ben ik een bitch geweest hoor. Ik had altijd ruzie met de bond, met sommige mensen van de bond. Ik kwam negatief in de kranten dat ik bepaalde dingen niet wilde doen, qua estafette. Dat mijn collega's me uit hebben gescholden, dat mijn trainer een schoothondje van me was. Dat hoef ik niet te pikken, terwijl het mensen zijn die iedere dag bij je zitten, met je eten, bij je slapen en dan zoiets schrijven. Dat vind ik lager dan laag. Dat is één van de interviews die me zo diep heeft gekwetst dat ik er nog steeds moeite mee heb. Echt moeite. Ik kan die persoon wel recht in haar ogen aankijken, maar ze heeft me zo diep gekwetst had ik nooit van iemand verwacht. Dan had je me beter een klap in mijn gezicht kunnen geven of een stomp, maar niet zoiets schrijven als je iedere dag bij me bent. Dat heeft me echt gekwetst, niet alleen mijn ouders ook.

Ik kan me voorstellen dat als het jou zo diep geraakt heeft dat het jou misschien belemmerd heeft met je trainingen?

Nee hoor, dat geeft me juist een kick. Ik ga je eens laten zien wat ik kan. Ook met de bond toentertijd. Het heeft mij wel belemmerd in 1988, de wereldkampioenschappen. Hartstikke goed op dreef, een dag van tevoren terug moeten komen naar de basiskamp van de atletes, terwijl ik al 3 weken op een plekje zat lekker ontspannen en weg.

Transcript Nick Driebergen

In hoeverre kom jij in aanraking met journalisten?

Met wedstrijden natuurlijk wel vooral, na races, mits je goed hebt gezwommen. Vaak pakken ze echt alleen degene eruit die goed heeft gepresteerd. Als je het niet zo goed hebt gedaan of in ieder geval niet hebt gewonnen dan loop je gewoon door, want je hebt zo'n mixed zone daar moet je een heel rondje maken. Dan is het maar net of je wordt tegengehouden of niet. Vaak als het dan goed gaat dan willen ze je wel een aantal vragen stellen, maar bij ons is het probleem dat we zo snel mogelijk na de race moeten uitzwemmen, zodat je zo snel mogelijk herstelt. Als je dan een kwartier in de mixed zone met al die journalisten gaat praten dan is dat niet zo goed voor je herstel. Dus het is vaak een korte quote en dan zegt de teammanager we moeten doen. Vaak is op een later moment dan ook wel de gelegenheid voor journalisten om wat langere vragen te stellen.

Hoe voelt dat dan als je niet zo gepresteerd hebt en dat je dan gewoon door kunt lopen?

Dan baal je vooral dat je niet goed hebt gezwommen. Ik ben er niet op uit om een interview te geven ofzo, tenzij ik heel goed heb gezwommen. Dan is het hartstikke leuk als de NOS ineens met een camera voor je staat, maar dat is niet het eerste waar je aan denkt als je goed hebt gezwommen of voordat je gaat zwemmen van wat moet ik nou gaan zeggen tegen de pers als het wel goed gaat of als het niet goed gaat.

Het lijkt mij dan nog even een extra bevestiging dat je het niet goed hebt gedaan. Hoe voelt dat dan?

Als je concurrent wel wordt gevraagd dat kan best vervelend zijn natuurlijk. Bijvoorbeeld, dat had ik drie weken geleden tijdens de swim cup in Eindhoven. Ik had echt een prima tijd gezwommen voor dit deel van het seizoen, maar ik werd tweede achter een andere Nederlander. Dan wordt hij voor de NOS gevraagd, dat is toch het grootste mediablok van Nederland, en toen dacht ik wel van hmm ja als ik nou had gewonnen dan had ik daar gestaan. Het is niet erg, want ik weet dat ik in Londen hard moet zwemmen en niet nu al. Maar ja, je wilt sowieso niet verliezen. Dus dat is wel vervelend.

Volg je andere sporten? Hoe vind je dat momenteel de sportjournalistiek is?

Ik vind bijvoorbeeld bij atletiek dat er heel weinig aandacht is, terwijl het toch echt een grote sport is. Dan kijk ik niet perse naar de prestaties van Nederland, maar meer over de

Oog om oog of hand in hand?

internationalisering van de sport. Net als zwemmen is atletiek tijdens de Spelen echt het grootste evenement, maar er is bijna geen aandacht voor atletiek dus dan mogen wij zwemmers bijna niet klagen. Er is natuurlijk enorm veel voetbal en schaatsen. Bij voetbal kan ik het nog wel begrijpen, maar dan is het vaak te massaal. Je kunt dan nog geen programma aanzetten of het gaat over voetbal, maar als je kijkt naar schaatsen. Dat is belachelijk dat er zoveel media-aandacht voor is, voor zo'n kleine sport. Alleen Nederland kan schaatsen en misschien een enkele Duitser of Noor. Curling wordt bijvoorbeeld op de Olympische Spelen nog beter bekeken internationaal dan schaatsen. Schaatsen stelt echt helemaal niets voor, en in Nederland is het zo groot en zij verdienen tonnen Ireen Wust en Kramer enzo. Het is echt belachelijk, maar ja het komt zoveel op televisie. Dus Nederland denkt dat het een enorme sport is, maar het stelt echt niets voor.

Jij kent de sporters beter dan ik ze kennen. Als je ze dan in de pers ziet komt het een beetje overeen?

Ja, ik ken bijvoorbeeld Ireen die is wel aardig hetzelfde hoor. Nou moet ik wel zeggen dat zij daar echt wel een goede stap in heeft gemaakt, want toen ze bijvoorbeeld in Turijn Olympisch Kampioen werd had bijna nog niemand van haar gehoord. Toen was zij dat kleine meisje wat alleen maar aan het schreeuwen was in de microfoon en dat doet ze nu al echt veel beter. Dat is ook gewoon hoe zij zelf is. Een ander voorbeeld is Marleen Veldhuis die is altijd aan het giechelen, maar die is gewoon zo. Zij heeft dat wel iets verbeterd en iets serieuzer geworden, maar uiteindelijk blijft ze wel zichzelf voor de camera. Dat vind ik wel goed, hoezo moet je je anders voordoen dan je zelf bent?

Vind je journalisten over het algemeen objectief?

Niet in voetbal, dat denk ik niet dat ze kritisch door durven te vragen omdat ze dan de volgende keer niet meer welkom zijn bij een persconferentie. Heel vaak denk ik, van nou hier kun je best een kritische kanttekening plaatsen, maar dan wordt er niet doorgevraagd. Vooral bij voetbaltrainers, aan spelers willen ze nog wel eens aanpakken. Bij andere sporten vind ik dat lastig te zeggen. Ik denk dat het altijd wel wat steviger mag, dat het niet dat ze wel objectief zijn maar dat het wel beter kan.

Jullie zijn natuurlijk in Nederland een kleinere sport dan schaatsen en voetbal. Zijn ze naar jullie toe wel kritisch vind je?

Oog om oog of hand in hand?

Zelden, in Peking waren ze heel kritisch. Dat was ook terecht denk ik, want de zwemploeg was ook gewoon niet goed. We presteren over het algemeen wel goed. Er zijn ook hoge verwachtingen voor Londen van de zwemploeg. Ik denk dat wij heel stevig fundament hebben met Ranomi en Femke, maar ook een bondscoach als Jacco. Jacco vind ik echt heel goed in interviews. Hoe hij praat en wat hij zegt. Ik denk dat hij niet echt wordt aangepakt, maar dat het ook niet hoeft dat er geen reden voor is. Wij zijn echt goed bezig met het zwemmen denk ik.

Als je kijkt naar hoe zwemmen in het algemeen wordt weergegeven in de media. Vind je dat een realistisch beeld?

Ik kijk dan gewoon even naar Nederlandse media, maar daar is niet zoveel aandacht voor. Ik heb wel het idee dat die journalisten en dan denk ik aan bijvoorbeeld een Telegraaf of de Volkskrant wel weten dat zwemmen echt wel een grote sport is. En dat Nederland daar ook wel goed in is, maar dat daar gewoon te weinig aandacht aan besteed wordt. Dus als er een, ik wil een voorbeeld geven, marleen veldhuis zwom in 2008/2009 een wereldrecord dat is niet eens op de NOS geweest. Het is niet eens vermeld. Ja dat vind ik schandalig op de 50 m vrije slag dat is toch echt wel een toonaangevend nummer. Het werd niet eens vermeld. Dus in die zin kan er wel wat meer aandacht aan besteed worden.

Wordt het ondergewaardeerd volgens jouw gevoel?

Dat weet ik niet, maar zo liggen nou eenmaal de verhoudingen in de uitzendtijden. Dus ik denk dat ze het wel waarderen, maar dat er gewoon landelijk te weinig animo voor is om zwemmen te kijken. Anders hadden ze wel meer zwemmen uitgezonden.

Tegenwoordig kun je het wel vaker live via internet zien.

Ja, klopt er is wel een livestream enzo, maar het is ook voor sponsor bijvoorbeeld veel aantrekkelijker als je live op televisie bent op Nederland 1. Dan kun je de zwemsport ook weer groter maken.

Je zei net je geeft dan interviews na afloop. Geef je ook persconferenties?

Ja, die zijn er wel maar dan zijn er allemaal tafeltjes zo als hier. Dan heb je een bordje met je naam ervoor. Dan is het vooral één op één. De drukste grapjes zijn vaak wel bij Femke en bij Ranomi, maar op zich heeft iedereen altijd wel een aantal vragen voor de zwemmers.

Zijn jullie getraind?

Oog om oog of hand in hand?

Nee, we hebben nooit iets van mediatraining gehad ofzo. Soms denk ik van nou misschien wel handig, maar aan de andere kant heb ik nooit hele gekke dingen geroepen of heb ik nooit gedacht hoe red ik me hier nou weer uit?

Hoe ga je meestal een interview in?

Na een race dan ben je alleen maar aan het hijgen en dan kun je toch niet echt nadenken wat je zegt. Dat zijn vaak de leukste interviews, maar niet met de meest briljante antwoorden waar je van denkt, zo daar is goed over nagedacht. Eigenlijk, heb ik laatst gelezen, moet je sporters verbieden de eerste vijf minuten na een race, zodat ze nog even kunnen nadenken en niet meer in de emoties zitten van de race. Het klopt wel, maar het levert wel emoties op.

Het lijkt me wel handig, maar wat zou je dan vooral mee willen krijgen?

Dat ik rustig kan praten en niet dat ik zenuwachtig wordt ofzo hoor, maar ik wil soms drie dingen tegelijk zeggen. Ja, dat had ik wat beter kunnen doen.

Worden jullie ook wel eens gevolgd tijdens een training?

Ja, vaak door een regionale tv ploeg of een journalist die komt dan een dag meelopen. Ja, zoiets.

Wat zijn over het algemeen jouw ervaringen met de journalisten?

Wisselend. De één zou ik ook mee kunnen bellen of sms'en voor de gezelligheid en de ander weet ik nooit zo goed hoe ik moet nadenken. En dat is dan vooral van de grote kranten, dan weet ik nooit zo goed hoe ik die moet plaatsen en wat ze over me denken en wat ik van hun moet vinden. Luuk Blijboom, dat is echt wel een grote schrijver van o.a. de Telegraaf, dan is hij weer aardig en dan is hij weer supernors. Misschien is hij dat of misschien ligt het aan mij dat ik denk, het is een rare nam. Het is wel apart en dan weet ik nooit zo goed hoe ik dat moet benaderen en of ik hem dan gewoon hoi moet zeggen of heel amicaal de hand moet schudden. Dus dat is lastig om weleens te plaatsen.

Ga je anders met hem om dan met een journalist dan met een journalist die je beter kent?

Ik denk dat je dan automatisch wel andere antwoorden gaat geven, maar niet bewust. Bij de één ben je gewoon iets meer op je hoede dan bij de ander.

Heb je weleens een hele slechte ervaringen gehad met journalisten? Die vragen stelde, waarvan je vond dat kan echt niet? Of dat er dingen werden geschreven die niet klopte?

Ja, dat wel. Dat kwam niet uit een interview die ik had gegeven, maar dat kwam uit een interview van Pieter van den Hoogenband. Ik had in Peking echt slecht gezwommen. Ik was dood ongelukkig daar, het ging niet goed, ik was gewoon echt niet op mijn gemak. Pieter had een interview gegeven met de Volkskrant en die riep daarin dat ik ongemotiveerd was en dat hij dat schandalig vond. Dat ik daar ruzie over gehad zou hebben met Pieter, maar ik heb nooit een aanvaring ofzo met Pieter gehad. Het was ook geen demotivatie, ik zat gewoon niet lekker in mijn vel. Zo werd dat dus opgeschreven. Ik dacht echt van 'he, ik kan me dat niet herinneren. Ik heb het ook nog met mijn trainer overlegd, zo van weet jij waar hij het over heeft. Ik heb Pieter opgebeld, maar die zegt dat hij het helemaal niet zo heeft gezegd. Dus dat verhaal heeft hij er gewoon zelf van gemaakt. Toen gaf ik twee weken later hier een interview met het Parool en die gingen er maar over door. Ik wou er echt wel wat over zeggen, maar ik had gewoon echt geen ruzie gehad met Pieter. Dat geloofde ze niet, want het stond er toch echt. Maar het was toch echt zo, ja dat was wel lastig. Zo van, hoe ga ik dat nou echt uitleggen of overtuigend overkomen want er was echt niets aan de hand. Ja dat vond ik toen wel lastig.

Blijft dat dan ook aan je knagen?

Ja, misschien een weekje ofzo. Toen dat ik dacht van, ik was ook 20 dus ik had nog niet zoveel meegemaakt. Nu zou ik echt hebben dikke vinger en bekijk het maar.

Heeft het dan ook invloed op hoe jij naar je training toegaat?

Nou ja, destijds had ik vakantie dus dat was niet zo erg. Ik denk niet dat het nu invloed op mij zou hebben.

Voel jij meer druk als je individueel moet presteren vanuit de media of meer druk als je in de estafette moet?

Nee, maakt denk ik geen verschil. Nee, ik voel nooit druk door de media. Ik voel ook nooit druk door mijn ouders ofzo. De enige die misschien een beetje druk zou, is mijn trainer. Ik ben het vooral zelf die heel graag vooral hard wil zwemmen en ik zwem niet omdat ik heel graag groot op de voorpagina van de krant wil.

Als er nu heel vaak negatief over je bericht wordt. Doet dat dan niets met je?

Oog om oog of hand in hand?

Dat vind ik natuurlijk niet leuk, maar dat had niets te maken met mijn slechte zwemprestaties, maar meer met dat verhaal wat gewoon niet waar was. Ik denk nu even bijvoorbeeld aan een WK rome of een EK in Boedapest 2010 heb ik gewoon prima wedstrijden gezwommen en toen voelde ik geen druk ofzo van buitenaf, omdat er misschien niets verwacht werd of omdat ik medaillekansen had. Het is ook zo dat zwemmen, ja het wordt wel uitgezonden en er zijn wel journalisten, maar het is niet zo'n grote journalistensport dan bijvoorbeeld tennis. Misschien ben ik dat gewoon of heb ik schijt aan wat zij schrijven, maar ik heb echt nooit druk gevoeld over het feit dat de media misschien negatief overf mij zouden schrijven.

Het stimuleert je ook niet extra bijvoorbeeld?

Nee, maar misschien dat het vroeger, toen ik 18 was wel heel hard wilde zwemmen zodat ik bij de NOS op de televisie kwam. Dat vond ik dan helemaal geweldig, maar dat heb je al wel gehad. Dat is nu wel normaal.

Sluit je je rond de Spelen bijvoorbeeld af ook voor dat soort berichten?

Nee, ik lees eigenlijk alles. Het advies van mijn trainer en de andere dachten er eigenlijk ook zo over van als je wat wilt twitteren plaats dat dan alleen en lees niet de reacties. Ik vond dat echt onzin. En ook NUsport zal ik gewoon blijven lezen, ik lees heus wel alles want ik raak er niet van onder de indruk plus dat ik er vanuit ga dat ik heel hard ga zwemmen en dan schrijven ze toch wel positief en dat is dan wel weer leuk.

Denk je dat die andere zwemmers daar misschien wel beïnvloed door kunnen worden?

Ja één jongen die zou er wel beïnvloed door kunnen worden, een beetje zoals ik hem ken, twee misschien.

In welk opzicht is die jongen anders dan dat jij bent?

Hij is veel meer een denker, wat turghoudender. Ik ben wat extrovert, klinkt alsof ik zo wild ben maar dat bedoel ik niet maar makkelijker daar in. Ik haal mijn schouders op en ga weer verder.

Ben je altijd open en eerlijk?

Ja, ook wel in interviews denk ik. Dat probeer ik wel.

Oog om oog of hand in hand?

Houd je nooit bewust dingen achter of vertel je ze op een andere manier dan dat ze misschien gegaan zijn?

Nee, dat valt wel mee.

Je bent nooit bewust bezig met het beïnvloeden van de media?

Waarschijnlijk heb je altijd wel een dingetje wat je verzwijgt, bijvoorbeeld dat je een blessure hebt gehad ofzo. Dat je erover vertelt waarom je voorbereiding niet zo goed was, maar toch goed presteert. Daar zijn we wat terughoudend over, die blessures. Zwemmers zijn ook best vaak geblesseerd, maar daar wordt eigenlijk nooit iets over naar buiten gebracht. Dat is eigenlijk vanuit de medische kant en de trainers die dat meer bepalen. Als Femke er twee weken uit is staat dat heus niet op teletekst.

Zijn er dingen die je niet verteld voor je race en bijvoorbeeld wel achteraf?

Nee, als ik iets niet wil vertellen voor mijn race dan wil ik dat ook niet vertellen achteraf. Denk ik. Dat weet ik eigenlijk wel zeker anders zou ik dat ook prima voor mijn race kunnen vertellen.

Hoe is over het algemeen jouw relatie met journalisten?

Ja, zoiets vroeg je net ook. Met de één is het heel goed en de ander. De één vertel je ook wat meer dan de ander denk ik, maar dat komt niet doordat hij niet aardig is, maar doordat hij gewoon wat gerichtere vragen stelt en daardoor wat meer uit je trekt.

Zijn er journalisten waar jij ook vriendschappelijk mee omgaat?

Nou, ja niet dat we elke week afspreken ofzo. Of als ik ooit een keer in de stad ben dat ik een berichtje stuur van zullen we even een drankje doen, jeroen Stekelenburg van de NOS of Cilia Kooi van het ANP. Met de één heb je nou eenmaal meer dan met de ander.

Vertrouw je ze dan ook op dat moment? Of ben je dan ook bewust van wat je zegt?

Ja, daar vertrouw ik ze wel in. Dat ik, ik ga ook niet dan denken als we samen op stap zijn ik moet minder drinken want jeroen staat hier en als ik de volgende keer slecht zwem dat jeroen vraagt hoe komt dat eigenlijk.

Hoe vind jij dat je wordt weergegeven in de media? Zien wij de Nick die je bent?

Oog om oog of hand in hand?

Nu niet meer, ze vonden mij een beetje nonchalant dat klopt ook wel maar echt een partyboy. Ik ben wel eens de voetballende zwemmer genoemd. Dat klopte destijds ook wel, want ik ging elk weekend uit en ik vond alles leuk. Dat ging allemaal goed, want ik presteerde ook gewoon normaal. Het is echt de laatste drie/vier jaar als ik twee keer per jaar op stap ga is het veel. Ik denk dat ze nog steeds wel dat beeld schetsen af en toe. Dat is dus niet waar, want ik ben echt een keurige jongen geworden die op zaterdagavond om 23.00 uur naar z'n bed gaat. Een beetje op het saaie af, leven voor de sport. Dat moet ook wel als ik wat wil in Londen natuurlijk. Ik denk wel af en toe dat zij nog steeds wel denken dat ik zo ben.

Vind je het belangrijk dat ze zien dat jij serieus met je sport omgaat?

Ja, dat vind ik wel belangrijk ja want dat moet ook. Ze brengen het ook naar buiten en je bent toch ook wel bijvoorbeeld voor kinderen een voorbeeld voor jonge zwemmers. En als zij dan lezen dat ik elke week in de kroeg hang ja dat vind ik ook niet leuk als zij dat denken.

In hoeverre denk jij dat je echt media-aandacht nodig hebt?

Soms wel belangrijk, ik heb nu mijn eigen sponsorgroep opgezet allemaal kleine bedrijven. Soms moet je wel de media opzoeken om die bedrijven te bereiken en dat probeer ik vooral regionaal te doen, de Bollenstreek waar ik vandaan kom. Daar schrijf ik een column bijvoorbeeld in de krant om die bedrijven maar, om zelf een beetje naamsbekendheid te krijgen en ik had een sponsoravond georganiseerd en dan nodig ik TV West uit. Je kunt het ook een beetje opzoeken, maar op zich is het ook wel goed soms is het genoeg.

Het is vooral dat jij het gebruikt om sponsors te werven?

Ja, of om mezelf te profileren. Het is daarnaast ook nog eens handig voor mijn studie, maar met zulke dingen organiseren kan ik ook nog wat studiepunten verdienen.

Je zei een paar keer van je komt vooral het nieuws op het moment dat je resultaten boekt. Wat denk je dat de grootste nieuws waarde heeft voor een journalist. Wanneer ben jij interessant behalve dan wanneer je goede resultaten boekt?

Als zwemmer ben je denk ik echt alleen interessant wanneer je heel slecht bent of heel goed. Daar tussenin zit eigenlijk heel weinig. Als ik gewoon een pr zwem dat zal misschien vermeld worden, maar ook niet meer. Volgens mij zijn er grotere zwemmers in Nederland of zwemsters vooral en die daar sta ik een beetje van in de schaduw en dat vind ik wel prima. Laat hun maar op de voorgrond treden en ik wil gewoon heel hard zwemmen. Dus ik denk

Oog om oog of hand in hand?

echt als je helemaal afgaat dan schrijven ze je kapot of zijn ze best wel negatief of je zwemt echt wel wereldrecord tijden dan zijn ze wel positief. Er zit niet echt veel tussenin. Landelijk, uit mijn regio vinden ze alles leuk wat ik doe.

Eltingh vond het heel belangrijk dat een journalist hem gaandeweg het seizoen volgde en dat hij ook wel eens kwam kijken bij een training of een trainingsavond. Is dat voor jou ook belangrijk?

Is wel belangrijk, maar over het algemeen zwem ik alleen de grote wedstrijden en is er altijd het vaste Clupje, maar er komen ook wel eens journalisten een ochtendje meekijken. Dan kijken ze bij de krachttraining en dan gaan ze weer weg. Daar hoeven ze niet perse iets over te schrijven, maar dan krijgen ze een beeld van hoe wij trainen en hoe een persoon is. Dus dat gebeurt wel. In principe wat ik al zei als ik een EK heb en een WK dan zijn al diezelfde journalisten daar standaard bij. De één komt wel af en toe langs en de ander niet.

Iemand die wel af en toe komt kijken bij een training krijgt die ook wat meer krediet? Krijgt die, vertel je die ook sneller dingen?

Nee, dat niet maar dat zou misschien wel moeten. Die steekt er toch wat meer aandacht in en ik vind het ook wel belangrijk dat ik die tijd heb ik eigenlijk wel lang gehad dat ik elke keer een interview had 'hoe ben je eigenlijk begonnen', 'je beste afstand is 100 rugslag toch?'. Jij hebt netjes mijn website doorgekeken, maar heel vaak was het gewoon elke keer weer vanaf het begin af aan vertellen. Dat zelfde verhaal vertellen heb ik nu wel een beetje gehad, maar dat was wel vervelend. Het is wel belangrijk dat zij achtergrondinformatie weten of een keertje langskomen. Je hoeft niet echt een interview te geven, maar om een praatje te maken en ons wat beter te leren kennen. Een beetje een band opbouwen, dat vind ik best belangrijk.

Wat is jouw grootste irritatiepunt van journalisten?

Meer, dat ze soms best ongeduldig kunnen zijn want soms hebben ze een deadline. Dat ligt ook aan mezelf, dan denk ik van ah die zitten nu al een uur te wachten en ik ben nog aan het uitzwemmen. Het gaat er gewoon om dat ik mijn ding doen en daar moeten zij zich maar aan aanpassen.

Als je kijkt naar de journalist door de jaren heen dan zie je dat de journalist eerst altijd heel neerbuigend neerkeek op de sporter en dat inmiddels de journalist echt opkijkt naar de sporter. Bij jou is dat dan redelijk gelijk?

Oog om oog of hand in hand?

Dat is ook best slecht van mezelf hoor en dan word ik ook wel gecorrigeerd zo van he doe nou maar gewoon je ding laat hun nog maar een halfuurtje langer wachten. Eigenlijk zou ik, als ik daar stond dan zou ik ook graag willen dat die sporters dan naar me toekwamen want dan kan ik weg of dan kan ik mijn stukje typen maar dat is natuurlijk niet goed. Daar word ik ook wel in tegengehouden.

Zijn grootste irritatiepunt was altijd als journalisten hun huiswerk niet gedaan hadden.

Als ze totaal niet op de hoogte waren van wat je gedaan had?

Dat valt mee, hoe erg dat is, landelijk. Het leids dagblad bijvoorbeeld is op zich best een grote krant, maar soms zijn die niet altijd even goed op de hoogte. Dan noemen ze een prestatie die ik helemaal niet heb gehaald en dan denk ik wel ga jij eerst eens even je huiswerk doen, volg het eens goed en kom dan nog een keer terug. Dat zeg ik dan niet! Eigenlijk zou ik moeten zeggen, ja dag de volgende keer als je het wel weet bel dan nog maar een keer terug.

Stel dat die journalist keer op keer niet op de hoogte is?

Ja, dan ben ik er wel klaar mee en verwijs ik hem eerst door naar mijn manager. Heel vaak word ik ook rechtstreek benaderd en dan denk ik ja doe ik wel even, maar soms worden hele lange dingen of hele kritische dingen stuur ik naar mijn manager of ik wil niet van te voren dan kan hij ze afpoeieren.

Je wilt het niet voor de wedstrijd?

Nee, voor een wedstrijd kan op zich wel even kort, maar niet heel diepgaand of uitgebreid of ze moeten echt een week voor de wedstrijd zitten of met een persmeeting. Daarna is het ook klaar.

Ben je ooit gespannen als je met een journalist gaat praten?

Na de wedstrijd helemaal niet en daarvoor ook niet, want wie kan er beter over mijzelf vertellen dan ik en hoe ik de race heb beleefd en hoe de voorbereiding is gegaan. Ik hoef niet, tenzij ze heel kritisch gaan doen wat niet heel vaak voorkomt, weet ik gewoon wat ik wil gaan vertellen. Dat bedenkt ik dan ook wel van te voren, wat wil ik kwijt en wat wil ik niet kwijt. Dat is vaak niet zo, ik wil meestal alles wel kwijt heb niet zoveel te verbergen.

Kom jij ook privé wel in het nieuws? Met je privéleven?

Oog om oog of hand in hand?

Nee, nog nooit denk ik. Nee, dat valt wel mee. Nee, helemaal niks. Kan niets bedenken. Ja, mijn vader die is laatst directeur bij ADO Den Haag geworden en toen werd er wel vermeld dat z'n zoon Nick gaat naar de Olympische Spelen, maar dat had dan verder niets met mij te maken.

Wat vind je er over het algemeen van om in de belangstelling te staan?

Ik merk dat niet zo of aandacht of.

Er is toch een verschil lijkt me of er nou één journalist voor je neus staat of elf. Denk je dan van wauw ik ben best wel interessant nu?

Ja, dat denk je soms wel ja. En vooral als je goed hebt gezwommen en dan ben je toch al blij en dan wil je met alles en iedereen dan wil je met hem wel praten en hem wel even wat zeggen. Dat is best leuk, maar het is niet de reden waarom ik zwem.

Denk je dat er meer aandacht moet komen voor zwemmen?

Ja, niet zozeer voor mezelf maar voor de sport. Meer om de verhoudingen internationaal weer te geven. Het zwemmen verdient gewoon meer, tenminste die zouden meer moeten verdienen dan dat ze nu krijgen. Voor het zwemmen zelf en er zwemmen al best veel kinderen dan kan het gewoon nog meer omhoog als ze meer aandacht krijgen.

In hoeverre merk jij verschil tussen radio-, kranten- en tvjournalisten? Benaderen ze jou anders?

Ik denk dat er niet zoveel verschil in zit, want wat ik al zei er is altijd een vast clubje van 15 journalisten, misschien 20. Ik vind ze eigenlijk allemaal wel vakkundig en of ze nou een microfoon hebben of een pen in de hand ze zijn allemaal wel goed geïnformeerd.

Ik kan me voorstellen dat de krantenjournalist meer tijd heeft dan iemand van de tv?

Dat is zo, maar die interviews zijn twee minuten. En met een krant kun je natuurlijk wat uitgebreider antwoorden, daar houd ik ook zelf wel rekening mee, want ik weet gewoon als ik een antwoord geef van 1,5 minuut bij de NOS dan zenden ze het niet uit of moeten ze gewoon heel veel knippen. Dat is gewoon, dat doet iedereen, dat weet je gewoon dat het gewoon niet handig is als jij een antwoord geeft van een halve minuut. Je moet gewoon duidelijk en kort antwoorden, niet alleen met ja en nee. Je hoeft geen ellenlange verhalen te houden, voor de

Oog om oog of hand in hand?

radio geldt eigenlijk hetzelfde, iets minder misschien maar wel hetzelfde. En voor de krant kun je gewoon wat uitgebreider de tijd nemen.

Je hebt niet het idee dat ze jou op een andere manier benaderen?

Nee, dat vind ik eigenlijk wel meevallen. De rolverdeling onder de journalisten is ook heel duidelijk. Eerst de televisie.

De teamsporters kunnen zich een beetje achter mekaar verschuilen dan wanneer je, zoals ik alleen moet presteren.

Transcript Nicole Beumer

Volgt u andere sporten?

Een beetje, maar niet heel erg veel.

Als u daar een oordeel over moet geven hoe u vindt dat er momenteel wordt bericht over sport in het algemeen. Wat vindt u er dan van?

Het is erg veel voetbal en schaatsen. Ik vind het jammer dat de kleinere sporten dat daar niet meer over wordt bericht. Het is altijd maar zo'n klein stukje of één regel. Weinig tijd voor nieuwe sporten op de televisie.

Over sport waar ze dan wel over berichten vindt u dat dat op een objectieve manier gebeurt? Het verhaal gaat dat de journalist niet meer zo kritisch is. Ervaart u dat ook?

Dat weet ik niet.....Ik kan wel van alles gaan uitkramen, maar dat weet ik niet.

Het is nooit zo dat u denkt waarom stellen ze niet die vraag?

Nee....daar ben ik niet mee bezig. Altijd dezelfde vraag, ik vind het leuker om meer diepgang te hebben met die sporters. Dat je daar meer, wat hun beweegredenen zijn. Het is heel veel voetbal, dat vind ik heel erg jammer, het gaat over geld.

In hoeverre kwam je als squasher in aanraking met journalisten/media?

Toen ik zelf speelde toen was ik in Amsterdam en toen en omdat ik ook Amsterdammer ben had ik heel veel met 'Nieuws van de Dag'. Daar kende ik dan één of twee reporters van en elke week was er een soort nieuws van Amsterdam en daar kwam ik wel heel veel in. Ik weet niet of dat wekelijks was, maar best wel veel. En met grote toernooien met EK en met NK en Dutch Open daar waren wel altijd stukjes en naderhand als bondscoach ben ik ook wel geïnterviewd tijdens grote evenementen. Dan vond ik vaak, ik vond wel vaak, er werd niet altijd zeg maar wat je vertelde werd nooit opgeschreven. Er zaten altijd fouten in, het werd ook nooit zo gezegd als ik had verteld en ik vond ook vaak dat het vaak negatief in het licht werd gebracht.

Bedoel je dan jouw woorden of gewoon de sport?

Squash als sport, maar niet als sport zelf maar over de toeschouwers dat er te weinig publiek was. Dat het een beetje een negatief stuk was in plaats van een positief stuk. Dat waren dan,

Oog om oog of hand in hand?

het hing er ook vanaf welke krant het was. Het Parool was dan weer positief het waren ook allemaal verschillende invalshoeken. Dus dat was wel grappig.

Hoe vind je dat er over het algemeen naar squash wordt gekeken?

Nou niet. Laurens Jan die is goed bezig, maar je moet gewoon presteren. Je moet gewoon minimaal wereldkampioen of Europees kampioen worden om in het nieuws te komen. Als bondscoach heb ik helemaal geen interview afgegeven. De NOS die belde dan wel, die belde dan wel daarnaar toe. Dan had je een kort interview en dat werd dan eigenlijk door elke krant overgenomen. Verder hadden ze Vanessa een paar vragen gesteld en toen hadden ze gewoon het verhaal daar omheen gemaakt. Toen stonden we wel in elke krant. En toen stonden we wel in de krant en toen stonden er wel grote stukken bij. Heel weinig televisiebeelden.

Wordt squash in andere landen wel meer door media belicht?

Ja, bijvoorbeeld Egypte wel. Wij hebben het WK daar gespeeld. Dat werd gewoon live uitgezonden op televisie. Dus wij konden in de hotellobby, wij waren klaar met de wedstrijd en in de lobby konden we de finale kijken op televisie. Daar leeft het heel erg, het is heel groot daar. En ik denk Maleisië, daar zal het ook wel leven daar komt de wereldkampioen vandaan bij de meisjes.

Wat denkt u dat in Nederland het grootste probleem is waarom het niet in de media verschijnt?

Ik zou het niet weten, het is of de interesse van Studio Sport mensen daar maar goed het is niet alleen squash. Er zijn tal van sporten die niet worden uitgezonden en het is geen Olympische sport. Badminton wordt nog weleens op televisie uitgezonden, ook weinig. Dat zijn echt alleen maar de grootste toernooien. Het is toch alleen voetbal, schaatsen en Tour de France. Ik zou niet weten wat er zo nog meer, zwemmen. Daar gaat ook heel veel geld in om denk ik. Dat zal er ook mee te maken hebben. En squash is misschien is er ook een ding dat het gewoon niet goed te volgen is.

Het is stukken verbeterd. Je kan het heel goed in beeld krijgen vergeleken met mijn tijd, maar de vraag is of de mensen die niet squashen het ook leuk vinden om naar te kijken.

Kreeg je media-training?

Oog om oog of hand in hand?

Heb ik één keer gehad, maar eigenlijk niet echt. Wel in de zin van dat je goed moet weten welk verhaal je zelf wil brengen. Dat je het gesprek kunt sturen, meer in die zin, maar niet zoals de voetballers en de tennissers. Wij hebben gewoon geen aandacht in die zin.

Op welke manier had je contact met de journalisten die jou volgden?

Misschien ééntje die ik beter kende die kwam dan weleens kijken, maar die squashte ook zelf. Ze waren wel meer betrokken, maar je kon ook zelf wel even bellen om te zeggen dit en dit is gebeurd of ik heb een nieuwe sponsor of interessant voor een artikel. Dat je ook probeerde jezelf te verkopen.

Vond je dat belangrijk?

Ja zeker, want je probeert toch aandacht te vestigen op wat je deed en ook op die manier. Kijk als je in de publiciteit komt kennen meer mensen je en dan heb je meer kans om een sponsorcontract te krijgen of hulp. Het is wel belangrijk, het is ook wel weer een beloning zeg maar om een mooi artikel van jezelf te hebben en daar kan je weer mee naar buiten. Dit heb ik bereikt, dit ben ik. Voor een sponsor om te laten daar zou jij met je naam ook op kunnen staan.

Voelde je daardoor ook juist weleens druk vanuit de media om te presteren?

Nou nee, maar met een NK dan wist je wel altijd van er komt een artikel in de krant. Niet dat ik daar van te voren met een wedstrijd mee bezig was, maar wel naderhand. Als ik dan had verloren dan dacht ik wel wat zal er morgen dan in staan. ‘Beumer onderuit’, dat heb je dan wel. Of je bent de sterren van de hemel, dat je zit op rozen en het gaat allemaal geweldig en je bent de beste, maar als je één wedstrijd verloren hebt dan ben je kansloos onderuit gegaan. Er is geen middenweg.

Wat deed het met jou om te lezen dat ze een negatieve kop plaatste?

De allereerste keer vond ik dat niet echt leuk. Je hebt natuurlijk een beetje een ego. Daar raak je op een gegeven moment aan gewend. Dat is gewoon het nieuws. Zo moet dat gewoon gebracht worden.

Het is niet iets wat in je hoofd blijft zitten?

Neu..., daar had ik gewoon te weinig aandacht voor. En ik wist ook weer als ik volgende week wel goed presteer dan staat er weer hoe geweldig ik wel niet ben.

In hoeverre kwam je privéleven in de media?

Nee, ik geloof het niet. Nee dat niet, maar daar was ik wel bewust van dat ik dat soort dingen ook niet zou zeggen. Ook in een gewoon gesprek na het interview dat ik dat niet zou zeggen iets over mezelf, want je weet nooit wat wel bij het interview hoort en wat niet. Dus dat kon ik wel scheiden. Sowieso heb ik dat altijd wel gescheiden. Dat mijn privéleven, dat wilde ik ook niet, niet alleen voor de pers, maar ook voor de squashwereld. Het is allemaal zo klein. Dat houd je toch niet tegen, maar....ik was daar gewoon aan het trainen en spelen. Ik gaf ook training, maar ik probeerde toch wel mijn eigen privéleven daarbuiten te houden.

Als je een interview had, hoe ging jij zo'n interview in? Voorbereid?

Als ik wist dat ze zouden bellen ofzo, dan had ik wel voor mezelf, dat ik het altijd zo positief mogelijk. Ook het verlies.....Altijd van de positieve kant benaderen. Dat kwam ook meestal wel zo dan ook in de kranten te staan. Er werd ook wel geciteerd. Nou moet ik zeggen dat als bondscoach, dat ik merkte, dat het vaker letterlijk inderdaad werd overgenomen. Ik herinner me zeg maar als speler, vroeger, toen was ik jonger, dat ik wel eens artikelen had gelezen waarin je echt teleurgesteld was. Ik had tegen een journalist gezegd, we hadden het EK gespeeld, wij meosten de EK finale om 10.00 uur 'sochtends spelen, op de zondagochtend. Er kwam toen geen hond kijken. De EK Finale, het hoogste wereld, de toppers die stonden daar en er was gewoon nauwelijks publiek. Daar kwam de krant dan ook naar kijken. Dat werd ook gelijk tegen mij gezegd. Toen zei ik van; als je een artikel schrijft dan wil ik dat je het positief in de krant zet, want we hebben al zo weinig publiciteit en als je dan alleen hier op gaat focussen dat heeft niets te maken met de prestaties die geleverd worden. Dat heb ik geprobeerd zo te vertellen, maar uiteindelijk werd ik geciteerd, vond ik trouwens heel vrouw, 'EK squash'. Er stond als zin dat ik had gezegd 'Als we het maar positief willen brengen'. Dat was een beetje flauw.

Heb je daar nog iets meegedaan?

Nee....Dat interesseerde me ook niet. Ik ben gewoon bezig met mijn werk, en met het team. Ik vond het gewoon kinderachtig.

Over het algemeen, hoe was jouw relatie met journalisten?

Ja, het was wel oké.

Stond je er open voor?

Jawel....Als ze er al waren. Dat greep ik wel aan. Dat doe ik ook voor, toen ik als bondscoach werkte dat het ook belangrijk was dat het in het nieuws kwam. Ik heb nu zelf ook nog wel stukjes geschreven en ook voor het ANP enzo. Dat dat gewoon allemaal daar dan komt, zodat squash wel in de publiciteit komt.

Ik kan me voorstellen dat de huidige toppers daar niet mee bezig zijn?

Ik denk dat Nathalie en Vanessa, bijvoorbeeld, natuurlijk wel behoorlijk wat aandacht hebben gekregen in hun carrière. Vanessa is een bepaald type, die houdt er helemaal niet van. Die houdt helemaal niet van interviews, die weet niet wat ze moet zeggen. Hoewel ze het heel goed kan. Die zal zelf niet, die heeft zichzelf in die zin ook nooit verkocht. In die zin is ze geen ondernemer geweest, want ze heeft er veel meer uit kunnen halen. Ze is wereldkampioen geweest. Ze had natuurlijk wel kans zeg maar om meer in de publiciteit te krijgen en ook geld eruit te halen voor haarzelf.

Vind je het ook een taak van de sporter om zichzelf te profileren om daarmee ook de sport onder de aandacht te brengen?

Nou de taak vind ik niet. Ik vind het geen taak. Ik vind wel, het maakt je wel compleet als je dat doet. Je bent ook een voorbeeld.....Ik vind het ook, ik denk zoals Laurens ik denk dat hij het wel goed zou kunnen. Ik denk ook dat hij er later wel meer mee zou doen. ik vind dat dat wel de sporter completer maakt. Wat ook weer ten goede komt als sporter.

Kan je je voorstellen dat bepaalde sporters zich juist gestimuleerd voelen door de aanwezigheid van de pers?

Ja...zeker. Dat denk ik wel.

Heb jij dat gehad?

Ik werd er altijd wel zenuwachtig van. Er zijn natuurlijk ook wel op televisie geweest, op Studio Sport. Dat was ook wel spannend dan zeg maar. Een camera die er dan bij staat en dat je dan weet dat je op televisie komt en je bent al heel erg gespannen voor een halve finale. Dat was meer in het begin van mijn carrière. Dat had ook met mijn eigen spanning te maken en dan ook nog eens dat erbij, maar dat is wel iets wat je moet leren.

Voelde je die spanning van de media ook tijdens het spel?

Oog om oog of hand in hand?

Misschien als je dan baan op gaat om warm te slaan. Dan heb je de spanning sowieso al, maar ook al die mensen die om die baan heen zitten. Je bent gewoon het centrum van de aandacht. Daar wil je die prestatie leveren. Op een gegeven moment is dat weg.

Hoe vond je het om een stukje terug te lezen?

Dat was wel oke. Het was ook wel, omdat de commentator, was ook iemand die ik kende. Waarvan ik al wist dat hij echt heel realistisch, zeg maar weergaf wat er aan de hand was en hoe dat spel ging. Dus dat was wel oke. Dat was ook gewoon, ze zijn best wel zakelijk. Ze geven gewoon weer wat er is, verliezen of winnen. Dat is gewoon sport. Feitelijk. Daar waren ze wel oke in.

Benaderde journalisten jou ook wel eens buiten de wedstrijd om?

Soms....

Belangrijk dat een journalist jou ook op die manier volgde?

Mwah, deed me niets eigenlijk. Ik werd gewoon gevolgd. Dat was wel heel prettig. Het is wel jammer als bondscoach, weet ik veel, van de voorbereiding naar WK was dan één artikel geweest. Dat ging meer over mijn taak als bondscoach en hoe ik dat ging aanpakken. Dat was opzich wel leuk, maar het is wel jammer dat ze het team niet hebben gevolgd of dat ze af en toe een stukje...Ik ben er niet echt mee bezig geweest. Het was gewoon zo.

Kon je merken dat de sporters zich daar soms aan irriteerde?

Ja, dat denk ik wel. Maar ja het is een gegeven. Dat merk je ook wel. Iedereen legt zich daar ook bij neer. Het was soms: 'Ik heb niets in de krant gelezen'. Als je een sport volgt dan vind je het wel. Als het een Olympische sport was geweest dan was er gewoon meer geld geweest.

Hoe u werd weergegeven, kwam dat overeen met hoe je echt was?

Ja....Ook wel eens mooier. Doordat hij het zelf heeft gezien en dat hij het zo heeft beschreven. Misschien dat ik het zelf niet zo zie, omdat ik het elke dag doe. Als ik er nu naar kijk dan denk ik het was misschien wel zo. Als je ook sommige foto's ziet dan denk ik van, dat ik atletische bewegingen heb gemaakt ooit. Dat dat allemaal kon.

Volgde je het op de voet wat er werd geschreven?

Ja ik hield het allemaal wel bij. Dat heb ik ook bewaard.

Oog om oog of hand in hand?

Voelde je door de media meer druk als je individueel moest presteren dan wanneer je onderdeel was van een team?

Nee, dat viel wat mij betreft gewoon gelijk. Nee daar ben je niet mee bezig. Je was gewoon bezig met echt daadwerkelijk wat je moet doen. met je planning en met je trainingen en met je voorbereidingen en dan gewoon je wedstrijd spelen en het beste geven wat je hebt. Dan kijken waar je uitkomt.

Had je soms het idee dat journalisten neerbuigend deden?

Ze waren er gewoon niet. Squash heeft niet veel aandacht.

Transcript Niels Kerstholt

In hoeverre krijgen jullie als shorttrackers een beetje media-aandacht? Ongeacht of je nu wel presteert of niet?

Normaal gesproken sta ik toch wel elk jaar een paar keer in een tijdschrift. Toch een aantal keer ook wel in dagbladen. Ja, in hoeverre. Ik denk dat je bij mij wel kan zeggen toch wel paar jaar 10 stukken minimaal zijn waar ik duidelijk insta waar dingen over mij geschreven worden.

En wat zijn dat dan meestal voor onderwerpen?

Vaak, meestal over resultaten maar ook wel gewoon eens een interview waarin ik dan vertel, uitleg hoe het gaat of wat de opbouw is of waarom ik bepaalde keuzes heb gemaakt, hoe het team in elkaar zit. Et cetera. Dus, wij vinden het zelf niet veel voor hoeveel voor wat we presteren, maar ik vind het ook niet heel erg tegenvallen ofzo. Het is in het verleden wel veel erger geweest, toen het shorttracken echt op z'n gat lag. Toen was er gewoon geen media-aandacht, maar ja toen haalde we ook toen waren we ook heel blij als we een keer een halve finale haalden op een europees kampioenschap. Dus dat stelde dan ook niets voor, dus dan komt er ook geen media-aandacht. Ik vind het wel leuk, je ziet het echt heel erg groeien.

Je zegt met name de kranten, maar radio en tv?

Radio ook en toen ik vier jaar geleden op het EK de duizend meter won en tweede wereld overall toen daarna werd ik ook meteen gebeld door Holland Sport of ik bij ze in een uitzending wilde komen. Dus dat soort dingen zijn er wel, maar dat is wel erg afhankelijk van prestaties. Dus als je die prestaties levert dan kom je inderdaad een paar keer, hoe het in zappsport enzo. Het komt dan wel op je af, en radio ook maar ik merk wel dat zeg maar de media-aandacht achter onze prestaties aanloopt. Het zijn vooral de kranten die er eerst heel veel over gaan schrijven. En als het dan nog beter wordt dan komen de televisie en radio, komen steeds meer. Die willen dan dingen van je weten.

Maar vergeleken met afgelopen jaren heeft de NOS dit jaar wel mee uitgezonden toch.

NOS is traditiegetrouw niet echt vol met zijn aandacht voor shorttrack, maar afgelopen jaar is dat toch wel veranderd omdat elke keer als er mensen van de NOS bij wedstrijden komen 1.

Oog om oog of hand in hand?

Ze vinden het vinden, maar dat was altijd al zo. Alleen ze vinden het nu nog veel vetter, omdat wij winnen en dan heb je ook nog eens die snelheden, en hoe hard we gaan. En dan winnen we ook nog. En dan is er gewoon heel veel respect voor wat wij doen. En dat zie je dit jaar, dat vond ik mooi bij toen wij op het Europees Kampioenschap. Dat was 1.5 jaar geleden toen deden ze live verslag van het Europees Kampioenschap, de finale. Die wij wonnen. En toen ondertussen, ik weet niet meer welke verslaggever van de NOS het was, maar die zegt dus ondertussen wow dit is wel echt heel erg vet. Wat een acrobaten zijn het. En dat soort dingen gewoon tussendoor in z'n, zo puur. Ene pure reactie, daarin zie je wel dat mensen het heel cool vinden. Maar ja, als je gaat kijken media-aandacht loopt achter prestaties aan. Je moet eerst heel goed presteren en dan komt de media-aandacht komt daar achteraan. Als wij nu ineens een keer, volgend jaar niets meer presteren. Dat betekent niet dat we weer terug zijn op de hoeveelheid media-aandacht die we in 2004 hadden ofzo. Het is wel degelijk dan nog steeds media-aandacht, alleen dat zakt dan een beetje. Het loopt er gewoon altijd achteraan. Wij zitten nu in een fase dat we steeds betere resultaten laten zien dus die media komt er steeds meer naar ons toe, maar ja het is nog niet zoveel als dat je zou verwachten van een team wat Europees Kampioen is of tweede op de wereld. En dat is wel, maar ja als wij volgend jaar weer 2^e zijn of een keer 1^e zijn en daarna weer 3^e en elke keer toch wel dicht bij die gouden medaille zitten dan zal je zien dat er elke keer weer meer en meer en meer media-aandacht komt. En ook op de spelen. Als wij straks met 2 teams op de spelen staan en we hebben kansen dan zullen er heel veel mensen zijn die op de spelen ineens shorttrack gaan kijken en vanaf dat moment is het misschien in een keer wel helemaal booming niet, maar wel dat iedereen het cool vindt en dat iedereen daar op let. Dat het niet meer het enige schaatsen wat ze kennen, langebaan in.

In hoeverre geven jullie nu al persconferenties?

Doen we! Doen we al een aantal jaar. Alleen een aantal jaren geleden als het zo dan kwamen er twee journalisten en dan voelde ik me eigenlijk een beetje voor lul staan dat er een persconferentie gegeven werd voor 2 of drie journalisten die dan elke keer met dezelfde vragen komen over de media-aandacht voor de shorttrack. Je moet gewoon presteren, dat is altijd mijn antwoord. Maar afgelopen jaar, weet je wel, dan zijn we daar eigenlijk niet mee bezig. Dan doen we het wel een keertje, zo van ja het moet dan maar ff snel. En dan zie je ineens een berg pers op afkomen en dan zie je dat het gewoon groeit de aandacht.

Wat doet dat dan met jou? Als er ineens zoveel pers komt?

Helemaal niets.

Voel je extra druk?

Nee, helemaal niets. Ik vind het leuk en het is ook , omdat ik deze sport heel cool vind en het leuk vindt als meerdere mensen dat ook zien. Maar voor de rest doet het mij, ik heb het niet nodig ofzo. Ik ben deze sport ook niet gaan doen voor de media-aandacht of voor het geld, want dan had ik gewoon echt een andere sport moeten kiezen. In Nederland in ieder geval, in het buitenland ligt dat anders. In Nederland zit dat gewoon niet in onze aard, we zijn geen shorttrack volk. We gaan graag op de meren schaatsen, rechtdoor, en daarna een 10 km kijken op de televisie. Dan moet je ook niet proberen om daar eeaan te zitten of om te proberen veranderen, misschien veranderd het wel, misschien niet. Je moet gewoon proberen zoveel mogelijk mensen te vinden die je sport gaan beoefenen, dat je een beetje een goede basis hebt. Dat we langer deel kunnen uitmaken van de wereldtop, maar dat soort dingen daar ben ik niet echt mee bezig. Het is niet iets wat mij boeit.

Je draait een aantal jaren mee. Zie je dat de houding van de journalist ten aanzien van de sporter anders is geworden?

Ja, ja ze beginnen meer laat ik het zo zeggen, meer achter ons aan te lopen. Enne, het is niet zoals bij voetbal ofzo dat er twintig journalisten en camera's zo allemaal omheen lopen te dringen. Dat is het niet, want wij zijn gewoon daar is het nog te klein voor. Je ziet wel dat het ook meer is van mag ik nou even, weet je. Dat soort dingen, ja je ziet het langzaam veranderen. Het is in een heel vroeg stadium.

Doen ze ook anders tegen je? Heb je dat gevoel? Tonen ze meer respect? Het verhaal gaat een beetje dat journalisten nogal neerbuigend neerkeken op sporters en dat ze tegenwoordig steeds meer, de journalist opkijkt naar de sporter.

Ik heb nooit meegemaakt dat journalisten neerbuigend waren naar mij. Dus ik kan daar niets over zeggen. Misschien ook wel, omdat ik altijd wel een verhaal klaar had. Ja, ik weet niet. Ik had altijd wel een heel uidelijk doel en mensen konden aan mij echt zien dat er heel veel passie vanaf straalde. Dat ik heel graag gewoon die wereldtop wilde bestormen en daar alles vooro liet. En als iemand zo'n overtuigend verhaal vertelt geloof ik ook niet dat een journalist neerbuigend gaat lopen doen. En dat was dus ook niet zo. Er zijn el eens journalisten geweest

Oog om oog of hand in hand?

die niet met mij gesproken hadden en dan iets van de website haalden, met wie ik geen persoonlijk contact had gehad en die dan met een of ander broodje aap verhaak komt. Met allerlei kaasverhalen, waar niets van klopt. Dat zijn dan de mensen die mij niet persoonlijk gesproken hebben. De mensen die ik persoonlijk sprak waren allemaal met zeer veel respect. Gewoon, gewoon zoals mensen met elkaar omgaan.

En die berichten waar jij daar geen contact mee hebt gehad. Heb je daar iets mee gedaan?

Nee, daar ben ik niet mee bezig. Ga je niet mee bezig houden. En het is, het is echt zo'n 1 of 2. Misschien 3.

Zijn jullie ook getraind hoe je met de media om moet gaan?

NOC NSF doet mediatrainingen, ik heb wel eens een mediatraining bijgewoond. Ik heb er wel wat tips aan over gehouden. Bijvoorbeeld als je iemand een vraag stelt, dat je dan die vraag eerst herhaalt hardop. Dat geeft je extra tijd om te beantwoorden. Allemaal van die trucjes, maar voornamelijk als je vaker met media omgaat en een keertje tegen de lamp loopt en dan bijgestuurd wordt door je teammaten omdat je iets gezegd hebt wat eigenlijk niet kan, of door je coach. Dat zijn wel momenten dat je denkt, ik praat er ook wel eens over. Ik heb een interviewgegegeven en dan praat ik er met iemand over zo van ik kom wel een beetje over van Niels die denkt dat hij superman gaat worden. Van misschien in Nederland past dat niet helemaal in Amerika kan je roepen dat je de beste wilt worden. In Nederland moet je daar een beetje voorzichtig mee zijn. Zeker als je in een sport zit waar het bewijs gewoon niet is geleverd dat je de top kan halen of dat je wereldkampioen kan worden. Ik riep dat heel lang en dan krijg je op een gegeven moment zo'n imago, of mensen kunnen dan wel denken dat hij veel in de pers komt van oh die Niels die wil een gouden medaille winnen op een wk nou laat hem eerst eens europees kampioen worden. Weet je wel, zo. Dat hoort niet echt bij Nederland. Dus je moet wat dat betreft wel een beetje op je woorden letten.

Ben jij anders tegen Nederlandse journalisten dan tegen buitenlandse journalisten?

Nou als ik met een Amerikaanse journalist praat, heb ik trouwens bijna nooit gedaan, maar als ik daar tegen praat dan praat ik wel veel meer van ik heb er alles voor over om mijn droom, my dream, te verwezenlijken. En dat ik graag die gouden medaille wil een keer, maar dat wordt, maar dat vinden ze daar veel mooier. En als je dat hier zegt, en zeker omdat je ook hier mee interviews hebt. Als mensen dat vaker lezen, maar vervolgens gebeurt dat niet dan word je er sneller op afgerekend. in het buitenland zullen ze nooit veel over jou lezen. Ze zullen niet

Oog om oog of hand in hand?

eens één keer over je lezen dus dan maakt het ook niet uit wat je zegt eigenlijk. In Nederland, wanneer mensen vaker dingen gaan lezen, moet je toch wel een beetje meer opletten.

Ben jij ook bewust van wat je zegt tijdens een interview?

Vaak wel! Als ik in een baldadige bui ben, dan ga ik af en toe gekke dingen roepen. Gewoon dat ik raar ga doen, maar dat hoort ook bij mij. Dus ik, als ik af en toe even rond bazuin dat ik allemaal wil worden, hoe ik in het leven sta, hoe ik over dingen nadenken en ondertussen maak ik een geintje dat is ook Niels. Dus misschien kunnen mensen dat niet helemaal plaatsen en denken ze van nou dat komt wel een beetje gek over, maar dan denk ik wel zo van zo ben ik ook. Ik kan heel analytisch zijn en heel erg overwogen over dingen praat, maar ik kan ook andersom zijn dat ik gewoon lekker wat dingen roep. Het is niet heel consequent, maar weet je je moet er. Ik ben er niet zo heel erg mee bezig, ik ben vaak bezig als ik een interview geef van dan promote ik een beetje mijn sport. Vind ik wel leuk. Af en toe dan boeit het je niet zoveel en dan roep je gewoon wat. Je moet er mee uitkijken dat je er niet, geen schade mee aanricht. Maar mensen vinden het ook af en toe wel leuk als je een keer wat anders doet, en elke keer maar weer het standaard verhaal dat we hard aan het groeien zijn met onze sport. Journalisten vinden het leuk om dat een keer te horen, maar het is ook leuk om wat anders te horen. Dat je we echt herkenbaar kan zijn in de buitenwereld. Dat heeft ook z'n voordelen.

Is het een beetje, als jij een interview geeft, heb jij dan echt als doel om het ter promotie van de sport te doen?

Soms wel. Soms wel. Meestal eigenlijk. Soms denk ik ook aan mezelf of denk ik van of vaak denk ik ff na van. Je moet toch bepaalde woorden gebruiken, waardoor mensen misschien meer gaan begrijpen hoe cool ik dit eigenlijk vind om dit te doen, deze sport.

Ben je wel eens gespannen tijdens een interview of persconferentie?

Ik heb weleens gehad dat ik dan een camera op mijn kop krijg, en dan in mijn eigen hoofd ga zitten denken, zo van daar staat de camera, de lamp. Het is nu helemaal op mij, dan moet ik zorgen dat mijn uitstraling gewoon ontspannen is en dat ik niet heel boos ga kijken ineens ofzo of dat je ineens verkrampst in je gezicht. Dat zijn toch wel dingen die kunnen gebeuren of dat ik te lang door ga lullen. Dat soort dingen, dan ga je meer in je hoofd zitten maar daar word je weer minder spontaan vinden. Zo'n gedachtepatroon, en niet in the moment, kan een

Oog om oog of hand in hand?

interview vervelend worden. Of in ieder geval dat je achteraf denkt van shit, had ik maar gewoon ontspannen gebleven. Meer jezelf, beetje meer schijt hebben.

Als je even naar de sportjournalistiek in het algemeen kijkt. Dus niet alleen naar shorttrack wat vind je daar dan van?

Ik heb weinig verstand van sportjournalistiek, ik ben weinig bezig met journalisten en andere sporters. Wat ik wel leuk vind is als mensen een beetje de gezichten erachter proberen te vangen sommige journalisten kunnen dat heel goed. Die kunnen heel goed de karakters achter de sporten, naar voren brengen. Iedere sporter is anders, een ander type en ook over de resultaten lezen. Dat is leuk, nummertjes en cijfertjes en de naam erbij. Ik vind het juist leuk om te zien hoe bepaalde types, door bepaalde keuzes gekomen zijn, waarom ze ineens besloten hebben om bij een bepaalde trainer te gaan trainen of hoe ze zich voorbereiden op een wedstrijd. Dat zijn allerlei persoonlijke dingen die het veel interessanter maken. Ik ben helemaal niet van de nummertjes en van de feitjes, maar wel gewoon de personen achter de sporters. Wat voor karakter staat erachter? Er zijn heel veel journalisten die heel veel uit iemand weten te krijgen en daardoor een heel mooi verhaal kunnen schrijven. Het is een beetje avontuur wat je dan leest, dan vlijft er een soort emotie hangen als je dat dan leest. Bij gewoon de resultaten niet echt.

In hoeverre denk je dat dat soort onderwerpen nieuwswaarde hebben?

Resultaten zijn natuurlijk gewoon feiten. Het verhaal is mensen willen die resultaten zien, maar vinden het ook mooi om een beetje meer de mens achter de sporter te zien. En ik bedoel dat Maarten van der Weijden verhaal met z'n kanker, en die gaat daar nu. Dat is één cool iemand die dan zo'n heel voor de hand liggend verhaal; krijgt kanker, overwint het en wordt Olympisch kampioen op 10 km zwemmen. Maar er zijn heel, er zijn tig van voorbeelden, want hij heeft dat met kanker ik heb ook allerlei tegenslagen meegemaakt en ik ben er ook mee door een bepaald dal gegaan en ik heb dat ook op een bepaalde manier weten te overwinnen. Er zijn zoveel van die interessante verhalen, die heel veel nieuwswaarde hebben en die mensen interessant vinden om te lezen. En ik heb het idee dat sommige goede journalisten dat wel degelijk uit sporters weten te trekken op een bepaalde manier en dat dat echt goede journalisten zijn.

Wat zijn over het algemeen jouw ervaringen met journalisten?

Oog om oog of hand in hand?

Goed! Ja, gewoon ook omdat ik makkelijk praat. Ja, dus ze kunnen me vragen stellen. Soms op tv dan begin ik heel rustig, heel bescheiden dan vragen ze he Niels goed gaat het. Ja goed, dank je wel. En dan gaan ze doorvragen en dan is die terughoudend omdat ik in het begin nog in mijn achterhoofd denk ik ben op tv dan moet ik niet 3 minuten doorlullen. Maar die terughoudendheid die verdwijnt langzaam en dan ga ik steeds langer lullen. Word ik steeds meer mezelf. Dat kan ook een nadeel zijn want journalisten, dan vertel je een heel verhaal en die journalist vindt het verhaal heel moeilijk en die verkort dat in een kern waar die boodschap heel mooi naar voren komt. Dus ik vind het wel makkelijk om, met schrijvers van kranten enzo te praten. Dan kun je gewoon je hele verhaal kwijt en hoeft je niet heel even snel na te denken over hoe je beknopt in 20 sec even een heel verhaal en een bepaalde emotie neerlegt die je graag over wil brengen.

Merk je ook dat krantenjournalisten geduldiger zijn dan televisie- en radiojournalisten.

Ja....., maar het is anders. Ze zijn wel geduldiger, ze nemen de tijd, ze komen ergens toch naartoe rijden. Ze hebben gewoon de tijd, want ze kunnen zelf daarna alles wat je teveel hebt gezegd kunnen ze er gewoon uithalen. Als je dat voor een tv doet, dan is dat toch wat moeilijker dan kun je niet zomaar alles wegnippen. Omdat ze ongeduldiger, ze zijn misschien niet ongeduldiger, maar ze krijgen ook maar. Zendtijd op tv, als jij 30 sec zendtijd hebt is wel veel. Het stelt dus niets voor, het zijn een paar woorden. En dan heb je wel het idee van ik kan m'n woordje, m'n verhaal niet doen. Laatst na het WK, had ik een interview op de radio, ja dat was dan met Erben Wennemars. Erben Wennemars heb ik vaak al het idee dat hij graag zichzelf hoort praten. En dan doe je een interview, je bent moe, je komt net terug van een reis. Hij stelt dan een vraag, maar eigenlijk een soort vraag om zichzelf te bevestigen. En dan denk ik wat moet ik daar dan mee. Dan stelt hij nog een vraag, waarin hij zichzelf bevestigt wil zien, maar niet echt een vraag waarin ik dan mijn verhaal kan doen.

Was je geïrriteerd?

Nee, maar toen dacht ik daarna wel van eigenlijk had ik deze en dee boodschap. Het ging precies de andere kant, waardoor de boodschap die Erben in het interveiw wilde overbrengen naar voren kwamen, hij stelde een soort retorische vraag. Dat gaat zo snel dan en als je een beetje moe bent, en niet heel scherp bent dan is het heel moeilijk om die interviews jouw kant op te sturen.

Heb je weleens echt hele vervelende ervaringen gehad met journalisten?

Oog om oog of hand in hand?

Nee, nooit. We dat er dus buiten mij om iets geschreven werd. Ja dat er buiten mij om iets geschreven werd in het Utrechts Nieuwsblad door een journalist, dat is echt al heel veel jaren geleden, wel 6 jaar ofzo, die gewoon gewoon verschillende interviews bepaalde hele korte teksten die journalisten van mijn woorden hadden gemaakt, daaruit geknipt had. En het ene uitvergroot had en het andere verkleint. Dan wordt er met je woorden gespeeld, dat is niet leuk als je dan na afloop door de coach geroepen wordt. Zo van, wat heb je nou weer gezegd? Ik stond toen al een beetje bekend dat ik een klein beetje enfant terrible was. Een klein beetje tegendraads van wat toen bij de bond, bij de coach gedacht werd. Dan denk je wel van shit, het zijn mijn woorden niet maar ik moet me ook nog eens gaan verdedigen op dingen die ik helemaal niet heb gezegd. Aan de andere kant weet je hoe groter je word, hoe meer dat soort dingen op je afkomen. En dat moet je gewoon accepteren, daar moet je niet teveel aandacht aan schenken.

Is dat jouw grootste irritatiepunt? Dat journalisten dingen publiceren zonder wederhoor toegepast te hebben?

Eigenlijk gebeurd dat niet zoveel en ben ik heel erg duidelijk van, veel journalisten ken ik nu wel. En ik weet dat ze mijn verhaal kennen en dat ze het in perspectief kunnen plaatsen wat ik zeg. Als ik een journalist niet ken, dan heb ik vaak gehad van hé kan ik het even teruglezen voordat je iets werkelijk schrijft. En dat zijn dingen die je als sporter wel altijd gewoon voor ogen moet houden. Zorg ervoor dat je het stukje eerst in kan lezen, want als dat niet gebeurd dan kan een journalist nog weleens van je afdrijven en dingen op papier zetten die gewoon helemaal niets met jou te maken hebben terwijl je ie persoon wel een interview hebt gegeven. Dus voorkom het gewoon om altijd te vragen of je het eerst mag lezen. Volgens mij is dat ook een beetje een algemeen ding die heel veel sporters zien. Gewoon vragen of je het mag lezen voor het gepubliceerd wordt.

Zijn er journalisten waar jij, als je iets leuks te vertellen hebt, dat je ze opbelt zo van dit moet je opschrijven. Zijn er journalisten waar jij een band mee hebt?

Ja, ik heb wel journalisten waar ik een band mee heb. Dat zijn er wel een paar, die ik in ieder geval zo goed ken, die ik zo goed gesproken, dat als ik iets heb, en ik vertel dat en dat ze het dan in perspectief kunnen plaatsen voor mijn carrière. Het zijn er niet veel, want journalisten dat wisselt heel vaak. Dan is een journalist net enthousiast, vervolgens komt er een andere journalist die zich weer opnieuw in moet verdiepen. Dan begint het weer van nul af aan. Als er vaak gewisseld wordt van journalisten, ja dat kan wel. Niet lastig, maar het kost wat meer

Oog om oog of hand in hand?

energie om die mensen weer het hele verhaal uit te leggen. Verder, ik heb helemaal geen moeite mee. Zorg gewoon dat je van te voren altijd even aangeeft dat ze een stukje doorsturen naar jou voor dat ze het in de krant zetten.

Merk je daarin ook weer veel verschil tussen radio-, kranten- en televisiejournalisten?

Radio en televisie, ja radio dat is gewoon ie willen een bepaalde kant op. Vorige keer was het met erben die wil gewoon een aantal stellingen die hij heeft, die wil hij door mij bevestigd horen. Televisie die willen vaak na een grote wedstrijd, dus dat gaat niet over de persoon achter. Tv is meer vlak na een wedstrijd. Hoe was het om die 1000 m te winnen. Wat ging er oor je heen? Het zijn hele korte stukjes dus ja, kan je niet zo veel mee.

Vind je het soms moeilijk om de pers te woord te staan? Als je verloren hebt?

Nee, wat ik merkte bijvoorbeeld toen ik een jaar heel erg tegenslag had merkte ik dat de aandacht van de pers die verschoof naar iemand anders meteen. Echt direct! Ik viel even terug, een andere jongen die deed het goed. De pers dook meteen op hem. De jongen die zei een paar negatieve dingen over mij, waar hij van geleerd heeft. Waarin hij nu een beetje subtieler is. Het is meteen weg. Dus het is niet dat ze dan negatief over je zijn. Pers is gewoon heel snel, ji bent slecht maar iemand anders niet dus gaan we snel daarheen. Dat is best een klapp in je gezzicht. Eerst willen ze allemaal met je praten, maar dan ineens bam niets meer. Dat drukt de pijn er nog even extra in als je een terugslag hebt. Er komt niet een journalist niet naar je toe en die zegt, o ik zie dat je het dit jaar niet goed doet. Hoe zit dat? Hoe ga je daaruit komen? Dat is ook interessant, maar zo werkt het gewoon niet.

Kun je dat moeilijk loslaten dan als je in zo'n dip zit?

Nee, dan moet je gewoon. Dat kan je ook relativeren, dat werkt nou eenmaal zo. Aan jou is de taak, of aan mij dan om dat heel snel weer om te draaien. Om gewoon weer niet, voor ie media0aandacht maar gewoon puur omdat het zo erin gedrukt word dat je inderdaad terugvalt meteen weer dit bewijs ook weer gewoon te gebruiken om weer goed te gan presteren. Om dingen drastisch te veranderen. Dat kan moeilijk zijn, maar het is dus niet dat mensen in de media heel negatief zijn. Het is meer dat ze gewoon ineens niet meer naar je toe komen. En als er dan eentje komt en die zegt het gaat slecht he. Dan kun je zeggen het gaat helemaal niet slecht, maar ik heb dit en dit en dit meegemaakt en ik heb de rust in mezelf dat het goed komt. Zo zien mensen het niet, want ze weten niet het hele verhaal.

Vind je het belangrijk dat een journalist jou het hele jaar door volgt?

Nee, ik vind dat een journalist moet doen waar hij voor betaald wordt en zo werkt het nou eenmaal. Als mensen in de krant bepalen verhalen willen lezen, bepaalde zaken over sporters die het goed doen. Misschien wel een keer over een sporter die het niet goed doet. Dan moeten ze daar overschrijven en dan moeten ze hun tijd niet haan verdoen in de 'aai over de bol' voor de sporter die daar, nee. En als de sport niet interessant is, en de prioriteiten liggen er niet dan moet je als journalist daar echt niet mee bezig zijn omdat de sporters anders zo zielig zijn dat ze te weinig media-aandacht krijgen enzo. Het gaat gewoon een kwestie van vraag en aanbod. Als die vraag vanuit de lezers en vanuit de redactie is van 'oke, goede sport, leuk.' scoort goed. Laten we daar meer over gaan schrijven. Dan komt dat en als het gevoel hebben van ja hier kan Nederland niet zoveel mee. Ja, dan is dat een inschatting die zij maken. Daar kun je heel boos over maken dat ze een verkeerde inschatting maken, en dat je sport wel weer heel erg leuk is. Maar iedereen heeft zo z'n eigen realiteit over z'n eigen sport. Ik vind mijn sport het coolste, maar ik hoor ook van heel veel andere sporten dat daar totaal geen media-aandacht voor is. Dan kunnen we allemaal wel gaan zeuren dat we meer willen en dat journalisten vaker langs moeten komen, maar wie gaat dat betalen.

Denk je dat dat anders is voor sporten die wel veel media-aandacht krijgen?

Als een journalist een diepgaand verhaal probeert te schrijven en hij heeft daar de tijd voor omdat te doen. Dan zou dat inderdaad veel waarde kunnen toevoegen. Als je bij ons komt kijken bij onze trainingen en hoe hard wij trainen 'sochtends 4 uur en 'smiddags 16 uur. Dan staat een journalist helemaal van 'jesus christus wat doen jullie allemaal, wat veel, wat zwaar'. Dat hebben ze nog nooit eerder gezien, want er zijn maar weinig sporten die zo trainen zoals wij, zo zwaar. Dan zou een journalist zijn ogen open kunnen gaan en dan kan hij daar een heel mooi verhaaltje over vragen. Persoonlijk vind ik het niet erg. Hoeveel tijd heeft die man? Ik vind het hartstikke leuk hoor, maar ik heb die bevestiging niet echt nodig. Hij moet lekker doen waar hij zin in heeft. Je kan hem wel vragen van kom een keer kijken bij de training vlak voor een wedstrijd, dan kun je zien wat we echt doen, hoe hard we trainen. Dan zoeken we even een mooie training uit en dan kun je zien hoe wij langs die baan liggen te kotsen, hoe diep wij gaan. Misschien kan dat, als ik nu erover denk dan kun je best wel een keertje een journalist zo uitnodigen. Ik ga er wel vanuit dat de meeste journalisten daar geen tijd voor hebben. Het zou mooi promotiemateriaal zijn.

In hoeverre is een journalist voor jou belangrijk?

Oog om oog of hand in hand?

Niet! Totaal niet!

Als ze niets over jou schrijven zou dat prima zijn?

Ja.....

Dan kun je ook de sport minder promoten?

Dat wel, dus ik heb het liefst wel dat ze komen en ook bijvoorbeeld in verband met sponsors. Het is heel belangrijk dat mensen erover schrijven, want je doet die sport misschien wel voor jezelf, maar die is niet mogelijk als er geen geld binnenkomt. Dan kun je niet al die worldcups toe, dus daar heb je een sponsor voor nodig. En die sponsor die moet media-aandacht hebben, want daar betaalt hij voor. Hij betaalt ook misschien voor een stukje binnen het bedrijf, het verhoogt het saamhorigheidsgevoel binnen een bedrijf. Aarvoor is het belangrijk en dan zie ik wel het belang van media-aandacht. Maar persoonlijk heb ik het niet nodig. Het is niet een soort bevestiging naar mezelf. Ik vind dat een topper die bevestiging niet nodig zou moeten hebben, want als jij zelf die topper bent dan voel je dat van binnen. Dan krijg je vanuit jezelf die bevestiging. Het is altijd leuk om complimentjes te krijgen en om een beetje extra media-aandacht te krijgen. Dat je ook bevestiging van buitenaf krijgt, maar het ligt altijd binnen in jezelf. Dus de mensen die het hardst schreeuwen dat ze te weinig aandacht krijgen, en dat ze dat vervelend vinden, heb ik het idee dat die mensen het binnenin zichzelf te weinig op orde hebben en te weinig bevestiging vanuit zichzelf hebben van ik ben gewoon goed. Ik ben tevreden met wat ik neerzet en dan hoeft je denk ik helemaal niet druk te maken over de media-aandacht. Het komt of het komt niet. En meestal is het wel redelijk met elkaar in balans.

In hoeverre ben je het eens met hoe je wordt weergegeven in de media? Zien wij de Niels die je echt bent?

Ja, ik denk het wel. Ja. Diepgaandere interviews die vertellen echt gewoon mijn verhaal. Wat ik dan wel bijvoorbeeld jammer vind, maar ik weet ook dat het zo werkt. Het afgelopen jaar worldcup Dordrecht. Freek, Sjinkie en ik staan in de finale met een Canadees. Met een andere ronde te gaan zit ik op 2, Sjinkie op 1. Uiteindelijk vlieg ik onderuit ga ik op mijn bek, maar Sjinkie gaat juichend over de finish maar te vroeg. Ik ga op mijn bek, maar daar hoor je dus niets over terwijl ik die worldcup ahd kunnen winnen. Dan kan ik zeggen van ja, nee irritant dat het alleen maar daarover gaat Sjinkie zijn finish. Afgelopen jaar ik word Nederlands kampioen, de NOS komt langs, Sjinkie misdraagt zich want die reed niet goed dat weekend.

Oog om oog of hand in hand?

Ik was gewoon wat beter, ik was dat weekend beter dan Sjinkie en Freek was de echte nummer 2 dat weekend. Vervolgens komt er media, komt de NOS en Sjinkie is boos, omdat hij de eerste bocht valt of dat er iets gebeurd en dan gaat hij met deuren slaan, dan gaat hij zich misdragen, vervolgens gaat de NOS dat alleen maar filmen. Dan denk ik wel, dat is leuk, er is een clown die de show maakt en ik ben niet een clown die de show maakt, maar ik win wel. Maar dat wordt dan niet gezegd, het wordt gewoon niet gezegd in het verslag over het Nederlands Kampioenschap. Dan denk ik wel, op dat soort momenten van ik word niet weergegeven wie ik ben, want ik ben wel iemand die wint. Daar is geen aandacht voor er is meer aandacht voor een clown die gek doet. Aan de andere kant als ze nou over mij praten dan is het op de manier waarop ik ben.

Je wordt niet anders afgespiegeld?

Ik word niet als een of andere rare debiel afgespiegeld.

Je leest zelden iets, waarvan je denkt heb ik dat gezegd?

Nee, omdat ik ook stukjes na lees van journalisten die ik nog niet ken. Het is wel iets als tip of voor sporters die er als eerst mee te maken hebben voor een interview. Vraag waar het over gaat, denk rustig na voor je antwoord geeft op de televisie, met radio hetzelfde. Met kranten kun je er gewoon rustig over praten, maar check altijd even wat een journalist schrijft als je die nog niet kent.

Denk je dat het belangrijk is als sporter om toegankelijk te zijn voor een journalist?

Ja, want je hebt de media nodig voor je inkomsten. Dus als je weet dat je afhankelijk ebnt van die mensen dan kan je wel bot gaan lopen doen, maar het is toch je hebt elkaar nodig. Er zijn wel eens voetballers die dan denken van flikker op met al die media, maar als al die media er niet was geweest dan hadden zij geen 10 miljoen op hun bankrekening gehad?

Voel jij meer druk als je individueel moet presteren dan wanneer jullie als team moeten presteren en dan met name door wat de media jullie misschien oplegt?

Die is moeilijk. Misschien wel iets meer, omdat het dan echt alleen maar om jou draait. In een team ben je toch telkens dat de spotlights even op iemand anders staat. Als wij zo'n realy rijden met zijn 4en dan inderdaad staan de spotlights even op mij, dan weer op iemand anders maar dan zit je al helemaal in de game en dan ben je niet meer bezig met 'ik ben in beeld'. Aan de andere kant ik ben nooit bezig met 'ik ben in beeld,. Ik ben daar nooit zo op gefocust,

Oog om oog of hand in hand?

maar toch op de Olympische Spelen al die mensen zijn alleen maar met jou bezig en kijken live naar jou op tv en daar komt toch wel een aardige spanning bij kijken.

Meer als je individueel moet presteren dan wanneer jullie in de relay gaan?

Weet je wat het verhaal is, ik ben altijd eerst individueel die grote evenementen ben gaan doen. Nu komt het in de breedte wat meer op en hebben we vier goede jongens en kunnen we ook op een WK rijden. Vorig jaar heb ik voor het eerst een WK in de relay gereden. Daarvoor heb ik wel heel vaak al een WK gereden en ook wel halve finales gehaald enzo, ook al heel lang. Dus ik ken die spanning al, dus als je dan. Ligt er ook aan, wat komt eerst. Kwam die spanning van die relay eerst dan kende ik, dan was dat de eerste grote spanning die ik ervaarde. Het is een beetje, ik heb wel het idee, dat als je met een team iets doet dat je dan elkaar hebt en als je dan bepaalde zenuwen hebt dat je je dan een soort gesterkt voelt met elkaar. Als je dan een foutje laat vallen dan kan iemand anders dat compenseren. Je bent er meer voor elkaar, dus dat is een soort ruggensteun. Als je dreigt te bezwijken dat je elkaar toch rechttop houdt. Als je individueel bezwijkt dan donder je gewoon in elkaar, want niemand houdt je recht op.

Transcript Peter Blangé

Wees blij dat er aandacht van is, vanuit de media anders heb je geen bestaansrecht. Het is inherent aan de status die je als sporters hebt. Kijk naar de voetballers, die kunnen niet normaal over straat bij wijze van spreken. Bij ons viel het uiteindelijk wel mee.

Er zal heel veel verkeer zijn gegaan, of dat ze andere dingen weten. Maar er zijn ook een paar dingen wel goed gegaan. Dan is het leuker, maar je weet dat je een soort van publiek bezit bent wanneer je topsport doet. Of dat je in een professie zit waar heel veel media-aandacht voor is.

We hebben wel afdelingsoverleg dus dat is ook een soort van functioneringsgesprek. In de sport doen wij dat ook, alleen wij noemen dat anders. Wij noemen dat wedstrijden. Dat doen we niet twee keer per jaar, maar in ons geval deden we dat twee keer in de week. Dus dat hield in dat je 70 wedstrijden in het seizoen speelde. Het leuke van een functioneringsgesprek in de sport dat is dat als je goed genoeg bent, dan ligt daarvan e volgende dag een schriftelijk verslag op je deurmat, maar niet alleen bij jezelf ook bij vrienden en familie. Als je echt heel goed bent dan wordt het functioneringsgesprek zelfs live op televisie uitgezonden. Dat is een openbaring van mensen in het bedrijfsleven. Je weet goed, iedereen kijkt mee.

Voel je dat ook als sporter?

Daar leer je mee omgaan. Ik weet nog als de dag van gister mijn eerste interview of de eerste keer dat je met een foto in de krant staat. Het plaatselijke leugenaartje. Je bent natuurlijk als de koning te rijk. Sta ik er goed op? Je bent natuurlijk nog jong. Ik had nog geen enkel idee van wat de wereld inhoudt, ondanks dat je denkt dat je al een hele piet bent. Nu kan ik overal op terugkijken en zie je het ook een stuk genuanceerder en denk je van tsjonge jonge hoe heb ik dat ooit kunnen zeggen. Dat is het hele spel. Omgaan met media is een ervaringsvak uiteindelijk. Je weet ook dondersgoed van de één kan ik wel vertrouwen de ander niet. Daar kom je achter door schade en schande. Ik heb ook gewoon journalisten waar ik niet meer mee praat. Een keer duidelijke taal dan weten ze ook hoe laat het is. Dan schrijven ze uiteindelijk beschouwende stukken. Of je krijgt nog ff een trappie na. Ik heb ze ook wel vergeleken met het meest laffe beroep wat je in de wereld kunt doen. Altijd maar schrijven over het handelen van anderen en dan tussendoor je mening geven, maar zelf buiten schot blijven.

Vindt u dat met journalisten in het algemeen of vooral bij sportjournalisten?

Dat weet ik niet. Ik heb alleen maar ervaring met sportjournalisten. Het is wel iets te kort door de bocht, want er zitten ook hele goeie tussen.

Had u ze ook nodig denkt u?

Tuurlijk!

Volgt u ook andere sporten? Hoe vindt u dat die sporten nu worden weergegeven?

Ja. Laten we zeggen dat de ene tak van sport geeft inhoudelijk wat meer tekst en uitleg dan de ander. Om maar een voorbeeld te geven dat interviews met de zeilequipe die naar Londen gaat gewoon echt een goed inhoudelijk stuk ook. Als ik nog wel eens een keer daarvan lees of als er een item van wordt gemaakt ten opzichte van de voetballerij. Waarin het vaak toch heel oppervlakkig blijft, maar dus ook mede gebaseerd op het feit dat alles wat je teveel prijs geeft dat wordt vervolgens tegen je gebruikt. Zeker in het voetbal is dat zo, want daar zijn dus echt 16,5 miljoen bondscoaches of mensen die er verstand van hebben. Dat maakt je natuurlijk heel werkzaam. Je ziet ook wel dat voetballers, die worden er op gewezen alleen maar antwoord geven, een beetje luchtverhalen, weinig inhoudelijk, niet op de man. Alleen maar 'ja, ja, ja dat zou kunnen'. Een beetje vaag blijven en klaar.

Vindt u dat de journalist omgaat met de voetballers dan met de volleyballers?

Nja, ik denk dat als ik ook in een persruimte kom bij het voetbal dan is het heel normaal als er 100 journalisten binnen staan. Bij ons was het al heel druk als er 10 waren. Er hoeft maar één verkeerde tussen te zitten en die kan je maken of breken ten opzichte van één goede die natuurlijk dat prima op de kaart kan zetten. Uiteindelijk hadden wij wel dat geluk dat de echte vaste kern ook van de volleybaljournalisten, er kwamen ook mensen die het hele proces jaar in jaar uit meemaakten. Als het goed was schreven ze dat en als het niet goed was dan mochten ze het van mij ook altijd wel schrijven. Je kunt niet altijd winnen in de sport hé. Ook al is dat wel het leukste. Ik vond dat ook wel altijd typerend dat je ook in moeilijke tijden ook gewoon de pers normaal te woord staat. En ook gewoon zegt. Dit was niet goed of dat was niet goed. Dat werd ook altijd wel gewaardeerd.

Hebt u het idee dat de voetbaljournalisten minder kritisch zijn dan de volleybaljournalisten?

Oog om oog of hand in hand?

Misschien zelfs nog wel meer kritisch. Ik denk dat ze bij ons een wat toegankelijker platform vonden dan in het voetbal. Alleen dat is wel vanuit mijn perspectief. Dat is mijn mening. Ik weet niet of dat echt zo is, maar dat is denk ik vooral voort gekomen uit het feit dat alles wat je teveel zegt, en zeker in het voetbal, dan moet je gewoon heel terughouden en heel genuanceerd mee omgaan.

Op welke manier kwam u in aanmerking met journalisten? In de voorbereidingen?

Naarmate je beter wordt komt er ineens meer aandacht voor je. In eerste instantie plaatselijke media, daarna landelijke media en in het meest ultieme de televisie. Tot live uitzendingen aan toe. Uiteindelijk er komen steeds meer aanvragen en dan kom je erook achter dan ga je ineens naar de Olympische Spelen of dergelijks en dan zijn er wel 5 mensen die met jou willen praten. Hoe ga je dat dan organiseren in je trainingsschema? Of voor je het weet dan ben je een uur hier mee bezig of een uur daar mee bezig. In het begin is dat leuk, maar op een gegeven moment natuurlijk ook niet meer. Of dat het niet meer past in al je andere zaken. Je moet ook een beetje aan timemanagement leren doen. Dan is omgang met de media, hoort daar ook bij. Naarmate je wat meer in de publiciteit komt met je ploeg wordt dat ook gewoon georganiseerd of geclusterd. Dan komen er gewoon persmomenten. Een hele horde wordt uigenodigd, een hele ploeg is daar of iedereen heeft van tevoren aangegeven met wie ze willen praten. Daar moeten ze het in doen.

Hoe vond u het om in de belangstelling te staan?

Ik heb het niet als vervelend ervaren. Je mag ook rustig weten ik ben ook wel een soort van trots geweest op het moment dat je aan een sport doet. Daar uiteindelijk goed in wordt met elkaar en er komen prestaties en dat daar uiteindelijk ook in de media aandacht aan wordt geschonken. Dat hoort erbij. Als je niet tegen omgang met de media kan en je wilt wel aan topsport doen dan heb je toch wel een aardige opgave. Want je weet het gebeurd in de spotlights. Er staan camera's bij, er zijn journalistenafels, je doet aan iets openbaars. Het is take it or leave it. ik heb me daar nooit tegen verzet.

Heeft u het weleens weerhouden om verder te gaan?

Nee, nee, nee. Ik kan wel, ik houd wel van een beetje de sociale component he. Je doet voor niets aan een teamsport. Ik houd nog wel van een teamsport zo links en rechts. Je leert ermee omgaan. Ik heb ook weleens mijn hoofd gestoten met zaken die uit het verband worden gerukt of het meest ultieme, ik heb lang in Italië gespeeld. Dat er gewoon een halve pagina de

Oog om oog of hand in hand?

gazetto dello sport, een interview met mij, terwijl ik de persoon in kwestie niet gesproken had. Met quotes en alles. ik sprak de taal nog niet zo goed joh, dus wist ik veel. Dat kan daar allemaal. Daar wordt het niet zo nauw genomen. Ook zeker waar ik wel altijd moeite mee heb gehad zijn journalisten die de zaken dusdanig manipuleren qua taal, en de zaken dusdanig uit zijn verband rukken en die kranten waren er ook gewoon.

Heeft u ze weleens kunnen betichten van echte leugens?

Ja, zeker wel en intentieus. Een partij horen en de andere bewust niet. Zeker als je de niet gehoorde partij bent dan is dat wel, nou ja oke joh dat is je goed recht maar ik pakte ook gewoon de telefoon en ik stapte op de lui af en ik zei ook gewoon wat ik er van vond. Er werden weleens harde woorden gebruikt.

Heeft u ook weleens mediatrainingen gehad? Hoe u moest omgaan met de pers?

Ik heb mijn mediatraining on the job genoten. We hebben altijd wel die mogelijkheid gehad. Er zijn ook tal van sporten die niet of nauwelijks media-aandacht krijgen en die krijgen ineens he we gaan naar de Olympische Spelen en dan de hele horde er bovenop. Er wordt wel aandacht aan besteedt, maar iedereen deed zijn ding, zijn zegje, maar als je het gewoon een beetje genuanceerd houdt of dicht bij jezelf houdt dan kun je er uiteindelijk geen buil aan vallen. Je snapt ook wel dat je 'ik snap niet waarom de trainer me niet opstelt dat het niet handig is om dat via de media te spelen. Dat is ook weer ervaringsvak, zoals het hele leven een ervaringsvak is.

Vindt u niet dat om dat soort dingen te voorkomen, dat de huidige toppers wel meer geïnstrueerd worden door bijvoorbeeld ex-sporters?

Dat gebeurt ook wel, zoals nu rondom de Olympische ploeg voor Londen zijn er ook gewoon bijeenkomsten georganiseerd die ook alle gevaren in kaart brengen. Dat ze ook zeggen hoe ga je nou om met de media, en het time management ten aanzien van de dagelijkse routine. En hoe zorg je ervoor dat het één niet het ander bijt. Daarbij het is vaak heel makkelijk om tegen andere ook bijvoorbeeld te zeggen wat je op je hart hebt zitten maar als vervolgens de partij met wie je aan het werk bent of al je teamgenoten in de gordijnen hangen. Niet zo handig he. Daar kan je niet tegenop trainen. Uiteindelijk, even nadenken over oorzaak en gevolg. Dat moet je dus uiteindelijk ook leren. Dat is natuurlijk handig als je dat door dat soort trainingen, dat je dat uiteindelijk in de smiezen krijgt.

Oog om oog of hand in hand?

Bij ons is het wel aangeboden, maar ik heb het zelf nooit gedaan. Volgens mij is het ook zo dat als je A-sporter of B-sporter wordt bij NOC*NSF dat het ook in het hele pakket rondom de sporter zit.

In Nederland dingen verplicht stellen is ook altijd een leuke. In ieder ander land zou het gewoon gebeuren. Het kost je een uurtje tijd, maar mag ook niet meer zijn want het is gewoon een afgeleide. Wel een afgeleide met een hele grote impact. We weten allemaal dat als jij de media ook goed benut dat komt uiteindelijk ook tegoeed aan je ploeggie of aan jezelf. Als je zorgt dat je PR goed verloopt, daar komt een journalist op af. Dat is een groepje met een verhaal. Die gaan we volgen. Alleen je moet ook niet raar staan te kijken dat als je niet presteert dan moet je je volgers ook bieden. Zorg dan dat je ook een beeld schept van joh wat is er aan de hand, wat gebeurt er. Dan moet je ook een bikkelaar zijn om even maar je dingen te zeggen die op dat moment spelen.

Hoe ging u altijd interviews in? Ging u het voorbereiden?

Nee....Dat heeft ook wel met voorkeusstijlen te maken. Je hebt natuurlijk mensen die gaan alles planmatig af, die hebben hun verhaal al van te voren in hun hoofd zitten. Ik ben wel georganiseerd, maar ik ben wel een split-second persoon. Ik kan wel redelijk met die situatie omgaan en ook wel kritische vragen pareren. Naarmate je groeit in de proces....., het is een beetje het spel. Uiteindelijk, ik kan gelukkig wel redelijk communiceren. Ik praat weer even over mezelf. Ik weet ook wel, ik kan ook el mijn verhaal kwijt. Ik ben ook lang aanvoerder geweest van het nationaal team. Dan ben je ook verplicht om de persconferentie ook gewoon te doen, na iedereen wedstrijd. Na het centrale gedeelte dan begint het eindelijk pas. Dan is er ruimte voor persoonlijke vragen, de één op één gesprekken. Met een radio of televisie was je wel altijd wat scherper.

Je kon je niet verschuilen achter simpele woorden?

Nee....., maar de interviews met de Nederlandse journalisten dan was ik altijd wel wat scherper met alles. Dat heb ik nu ook wel eens van daar moet ik voor oppassen, of die gaat me plukken. Altijd negatief, altijd graven. Die zitten er gewoon tussen.

Vindt u dat het kenmerk van de sportjournalistiek? Vaak vanuit de negatieve kant belicht?

Oog om oog of hand in hand?

Hangt van de krant af, maar ook een beetje van degene die het belicht. Er is een tijdje geleden onderzoek geweest over het percentage positief nieuws en negatief getint nieuws in een krant. Daar kwamen gewoon een aantal kranten, die kwamen daar ook gewoon. Die stonden met stip bovenaan in negativisme. De Volskrant blonk daar in uit. Ik geloof dat iets van 77% van de artikels had een negatieve insteek.

Voor uw gevoel was het in het algemeen redelijk neutraal?

Nou niet door iedereen hoor, zeker niet. Er waren echt maar een paar journalisten die ook, die ik meer vertelde dan dat ze opschrijven. Je bouwt ook banden op met een aantal journalisten. Die sprak ik ook 'off the record'. Of dat ze me dingen vroegen en dat ik ook gewoon zei, van dat heb ik niet geschreven, maar ik wil wel dat je dit weer voor de nuance.

Op basis waarvan is die vertrouwensrelatie opgebouwd?

Historie. Je kan zo de goede en. Je hebt een groepje die draait al een tijdje mee. Die schrijven ook voor kwaliteitskranten of bladen, maar je hebt ook de groep laten we zeggen regionaal en dat is zeker in Italie, was dat heel erg. Je moest het meest oppassen voor de plaatselijke bladen. Een journalist die daar zaten waren meestal neo's. snel kunnen scoren. En dan vervolgens Die heb je er ook wel tussen zitten die alleen maar op zoek waren naar de score. En op de normale persmomenten dan zag je ze niet, weet je wel. De persmusket. Die er alleen maar was als er homeles waren. Dan vonden ze ook altijd wel in de ploeg iemand die dan bereidt was wat te zeggen.

Is daardoor ook weleens onrust ontstaan?

Natuurlijk, natuurlijk! Oh ja, absoluut. En ik heb ook wel gezien dat de journalisten, waar het om ging, bij het volgende momemt door de desbetreffende trainer zo aan de tribune werd gezet. Dat gebeurt gewoon, dat wil ik ook aangeven, je leert door ervaringen. En ook door schade en schande, hoe ver je kan gaan in een interview. Tegen wie je wat zegt. Hoe je relatie is. Je kan beter een goede relatie met de media hebben en de pers, dan geen relatief of je er tegen te verzetten zeker als je in een sport zit die mondiaal meedoet. Je moet uiteindelijk op die muur door balancen..... We zijn ook sportmoment van de eeuw geworden. Met dank van de media. Het beeld wat de media en waar we zelf voor hebben gezorgd dat het ook zo werd neergezet. Dat het daar stond, gewoon een succesverhaal. Dat is ook de kracht van de media. Als het dan minder gaat dat je dan uiteindelijk 'ja je bent Olympisch kampioen af'. Dat staat hard, maar het is wel een feit.

Denken jullie dat het ook gelukt was zonder die media-aandacht?

Nja dan was de sport te klein gebleven en dat betekent dus ook minder financiën vanuit de sponsor. En gewoon programma technisch. De mondiale volleyband ook goed gedaan heeft, de world league bijvoorbeeld. Een eis van de wereldvolleybal bond was ook dat het live op televisie komt en met een x aantal camera's is opgenomen. Een aantal voorwaarden om het plaatje er ook gewoon goed te laten uitzien, want er komt publiek naar toe. Publiek komt er naar toe omdat de media er aandacht aan geeft. Waarom ben je anders geïnteresseerd om daar naartoe te gaan? Ik durf zelf wel te zeggen, anders waren we nooit zo ver gekomen.

Hoe vind je dat de huidige sporters omgaan met e media?

De wereld is enorm veranderd ten aanzien van communicatie. De hele heel social media. Ik heb zelf ook meegemaakt dat de teambespreking al voor delen op social platforms stonden. Het is aan de ene kant laten we zeggen je vrienden. Communiceren doen we tegenwoordig via de telefoon. Ook weer een beetje gechargeerd. Juist degene die op deze manier communiceren, ja ga daar maar eens mee zitten praten. Dat wordt een lastige. Tegenwoordig zie je ook die discussieplatforms. De wereld is daar enorm in veranderd. Ik ben natuurlijk van de oude generatie.

Vindt u dat sporters het nu ook zouden moeten benutten, de social media?

Waar ik zelf altijd als buitenstaander naar opzoek ben is het kleedkamer gevoel en het veldgevoel. De echte inside. Als jij erin slaagt om ook als sporter van binnenuit als je volgers iets mee te geven, waardoor je ze bindt aan het gebeuren dan kan je vervolgens dat netwerk ook benutten om daar ook weer een stapje verder mee te komen.

Was je altijd open en eerlijk in de interviews? Heb je het ook wel eens gemanipuleerd?

Open en eerlijk op dat moment. Natuurlijk. Ik bedoel, laten we zeggen ik ben altijd, tenminste, ik kwam altijd vrij zeker over en had een verhaal en alles. ik had ook gewoon de twijfels van joh, gaat het wel of gaat het niet lukken. Gaan we het met die wel halen of ben ik überhaupt wel in staat om dit te doen. Kan ik het wel?

Wat was uw reden om er niet open over te zijn?

Dat vond ik op dat moment niet aan de orde. ik had er ook geen moeite mee om ook over mezelf te zeggen dat ik op dat moment de verkeerde keus maakt.

Gebruikte u het ook weleens ‘als je het maar lang genoeg zegt dan ga je er zelf in geloven’?

Je moet jezelf ook altijd een bepaald beeld voor ogen houden. Om jezelf alleen maar af te fakkeren, uiteindelijk ga je daar ook niet beter van spelen. We hebben ook een aantal die aan zelf kasteding doen, om zichzelf te verbeteren. Je streeft naar verbertering en iedereen doet het op zijn eigen manier, maar om te denken dat iedere prestatiecurve een rechte lijn naar boven is.....Dat is niet zo. Het is vaak één stap terug, om er twee vooruit te maken. Dat je denkt het is kansloos we gaan het nooit meer halen. Ik heb tot op het moment dat we Olympisch goud omgehangen hebben gekregen er altijd wel naar gestreefd om het maximale te halen maar er nooit in geloofd dat we het echt konden halen. Dat komt puur, omdat ik een ratio man ben.

Deed het niets met u als ze slecht over u schreven?

Dan had ik altijd wel de volgende keer zal ik hem eens even vertellen wat ik er van vindt.

Stel dat het terecht was?

Dan kon ik altijd nog wel een beetje in perspectief plaatsen of achteraf zeggen. Zullen we er maar zand overdoen? Ik heb ook weleens mensen gewoon geboycot een tijdje en dat een half jaartje zo lekker laten doormodderen.

Heeft u denkt u ook weleens invloed gehad op uw voorbereiding of op uw prestaties?

Ik ben er uiteindelijk in de loop der jaren, wel wat terughoudender in geworden. Dat ik zei, ik heb er allemaal geen zin meer in of weer een interview. Laat maar! Het zoveelste interview geloof ik allemaal of van mijn kop in de krant word ik ook niet meer blijer. Of de kans dat ze iets schrijven waarvan ik denk dat had ik liever iets genuanceerder gehad, die is vrij groot. Dus laat ook maar. Naarmate je hoger komt wordt de lucht ook steeds ijler. De kans op vallen is groter dan op nog verder doorstijgen. Uiteindelijk weet je ook wel van, joh laat het maar even zo. Het gaat nu even goed, maar er komt ook een tijd dat het niet goed gaat. Dan moet je ook aan de bak met de journalistiek. Enige nuance daarin, dat is ook misschien wel je levenservaring of je ervaringen die je hebt opgedaan met de media die is daar wel leidend in. Zeker in het begin met jonge sporters. Ik speelde ook vaak het spel met journalisten die ik

Oog om oog of hand in hand?

goed ken, oh dit is on the record. Dan krijg je de andere versie, zei ik altijd. Dan vonden ze ook altijd wel weer leuk.

Uiteindelijk hebben journalisten volgens mij altijd goed door wat waar is en wat niet?

Juist degene die dat spel dan ook een beetje meespelen, 'ja ik moet het toch vragen'. Ja je kunt het vragen, maar ik kan er alleen geen antwoord op geven. Je moet heel snel kunnen schakelen en dat ze je niet klem kunnen zetten.

Hoe was het gelijk na een wedstrijd?

Dan moet je dus ook de zaak even nuanceren. Ik heb ook weleens tot 10 moeten tellen. Zeker in het heetste van de strijd, dan verloren we de finale en ook gewoon met drama's in de kleedkamer. Dan staat er alweer één aan je te trekken 'persconference'. Daar ga je, dat is lekker! De resetknop en de ratio terug en de emotie eruit.

Worden aanvoerders gekozen op basis hoe zij met media omgaan?

Dat is wel handig. In Nederland is dat volstrekt normaal, maar ik heb ook wel in Aziatische teams gezien dat de reserve die was dan de aanvoerder. Dat zou in onze cultuur niet passen. Een aanvoerder moet toch wel eentje zijn die veelvuldig binnen de lijnen staat, het liefst ook een belangrijke rol binnen de lijnen en hij moet natuurlijk donders goed weten hoe de belangen in elkaar zitten en hoe het krachtenveld werkt. Als je als aanvoerder niet met de media kunt omgaan en daar constant hommeles mee hebt.

Investeerde u ook zelf in een goede relatie met de journalist?

Soms wel maar goed als je persconferentie hebt en de volgende dag gaat de krant uit. Dan wordt niets nagelezen. Met beschouwende verhalen doe ik het nog wel, maar dat is dan ook meer om eventueel gewoon missers eruit te halen. Of dat gewoon de data niet klopt. Dat vind ik ook altijd zo dom staan. Als de tijd er is vraag ik dat vaak wel of bij journalisten die ik niet ken doe ik dat ook. Inmiddels word ik niet meer zo vaak geïnterviewd.

De journalist die u volgde kreeg die ook meer informatie?

Natuurlijk! Degene die er van heel vroeger al bij waren die wisten ook de inside information. Die kregen dat vaak dan ook al mee, want we leefde toch wel in een vrij open omgeving maar zij wisten ook wanneer daar wel iets over te schrijven en wanneer niet. Ik denk dat mede ook je relatie met de journalist ook bepalend is in hoeverre ze dat ook respecteren. Zij hebben ook

Oog om oog of hand in hand?

betrokkenheid, ook de journalist ervaren ook wel bij een goed verhaal of een successtory bij een ploeg. Dat betekent dat e naar meer toernooien gaan, dat ze meer artikelen kunnen schrijven. Vaak hebben ze een bepaalde feeling met een sport. Eigenlijk zijn ze zelfs onderdeel van de ploeg. We hadden gewoon een vaste journalist bij ons. Dat wisselde weleens maar dat was altijd van één van de grote landelijke bladen.

Naarmate die aandacht toe nam, voelde u daardoor ook meer druk?

Ik heb het gek genoeg nooit als druk ervaren. Dat was gewoon een soort van voldoening feit. We kwamen weleens op training en dan stond er weleens een cameraploeg voor de deur. Niets bijzonders.

Denkt u wel dat het op andere sporters misschien wel een positieve of negatieve uitwerking kan hebben?

Uiteindelijk als je over topsport praat dan gaat het ook om presteren onder druk. Het liefst dan ook nog in de meest moeilijke omstandigheden en dan overeind blijven. Die uitdaging had ik eigenlijk ook altijd wel met de media of met de journalistiek. Ja, nu schrijf je negatief over ons, nu staat er een rotstuk ik zal je eens even een poepie laten ruiken. Dan was ook wel het spel als het dan goed ging dat ik dan ook tegen zo'n gozer zei van; ik dacht dat wij afgeschreven waren joh. Die wisselwerking, het competitieve daar houd ik van, dat is ook de reden dat ik uiteindelijk in de sport ben gegaan. Ik houd van wedstrijdje. Zonder tegenstander heb je geen wedstrijd, dat kan dus ook de media zijn. Het hoort erbij, het is mooi om aandacht te krijgen alleen als je alleen aandacht wil op het moment dat het goed gaat dan heb je nog wel een obstakeltje te nemen, maar zo werkt het niet in een zwaar competitieve omgeving. Zoals bij het korfbal, dat is de concurrentie. De vraag is, hoe goed is de concurrentie.

Hoe vond u dat er werd aangekeken tegen volleybal?

We hebben een hele positieve tijd gehad. Het resultaat was er, het was een mooi verhaal, er zaten ook spelers in die nog wel een verhaal konden vertellen. Er was ook nog weleens wat gedrag waar iedereen voor warm loopt. Er stonden helden op het veld, die worden ook gecreëerd voor de media. Dat moet je meespelen, want zonder helden heb je ook geen volgers. Dus je hebt ook de media hard nodig.

Ervaarde u de media anders toen u coach werd?

Oog om oog of hand in hand?

In benadering is er, ik denk dat je als speler is het makkelijker om een goede relatie met de media te houden dan als coach.

Hoe komt dat?

Ik denk dat als een team goed presteert dan heb je vaak een goed draaiend team. Dan is er ook wel enige credits voor de coach. Draait het team niet goed, dan is het 9 van de 10 keer als eerste de coach die aan de beurt is en dan pas de spelers gek genoeg. Dus dan wordt het omgedraaid.

Het beeld van u gecreëerd werd in de media kwam dat overeen met hoe u daadwerkelijk was? Nee als eentje die zijn mondje altijd bij zich had. Graag op de voorgrond, terwijl ik eigenlijk een hele rustige bijna huismus achtige persoon ben. Ik had wel twee gezichten. Een binnen de lijnen en één buiten de lijn. Binnen de lijn heel sterk competitief gedreven zijn, dus overal een soort van wedstrijdjes min of meer uithebben staan. Ik ben een introvert iemand. Hoe de mensen mij in de media kennen die denken, ben jij wel goed bij je hoofd. Ik vind het wel lekker om in relatieve rust te zijn, ik hoef niet op de voorgrond te staan.

Als aanvoerder sta je altijd in de belangstelling?

Ja, maar dat hoorde bij mijn leven als de sporter binnen de lijnen. Dat is een direct gevolg daarvan. Twee gezichten....

Was u zich daar bewust van?

Daar hoefde ik niet eens in te schakelen. Dat was gewoon een andere setting. De een is een competitieve setting en de andere is mijn out of competition setting.

Als u nou thuis werd geïnterviewd?

Ik deed het al niet vaak thuis.....Als het gebeurde dan was het al wel voor een soort van select gezelschap omdat het toevallig logistiek gezien anders niet kon. Dan vond ik het bedreigender worden dan buitenshuis of in de sporthal of in de spotlights.

Verloor u dan misschien het gezicht wat de meeste mensen kenden?

Ja, zou ook nog kunnen. Ik heb ook weleens wat akkefietjes gehad, of ik ben weleens een keer weggestuurd. Ik ben niet de makkelijkste geweest in de sport. Dat beeld in de media zit er ook altijd bij.

Oog om oog of hand in hand?

Heeft het weleens invloed gehad op uw privéleven?

Dat valt eigenlijk wel mee.....

Ja als het over het team ging dan ging het ook over mij. Zeker. Ik voelde me daar altijd wel persoonlijk ook op aangesproken. Ook dat waren de feiten. Je moet ook beseffen, de enige manier om feiten te weerleggen is om te zorgen dat je presteert. Aan het einde van de rit zullen we dan weleens zien wie er gelijk heeft. Waar ik een bloedhekel aan heb is de journalist bij wie het respect gewoon ver te zoeken is. Ook al ben je Olympisch kampioen of Europees Kampioen.

Had u het idee dat de journalist anders naar u keek toen u Olympisch kampioen was geworden?

Nee, daar gaan we in Nederland toch anders mee om dan in Italie. Waar ik lang heb gezeten. Daar werd ook geschreven als het waardeloos was, maar er stond ook altijd wel in het artikel de Olympisch kampioen....Het zijn ook mensen.....

Transcript Ruben Houkes

Volg je nog een beetje sporten?

Ik volg zeker sporten. Lijkt me gek als ik dat niet zou doen. Ons bureau zit in sport, wel heel erg in breedtesport dus 'it's part of our job' om de sport te blijven volgen.

Wat vind je over het algemeen van hoe sport belicht wordt?

Waar ik, maar dat is gewoon hoe ik het zelf al ervaren heb. Ik vind dat, maar dat heeft misschien met commercie of krantenverkoop te maken, ik vind dat er minder verslaglegging is. Meer verhalen worden geschreven. Ik snap dat het gewoon minder interessant is in de huidige tijd met alle vluchtige media om een verslag te maken van een wedstrijd, maar er moet altijd een verhaal inzitten. Ik vind dat er veel naar een verhaal wordt gezocht.

Hoe vind je dat het op de televisie en op de radio gebeurt?

Als ik kijk naar interviews na wedstrijden dan lijkt het me gewoon duidelijk. Dat is hoe het gaat, hoe voel je je, wat is er, waarom deed je dit of dat? Dat vind ik wel, daar kan ik me wel goed in vinden, maar in de geschreven media vind ik dat er heel veel naar verhalen wordt gezocht.

Jack van Gelder wordt er van beticht dat hij zo goed is met de voetballers, waardoor hij niet meer zo kritisch is?

Ik denk dat het een scheidslijn is waar journalisten mee om moeten gaan. Het lijkt mij, ik weet niet of wij, het zal best dat hij heel goed bevriend is en heel veel weet. Dat kan ik niet zo goed inschatten.

Jij ervaart dat niet zo in ieder geval?

Ik heb, nee, dat heb ik niet zo. Nou zit ik ook niet heel vaak naar Studio Voetbal te kijken ofzo. Ik vind dat er wel genoeg geluld wordt over voetbal, dus om daar dan ook nog naar te kijken. Het is wel genoeg.

Hoe vind je over het algemeen dat er naar judo wordt gekeken? Wordt weergegeven?

Dat hangt van het medium af denk ik. Ik vind dat er op tv, maar goed daar ben ik zelf tegenwoordig onderdeel van, dus dat is heel objectief. Ik vind wel dat het goed gebeurt, ik denk dat Kees Jongkind een hele goede journalist is en heel veel weet over de sport en

Oog om oog of hand in hand?

sporters. Goed ingelezen is. Zijn eigen kracht en zijn eigen beperking, denk ik ook, ziet. Hij is de afgelopen jaren heel goed ingevoerd geraakt, maar het is lastig om judo goed te lezen. Lastige sport gewoon, omdat goed te zien en ook nog over te brengen. Dus ik zit er nu bij de grote wedstrijden als co-commentator naast meer als analist. Ik vind dat het op tv wel goed gebracht wordt.

En vind je dat er voldoende wordt vermeld over judo?

Dat is volgens mij ook het spanningsveld waarbij je als sporter die uit die sport komt, vindt dat er altijd meer aandacht voor moet zijn. Ik vind met de, kijk het judo heeft een aantal dingen, maar dat raakt verder niet de manier waarop het op tv of radio komt, maar dat er voor de buitenwereld nog niet echt iets is wat je heel goed kunt volgen. Een competitie bijvoorbeeld, dus er is niet een goede Nederlandse competitie, waarvan je zegt elke week kan ik dat, vind ik het interessant omdat elke week te volgen. Er is wel een soort World Tour nu, de afgelopen jaren neergezet, waarbij allerlei worldcups, Grand Slams a la tennis zijn wat je meer kan volgen met de rankings, maar het blijft lastig. Dat maakt het ook dat er minder aandacht voor is. Terwijl ik vind dat judo structureel eigenlijk wel altijd goede resultaten haalt, maar die worden ook altijd wel weergegeven. Ik vind dat het judo ook wel een lastig is om daar structureel iets in te volgen.

Heb je destijds mediatraining gehad?

Nee. Achteraf had ik het ook niet gewild. Voor mezelf niet, omdat ik wel vind dat ik er vaardig in geworden ben. Ik heb me ook wel gewapend in een aantal dingen daarvoor, een aantal keer op mijn bek gegaan. Dat is ook wel, misschien hoort dat er ook bij terwijl dat ook wel weer misschien goed is enzo. Zo ben je, dat denk je, zo voel je je. Ik denk dat het tegenwoordig steeds minder gebeurt. Achter de tong laten mensen niet zo heel veel meer zien. ik heb geen mediatraining gehad, maar ik denk dat ik het ook niet nodig heb gehad. Ik ben de afgelopen jaren communicatief en slim genoeg geweest om mezelf te verklaren.

Je gaf aan dat je een aantal keren op je bek bent gegaan. Had je het dan beter niet kunnen zeggen?

Ik heb het gezegd dus het is dan stom om achteraf spijt te hebben of wat dan ook, maar dat heeft met stemmingmakerij te maken. Je kan als sporter dat zeggen en ik heb me dat ook misschien wel te laat gerealiseerd. Ik heb toen op jonge leeftijd wel eens gezegd, toen woonde ik nog in Schagen en toen was ik NK geworden. Toen had een journalist het over het aantal

Oog om oog of hand in hand?

trainingsuren, wat ik deed. Die concludeerde zelf, dat was voor hem misschien minder dan hij gedacht had, dat ik zou moeten doen. Dus toen bracht ik het van ik vind het ook nog wel leuk om met vrienden op een plein een balletje te trappen. Toen stond er een grote zwarte kop boven 'Houkes verkiest pleintjesvoetbal boven judo'. Ik heb dat nooit zo gezegd, maar het wordt er wel van gemaakt. Dat vind ik gewoon, ik houd niet van die journalistiek. Dat vind ik, dat heb ik niet gezegd, dat ik dat boven verkoos. Ik zei dat ik dat ook leuk vond om nog te doen. Ik was 15 ofzo, zo gaat dat maar goed had ik misschien niet moeten zeggen. Aan de andere kant het is ook de manier waarop gebracht wordt. Wat heel lang aan mij gekleefd heeft als sporter is dat ik een doemdenker was. Dat heb ik ook een keer gezegd, dat is blijven hangen. Ik snap zelf de kracht van de herhaling en ik denk dat ik wel iets weet over marketing en reclame. Ik heb dat ook gewoon een keer gezegd ik ben af en toe wel een beetje een doemdenker. Dan ben ik, ik denk 3 jaar lang in elke zin die erover mij gezegd werd was er doemdenker Houkes. Ik kreeg het er ook niet meer vanaf. Wat ik er ook van bracht, ik zie dat met andere sporters ook wel. Ik vind dat fascineert, waarom dat kan en dat het zo is. Dat is misschien ook wel weer het verhaal. Dat mensen je dan in een hokje willen stoppen of wat dan ook. Of herkenbaar willen zijn. Dat is wel lastig....Ik heb altijd wel opgelet, op een gegeven moment waren er journalisten die er veel beter in waren dan anderen om het verhaal eruit te krijgen. Daar ben ik wel, denk ik wel anders in geworden door minder te zeggen.

Door schade en schande word je wijs?

Ja....Denk ik wel ja, zeker.

Had je het idee dat ze jou daarom vanuit een negatief oogpunt belichtte als doemdenker?

Of dat negatief was weet ik niet....Zo heb ik het zelf nooit ervaren, maar dat is gewoon het stempel wat je krijgt. Daar werkt de media dan aan mee. Erg. Het kon er ook niet meer af. Ik stoor me dan verder ook niet zoveel meer aan.

Hoe was over het algemeen jouw relatie met journalisten?

Ik kon het altijd wel aardig vinden met journalisten. Ik heb altijd gewoon geprobeerd een normaal verhaal te brengen en in voor- en tegenspoed er te staan. Sporters snappen ook heel goed dat ze het nodig hebben. Dat het ook belangrijk is voor hunzelf ook om de media te woord te staan. Dat geprobeerd in good times en in bad times, heb ik dat geprobeerd er gewoon te staan en gewoon het verhaal te vertellen. Dat is ook altijd heel erg gewaardeerd

Oog om oog of hand in hand?

volgens mij, maar dat zou je de media moeten vragen. Volgens mij stond ik wel te boek als een open en eerlijke figuur.

Op welke manier had jij de media nodig?

Ik had de media nodig in gewoon, voor de aandacht voor de sport vond ik het belangrijk om de verhalen die erover de sport zijn mijn eigen verhaal te kunnen brengen. Dat vond ik een belangrijke en ik had het gewoon als exposure van mezelf nodig. Dat is gewoon wel leuk. Je bent ook met jezelf bezig om te verkopen. Dan is dus aandacht, media, heeft waarde. Elke sporter is zich daar van bewust, dat ze die aandacht ook nodig hebben. Naar hun omgeving toe, naar sponsors toe....

Dacht je ook na over je maatschappelijke carrière?

Ik heb er nooit zo één op één over nagedacht, maar ik heb me wel gerealiseerd... In 2004 zijn wij met 2basis begonnen, dat een bekend persoon binnen een organisatie een belangrijk item kan zijn voor, een belangrijke peiler. Door mijn bekendheid openen zich ook deuren. Openen zich netwerken en die zijn belangrijk. De aandacht daarvoor was wel belangrijk, maar ik werd niet zozeer als ondernemer geïnterviewd als sporter. Als bekende sporter heeft ons bureau daar wel van geprofiteerd.

Was je altijd eerlijk in interviews of deed je je weleens anders voor?

Zeker....

Was je wel altijd, in die zin eerlijk dat je dingen totaal anders hebt verteld?

Nee, ik heb het nooit anders verteld. Ik heb nooit over dingen geloven, maar gewoon niet benoemd. Als er niet naar gevraagd werd was het ook prima. Wat voor mij een belangrijke is geweest, maar dat zit ook in mijn persoon, dat ik in het begin van mijn sportcarrière heb ik, ik wil niet zeggen vluchtgedrag gehad maar ik wilde ook niet meteen met mijn kop boven het maaiveld uitsteken omdat ik me ook heel erg bewust was van de boze en enge wereld om mij heen. Dat vind ik heel erg Nederland dat je niet ambitie mag hebben, dat realiseer ik me steeds meer. Dat we in een land leven dat als je graag goed wil zijn, of de beste wil zijn dat heel veel mensen om je heen Nederland breed, heel graag willen dat je dat ook een keer niet bent. Dat je die ambitie, kijk wat er gebeurt met de Olympische ambitie die Nederland heeft met 2028. We moeten wel normaal blijven doen, we zijn zo'n zeikland geworden. Bewust heb ik mezelf wel eens onder die radar gehouden. Pas de laatste jaren, maar toen had ik ook al,

Oog om oog of hand in hand?

had ik meer medailles, ben ik in het in de media ook gaan uitspreken dat ik de beste wilde zijn. Dan ga je als wereldkampioen naar de Spelen dan kom je er niet voor 1,2 wedstrijdes dan wil je daar kampioen worden. Doordat uit te spreken ben ik zelf ook beter geworden.

Gaf dat je stimulans?

Het gaf me vooral de confrontatie met mezelf dat ik niet meer moest proberen in de marge moest zijn en lekker veilig in de hoek. Vooral de, als je het zegt in de media, dan is het zo. Het was gewoon een feit en dan word je daar ook mee geconfronteerd. Die confrontatie was ook wel lekker, die hield me scherp, terwijl ik een aantal ajren daarvoor had ik het nooit zo hard uitgesproken.

Ik kan me voorstellen dat zo'n journalist ook kritischer naar je resultaten gaat kijken?

Legde dat nooit een druk op jou?

Nee, juist de laatste tijd niet omdat ik juist wel de scherpste had. Ook echt geen enkele reet meer interesseerde. Ik ben niet voor journalisten aan het judoën. Dat ik bang moet zijn of gek moet opkijken, waarom zou een journalist kritischer zijn dan dat hij anders kritisch zou zijn als ik dat gezegd zou hebben. Dat is toch de wereld op zijn kop? Dat vind ik volledig onzin. Dat heb ik ook geleerd, dat ik het niet voor anderen deed. Ik deed het voor mezelf en dat ik het leuk vond om te doen. dus het lijkt me gek dat ik mezelf moet gaan afvragen dat als ik dat zeg, mezelf meer moet verantwoorden tegen een journalist dan dat ik dat anders zou doen. de wereld op zijn kop.

Waren er journalisten waar jij een band mee had? Je zag ze vaker, ze kwamen ook bij mindere wedstrijden kijken?

Ik heb met een aantal journalisten, had ik best goed contact.

Gaf je hun eerder nieuwtjes?

Zeker.

Vond je het belangrijk als een journalist bij een training kwam?

Kijk als een journalist gewoon eerlijke goede verhalen schrijft, dan vind ik dat gewoon een prima ding. Als het om stemmingmakerij gaat dan moet je voor een ander blad gaan werken. Dan moet je niet voor een krant of een tijdschrift werken wat gewoon een goed verhaal moet kennen. En niet op zoek gaan naar alle verhalen, naar het verhaal wat er misschien niet is.

Oog om oog of hand in hand?

Gewoon onzin. Ik vind dat sommige journalisten het heel erg goed deden. Goede verhalen maken, goede achtergronden soms, the vibe goed snapten van wat er op een dag gebeurde.

Zag je verschil tussen een kranten-, radio- of televisiejournalist?

Nee, dat verschilde niet per medium maar per persoon.

Ook niet in de manier van benadering?

Nee, ik zag daar niet zo verschil in. Volgens mij zat het hem in de persoon en in de manier of hij de sport goed snapt en het goed aanvoelde. Dan kan je naar mij heel kritisch zijn, als je kritisch moet zijn dan moet je kritisch zijn. Juist, wees vooral kritisch maar, als je het goed snapt en niet kritisch zijn om het kritisch zijn. Dat slaat nergens op.

Zocht jij zelf de media op?

Vanuit hier wel, maar in de sport niet echt. Nee. We hebben af en toe wel eens een persbericht met een blessure of omdat je een wedstrijd niet deed dan werd het aan de media medegedeeld. De enige keer dat ik echt actief groots de media opzocht is bij mijn stop geweest.

Op welke manier kwam jij in contact met journalisten?

De media die zocht mij wel actief op rondom toernooien. Voor, tijdens of na. Er was altijd een persconferentie voor grote toernooien door de bond. Dan zijn er gewoon momenten dat je bevraagd kunt worden.

Je zei net weleens dat je dingen verzweege? Expres niet vermeldde? Wat waren dat voor dingen?

Ik denk dat dat, ik kan me niet voorstellen dat ik gebracht heb voor de Spelen dat ik een slijmbeursontsteking had. Denk niet dat het in de media is geweest, terwijl wij hadden daar wel zorgen over. Soms is het ook gewoon niet nuttig om dingen te melden. Anders wordt het een verhaal opzich weer. Dat is niet, ik moest er vooral mee bezig zijn omdat samen met de medische staf op te lossen. Dat was niet aan het publiek om da top te lossen voor mij.

Werd er anders teveel de nadruk opgelegd?

Ik denk het ja, ik denk dat het voor de rust voor onszelf was het beste. Het was ook geen issue dat ik niet mee zou doen. Het was ook niet dat ik een kruisband eraf had en dat ik niet meer kon lopen. Ik had een slijmbeursontsteking. Daar kun je gewoon mee judoën. Dat er spuit in moest of wat dan ook, dat was aan ons.

Oog om oog of hand in hand?

Ik heb het niet verzwegen, het is me niet gevraagd. Waarom zou ik het actief dan opzoeken.

Als het je gevraagd was dan had je het wel gezegd?

Ik denk dat ik...ik had dat niet 'niet gezegd'. Ik heb nooit instructies gehad voor media. Vond ik ook niet nodig.

Vond jij het een groot verschil toen je naar de Spelen ging hoe de media op jou gericht waren?

Niet echt, nee. De spelen blijft wel één groot festijn waar veel aandacht voor is maar ik heb het niet anders. Daar ter plekke is heel veel, maar er zijn nog steeds zeven Nederlandse journalisten die het judo doen die zijn er nog steeds. Het zijn er niet ineens 900 Nederlandse journalisten die judo doen. Het is gewoon internationaler, de internationale pers komt erbij kijken. Vanuit Nederland heb ik dat niet anders ervaren.

Wat was jouw irritatiepunt aan journalisten?

Waar ik mee begonnen ben, is dat ik vind dat er meer gezocht wordt naar het verhaal. Dat het meer stemmingmakerij is dan waar het echt om gaat, minder verslaglegging. Daar heb ik moeite mee. Ik weet precies om welke vraag het gaat. Dat voel je als sporter. Een aantal journalisten hadden daar meer een handje van dan andere journalisten.

Bereidde jij voor waar je het over wou hebben?

Ja, niet voorbereiden, maar het zat goed in mijn hoofd.

Kon je het gesprek sturen?

Bij mij zijn een aantal dingen waar het altijd over ging, het doemdenken, afvallen of dat ik het niet goed genoeg gedaan had. Moet je er niet mee stoppen, dat is helemaal niet aan hun.

Deden dat soort vragen wat met jou?

Ik heb geprobeerd om zo min mogelijk energie aan dat soort randzaken te verspelen. Dus ik heb één keer een aantal journalisten iets gezegd over hoe ik vond dat ze daar mee omgingen. Kijk naar de facts en figures, kijk gewoon naar het verhaal zoals het is. Toen won ik 2 jaar achtereen een medaille op het WK toen heb ik daar iets van gezegd dat ze goed moesten

Oog om oog of hand in hand?

kijken wat er gebeurde. Als ik zo'n artikel lees dan dacht ik wel 'je snapt er geen pannenkoek van'.

Hoe vond jij dat je werd weergegeven? Klopte het beeld?

Ja, dat hing van de persoon af. Volgens mij heb ik wel, helemaal in interviews, altijd wel een redelijk verhaal zelf kunnen brengen. Dat waren dan ook wel goede stukken. Ik las ze ook vaak terug.

Vroeg jij het?

Zeker, later ben ik het wel gaan teruglezen toen het wat belangrijker werd. Eigenlijk vind ik dat het niet zou hoeven. Je raakt steeds meer op je hoede. We hebben vooral geprobeerd om geen dingen te laten ontstaan. Het gevoel dat je continu op eieren loopt als je een interview geeft is heel irritant. Daarom zeggen sporters ook steeds minder, omdat het anders gewoon een ding wordt.

Merkte je gaandeweg jouw carrière dat journalisten anders tegen jou aankeken?

Ik weet niet of ze anders tegen mij als persoon hebben aangekeken. Wat ze wisten wel heel goed wat ik er voor gedaan heb, dus ze hebben er niet anders naar gekeken.

Had je het idee dat ze respectvoller waren?

Nee, ik heb het niet zo ervaren dat ze er anders in zijn gaan zitten.

Transcript Sanne van Kerkhof & Jorien ter Mors

Volgen jullie andere sporten?

S: Ja, het langebaanschaatsen volg ik altijd wel. Dat wordt ook zoveel uitgezonden daar kun je niet omheen.

J: Ja.

Wat vinden jullie er over het algemeen van?

J: het is jarenlang al hetzelfde met het langebaanschaatsen wat op tv komt, en de presentatie. Je weet niet beter dan dat het zo wordt weergegeven.

Heb je misschien wel eens iets van ik zou het leuk vinden als die vraag stellen?

S: Ik vind het wel leuk dat als ze aan tafel zitten en die analisten die zitten erbij dan geven die wel echt een mening of hoe zij het vinden en dat vind ik altijd wel leuk om te horen of je hoort de tactieken of hoe snel ze gingen. Dat zijn wel leuke inside information.

In hoeverre zijn jullie het afgelopen jaar met journalisten in aanraking gekomen?

J: Ondanks dat valt het denk ik toch nog wel heel erg tegen. Ik denk alleen omdat Dordrecht in eigen huis was dat je daar relatief voor ons gezien dan redelijk wat aandacht hebt, maar dat valt eigenlijk in het niets als je het bijv vergelijk met het langebaan. Vooral heel veel wedstrijden, als je dan in het buitenland bent, daar komt uiteindelijk weinig aandacht uit. Ook al presteer je dan goed, zeg maar.

Ook niet van buitenlandse journalisten?

S: ja, maar dan niet over ons natuurlijk. Je ziet in China wel, op CCTV, op de hotelkamer wordt het live uitgezonden. Maar niet dat ze ons benaderen.

J: dat is voor het land zelf dan zeg maar, dat is hetzelfde als je in Nederland bent. Elk land heeft dan toch iets meer aandacht voor hen of haar sporters als het in eigen land is.

Hoe vonden jullie het dat er dan toch wat meer journalisten waren in Dordrecht dan dat je normaal gewend bent?

J: Ik vind nog steeds heel weinig eigenlijk. Je praat twee minuten met NOS en je doet één interview met bewijzen van de streekkrant in Twente, dat is het. Dat is natuurlijk niets.

Oog om oog of hand in hand?

S: Ik, met de relay krijgen we sowieso niet zoveel interviews, terwijl daar halen we de grote prijzen. Dat vind ik altijd wel een beetje vreemd. Ik focus me dan vooral op de relay, omdat we daar op de spelen een medaille kunnen halen. De journalist kijkt toch heel erg naar individuele nummers, terwijl in onze sport is de relay echt voor elk land het finalenummer. Het koningsnummer, zeg maar, wat de 100 m sprint is zwemmen. Dat is bij ons de relay. Elk land wil dat gewoon winnen en dan gaan ze misschien nog verder dan, ik weet niet, maar niet misschien dat ze individueel zouden doen. het is wel echt heel groot. Het is zeker geen bijnummer. De relay is veel groter.

Vind je het ook onterecht dat jullie zo weinig aandacht krijgen?

J; Soms is het, het is natuurlijk wel een stukje waardering voor wat je doet en waar je mee bezig bent. Uiteindelijk zijn we natuurlijk ook een soort boegbeeld voor het sporten in Nederland. Daar krijg je dan wel in verhouding minder waardering voor. Dat vind ik wel jammer, soms. Als je ook kijkt naar het EK, we worden gewoon weer zowel mannen als vrouwen Europees kampioen en dat deden we vorig jaar ook in eigen huis. Als je kijkt wat dat voor media-aandacht, bijna 0,0 is geweest.

S: terwijl bij ons op het EK, doen er bijvoorbeeld meer landen mee dan bij het WK voor langebaanschaatsen. Het is zo'n grote sport wereldwijd en dan krijg je hier in Nederland wel heel weinig aandacht. Dat is soms wel jammer, want je wil de waardering krijgen. Ook dat er vooral, vooral dat er sponsors naar ons toekomen. We kunnen nog steeds niet doen wat we willen om eigenlijk helemaal goed te zijn op de Spelen van 2014. Dus voor sponsors zou het echt goed zijn als we wat meer aandacht krijgen.

J: Je hebt je beste seizoen, qua hele team achter de rug, en je moet nog weer geld inleveren. Dat gaat natuurlijk echt nergens over.

Als er dan aandacht voor jullie is hoe vinden jullie dan dat je wordt weergegeven?

J: Als ik kijk naar, wat ik persoonlijk vind qua krantenartikelen enzo, dan is er een artikel maar dat is ook wel echt zoeken op de pagina en hopen dat je hem kan weervinden. Dus dat vind ik ook wel echt jammer. Dan krijg je aandacht en dan wordt het nog eigenlijk in de hoek gestopt.

S: Cees Juffermans was toernooirecteur in Dordrecht, hij zorgde er wel voor dat de pers wist wat shorttrack is. Ik weet niet of hij nou ook bij de NOS zat, maar soms zit er iemand bij de NOS commentaar te leveren en dan denk je die heeft nooit shorttrack gekeken. Dat is

Oog om oog of hand in hand?

jammer, want voor de kijkers is het ook onbekend. Dan moet je juist iemand hebben die weet heeft van hoe de vork in de steel steekt.

J: Dat was ook een beetje met de Spelen van Vancouver. De presentator was ook niet echt.....

S: Die wist ook niet waar hij het over had.

J: Dat is zo jammer, want dat kan de media-aandacht die je dan krijgt ook echt meteen verpesten. Als ze het niet begrijpen is het natuurlijk, er rijden 5 mensen in een baan. Als iemand die sport niet begrijpt die denkt ook van wat gebeurd hier. Dat is ook niet leuk, zap maar verder.

Ik vond het gaaf om te zien.....

J: op beeld vind ik het toch veel minder mooi.

S: Ja, want dan zie je geen snelheid. Ze moeten er eigenlijk ook zo'n balkje bijzetten hoe hard we gaan. Wij rijden ook wel 45 km/h en dan door zo'n klein baantje.

J: Nog wel harder, je topsnelheid ligt wel boven de 50 km/h.

S: dan zit je op die bank dan denk je 110 meter en dan gaan ze 45 km/h uur, dan kun je wel een beetje een inschatting maken. Dat zouden ze er eigenlijk nog bij moeten zetten.

J: dat maakt het voor mensen misschien wel wat realistischer.

Hoe komen jullie vooral in contact met journalisten?

S: Radio ook wel met Langs de Lijn, met Edwin Cornelissen of Sebastiaan Timmerman hebben we ook weleens gehad. Televisie eigenlijk bijna nooit en dan wordt vaak Niels gevraagd omdat hij er natuurlijk al heel lang bij zit.

J: en wat er dan uiteindelijk van uitgezonden wordt is ook een minuut ofzo.

S: ja, dat is heel kort. En Fiona dan, het zusje van Annita. Eigenlijk is het wel jammer dat alles veel op haar wordt afgeschoven, omdat er wordt gedacht zij weet van shorttrack. Ik vind dat zij een beetje gekleurde berichten schrijft.

J: Het is en blijft natuurlijk familie en dat is zo moeilijk om dan iemand niet, net iets mooier daglicht te zetten dan de rest. Dat is natuurlijk heel moeilijk.

S: Dat is wel heel jammer, want zij krijgt de opdracht om al die stukjes te schrijven. Dan schrijft er iemand en dan schrijft ze gekleurd.

J: Al heeft zij niets gepresteerd dan komt zij nog in het stukje, maar als dat andersom zou zijn dan wordt je echt niet genoemd. Ze komt wel altijd weer ergens terug. Dat zie je heel vaak

Oog om oog of hand in hand?

dan komt zo'n stukje weer dan is bij iedereen meteen de eerste opmerking weer 'o'. dat is natuurlijk niet goed. Dat soort dingen horen niet te gebeuren.

S: Friesland geeft er veel aandacht aan ja.

J: Omroep Friesland en al die Friese dagbladen komen best wel vaak langs.

Komt Twente nooit bij wedstrijden kijken?

J: Ze gaan niet helemaal vanuit Enschede even hup naar Heerenveen rijden. Er wordt dan wel een keer een telefoontje gedaan en dan komt er drie regels in de krant ofzo. Dat is langebaan er zit zoveel meer commercie achter, dat is er bij het shorttrack gewoon niet.

Is dat het probleem denken jullie dat het te weinig vercommercialiseerd is?

S: Het heeft ook te maken met hoeveelheid aandacht die we krijgen. De prestaties zijn er nou wel. Dat hebben we nou 2 jaar achter elkaar bewezen. We hebben sowieso al één keer op de Spelen gestaan. We zijn zeker goed in de Wereld.

J: Wij dachten toen zeker met de Spelen oh dan komt er wel meer aandacht, maar dat viel eigenlijk heel erg tegen. Je hebt inderdaad 2 jaar goed gepresteerd en dan krijgen we nog weinig beloning.

S: zeker in deze tijd, als zo'n Jac Orie al geen sponsor kan krijgen. Dan gaan ze niet het shorttrack sponsoren wat nooit op de TV is, waardoor een sponsor geen naamsbekendheid krijgt.

J: Toch vind ik het ook wel apart. Als je kijkt die bobsleeërs bijvoorbeeld die zijn afgestapt bij de Bond, maar die hebben een sponsors gevonden. Wat hebben die nou na Vancouver? Die hebben een hele grote flop gehad, maar die hebben wel weet ik niet hoeveel sponsors weten binnen te houden. Of er zit een goed iemand achter, of.....Ergens kan het wel.

Zijn jullie ook actief in het zoeken van sponsoren? Of benaderen van de media?

J: Nee, ik denk wij zelf niet echt. Daar heb je gewoon weinig tijd voor. En genoeg die nog een studie hebben om dan ook nog zelf bovenop te zitten dat is niet te doen.

Gaan jullie wel overal op in? Alle mediaverzoeken?

J: Die wat ik krijg, zeg ik altijd ja, want je krijgt er niet zoveel dus je moet er wel echt gebruik van maken.

S: we Twitteren ook om maar een beetje de mensen die je volgen in elk geval op de hoogte te houden van het shorttrack of wat het is, waar je mee bezig bent of wat je doet. Dat mensen in

Oog om oog of hand in hand?

elk geval een beetje kunnen volgen, of zich betrokken voelen bij de sport. Je moet ergens beginnen.

Hebben jullie mediatrainingen gehad?

S: nee...

J: Nee, niet echt. Dat komt denk ik ook we hebben zo weinig interviews voor een camera dat dat bijna niet van toepassing is. Als ik kijk hoe vaak Sven achter zo'n camera staat, ja. Bij ons is, het gaat je nog meer geld kosten dan dat het je uiteindelijk oplevert om mediatraining te volgen. Daarom gebeurt het denk ik ook gewoon niet.

Zouden jullie het willen? Het is misschien wel handig?

S: Ik denk het niet, want de mensen thuis willen de mensen toch zien als puur of als zichzelf.

J: vaak willen ze het liefst nog dat je, je stapt het ijs af, al hijgend dat je dan een interview moet geven. Dat vinden mensen gewoon het mooiste die directe.....

S: Sport is emotie en anders ga je eerst nadenken, wat heb ik bij de training geleerd, hoe moet ik dit zeggen. Dan wordt het geen leuk praatje.

J: het gaat er ook om dat je juist een beetje enthousiast en leuk over komt. De kijker denkt dat je een leuke persoonlijkheid bent. Dat mensen daardoor ook sporters leuker gaan vinden of meer gaan volgen omdat ze het leuke. Als je een beetje serieus of chagerijnig bent ofzo dan denken mensen ook wat is dat dan voor eentje.

Zijn er journalisten waar jullie een bepaalde relatie mee hebben in de zin van zij zoeken jullie op na een wedstrijd of zijn zij jullie degene die een berichtje sturen?

S: Berichtjes krijgen we eigenlijk nooit. Daarvoor hebben we te weinig contact om überhaupt iets op te kunnen bouwen. Fiona die komt dan natuurlijk altijd. Zij reist dat ook weleens mee. Met WK en EK, dat is het dan denk ik ook.

Hoe vinden jullie het om in de belangstelling te staan?

S: Ik vind het altijd wel leuk om te doen. dan kan je toch weer over je sport vertellen. Dat is iets wat je vraag doet.

J: Jezelf een beetje verkopen, denk ik....

Het lijkt me ook een stukje waardering?

Oog om oog of hand in hand?

J: Dat vind ik wel opvallend, er is bijna nooit geen aandacht voor het shorttrack en dan is het Nederlands kampioenschap en dan word je Nederlands kampioen en dan word je door tien kranten opgebeld. Zo je bent Nederlands, dan denk ik had twee weken later gebeld als het EK is. Dan hoor je niets. Dat vind ik dan zo typisch. Voor onze sport is het Nederlands kampioen worden dat staat lang niet zo hoog als dat je dat wordt bij langebaan. Daar heeft het veel meer waarde, maar dan vind ik het zo frusterend dat je dan op zo'n EK. Dan worden we Europees Kampioen en dan word je gewoon niet opgebeld en dan word je Nederlands Kampioen en dan word je door 4, 5 mensen word je opgebeld. Dat snap ik dan niet. Voor ons is dat EK veel meer waard, daar hoor je dan niets over.

S: De NOS is ook op een EK, komen ze zelfs filmen. Het NK moet je echt niet laten zien op de tv. De top is heel klein in Nederland. Dan zie je ook heel veel mensen die niet echt goed kunnen schaatsen. Dan denk je, jeetje moet dat nou de top voorstellen en het land vertegenwoordigen. Wij zijn op Ek's en WK's wel echt heel goed, maar ga daar dan filmen. Dan zie je dat het niveau dicht bij elkaar zit. Onwijs spannende ritten.

J: dan word je eigenlijk een beetje afgetekend. Eigenlijk zijn we goed, maar doordat anderen niet goed zijn lijken wij ook minder weergegeven.

S: en we pieken helemaal niet naar een NK. We zijn zelf vaak nog moe van de trainingen, omdat we na het EK doortraineren bijvoorbeeld. Het NK doet er eigenlijk niet toe. Het is meer iets dat moet goed gebeuren om je officieel te plaatsen.

J: Het is jammer dat daar dan heel veel media aanhangt en voor ons bijvoorbeeld niet bij een EK of Wk, terwijl we het dan graag zouden willen laten zien.

Merkte jullie in aanloop naar de Spelen dat er meer aandacht voor jullie kwam?

S: Ik vond het heel erg tegenvallen.

J: We zeiden het toen nog wel, want in het jaar van de Spelen en na de Spelen zullen we wel iets meer aandacht haan krijgen voor het shorttrack. Dat is ons wel heel erg tegengevallen.

S: Op de Spelen moet je gewoon winnen of een medaille halen, want Margot Boer werd ook twee keer vierde en die zag je ook niet in het nieuws. Wij werden ook vierde dan kom je ook niet in het nieuws. Op de Spelen is het gewoon een medaille of niets.

Zijn jullie gespannen als er zo'n microfoon onder je geduwd wordt?

J: Eigenlijk niet, want ik denk dat 9 van de 10 keer is het een filmpje van schaatsen.nl en dan is het toch voor jezelf een stuk minder serieus dan stel je wordt live geïnterviewd door de

Oog om oog of hand in hand?

NOS. Dat maakt het al heel anders, ik denk dat de filmpjes die we hebben gemaakt dat is één keer ofzo NOS geweest en de rest is.....

Voor de radio?

J: Dat is heel anders. Je hoeft dan alleen maar te praten, je wordt niet gefilmd. Vind ik ook weer heel anders.

Toch zijn de woorden belangrijk...

S: Het gaat eigenlijk vanzelf. Wij zijn de deskundigen, wat dat betreft zij stellen ons vragen, jij vertelt gewoon daarover.

Bereiden jullie het weleens voor?

S: Bij de worldcup van Dordrecht zei Jeroen wel dat we echt even de worldcup moesten benoemen. Dat het er aan begint te komen en dat mensen er naar toe moeten.

J: In het begin van het seizoen dat je reclame maakt voor de worldcup. Je wordt zo weinig geïnterviewd. Je kunt je wel voorbereiden, maar je weet toch niet wat ze gaan vragen.

Stel dat je opgebeld wordt door de krant vraag je dan waar gaat het over?

J: Vaak wordt het wel gezegd dat ze zeggen ik wil een interviewtje over afgelopen wedstrijd. Vaak melden hun wel waar ze het over , wat het algemene onderwerp is. Dat is mijn ervaring. Ik heb nog nooit gehad dat ik werd opgebeld en dat ik niet wist waarover ik werd geïnterviewd.

Het is heel vaak achteraf bij jullie? Eerst bewijzen?

J: Ja...Bijna nooit vooraf.

S: Ja, bij de worldcup in Dordrecht. Dan heb je een persconferentie. Dat vind ik ook altijd verschrikkelijk dan zit er één journalist of er komt niemand....

J: dat noemen ze dan een persconferentie

S: Of je zit en dan willen ze uiteindelijk alleen Sjinkie spreken, dat vind ik wel een beetje trieste bedoeling. Dat is niet echt leuk.

J: Dat is echt vaak. Dan wordt het echt ingezet als er is een persconferentie. Als jij het woord persconferentie hoort dan dek je dat is best groot. Ga je dan vanuit. Dan valt het altijd toch weer vies tegen.

Zo'n persconferentie gebeurt centraal of 1 op 1?

S: Het begint meestal centraal en dan worden er misschien wat algemene vragen gesteld. Of we worden vaak voorgesteld, omdat ze ons niet kennen. Later is het één op één.

J: "Het storende vind ik ook wel echt dan heb je van die interviewers en die willen je dan interviewen en ze weten niet eens wie je bent. Dan spreken ze je aan en dan geven ze een hand met 'Hoi Jorien Voorhuis'. Dan heb ik het echt al, dan ben ik er al helemaal klaar mee met het interview. Dan denk ik, weet je nou echt niet dat je hier voor het shorttrack bent. Dan kan de moed echt in mijn schoenen zakken bij zo'n interview. Dan denk ik, ga eerst even je naslag werk behandelen ofzo.

Is dat jullie grootste irritatiepunt?

J: Sommige zijn wel echt, dat zijn eigenlijk de standaard journalisten. Die zie je ook altijd wel weer terug en die weten het wel en die volgen het wel, maar je hebt ook altijd natuurlijk nieuwkomers. Dan denk ik, dan ben je journalist dan ga je iemand interviewen. Dan ga je toch ook wel uitzoeken wat die sport inhoudt lijkt mij. Er wordt aan mij gevraagd hoe, wat is het eigenlijk? Dan ben je een interview aan het doen en dan denk ik ben ik nou een uitleg aan het geven over wat shorttrack is of was het een interview. Dan denk ik je weet dat je dat gaat doen, het is nieuw voor je. Dan ga je toch heel even kijken op google, shorttrack.

S: Ik vind wel dat Edwin, vind ik altijd heel leuk want die is echt heel enthousiast. Die weet ook echt wel waar hij over heeft. Die stelt wel leuke vragen, met Sebastiaan vind ik wel hetzelfde.

J: Dat zijn wel echt degene die vaker terugkomen, die zich ook wel echt verdiepen in de sport.

S: Dat vind ik altijd heel leuk als Edwin vraagt mag ik je een paar vragen stellen. Dan weet ik dat he leuke vragen zijn en dan weet hij er weer een leuk stukje van te maken voor het shorttrack. Hij maakt er altijd echt iets leuks van.

J: Hij heeft het dan ook wel uitgezocht. Dan zijn we op kamp geweest ofzo, dan weet hij dat wel allemaal. Er zijn er ook zat die dat niet weten. Vaak genoeg word ik opgebeld, kan ik volgende week nog even langskomen om een foto te maken. Ik zeg nee, ik zit in Shanghai voor het WK. 'O, o,o.' Dan ben je van de pers, dan ben je van sport. Dan moet je toch weten dat er een WK is het weekend daarop. Dat vind ik heel slecht. Als journalist zijnde.....

Is dat ook waar je het meest aan ergert?

J: Ik vind het heel leuk dat er nieuwe mensen komen, maar ik vind wel, het is toch je werk dan moet je toch ook erin verdiepen. Dat vind ik persoonlijk.

Oog om oog of hand in hand?

S: Ik vind het gewoon jammer dat ze er niet zoveel zijn, maar ik had inderdaad ook voor e worldcup in Dordrecht. Toen vroeg een journalist aan mij van te voren, jullie schaatsen toch hier boven. Dat was een 300 meter baan of 333. Dan denk ik ook van hmm.....Wat doe je hier? Je weet niet eens op welke baan we moeten.

J: Dan denk je hehe weer een journalist erbij die interesse in ons heeft. Vervolgens heb je eigenlijk zoiets van hmm beetje jammer.

S: Zoiets simpels...Je gaat ook niet paardrijden op een ijsbaan. Hij weet niet eens op welke baan we schaatsen. Toen had ik ook wel even een irritatiemomentje.

J: dat vind ik dan wel jammer, want je bent aan de ene kant blij dat er dan mensen weer geïnteresseerd zijn en aan de andere kant word je een soort van een domper toegezegd van eigenlijk weten ze er helemaal niets van. Je weet dat je weinig media-aandacht hebt dus dat wat je krijgt wil je dan ook wel goed benutten.

Staan jullie altijd open voor de journalisten?

S: Voor dat wel, dan moet je met een camera op je helm rijden maar dat rijdt niet echt lekker. Dat is topzwaar, maar ja je wilt het ook heel graag dat de mensen het zelf een keer goed kunnen zien. Je weet dat ze komen voor zo'n training.

J: Ik denk dat niemand van ons het echt heeft, afkeur heeft om een journalist ofzo te woord te staan. Iedereen is denk ik alleen maar blij van er komt er weer één.

Ook als je slecht gepresteerd hebt?

S: Dat is dan jammer van de NOS dat ze alleen dat laten zien, terwijl er gebeurde zoveel mooie dingen. Dan laten ze alleen dat zien. Het is sport, want hij houdt zijn emoties niet. Hij voelt zich onrecht aangedaan. Hij kan zichzelf even niet meer inhouden. Dan laten ze alleen dat zien. Dan lijkt shorttrack een beetje een agressieve sport, daar moeten we ons kind niet opzetten. Er gebeuren zoveel mooie dingen.

J: Dat was echt heel raar, want dat filmpje was voor het NK. Dat wordt dan uitgezonden op de NOS. Dat duurde 3 minuten ofzo. Een filmpje over het NK, maar er wordt uiteindelijk, weet niemand wie er Nederlands kampioen is geweest. Dan heb je toch echt iets goed fout gedaan.

S: Het ging alleen om Sjinkie en om valpartijen. Als ze iets laten zien dan zijn het altijd valpartijen. Er zijn ook heel veel mooie spectaculaire acties. Echt niet elke rit valt er iemand en er breekt niet echt elke rit iemand zijn been.

J: Dat krijgen we ook vaak te horen, het is zo'n gevaarlijke sport.

S: Dat komt door wat ze laten zien.

Oog om oog of hand in hand?

J: Dat is zo'n onzin. Elk interview word je gevraagd als je een medaille wint net als Bratburry tijdens de Spelen dat is toch hartstikke makkelijk. Dan kun jij ook goud halen. In 9 van de 10 interviews kom je daarop terecht.

S: Dat gebeurt echt nooit.

Vinden jullie ook vaak dat je vanuit een negatief uitgangspunt wordt geïnterviewd?

S: Ja, omdat ze het dan al eng vinden of gevaarlijk. Dan noemen ze dat woord, maar noem het dan snel of uitdagend, spannend. Zij zeggen gevaarlijke, of beginnen ze altijd over moniek Velzeboer die een dwarsleasie opliep. Toen lagen er geen kussens, maar dat zeggen ze er niet bij.

J: Dat moet je altijd weer eerst uitpraten en dan moet je weer naar het positieve. Je bent best wel lang bezig om een beetje weer de goede kant van het verhaal naar boven te halen. Dan is het interview alweer voorbij.

Is dat niet frustrerend?

S: Ik word zo weinig geïnterviewd dat ik dat eigenlijk helemaal niet. Dat ik me gefrustreerd voel. Ik denk meer dat ik iemand denk he, nou is er weer niemand.

J: als je heel vaak geïnterviewd zou worden, dan zou het misschien irritant worden. Juist als je meer wordt geïnterviewd gaat dat ook weg. Dan wordt dat niet meer naar boven gehaald.

Zouden jullie het belangrijk vinden om met journalisten een soort van relatie op te bouwen?

S: Ja, zou ik wel leuk vinden ja.

J: Ik denk dat het wel ten goede gaat van de aandacht als je dat zou doen.

Zouden jullie ook meer dingen vertellen of juist een journalist zelf uitnodigen?

S: Nu is de afstand nog zo groot. Het zou wel leuk zijn als je een beetje een band kunt opbouwen met een journalist. Dan kunnen ze ook andere dingen zien dan alleen gevaarlijk.

J: Je hoort wel echt vaak als er dan journalisten zijn die de sport weinig hebben gezien en die komen dan kijken dat is dan wel meteen oh het is een vet gave sport. Op het moment dat ze het zien of daadwerkelijk in het goede daglicht zien zijn ze wel een soort van meteen verkocht. Ik denk dat dat wel belangrijk van onze sport is. Dat mensen het misschien eerst daadwerkelijk zien voor ze oordelen.

Als je nou wel in de krant staat of een interview geeft, hoe vind je dat je overkomt?

J: Soms vind ik het jammer dan heb je een interview gehad. Je hebt heel veel interviews die eerst een stuk doorsturen. Dan kan ik gewoon zeggen wat ik goed vind en wat niet. Soms bij de wat simpelere, stijlvollere Spits ofzo daar heb ik ook best wel vaak een chatstuk zeg maar vanuit Sporttop. Dan praat ik dus gewone met diegene aan de telefoon. Dan haalt hij daar bepaalde dingen uit. Het komt daar dan in en dan lees ik dat en dan denk ik echt ik lijk wel een 12-jarige die hier op MSN zit. Dat vind ik zo triest, maar dat is gewoon het hele concept.

Voel je ook meer druk op het moment dat er dan wel een keer een camera is?

J: Nee, helemaal niet. Het komt gewoon, omdat het zo weinig is. Die druk is er gewoon niet. Ze zeggen altijd voor een belangrijke wedstrijd dan moet je je niet door de druk van de media en alles, daar moet je je niet door laten afleiden. Dat hebben wij gewoon niet, omdat zoveel is het niet. Zoals een Sven en een Ireen dat hebben voor een WK afstanden ofzo, dat hebben wij gewoon echt helemaal niet. Die druk voel je ook echt niet, ik...Ik denk dat dat voor iedereen ook wel een beetje geldt.

S: Ik ben wel vaak gevraagd voor de radio. Dat is ook wel leuk.

J: Ik vind dat ook wel grappig om terug te horen.

S: De radio is leuk ja.

J: Omdat hij dan ook alleen geluiden opneemt en dan mixt hij dat.

Heb je weleens gehad dat er een totaal verkeerd artikel werd geschreven?

J: Ik heb weleens gehad die kop, dat ik dacht die slaat ook helemaal nergens op. Ik snap soms niet hoe ze daar bij komen. Daar zal je wel journalist voor moeten zijn.

Vraag je weleens om terug te lezen?

J: Ik vraag het bijna altijd wel. Als het een groter een stuk is dan een paar zinnen dan wil ik het eerst nog even inzien.

Transcript Stefan Groothuis

Volg jij ook andere sporten?

Niet heel intensief. Ik volg het wel, maar ik ga niet zondagen voor Studio Sport zitten. Als ik thuis ben ga ik meestal andere dingen doen. Eerder keek ik altijd wel hele dagen naar de Tour de France. Dat is een beetje verwaterd, zeker sinds het Lance Armstrong tijdperk. Ik vond het niet zo boeiend meer, als er nu mooie etappes zijn dan wil ik zeker het laatste deel kijken of het Nederlands Elftal, het EK zometeen dan ga ik wel kijken. In de krant blader ik er langs heen. Ik heb een abonnement op NUSport, maar dat lees ik eerlijk gezegd ook lang niet altijd.

Hoe vind je in het algemeen dat ze berichten over sport?

Daar heb ik al eens een discussie over gehad met de NUSport verslaggevers. Ik vind dat de NUSport zich veel meer op niet voetbal zouden moeten richten, omdat de NUSport dat is toch een beetje een niche niet voetbal die grote voetbalbladen daar kunnen ze toch niet echt mee concurreren volgens mij. Dus ze zouden zich beter, maar dat is mijn idee, marketing technisch weet ik dat niet. Op de lange termijn kan ik me ergens voorstellen dat ook al nu schipperen ze er een beetje tussenin half voetbal, half andere sporten. Het aandeel voetbal is toch wel heel erg groot, terwijl ik vooral geïnteresseerd ben in de andere sport. Dat vind ik wel, ik denk dat het voor hun slimmer zou zijn om dan helemaal op andere sporten te richten.

In hoeverre heb jij in de schijnwerpers gestaan van de journalisten?

Dat is een lastige vraag om daar objectief over te oordelen. Volgens mij is er best wel veel, zeker veel, heel lastig te beantwoorden. Volgens mij is er toen zeker na die WK, zeker na het WK Sprint heeft er wel in alle kranten, stond ik zo'n beetje op de voorpagina. Trouw enzo niet, volgens mij. Voor ons is Telegraaf wel een belangrijke krant, omdat het vrijveel aan sportverslaggeving en ook aan schaatsen doet Algemeen Dagblad ook. In die krant stond ik wel duidelijk in. Ik had niet het gevoel dat ik daar bijvoorbeeld te weinig aandacht kreeg. Het enige was wel, jammer, ik was mij er niet heel erg van bewust maar er zeiden mensen tegen mij dat vooral in de periode na het WK dat het snel weer vergeten was. Dat er niet zo heel veel aandacht meer voor was, maar dat had waarschijnlijk te maken met die natuurijsperiode die inzetten en toen was het allemaal Elfstedentocht, elfstedentoch, elfstendentocht. De stukjes waren hartstikke leuk, ik was wel heel positief hoe ze dat weer hebben gegeven.

Heb jij veel interviews moeten geven? Geef je persconferenties?

Oog om oog of hand in hand?

Het is gewoon, na zo'n WK, de meeste kranten hebben toch wel een sportjournalist ter plekke en dan is het sowieso direct na de wedstrijd heb je gewoon een heel uitgebreid interview geef je gewoon waar al die pers omheen staat. Eerst in het Nederlands, dan in het Engels. Groot deel is Nederlanders, maar goed. En dan geef je gewoon en daar komt eigenlijk alles zo'n beetje uitvoert. En ik vind dat het, zo zeker na zo'n wedstrijdverslaggeving het is toch allemaal halleluja. Eigenlijk zijn het niet de leukste interviews, vind ik. Tuurlijk, ik ben heel blij dat ik gewonnen heb op dat moment. Ik heb vorig jaar ook wel eens en dit jaar weer trouwens van de Volkskrant, maar dat was meer een diepteinterview. Meer over, daar vertel je iets meer over jezelf enzo. Dat vind ik eigenlijk leuker en ik vind het eigenlijk wel jammer, dat wordt echt naar mijn idee vrij weinig gedaan in de sportjournalistiek. Alleen, daar zijn wel geen vraag naar zijn denk ik dan. Op zich zou dat, is dat leuk om iets over jezelf te vertellen als altijd dezelfde verhalen van,, zeker voor zo'n seizoen, daar komen altijd de standaard vragen. Gaat het goed? Dan zegt nooit iemand het gaat niet goed. Iedereen zegt altijd dat het toch goed gaat en dan blijkt uit de eerste wedstrijd wel dat sommige gelogen hebben en andere gelijk hadden. Sportjournalistiek mag soms wel eens iets verdieperder zijn, vind ik. Dat is ook meer voor zulke bladen misschien bedoeld.

Het is verschrikkelijk oppervlakkig. Het is vaak scorebordjournalistiek en ook dit jaar, heb ik een paar keer gewonnen en ook grote wedstrijden. Hiervoor zat ik een paar jaar heel dichtbij toen reed ik eigenlijk niet zoveel slechter dan nu en ik snap ook wel uiteindelijk gaat het gewoon om de winnaars. Heel gauw wordt dan de rest van het verhaal snel vergeten van wat er achter zit en dan is het echt scorebordjournalistiek van jij was toen vierde, en toen vierde en toen vierde. Hoe dat kwam of wat er achter zat daar is altijd vrij weinig interesse voor. Dat vind ik wel echt, en ze praten elkaar allemaal na dat vind ik ook irritant. Met een aantal kan ik heel goed overweg hoor, maar ze doen natuurlijk niet allemaal dezelfde manier maar ze praten elkaar wel allemaal heel erg naar. Dat vond ik vooral, en dat was niet echt persoonlijk voor mij, maar meer over die wedstrijd over de schaatssport. Hoe de schaatssport op zich opnieuw ingericht zou moeten worden misschien. De 10 km, op zich mag je dat best wel, goed om over na te denken om dat op een andere manier te gaan doen. Het werd echt een heel negatief berichtgeving vond ik en ze praten allemaal na, als de één wat zei dan zei de andere krant dat weer. Het was een beetje zo van ze konden niet achterblijven om er ook wat over te zeggen, maar het werd allemaal het is helemaal klote en er zit niemand op de tribune op het buitenland. Dat is al 10 jaar zo, dat is al jaren, het is niet zo dat het iets nieuws is. Dat vond ik een beetje dom, maar goed ik denk altijd maar probeer altijd maar zo ik vraag me altijd af of dat nou iets is omdat ze echt niet anders kunnen of niet anders willen. Ze zitten ook heel erg

Oog om oog of hand in hand?

vasst ook aan bepaalde, ze moeten gewoon scoren, ze moeten gewoon nieuws maken. Er wordt ook helemaal niets gecheckt. Ik maak er helemaal geen gebruik van, maar als je wilt kan je de media gewoon zo verschrikkelijke manipuleren. Er zijn mensen die dat wel doen, maar ik houd er niet zo van. Ik kan het ook niet zo goed. Ik heb ook niet zo'n zin om daar mee bezig te zijn, maar als je wilt. Als ik nu bijvoorbeeld ga Twitteren van, ik weet zeker als ik nu zeg we zijn bijna rond met een partij voor 3 miljoen euro dan staat het zo in de krant volgens mij. Hele redelijke kans dat ze het gewoon helemaal niet gaan checken. Ik wil helemaal niet zeggen, misschien is dat overdreven maar heel vaak gebeuren er dingen in de krant waarbij je denkt er wordt helemaal niets gecheckt.

Hoe vind je over het algemeen dat er over schaatsen bericht wordt?

Ik vind het schaatsen op zich wel, wordt wel positief over dat is alleen de sport op zich wordt soms afbreuk gedaan denk ik. Voor een deel mag een kritiek ook wel als het terecht is en er mogen misschien wat dingen over geschreven worden alleen het werd een beetje teveel van het goede. Op zich, over de verslaggeving, op zich vind ik het wel positief en het is ook zeker ook de NOS, de tvpers, de interviews die zijn behoorlijk positief over schaatsen vind ik. En die zijn niet zo negatief als soms met voetbal kunnen zijn. Ze richten zich wel op de positieve kant van het verhaal en niet zo vaak op de negatieve kant van het verhaal. Dat valt wel heel erg mee in het schaatsen, natuurlijk wel eens maar niet zo extreem als bij voetbal wel eens gebeurd. Waar gewoon keihard gehakt wordt op de spelers, en op dat team en op de coaches. Dat valt bij ons wel heel erg mee, maar het enige wat het vaak doorheen zit door die verhalen is gewoon, dat is gewoon jammer vind ik bijvoorbeeld als het vaak gebeurd Sven wordt wereldkampioen in de allround in Moskou. Er zit vaak wel zo'n verhaal doorheen verweven van weer wereldkampioen geworden voor de 5^e keer, na een jaar van blessure, maar het was wel echt een gigantische kutsfeer hier in Moskou en het leek nergens op. Dat is dan jammer en doet er dan weer een beetje afbreuk aan. Het is ook voor een deel, is het ook wel waar alleen dat moet een beetje gescheiden worden tussen dat het natuurlijk nog steeds een knappe prestatie is wat hij daar liet zien natuurlijk en dat er aan de andere kant weinig supporters zitten. Dat de sport niet zo internationaal is, maar het zou leuk zijn als die groter en internationaler was.

Vind jij het terecht dat er zoveel aandacht is voor schaatsen in vergelijking tot andere sporten?

Oog om oog of hand in hand?

Ja, terecht dat is, dat vind ik dat vind ik eigenlijk niet, dat is meer een feit ofzo. Ik kan daar moeilijk over, ja ik vind wel. Het is niet zo dat dat, ja daar kun je niet over spreken in termen van terecht of onterecht. Kijk, schaatsen we hebben we geluk dat er veel interesse is voor schaatsen denk ik vanuit, relatief veel interesse ten opzichte van misschien atletiek, zwemmen doet het nu wel aardig volgens mij, ik ken die cijfers niet, maar ik denk dat schaatsen toch nog wel in Nederland. Met soort dingen is toch ook een beetje zo daar moet, er is blijkbaar een hoop belangstelling voor er zijn bij een worldcup toch altijd wel meer dan een miljoen kijkers. Dat zijn behoorlijk goede cijfers voor een zaterdagmiddag, voor sporters. Sport bekijken. Één van die laatste worldcup waren er toen een miljoen kijkers naar het schaatsen. Dan denk ik, bepaalt toch de kijker van wat ze willen zien, zo zou het toch moeten zijn.

Ik ben het absoluut oneens met die mensen. Tuurlijk als je zo gaat redeneren dan zou je misschien kunnen zeggen dat het onterecht is. Alleen, het is echt dezelfde discussie als over het salaris van voetballers. Het is misschien idioot, daar kun je wel een heel filosofische discussie over gaan voeren maar is het dan wel terecht dat iemand met één of ander handeltje zoveel verdiend. Blijkbaar wil die kijker dat gewoon zo zien. Als er over drie jaar niemand meer geïnteresseerd is in schaatsen dan moeten wij ook niet zeuren en er kijkt niemand meer, dan is er blijkbaar geen interesse meer.

Aan de andere kant, dat gevoel heb ik zelf wel eens gehad, je moet het ook niet verpesten bij de kijkers. Je moet ook zorgen dat die mensen het echt leuk blijven vinden om te kijken en dat ze niet denken shit weer dat klote schaatsen op televisie. Dus je kunt het beter een beetje exclusief houden dat niet alles ellenlang wordt uitgezonden. Bijvoorbeeld met een EK Allround dan zenden ze de 5 mannen en de 3 dames helemaal uit en dat gaat helemaal nergens over. Er rijden 20 mensen in Nederland harder dan dat niveau. Dus dat is dan ook gewoon echt een slecht niveau, een waardeloos niveau. Het rare is dat het wel, het wordt wel bekeken. Het wordt wel, kijk ik bedoel binnen het schaatsen heb je ook wel eens discussies overgehad, het is veel moeilijker om een WK Sprint te worden dan een EK Allround. Ik denk alleen niet dat het voor de kijker heel veel uitmaakt, hoewel zo'n EK Allround soms toch een verkapt Nederlands kampioenschap is met een paar buitenlanders. Zo werkt het nou eenmaal.

In hoeverre zijn jullie getraind om met media, aandacht en journalisten om te gaan?
Helemaal niet. Ik heb ooit één keer een mediatraining gehad van Klaas Wilting van DSB. Dat stelde eerlijk gezegd helemaal niets voor, hij ging gewoon doen alsof hij journalist was. Een

Oog om oog of hand in hand?

rollenspel, gewoon één middag, met 15 man. Daar leer je gewoon ook niet ontzettend veel van, het was een leuke middag. Verder heb ik daar eigenlijk nooit instructies over gehad. Moet je je eigen weg daar invinden. Ik was, zeker in het begin van mijn sportcarrière ook niet echt, ik ben niet zo'n ontzettend excentriek figuur wat meteen op de media afspringt. Sommige springen gewoon zelf op de media af en die beginnen gewoon wat te schreeuwen. Ik was daarin wat terughoudener. Ik heb dat echt wel moeten leren, ik voel ook echt een soort afstand tussen de media en ons. Nu is het heel anders, nu ik al jaren meerijd en ik ook wedstrijden gewonnen heb enzo. Dan ken je ook die journalisten heel anders, maar aan het begin als je jonger bent en je komt erbij dan denk je echt wat moet ik met die gasten. Je wilt eigenlijk ook je verhaal vertellen, maar er is gewoon geen interesse voor je. Als je niet goed rijdt dan is er ook gewoon geen interesse. Dus dan moet je gewoon leren om daar, dan moet je echt, dat duurt gewoon, ze krijgen pas interesse voor je als je hard gaat rijden. Dan heb je toch best wel een aparte verhouding met die gasten.

Jij stond in de schaduw en toen ineens was alle aandacht op jouw gericht. Hoe was dat ineens voor jou dat die aandacht verschoof?

Dat ging heel langzaam maar eerlijk gezegd vind ik het nu wel prettiger omdat ik nu, dat ik zeg maar veel aandacht in de media krijg vond ik niet vervelend ofzo, dat vond ik juist wel leuk. Daar heb ik ook wel de tijd voor gehad om aan te wennen natuurlijk, omdat het langzaam is gegaan. Ik vond het meer vervelend in het begin zoals ik zei, en daar moeten journalisten zich misschien ook beter van bewust zijn en sporters beter in geadviseerd worden, maar als je begin 20 bent en je rijdt je eerste worldcup of je eerste wk en dan heb je ineens zo'n persconferentie. Dan kom je daar dus en dan zit je daar en dan denk je, komt niet op je af, dan zit je daar zo, echt voor lul. Je hebt ook gasten van die ook nog niets gepresteerd hebben maar die lopen gewoon op de media af en die beginnen gewoon wat te roepen. Ik merk nu bijvoorbeeld, Pim Schipper bijvoorbeeld, die heeft dat ook niet echt die is gewoon wat rustiger. Je wordt gewoon min of meer genegeerd. Kijk afgelopen jaar was ik gewoon één van de favorieten en ja dan komt die pers wel op je af. Dan komen ze met ze allen, dan komen ze bij je. En dan beginnen je gewoon te vertellen, dat is niet zo lastig. Het is vervelender als je zit en denkt ja wat moet ik hier. Dat kom je vaker tegen. Zeker ook als je op een gegeven moment kwam ik in een fase dat ik, toen ik hard begon te rijden bij Jac toen had ik al hard gereden maar nog niet dat, dat ze me nou constant moesten hebben die pers met wedstrijden wel wat meer, maar toen ging DSB failliet en dan zie je heel erg dat, ik ga geen namen roepen, maar dan zie je andere sporters die heel bewust gewoon in de media willen komen en

Oog om oog of hand in hand?

vooraan gaan staan op foto's enzo. Dat soort dingen krijg je wel en die trekken die media naar zich toe. Daar was ik niet zo van, dat moet je kunnen, dat is niet mijn ding. Dan denken ze altijd dat ik niet iets heb te vertellen of wil vertellen, maar dat is niet zo, het is meer zo van dat ik mezelf niet op mijn borst wil slaan en zeg jongens kom eens hier want ik wil nu hier de rollen op me eisen.

Zet je weleens bewust dingen op Twitter, zodat ze weer iets te schrijven hebben?

Nee eigenlijk niet echt, ik zet wel dingen op Twitter waarvan ik soms denk dit kan wel eens leuk zijn. Zoals nu deze tijd ben ik eerlijk gezegd daar niet heel erg mee bezig. Ik ben gewoon lekker hier thuis bezig, aan het trainen en mijn dingen doen, maar ik denk dan weleens shit zeg ik zou wel eens wat kunnen Twitteren. Als ik iets Twitter dan wil ik ook dat het enigszins leuk is ofzo. Ik ga niet zeggen wat ik de hele dag aan het doen ben. Er zijn gewoon mensen die dat wel doen, maar dat ga ik niet doen. En ik heb gewoon geen zin om de hele dag met die telefoon te zitten. Dat is wel bewust. Ik heb gewoon geen zin om de hele dag met die pleuris telefoon in mijn handen te zitten en te moeten Twitteren. Dat zou voor je naamsbekendheid en zo wel een stuk beter zijn, als je daar de hele dag bewust van bent en mee bezig bent, maar dat is gewoon niet mijn hobby. Met dat soort dingen moet je gewoon doen wat je leuk en wat je prettig vindt.

Hoe is over het algemeen jouw ervaringen met journalisten?

Ik heb nu echt helemaal geen, ik ouwehoer, dat is echt het ontstaan. In het begin dacht ik 'wat willen ze van mij, wat kan ik zeggen, wat wil ik zeggen'. Ik ga meestal gewoon, laat ik me verrassen of tsja dat diepte-interview dat ik 30 word en vader ging worden. Die sportinterviews zijn gewoon van 'hoe ging het', 'ging je lekker door die bochten heen'. Ze proberen wel vaak die interviews een beetje een kant op te drukken dat ze je iets willen gaan laten zeggen. Het is nog wel eens een beetje lastig dat ze heel gauw een stereotype beeld van iemand willen weergeven. Als je eenmaal iets gezegd hebt dan gaan ze daar de hele tijd op terug komen, het is heel moeilijk om dat als je er middenin zit, te veranderen. Ik was heel vaak 4^e geworden en dat was gewoon zo, maar op een gegeven moment gaan mensen dat gewoon irritant vinden en de media gaan daar de hele tijd weer naar vragen. Je probeert dat dan een beetje af te remmen dat het niet weer die kant op gaat. Het is vaak makkelijk, want ze kennen het verhaal, lekker makkelijk. Het lastige is dat je soms niet goed weet hoe je overkomt in de media en dat je niet goed een beeld hebt van hoe je overkomt.

Zijn er journalisten die jij meer vertelt dan andere journalisten?

Ja, dat is wel zo op een gegeven moment krijg je wel echt een band met een aantal journalisten en die je meer vertrouwt. Ik heb afgelopen jaar nog een akkefietje gehad. Ik voelde me gewoon besodemieterd. Ik werd er gewoon heel erg kwaad van, het was op de wedstrijd dag. Vooral de kop vond ik heel erg storend, jou vertrouw ik gewoon niet. Dan zeg ik gewoon niets de volgende keer, dat ga je gewoon krijgen. Uiteindelijk is het redelijk goed gekomen, maar op dat moment dat zijn wel dingen. Bij het ANP hebben we iemand die wel vaker langs komt en kan goed met Jac overweg. Die vertrouw ik gewoon meer. Daar weet ik gewoon van dat hij opschrijft waar we over afspreken dat hij over opschrijft. Daar kan ik gewoon ook een uur lang off the record mee spreken.

Zoals dat akkefietje met die ene journalisten heeft zoiets ook invloed op je race?

Nee, ik reed toen mijn beste 500 m van het jaar, misschien had het wel een positieve invloed. Ik had er geen last van, maar het scheelde wel dat ik haar gebeld had. Als ik haar niet gebeld had dan was het denk ik wel, dan had ik me er toch beroerder over gevoeld van wat ben je toch een domme klootzak van dat je er zelf niet achteraan hebt gezeten. Ik wist gewoon zeker dat ik het gecheckt had bij haar en dat ik heel duidelijke had gemaakt dat ik het niet wou en dat ze het vervolgens toch doet. Als ik dat niet gedaan had, want Jac die was er ook echt helemaal niet blij mee. Toen waren we een sponsor aan het zoeken.

Voel jij soms ook echt druk door de media? Jij werd natuurlijk gezien als favoriet afgelopen seizoen?

Nou nee, ik voel niet zozeer druk. Nee, ik voel niet, ik maak me er niet zo heel erg druk om. Op een gegeven moment ga je het wel irritant vinden als ze gaan schrijven dat je die keer daarvoor mislukte elke keer. Dat vond ik wel heel echt heel erg irritant op een gegeven moment, dat media echt daar heel erg op gaan focussen. Soms zijn het wel hele irritante vragen. Of ik daar heel veel meer druk van krijg....? Het is niet zo dat ik dan anders aan de start sta. Ze stellen je gewoon vragen van 'afgelopen keren is het elke keer mislukt, waarom zou het nu niet mislukken', een dag voor de wedstrijd. Alleen voor mij was het lastige ik kreeg wel steeds elke keer die vraag, omdat ik elke keer kwam er weer een grote wedstrijd bij waar het net mis ging. Ik ben er 100% van overtuigd, het is misschien ook wel eens mis gegaan omdat ik mentaal niet goed aan de start stond, maar de meeste keren was er gewoon echt wat. Voor mij betreft zijn dat gewoon redenen, maar de media heeft daar gewoon geen boodschap aan. Ik weet gewoon hoe het komt en ik probeer gewoon daar aan vast te houden

Oog om oog of hand in hand?

en ik blijf dat gewoon consequent vertellen. Alleen op een gegeven moment lijkt het dan alsof je steeds, op een gegeven moment dan begin je te twijfelen of je het verhaal wel zo moet blijven vertellen. Ook al vind je zelf wel dat dat het goede verhaal is. Ze zitten er zo op te hameren dat het anders is. Als je elke keer die vraag gesteld krijgt dan ga je niet zozeer twijfelen of je antwoord wel klopt, maar wel aan hoe het in de media gebracht wordt op een gegeven moment. Het lijkt anders wel gewoon een soort zeik verhaal, terwijl ik er gewoon achter stond want het was nou eenmaal zo.

Dat heb ik nooit gehad, omdat ik 100% weet hoe het kwam. In Vancouver had ik gewoon bijna 40 graden koorts, 1, 5 week. Als je topsporter bent dan weet je gewoon....Het heeft wel invloed op me gehad hoor, het heeft me soms ook wel eens kwaad gemaakt, sommige momenten. Waar ik echt wel eens boos over ben geworden zijn hele negatieve columns, daar heb ik echt een pesthekel aan. Dat zijn dingen waar ik me wel eens echt heel erg kwaad over heb gemaakt. Het maakt op zich niet uit van wie, want ik ken die mensen niet.

Hoe vind je zelf dat je wordt weergegeven in de media?

Volgens mij wordt het wel redelijk neergezet zoals ik ben. Ik vind het heel moeilijk, zou misschien helemaal niet verkeerd zijn om daar iemand op te zetten. De manier waarop ik over kom is volgens mij best wel oke, komt volgens mij wel overeen met wie ik echt ben en niet een of ander gelikt showverhaal. Daar moet je wel echt heel bewust mee om kunnen gaan. Je kunt media heel erg gebruiken om provocatie erin te gooien waar je soms helemaal niet achter staat.

Zijn er weleens dingen die jij bewust wel of niet zegt?

Ja zeker. Voor de spelen van Vancouver heb ik heel lang volgehouden dat ik topfit was. Met jac hebben we het er toen over gehad, ik was absoluut niet topfit. Toch heb ik in de media wel gezegd dat het supergoed ging.

Waarom zei je dat dan?

Omdat ik zeker op de 1000 m, één van de favorieten was en we niet dat gezeur over ons heen wilden krijgen. Plus als je dat heel vaak gaat zeggen dan heb je hele grote kans dat je het op een gegeven moment gewoon zelf gaat geloven. Achteraf was het klote, omdat ik het ineens moest gaan uitleggen. Je wilt ook niet vaak in de media komen met 'hij is weer ziek', omdat je dan krijgt daar heb je hem weer.

Transcript Tommy Berden

Ik ben wel op tv geweest, bij Studio Sport en SBS had nog een sportprogramma. Dat is niet structureel dat was incidenteel. Vaak rondom grote evenementen, EK's, WK's. Soms gewoon wat reportages. Ik kan me herinneren dat ik ooit luiers verschoond heb op nationale tv bij SBS6.

Hoe vond je het om in de belangstelling te staan?

Ik vond het wel leuk. Ik werd er niet warm of koud van ofzo, maar ja ik schrik ook niet als er een camera op je komt. Ik kan vrij makkelijk ouwehoeren. Het is wel een vorm van erkenning als je iets goed doet dat er ook even bericht wordt. Dat meer mensen het weten dan alleen jijzelf, de naasten om je heen. Zeker in Almere is dat wel, was best grootschalig.

Had je het idee dat je vooral benoemd werd op het moment dat je prestaties geleverd had?

Nee, die volgden me wel het hele seizoen. Dan krijg je ook de mindere kanten. Als het een keertje niet zo goed gaat, maar dat hoort er dan uiteraard ook bij. Squash staat daar, maar ook hier in Hoofddorp, nemen ze eigenlijk ook alles over wat je aanlevert. Dan gaat het ook van de goede en de slechte tijden. Dat staat dan in de krant of op tv, radio.

De laatste tijd Laurens Jan..

Laurens Jan en de botsingen en vorig jaar natuurlijk het WK gehad in Nederland. Dat was ook grootschalig.

Vanuit de landelijke media was er niet heel erg veel aandacht toch?

Voor squash begripen wel. We zijn 6 keer bij Studio Sport geweest. Dat is vier jaar niet gebeurd dat we überhaupt bij studio sport waren. Het heeft in alle dagbladen groot gestaan. Voorbeschouwing en tijdens het evenement foto's van het theater want dat was voor de media een belangrijk aanhaal moment. Voor squashbegripen is het wel veel geweest vorig jaar, maar dat valt in het niet bij voetbal, schaatsen, hockey. Dat is op zich wel zonde, want ik denk dat er best wat mensen zijn die naast voetbal ook wat andere sporten willen volgen.

Hoe vind je dat ze over squash berichten?

Oog om oog of hand in hand?

In het verleden was het nog wel negatief. Beetje kleine sport en een beetje denigrerend schrijven of te roepen. Momenteel is het de laatset 5, 6 jaar wel heel erg veranderd. Ik heb gemerkt dat je, als je mensen publiciteit aanlevert of zeg maar informatie aanlevert waar ze voor de rest niet zo heel veel voor hoeven te doen, beetje knippen plakken en herschrijven misschien en je blijft het doen, structureel over alles wat er gebeurt. Je neemt af en toe eens contact met ze op om te vragen of alles naar wens gaat of om aan te geven dat een specifiek evenement aankomt of nieuws. Dan krijg je een bepaalde relatie met mensen en dan gaan ze wat minder negatief schrijven.

Dat deed je vroeger al?

Mijn vader deed dat in eerste instantie. Op een gegeven moment kom je in de seniorenwereld en dan doen ze het eigenlijk zelf. Dan schreef ik helemaal geen persberichten, dan volgen ze het wel. Daarna ben ik eigenlijk voor andere mensen vooral gaan schrijven. Voor evenementen, activiteiten. Ik ben zelf oud-squasher, maar ik ben nu ook manager van 9 topspelers, een eigen centrum, de Wk georganiseerd. Dan kom je al gauw terecht in het veld dat je ook wat moet weten over media. Dan heb je ze wel nodig, als je ze tevreden wilt houden.

Vind jij het belangrijk dat de squashers die je nu begeleidt zich openstellen voor de journalisten?

Ja, niet zo zeer dat ze het zelf moeten opzoeken of dat ze zelf moeten benaderen. Wel dat ze, als er mensen zijn die met ze willen praten, journalisten dan moeten ze dat wel gewoon doen.

In de hoop dat ze dan misschien sponsors werven?

Ja, niet zo zeer een interview levert niet direct een sponsor op, maar als je uiteindelijk gewoon vaak in de media staat, genoemd wordt en gewoon bekender wordt dan gaan mensen op een gegeven moment toch denken van he die zal wel iets kunnen. Dan kun je daar uiteindelijk op termijn profijt van hebben. Zoals het feit dat als je naar een potentiële sponsor toegaat dat je dan ook kan zeggen, dit is wat er de afgelopen drie maanden in de media heeft gestaan. Dus als je daar bij aanhaakt, met foto's etcetera kun je ook in de krant komen. Dus dan kun je ook nog wat verkopen, wat bieden in ieder geval. Dat is voor een bedrijf is het in eerste instantie, je doet het omdat je in de squashwereld gezien wilt worden, of bij de squashdoelgroep. Het zou fijn zijn als die doelgroep, dat bereik groter wordt. Dat is voor squash het grootste manco wat er ligt, niet alleen op media gebied, maar ook qua leden. Er zijn heel veel beoefenaars, maar weinig aangesloten. Dus die kun je niet zo makkelijk bereiken.

Op welke manier kwam jij zelf in aanmerking met media? Radio?

Ja, radio Langs de Lijn vooral. Dan krijg je ook zeg maar niet sportshows op radio 1 of radio 2 of de Vara Kopspijkers, dat soort dingen. Dat is echt gewoon sporadisch, eens in de zoveel tijd. Wat je vaak ziet dat het wel, het komt allemaal op hetzelfde moment. Dan doe je iets wat dan klaarblijkelijk aanspreekt of er is een evenement wat er aanspreekt. Dan zit je ineens in vier, vijf verschillende krant met vrijwel hetzelfde verhaal en vrijwel dezelfde foto's. Dat is natuurlijk wel leuk, maar dat is wel apart. Dan kun je net zo goed een persconferentie doen, dat ze dan allemaal komen zitten.

Merkte je ook verschil tussen een radio-, televisie- en krantenjournalist?

Nee, je hebt wel zeg maar verschillende media de Volkskrant is over het algemeen wat kritischer, Trouw is wat kritischer die kiezen wat negatievere insteek vaak. Op zich ik kwam nooit , via conflicten in de media. Dat praat al wat makkelijker. Het is ook nog wel zo als je in de eerste ronde verliest met squashen, dat zal wel. Daar doen ze niet al te moeilijk over. Dus dan kom je al vaak op een wat positievere manier onder de aandacht. Schrijven ze over het algemeen wel positief. Het heeft denk ik ook wel te maken als je iets kunt vertellen of dat je zeg maar gesloten bent, alleen maar ja of of nee roep of dat je zelf uitwijst.

Nicole gaf juist aan dat het vaak vanuit een negatief oogpunt belicht wordt?

Ik vind dat het eigenlijk wel meevalt. Als je er zelf bij betrokken bent en iemand schrijft of je dat je verloren hebt. Bijvoorbeeld afgelopen week. Het Nederlands team hebben het EK niet zo goed gedaan, de dames en heren zelfs gedegradeerd. Dat kun je gewoon feitelijk weergeven, dat is niet goed. Je kunt er ook altijd proberen een positieve draai aan te geven van we missen een speler of we missen twee spelers of er is er één geblesseerd. Daar heeft de massa geen boodschap aan. De media schrijft ook gewoon teleurstellend vijfde, tegenvallen, fiasco dat soort dingen. Ik vind dat wel normaal. Je hebt bepaalde verwachtingen en als die niet uitkomen dan krijg je wat kritiek, dat is denk ik.....inherent aan het leven. Ik vind dat bij squash eigenlijk wel meevalt, in ieder geval zeker wat ik heb meegemaakt. Ik heb weinig stukken, kan herinneren wat echt negatief was.

Merkte je niet aan de journalisten dat ze jou misschien negatief benaderde?

Tuurlijk, Mart Smeets is het voorbeeld dat soort dingen gebeuren. Raakt het je of raakt het je niet? Mij raakt het niet.

Daar lag niet de nadruk op?

Nee, nee kijk bij Mart Smeets ik heb ook een keer in de studio gezeten. Toen was ik 16, 17 live bij Studio Sport en met Mart Smeets en Jack van Gelder. Die van Gelder was wel positief, die probeerde nog de positieve kant te zoeken. Smeets was alleen maar aan het afzeiken en aan het denigreren. Die man wil alleen maar basketballen en wielrennen. Dat doet hij zelf met voetbal, want dat vindt hij ook niets. Als je dat weet.....

Deed dat niets met je?

Nee, ik ben altijd vrij nuchter geweest. Dat kan ik wel een beetje....

Merkte je gaandeweg jouw carrière dat journalisten anders tegen je aangingen kijken?

Je gaat natuurlijk mensen een beetje leren kennen als je elk jaar een paar keer per jaar dezelfde journalist ziet en spreekt. Dan wordt de relatie toch wat anders. Word je wat opener, ga je toch wat meer dingen zeggen. Ik zeg ook altijd wat ik vind. Ook tegen de media, dus ik heb ook niet echt geheimen ofzo. Als ze dat opschrijven, ja dan zijn misschien andere mensen wat minder blij, dat ligt dan meer aan die mensen dan aan mij. Tenzij je dingen roept die niet waar zijn....

Heb je zelf weleens anders voorgedaan of beter dan dat je eigenlijk op dat moment was?

Ik zelf niet, maar zeg maar sinds ik echt zelfstandig contact had met de media. Maar wat vanuit het verleden wel kan herinneren dan woon ik een toernooitje in de heren c categorie in België, tegen een jongen die toevallig Caan van zijn achternaam heette. Dan stond er in de media heel groot Berden verslaat Caan. Caan was op dat moment de nummer 1 van de wereld. Dan krijg je dat soort dingen. Dat is dan, ligt dan niet aan mij maar media zoeken natuurlijk wel naar aansprekende dingen.

Je hebt nooit vanuit jezelf tegen een journalist dat je in topvorm was terwijl je eigenlijk wel wist dat je het niet was? Om jezelf wat meer zelfvertrouwen te geven?

Nee, ja je zegt ook niet dat je niet in vorm bent. Als ze vragen ben je in vorm, dan zeg je dat moet nog blijken. Dat weet ik pas als ik op de baan sta, maar als ik op de baan stond en het ging niet goed dan zei ik het ook gewoon. Het was in ieder geval heel veel harken om zo'n wedstrijd uit te spelen. Laten we maar hopen dat het morgen beter gaat. Ik heb wel geleerd dat

Oog om oog of hand in hand?

je in sport, de ene dag gaat het heel erg goed en de andere dag gaat het op de één of andere manier gaat het voor geen meter. Dat heb je wel.

Hoe was jouw relatie met de pers?

Wel goed....Ik heb de meeste ook gewoon in mijn mobiele telefoon staan. Ook nu nog.....dat had ik toen ook wel. Mensen konden gewoon bellen en dan weten ze wie ik ben. Dat is op zich wel handig als je iets wilt organiseren.

Heb je weleens vervelende dingen meegemaakt met journalisten?

Eigenlijk niet. Alleen in het buitenland, in Maleisië dan schrijven ze wel eens andere dingen dan dat je zegt. Daar is squash heel groot, je speelde dan tegen maleisiers. Dan komen ze na afloop met 20 man tegelijkertijd op je af, dan roep je vijf dingen en dan lees je de volgende dag hele verhalen waarvan je denkt waar hebben ze dat nou vandaan gehaald? Dat zie je weleens, je leest weleens verhalen dat je denkt zo heb ik het niet gezegd of in ieder geval niet zo bedoeld. Dat is nooit in extreme mate.....

Vooraf in het buitenland?

In Nederland heb je dat ook wel. Dat ze dingen net iets anders opschrijven dan dat je zelf dacht.

Heb je weleens contact daarna met een journalist opgenomen?

Dat heb ik weleens gedaan, ja, zo van volgens mij klopt dit niet met wat ik gezegd heb. Het is eigenlijk nooit voorgekomen dat ik dacht van dit is dan schadelijk.

Heb je nooit daardoor problemen gehad in je privéfeer, of coach?

Nee.....Ik ben ook niet de persoon die zeg maar, conflictmodellen hanteert of Ik zeg wel wat ik vind, maar alleen als het me gevraagd wordt. Ik zal niet zo ineens zeggen van die is waardeloos of die is dit. Alleen als ze erom vragen. Natuurlijk richting de media, als het gaat om concurrenten of mensen dan probeer je het wel altijd een beetje netjes te houden, tenzij je echt boos bent. Dat ben ik niet zo snel, dus dat scheelt.

Heb je mediatraining gehad?Adviseer je het de spelers?

Nee....Het zou geen kwaad kunnen, maar bijvoorbeeld Laurens Jan als voorbeeld neem of Nathalie Grinhan of Orla, die kunnen allemaal wel gewoon goed uit hun woorden komen. Ik

Oog om oog of hand in hand?

vind wel als je iets te verbergen hebt dan doe je het sowieso niet goed dus dan, van mij moet je gewoon alles kunnen zeggen. Dat dat voor mensen net niet helemaal overkomt als ze zelf zouden willen zien , of lezen of horen. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld met de squashbond en met de spelers. Dat vind ik dan allemaal wat minder spannend, dan ga je maar weer met gesprek in elkaar om het een beetje uit te leggen.

Heeft zo iets ook invloed op Laurens Jan, hoe hij gaat spelen?

Nee, het is natuurlijk beter als het niet negatief is en alles goed verloopt. Tegelijkertijd ben je prof genoeg, om dingen die buiten de baan en op de baan zeg maar gebeuren om zeg maar te scheiden. Alleen als het structureel wordt. Kijk bijvoorbeeld naar de badmintonbond en de jongens en de meiden.....Dan gaat het in extreme mate en alles wat je extreem doet is denk ik niet goed. Bij squash valt dat allemaal wel mee.

Jij hebt zelf nooit iets meegemaakt waarvan je dacht dit staat zo vaak in de pers, ik ga aan mezelf twijfelen?

Nee....Eigenlijk niet.

Vond jij het belangrijk dat een journalist jou gaandeweg volgde of even keek hoe het met je ging?

Ik had wel regelmatig contact met mensen. Ik vind het wel sowieso vanuit het vak van journalist wel belangrijk dat als je ergens over schrijft dat je ook weet waar je over schrijft. Dat je dus ook iemand volgt en alles zeg maar, dat je gewoon alles online gaat opzoeken voordat je iemand spreekt. Dat vind ik wel belangrijk.

Wat was jouw grootste irritatiepunt aan journalisten?

Als ze gewoon echt helemaal geen verstand hebben, dat vind ik niet zo erg, maar als je dan ook niet de moeite neemt om dat op te zoeken en dan allerlei dingen roept waarvan je eigenlijk als insider weet die heeft geen flauw idee waar hij het over heeft. Ik snap niet als je een job doet en je wordt voor betaald, als je dan niet weet wie de persoon is of wat squash is, dat vind ik niet zo spannend, je hoeft de regels niet te kennen je kunt wel googlen....Dat is eigenlijk de grootste irritatie als je mensen spreekt die ook niet de moeite hebben genomen.

Bereidde jij je voor op een interview?

Nee, ik ging gewoon zitten en dan gingen we praten.

Had jij nooit zoiets van ik wil het hier eens over hebben?

Nee, ook niet echt. Je probeert natuurlijk als je iets te melden hebt dan zeg je het wel. Uiteindelijk komt er vanzelf een keer een vraag wat aanleiding geeft om dat dan te roepen, maar ik ben niet zoals de politici die hun antwoord al in hun hoofd hebben zitten en welke vraag er ook komt dan gewoon een bruggetje maken en dan je eigen ding roepen. Voetballers hebben dat wel meer, schaatsters zijn wel open als ik dat een beetje van de buitenkant bekijk. Die zeggen gewoon wat ze vinden, het was klote of het was goed. Die snappen niets van of Nadal nu over dat gravel in Madrid. Ik kom niet als dit er nog ligt volgend jaar. Dat soort dingen vind ik wel, dat mag ik wel, dat waardeer ik wel. Als mensen daar gewoon eerlijk in zijn.

Hoe vind jij dat er naar squash gekeken wordt vanuit de media?

De journalisten weten wel zeg maar dat het een hele grote sport is. Alleen het is gewoon heel simpel dat je wordt afgerekend op het aantal leden wat je hebt als bond. Dat geldt voor subsidiestromen vanuit de overheid, vanuit NOC*NSF dat geldt ook voor de media-aandacht vanuit de media. Een journalist heeft niet zo heel veel te zeggen binnen z'n redactie. Er zit een hoofdredacteur die uiteindelijk de koers bepaalt. Dan kun je best als journalist best een beetje linksom of rechtsom gaan en als je leuke dingen naar voren brengt dan krijg je wel je ruimte. De redactie bepaalt aan squash geven we geen dagelijkse aandacht, maar zo'n WK is prima dan kun je er naar toe, maar dat is gewoon niet nieuwswaardig. Dan ben ik ook wel vrij realistisch in mijn denken. Je moet ook niet verwachten als squash zijnde, dat je gezien wordt als hele grote sport totdat je intern alles goed op de rit krijgt en naar 100.000 leden gaat. Dan word je gezien als een sport die wel aanzien heeft.

Hoe vond jij dat je werd weergegeven? Klopte dat?

Jawel, journalisten als je een beetje erin verdiept dan hebben ze wel zeg maar genoeg kennis om iemand een beetje te doorgronden of neer te zetten.

Was jij hetzelfde in de media als als mens?

Nee, daar zat geen verschil tussen. Natuurlijk op de baan doe je natuurlijk alles om te winnen, maar buiten de baan ben ik wat makkelijker. Je wilt natuurlijk ook gewoon goed squashen, op de baan denk je linksom of rechtsom wil je winnen. Dat komt niet zozeer tot uiting in de media. Je krijgt weleens stukken over op de baan een moordenaar en buiten de baan zeg maar

Oog om oog of hand in hand?

het ideale schoonzoon. Zo ben ik een paar keer neergezet. Nooit conflicten, ik ben vriendelijk, ik hen geen geheimen of dingen waarvan mensen denken wat een vervelende jongen.

Het beeld klopte ook wel van de moordenaar op de baan?

Ja, dat klopte wel. Ik heb een hekel aan verliezen, dat heb ik ook buiten de baan trouwens.

Had jij journalisten die je meer vertelde dan andere journalisten omdat je die vaker zag of omdat je daar een band mee opbouwt?

Ja, dat is denk ik wel logisch. Als je iemand beter kent dan roep je meer. Als je van mensen meer aandacht krijgt, en je hebt een keertje iets wat voor hun een soort nieuwtje kan zijn. Dan is het ook logisch dat je hun dat eerder verteld dan de anderen. Misschien met alles wel, als mensen de moeite nemen om zich ergens in te verdiepen en je te volgen dan zijn dat ook de eerste die op de één of andere manier iets terugkrijgen.

Vertrouwde jij ze over het algemeen?

Ja, dat doe ik nog steeds wel. Ik heb nog nooit zoiets gehad, waarvan ik dacht ik heb jou in vertrouwen genomen ofzo en ik heb iets gezegd dat het dan toch gepubliceerd werd. Nee...., ik denk ook dat dat als journalist dat je dan geen. Als goede journalist dat je dan geen lang leven beschoren bent. Dan scoor je een keer een scoop, nou denk ik dat je bij squash niet echt een scoop scoort.

Als je tegen een journalist zegt let op over 3 of 4 dagen gaan wij iets bekendmaken wat voor ophef kan zorgen. Tuurlijk gaan ze dan vragen wat het dan is. Ik wil het je best vertellen nu, dan ben je vast voorbereid maar je mag het dan pas dan en dan publiceren dan doen ze dat wel. Ik zeg dan ben je ook de eerste die dat op die dag dan mag publiceren. Wat mij betreft zet je het dan donderdagochtend in de krant, terwijl wij dan pas een persbericht sturen maar dan is het wel allemaal op dezelfde dag geweest.

Had jij de media nodig?

Nee....Squash is op dit moment gewoon te klein om via de media sponsors te werven. Dus daar zit het hem niet in. Het zit hem vooral in een stuk gunnen en de meerwaarde die je kunt hebben op het gebied van relatiemarketing. Als je als sponsor een speler ondersteunt en je laat die speler vier keer een clinic verzorgen voor je klanten, dan vinden die dat leuk. Daar zit het hem meer in dan merken die zeg van ik wil perce zien of genoemd worden. Dan praat je bij

Oog om oog of hand in hand?

squash misschien over één of twee partijen die dat op persoonlijk gebied hebben. Andere hebben meer zoiets van als ik me kan associëren met een Laurens Jan Anjema dan kan ik gezien worden als een jong en dynamisch bedrijf en kan ik zo een kwinkslag maken. Niet zozeer dat mensen meer producten bij je gaan kopen.

Had je het nodig om jezelf misschien te verklaren waarom het slecht ging?

Nee....als ik het zelf maar weet en de mensen om me heen dan vind ik het prima. Ik vind ook, als mensen, het is ook een beetje een excuus dat je ziek was of dat je geblesseerd bent geweest, of geblesseerd was. Ik vind als je speelt dan ben je gewoon fit om te spelen, misschien ben je geen 100% maar dat maakt voor de buitenwacht niet uit. Als je het idee hebt dat je niet optimaal kan presteren dan moet je van te voren zeggen dat je niet speelt en niet achteraf van, het is wel logisch want dit of dat. Of je moet van te voren zeggen, let op, ik heb last van mijn enkel we moeten maar kijken of het gaat. Dat zou dan nog wel kunnen. Ik hield er niet zo van om me van te voren al in te dekken voor eventuele negatieve of slechtere resultaten. Dan doe je dat ook niet. Het interesseert mij niet als mensen op een bepaalde manier over je denken. Het is natuurlijk ook zo dat als je vandaag in de krant staat dat mensen morgen niet meer weten wat er in stond. Het gaat heel snel wel weer voorbij, tenzij je er elke dag in staat dan gaan het get niet voorbij. Als je dingen heel vaak laat terugkomen, zoals de soap rondom Ajax en Johan Crujff....Dat blijft je heel lang bij.

Transcript Willemijn Bos

Hoe vind je over het algemeen dat sporten worden weergegeven?

Ja, er zit wel heel veel verschil in. Sla de krant op en het staat vol met voetbal en dan zo'n klein stukje over iets anders. Er zit zoveel verschil in.

Vind je zo objectief? Of niet kritisch?

Ik denk dat het wel, tenminste als ik zelf ervaar als ik hockeydingen lees dan denk ik wel klopt wel redelijk.

In hoeverre kom jij in aanraking met journalisten?

Ja, af en toe word ik gebeld of na een wedstrijd spreken ze me aan. Zo van, wat vind jij ervan? En bij toernooien moet je altijd na de wedstrijd door de mixed zone en daar staan dan journalisten die mogen vragen stellen. Daar moet je dan doorheen lopen en soms word je dan wel aangesproken en soms niet.

Wanneer juist wel of wanneer juist niet?

Hangt een beetje van de wedstrijd af. Als je als verdediger twee keer hebt gescoord dan trekken ze je wel aan. Als je iets interessants hebt gedaan in de wedstrijd of als het niet echt één iemand geweest dan spreken ze gewoon een paar aan, meer ervaren of internationals.

Geven jullie ook persconferenties?

Bijna niet, alleen op toernooien met het Nederlands Team dan is er altijd wel een persconferentie en dan worden er mensen gevraagd om daar naartoe te gaan. Het is dan vaak de aanvoerder die dan gevraagd wordt en af en toe nog iemand. Het was echt mijn eerste wedstrijd op een groot toernooi, dus het was wel spannend. Dat was gelukkig in Nederland, dat scheelt, want dan wordt het toch in het Nederlands gevraagd. Toen met Jong Oranje dat was in Amerika, dan moet je in het Engels dat is toch altijd even anders, je moet er even over nadenken. Als je het dan mag opschrijven of één op één met iemand zit dan is het toch iets makkelijker dan als er een aantal journalisten voor je neus zitten en die zitten je allemaal zo aan te kijken van nou 'kom maar, kom maar met je verhaal'. Op zich wel prima hoor.

Ben je getraind in hoe je interviews moet geven?

Oog om oog of hand in hand?

Wel een beetje, er wordt wel gezegd van, we hebben mediatraining dan met de groep. Het wordt toch wel af en toe oppassen met wat je zegt. Dan merk je dat je, je kan heel veel zeggen maar je kunt het gesprek ook heel erg zelf sturen. Vaak is een kranteninterview, dat komt vaak van te voren, wordt het aangevraagd. Dat is vaak een paar dagen van te voren wordt het aangegeven en je kan gewoon ook echt vragen van joh waar gaat het over. Wil je dan ook echt aangeven over sommige dingen wil ik niet praten.

Wat voor onderwerpen zouden dat kunnen zijn?

Ik kan me niet zo 1,2,3 iets verzinnen. We gaan überhaupt vanaf 1 juni gaan we heel weinig interviews meer geven, dan komt het echt via de bond. Dan moeten ze het echt daar aanvragen en dan 1x per week dan moeten alle journalisten daarnaar toe komen. Dan gaan we niet meer echt, dan zou ik niet hier met een journalist afspreken om een interview te doen. Zij komen dan bijvoorbeeld naar Papendal waar wij aan het trainen zijn.

Ik heb er zelf niet heel erg veel last van, maar ik kan me voorstellen dat het voor anderen zeg maar wel, dat het soms wel irritant is. Ik heb er nu gewoon echt geen zin in.

Heb je veel aan die mediatraining?

Het zijn misschien dingen die je allemaal wel weet, maar het is toch wel handig om even te horen. Wat ik bijvoorbeeld wel, wat ik wel heb geleerd is dat je het gesprek heel erg kan sturen. Als jij van te voren hebt bedacht ik wil het wel daar over hebben of daar kan ik wel iets leuks over vertellen wat prima in de krant kan. Het hoeft niet eens zozeer altijd antwoord op de vraag te zijn die gesteld wordt. Dat is iets wat ik wel echt van geleerd heb. Dat je echt wel je eigen draai eraan kan geven als ze vragen stellen waar je geen antwoord op wilt geven ofzo dat je daar best dan omheen kan lullen. Er zijn er een paar die heel erg.....

Hoe vind jij dat er over hockey wordt bericht?

Weinig, heel weinig. Als je nu ziet door de competitie heen over het algemeen wordt er een mannenwedstrijd in een samenvatting van 3 minuten weergegeven. Morgen beginnen de playoffs, bij de vrouwen dan bij de mannen is er nog een competitie ronden. Nu moeten we ineens een ander rokje aan doen voor de tv. Andere kleur, omdat dat dan beter afsteekt tegen de rokjes van de tegenstander waardoor het op tv duidelijker is.

Wat er wordt gezegd vind je dat positief of negatief? Neutraal?

Oog om oog of hand in hand?

Over het algemeen zeg maar wel prima. Wel, er wordt wat minder positief geschreven als het ook wat minder is en er wordt positief geschreven als het dan wel goed is. De ene wedstrijd zijn ze allemaal laaiend enthousiast en de andere wedstrijd word je gewoon echt de grond ingeboord. Of dat nou helemaal eerlijk is.....

Geef je vaak interviews? Elke wedstrijd?

Ja, wel een beetje afhankelijk van hoe je gespeeld hebt.

Is er dan vooral aandacht na de wedstrijd of ook in de voorbereiding?

Vooraf er na, heel af en toe dan op een training komen ze een keer ofzo. Dus dat wordt ook echt maar een kort filmpje.

Vind je het leuk om in de schijnwerpers te staan?

Af en toe wel. Zeker als je gewoon ook als het goed gaat dan is het wel heel leuk. Dat ze je noemen, maar het is altijd minder leuk als het niet zo goed is. Dat heb je ook natuurlijk. Ik had ook wel over met mijn vriend ook al weet je het zijn journalisten en die moeten wat schrijven, daar moet je je niets van aantrekken, het is toch niet leuk om negatieve dingen over jezelf te lezen. Het is altijd leuker om positieve dingen over jezelf te lezen.

Doet dat ook echt iets met je?

Nee, ben zelf ook wel kritisch op mezelf. Dus als het dan wordt geschreven, meestal ben ik het dan wel zelf ook al mee eens. Toch is het niet leuk. Het is niet dat ik daardoor een week niet kan slapen, maar het is niet leuk.

Had je dat ook niet in het begin? Met het eerste artikel?

Wel meer, mijn eerste toernooi met het Nederlands team was vorig jaar zomer Champions Trophy. Toen werd er alleen maar positief over me geschreven. Zat ik ook nog maar net bij het Nederlands team, ze kende me niet. Een nieuwe, nieuwste pilaar van het Nederlands elftal, dat soort dingen gingen ze schrijven. De eerste keer dat er daadwerkelijk negatief over je wordt geschreven, dan denk je wel kut, maar ik vond het zelf ook.

Hoe is over het algemeen jouw relatie met journalisten? Slechte ervaringen?

Wel goed. Nee eigenlijk niet.

Komt dat misschien door dat jij van te voren al bedenkt wat je wilt zeggen?

Op een gegeven moment duw je hun gewoon een bepaalde richting op. Om dan ineens een hele andere vraag te stellen. Is dan ook voor de journalistiek niet normaal. Het moet wel een beetje een normaal gesprek worden. Anders zit je ook echt zo van ‘ja’, ‘nee’. Dat wordt tegen ons ook wel gezegd. Als er vervelende vragen worden gesteld en je kan er ‘ja’ of ‘nee’ op zeggen gewoon doen, en dan verder niets zeggen. In het begin is dat wel gek, want dan blijft het zo en dan kijken ze je zo aan. Dan krijg je toch het gevoel dat je nog iets moet vertellen. Ik heb vast ook weleens wel gedaan hoor, maar dan was het niet, kwam het niet zo duidelijk over. Ze zitten je dan heel verwachtingsvol aan te kijken. Op zich nee, ik heb nooit echt gehad dat ik echt dacht oh deze man wil ik eigenlijk niet meer mee praten.

Merk je verschil tussen een radio-, televisie of krantenjournalist?

Wel een beetje. Ik denk dat een krantenjournalist toch iets meer, omdat hij daarna nog een keer gaat opschrijven. Bij televisie en radio is het echt vragen. Daar willen ze ook echt wel graag dat je daarop antwoord geeft. Dan kun je altijd nog wel een beetje omheen praten, maar dan is het ook als het dan op de radio zegt en iemands vraagt iets en je zegt iets heel anders dan zullen mensen ook denken ‘dat vraagt hij toch helemaal niet’. Er zit wel verschil in hoe at wordt benaderd.

Ook in de soort vragen die ze stellen?

Ik denk dat het vooral toch ook nog iets meer naar achtergrond zoekt. Dat tv en radio toch wel heel wat gericht op, bijvoorbeeld dit is de wedstrijd en dit was het. Dat een krant iets meer gaat van de sfeer eromheen en dat soort dingen. Dat gevoel heb ik....

Ik kan me voorstellen dat een tv-journalist echt meer een quote uit je probeert te trekken?

Nee, dat ervaar ik niet zo. Ik denk meer dat dat is, omdat ze dan bijvoorbeeld iets eruit knippen. Dat willen ze toch ook bij geschreven pers, die wil dat ook wel graag om een goede kop te hebben.

Heb je je weleens geërgerd aan een bepaald artikel?

Een keer heb ik een artikel teruggelezen, voordat hij überhaupt geplaatste werd, dat word ook wel heel erg tegen ons gezegd. Als je iets kan regelen, probeer dat dan toch nog even te lezen. Betekent niet dat je het kunt herschrijven, maar je kunt dan wel zeggen ‘zo heb ik het niet

Oog om oog of hand in hand?

helemaal bedoeld'. Meeste journalisten staan daar wel voor open, voor dat soort dingen. Zeker ook als ze wat meer een achtergrondverhaal schrijven. Als ze drie regels over de wedstrijd gaan schrijven dan niet. Ik heb een keertje gehad dat iets wat ik had gezegd op een heel andere plek in het artikel werd gebruikt. Ik had wel letterlijk dat gezegd, maar helemaal niet over dat stuk van dat verhaal. Ik kan niet zeggen dat ik het niet heb gezegd, maar niet daarover. Dat hebben ze toen ook wel weggehaald.

Wordt het jullie gestimuleerd om de aandacht van de pers te trekken?

Het wordt wel aangemoedigd. Doe maar gewoon, maar je moet ook wel heel erg zelf weten, voel je je er zelf prettig bij, heb je er zelf zin in? Als je er echt geen zin in hebt dan moet je het niet doen, maar over het algemeen wordt wel gezegd. Als je er geen probleem mee hebt, gewoon wel doen!

Hoe vind jij het om een interview te doen? Ben je zenuwachtig?

Nee, ik vind wel zo'n persconferentie in het engels dan moet ik wel even nadenken. Er was vorig jaar Champions Trophy iemand van de Argentijnse pers toen wel. Het was best wel moeilijk. Ik kan prima Engels praten, maar om je precies zo uit te drukken als je bedoelt tegen iemand die ook geen Engels is. Zenuwachtig is een groot woord, dan vind ik het wel moeilijk.

Vlak na een wedstrijd? Je hebt verloren, je komt in de mixed zone en je krijgt zo'n mic onder je neus gedauwd? Denk je na over wat je zegt?

Ja wel, je hebt er eigenlijk ook geen zin in natuurlijk. Nu even niet, maar het hoort er wel gewoon een beetje bij. Je hebt ook wel mensen die heel boos zijn of heel emotioneel zijn die worden uit de mixed zone gehouden door de manager. Over het algemeen wordt wel gezegd loop er door heen, het hoort erbij. Je hoeft niets boeiends te zeggen.

De helft van de tijd vragen ze je niet.

Ik kan me voorstellen dat je er zo wat uitfloept? Is toch een beetje je eerste reactie?

Nee, wel eens gehad dat ik mezelf terughoor en denk 'wow, dat klinkt heel gek'. Net na mijn debuut, heel schelle stem, we hadden 3-0 gewonnen en alles goed en leuk, debuut op een groot toernooi, vol adrenaline. Dat ik wel dacht 'wow doe eens rustig'. Alleen maar bewegen nog en om je heen kijken, dat ik echt zat te stuiteren voor de camera. Nooit echt gehad van dat had ik beter niet kunnen zeggen.

Zijn er journalisten waar je een band mee hebt? Als je een nieuwtje hebt bel je ze op?

Nee, ik ben eigenlijk nooit journalisten.

Zijn er journalisten die jou altijd volgen?

Ja wel, er zijn wel bepaalde journalisten die bijvoorbeeld meer, ook journalisten hebben dan toch ook een beetje een voorkeur voor spelers of speelsters. Dat heeft denk ik ook te maken, met hoe je ermee om gaat zelf. Je zou gewoon ook even een praatje met ze maakt. Ook zonder dat ze er als journalist bezig zijn. Je moet alsnog altijd oppassen met wat je zegt, want ook als ze gewoon langs de kant staan en ze hebben hun blocnoteje niet bij zich, ja als je dan ineens wat gek zegt zullen ze het niet niet in de krant zetten. Tijdens interviews dan een beetje makkelijk met ze praat. Als je echt alleen maar ja of nee zegt dan heeft een krant er niets aan om jou te interviewen, want dan komt er gewoon niets uit.

Ben je er dan ook van bewust dat hij altijd journalist is?

Ja, van de meeste wel. Sommige weet ik niets eens dat het journalisten zijn dus er gaat nog wel iets mis. Die van de NOS en van hockey.nl die herken je wel.

Vind je het belangrijk dat een journalist jou volgt en niet alleen bij de Spelen?

Ik denk dat je daardoor wel meer geneigd bent om makkelijker met ze te praten. Als ineens een hele onbekende journalist ineens op je tenen staat. Dan weet je ook niet zo goed hoe die schrijft. Dus je weet niet hoe goed, wat hij eruit pikt en hoe hij het opschrijft. Terwijl gewoon degene met je vaker praat dan weet je wat je hebt gezegd en dan weet je ook hoe het ergens terecht komt of dat het gewoon allemaal omgedraaid wordt. Ik denk wel dat je in dat opzicht makkelijker met degene die jou volgen, die jou dus vaker aanspreken en waar je vaker interviews mee hebt dat dat toch makkelijker is.

Ben jij altijd open en eerlijk in een interview?

Ik zeg wel dingen bewust niet. Ik denk ook wel dat ik dingen een beetje afzwak. Eigenlijk denk ik we waren echt zo slecht, dat is echt gênant dan zeg ik naja het was niet echt onze beste wedstrijd maar we hebben ook wel goede dingen gedaan. Je gaat niet in de krant zeggen zo van het was echt dramatisch slecht.

Doe je dat voor jezelf of voor de buitenwereld? Of voor je concurrenten?

Oog om oog of hand in hand?

Ik denk wel een beetje voor de buitenwereld, want ik denk dat wij onderling allemaal heel eerlijk zijn en echt wel ‘savonds kunnen zeggen van dit was echt, echt heel slecht. En ook wel vlak na een wedstrijd dit was echt gênant dat we hebben gewonnen, want we verdienen het niet. Dan zijn we wel heel eerlijk naar elkaar. Ik denk wel dat het iets wat je naar de buitenwereld een beetje, naar de buitenwereld moet je dit laten zien. Het moet ook een beetje, het is hetzelfde als dat je zegt, als je heel goed bent, dan moet je ook niet zeggen van jongens wat zijn we goed. Dan moet je ook zeggen van het was een goeie wedstrijd, we hebben mooie dingen laten zien, maar er zijn ook heus wel dingen die beter kunnen waardoor je het eigenlijk ook wel een beetje afzwakt terwijl we in de kleedkamer wel kunnen zeggen van het was zo mooi toen jij dat deed.

Best wel jammer dat je ook zulke momenten afzwakt?

Ik denk dat je dat wel zou kunnen zeggen. Van we hebben echt wel zulke mooie dingen laten zien. Een beetje nuanceren. Je moet wel eerlijk blijven in dat opzicht. Je moet een beetje een middenweg vinden. In dat opzicht denk ik wel eens dat ik niet echt helemaal eerlijk ben geweest.

Krijg je ook wel eens meer zelfvertrouwen door de media-aandacht?

Jawel, ik denk wat ik ook zei het is toch leuker om positieve dingen over jezelf te lezen. En dat. Ik kan het niet in procenten uitdrukken ofzo, maar ik denk dat het allebei de kanten op wel werkt. Dat je wel geleerd wordt om de minder positieve dingen een beetje te laten, van trek je er niets van aan, lees het gewoon niet. Als je van jezelf weet dat je niet zo lekker hebt gespeeld, dan kun je ook jezelf in bescherming nemen en denken van ik lees het maar ff niet. Als je wel goed hebt gespeeld kan het je ook helpen om het wel te lezen. Het werkt allebei de kanten wel een beetje.

Je zei ook dat je soms wel dingen bewust niet verteld. Wat zijn dat vaak voor dingen?

In de randzaken daar moet je wel een beetje voorzichtig in zijn wat je wel en niet.

Ben je open over je privéleven of gaat ze dat niets aan?

Ik ben niet zo van ze mogen er niets over weten, maar er wordt niet zoveel naar gevraagd daar hoef ik niet geheimzinnig over te doen.

Word je weleens herkend?

Oog om oog of hand in hand?

Wel eens....

Voel je weleens druk door de media?

Wel een beetje...ik denk niet dat ik daar beïnvloed wordt, maar ik wil dat niet. Dan ben ik het er vaak ook zelf wel mee eens.

Het kan ook zijn dat het jou juist stimuleert?

Ik denk dat ik juist meer die kant op ben dan 'oh nee, oh nee'.

Als het team in zijn totaliteit negatief wordt vermeld heeft dat invloed op jou?

Vaak als dat zo is dan heb je het daar als team wel over. Tijdens het EK bijvoorbeeld werd geschreven het hockey sprankelt niet, maar we werden gewoon Europees Kampioen.

Heb je het idee dat het vaak negatiever bericht wordt dan dat het is?

Ik vind het wel dat het typisch Nederlands is. Teamgenoot van mij speelt in Duitsland en daar was het echt niet gebeurd. Dat is echt een beetje typisch Nederlands. Dat belichten ze dan heel erg.

Voel je nu al druk van de media op weg naar de spelen?

Nee, dat gaat denk ik echt nog komen. De Club staat op 1 nog en de selectie wordt bekend in de 3^e week van Juni.

Zijn en journalisten die jou benaderen buiten het seizoen om om de verstandshouding te onderhouden?

Vind ik moeilijk om te zeggen.

Zou je dat belangrijk vinden?

Nee, daar heb ik niet echt behoefte aan. Een journalist belt niet zomaar.

Heb jij de media nodig?

Nodig niet, maar ze zijn wel, het hoort er wel echt bij. Er zijn minder leuke maar ook echt wel leuke kanten. Het is wel een manier om in de picture te komen. Ik wil nu nog even hockeyen, maar ik wil daarna ook nog iets met mijn maatschappelijke carrière. Mensen lezen dat. Zou ik het niet kunnen zonder? Dat niet, maar het is wel handig.

Oog om oog of hand in hand?

Vind jij dat je wordt weergegeven zoals je bent?

Ja wel. Over het algemeen word ik wel zo weergegeven, zoals ik dingen heb gebracht.

